EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

مسائل الجاهلية

Masā'il al-Jāhiliyyah

PRACTICILE EPOCII IGNORANȚEI

Comentariu de
Ṣāliḥ al-Fawzān

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān

Practicile epocii ignoranței

Explicate de șeic Ṣāliḥ al-Fawzān

مسائل الجاهلية

Masā'il al-Ǧāhiliyyah

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: شرح مسائل الجاهلية
Ediția I
Text de bază: Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb. Comentariu: Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān.

Textul arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0 · https://tanzil.net. Fragmentele sunt reproduse fără modificarea textului.
Ediția-sursă: Dār al-ʿĀṣimah, ediția întâi, 1421 H / 2001.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Prefață vi
Introducere 1
1 Invocarea apropiaților lui Allah și a celor drepți 13
2 Dezbinarea oamenilor din Jāhiliyyah în adorare și în religie 31
3 Socotirea împotrivirii față de conducător drept o virtute, iar a ascultării și supunerii față de el drept înjosire și umilință 51
4 Imitarea oarbă și relele ei 58
5 Invocarea practicii majorității fără cercetarea temeiului ei 66
6 Invocarea practicii înaintașilor fără cercetarea temeiului ei 70
7 Socotirea practicii celor puternici drept dovadă a adevărului 73
8 Socotirea drept fals a ceea ce urmează cei slabi 83
9 Luarea drept pildă a învățaților păcătoși și a adoratorilor neștiutori 87
10 Învinuirea oamenilor religiei de înțelegere puțină și memorie slabă 92
11–12 Sprijinirea pe analogia greșită și respingerea analogiei corecte 94
13 Exagerarea în privința oamenilor cunoașterii și ai pietății 100
14 Negarea adevărului și afirmarea falsității 105
15 Invocarea unei scuze false pentru neprimirea adevărului 107
16 Înlocuirea Torei cu cărțile de vrăjitorie de către evrei .. 112
17 Atribuirea falsității profeților 115
18 Revendicarea de la profeți în timp ce li se împotrivesc . 118
19 Înjosirea celor drepți din pricina faptelor unora dintre cei care se revendică de la ei 120

20 Socotirea faptelor vrăjitorilor și ghicitorilor drept minuni ale apropiaților lui Allah 123
21 Adorarea lui Allah prin fluierat și bătut din palme 125
22 Prefacerea religiei în distracție și joacă 127
23 Amăgirea prin viața acestei lumi 129
24 Disprețuirea adevărului când este urmat de cei slabi . . 132
25 Socotirea unui lucru drept fals fiindcă cei slabi l-au urmat mai întâi 134
26 Răstălmăcirea dovezilor Scripturii după cunoașterea lor, pentru a le potrivi poftelor 137
27 Scrierea cărților false și atribuirea lor lui Allah 140
28 Respingerea adevărului aflat la alții 142
29 Nepunerea în practică a vorbelor celor pe care pretind că îi urmează 145
30 Alegerea dezbinării și părăsirea unirii 147
31 Dușmănia față de religia adevărată și iubirea religiei false 149
32 Tăgăduirea adevărului aflat la cei pe care nu îi plac . . . 153
33 Contradicția dintre recunoaștere și tăgăduire 157
34 Fiecare grupare se socotește singura dreaptă 159
35 Căutarea apropierii de Allah prin săvârșirea celor interzise 162
36 Căutarea apropierii de Allah prin interzicerea celor îngăduite și îngăduirea celor interzise 166
37 Luarea învățaților Scripturii și a călugărilor drept domni în afara lui Allah 169
38 Abaterea în privința numelor și însușirilor lui Allah ... 172
39 Abaterea în privința numelor lui Allah Preaînaltul 175
40 Tăgăduirea Domnului, Slavă Lui, Preaînaltul 179
41 Atribuirea imperfecțiunii lui Allah 182
42 Asocierea în stăpânire 184
43 Tăgăduirea hotărârii lui Allah 185
44 Îndreptățirea necredinței lor prin faptul că Allah le-a hotărât-o 192
45 Pretinsa contradicție dintre Legea lui Allah și hotărârea Sa 194
46 Atribuirea întâmplărilor timpului și ocărârea lui 197

47	Nerecunoștința față de binefacerile lui Allah	199
48	Tăgăduirea tuturor semnelor lui Allah	201
49	Tăgăduirea unora dintre semnele lui Allah	203
50	Tăgăduirea revelării Cărților către trimiși	205
51	Descrierea Coranului drept cuvânt omenesc	207
52	Negarea înțelepciunii faptelor lui Allah	209
53	Recurgerea la vicleșuguri pentru a zădărnici Legea lui Allah	214
54	Recunoașterea adevărului pentru a ajunge la respingerea lui	218
55	Partizanatul orb pentru falsitatea pe care o urmează	220
56	Numirea monoteismului asociere	222
57–58	Denaturarea Cărții lui Allah și răstălmăcirea ei prin rostire	224
59	Atribuirea unor porecle respingătoare adepților adevărului	226
60–61	Născocirea de minciuni despre Allah și tăgăduirea adevărului	228
62	Instigarea regilor împotriva adepților adevărului	232
63–67	Învinuirea adepților adevărului de lucruri de care sunt nevinovați	236
68	Lăudarea de sine cu ceea ce nu au	242
69–70	Adăugarea în adorare peste ceea ce Allah a rânduit și micșorarea ei	245
71	Părăsirea celor făcute obligatorii de Allah sub pretextul scrupulozității religioase	248
72–73	Apropierea de Allah prin părăsirea bunătăților date ca hrană și a podoabei	250
74	Chemarea oamenilor la rătăcire	254
75	Chemarea oamenilor la necredință, deși cunosc adevărul	257
76	Uneltirea cumplită pentru întărirea asocierii și respingerea adevărului	259
77	Urmarea unor oameni nepotriviți ca modele	262
78	Contradicția lor în iubirea față de Allah	267
79	Bizuirea pe nădejdi deșarte	270
80	Exagerarea în privința persoanelor	273

81 Exagerarea în privința locurilor rămase de la profeți . . 276
82 Recurgerea la mijloacele asocierii 279
83 Stăruirea lor lângă morminte 281
84 Apropierea de Allah prin sacrificare lângă morminte . . 283
85–86 Păstrarea vestigiilor celor veneraţi 285
87–90 Însușiri ale perioadei ignoranței rămase la unii din această comunitate 287
91 Întemeierea societății lor pe nedreptate 291
92 Lauda de sine, fără temei ori cu temei 294
93 Partizanatul detestabil 296
94 Pedepsirea celui nevinovat pentru fapta altuia 299
95 Înjosirea omului pentru un neajuns al altuia 301
96 Fălirea cu faptele lor bune 302
97 Fălirea cu apartenența la cei buni, deși li se împotrivesc 304
98 Fălirea cu îndeletnicirile lor față de cei mai prejos decât ei în acestea 307
99 Privirea plină de admirație asupra vieții lumești 309
100 Obiecțiile și propunerile adresate lui Allah 311
101 Disprețuirea săracilor 314
102 Învinuirea credincioșilor în privința intențiilor și a scopurilor lor 317
103–108 Necredința lor în temeliile credinței 319
109 Tăgăduirea unor lucruri vestite de trimiși 321
110 Agresiunea împotriva celor care cheamă la adevăr 325
111 Credința în neadevăr 327
112 Preferința lor pentru necredință în locul credinței 330
113 Amestecarea adevărului cu neadevărul pentru ca neadevărul să fie primit 331
114 Ascunderea adevărului, deși îl cunosc 333
115 A vorbi despre Allah fără știință 339
116 Contradicția și nepotrivirea spuselor lor 342
117 Credința într-o parte a revelației, nu în întreaga revelație 344
118 Credința în unii trimiși, nu în toți 348
119 Disputa asupra celor despre care nu au știință 351
120 Contradicția lor în urmarea altora 353

121 Abaterea de la calea lui Allah 355
122 Loialitatea față de necredincioși 357
123–128 Sprijinirea pe superstiții 359
Index tematic al chestiunilor 361
Indexul citatelor coranice 365
Glosar 373
Bibliografie 374
Indice 375

Prefață

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor. Binecuvântările și pacea fie asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

În cele ce urmează: am ținut în moschee lecții în care am explicat practicile epocii ignoranței pomenite de învățatul Islamului și înnoitorul chemării, șeicul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb — fie ca Allah să aibă milă de el! — într-un scurt tratat. Unii studenți — fie ca Allah să le dea izbândă! — au înregistrat aceste lecții pe casete, iar unul dintre ei — fie ca Allah să-l răsplătească cu bine! — le-a transcris și mi le-a prezentat. După ce le-am citit, am socotit potrivit să fie tipărite și răspândite, pentru ca folosul lor să ajungă la cât mai mulți, în pofida lipsurilor și slăbiciunilor acestei explicații. Dar, după cum se spune, ceva este mai bun decât nimic. Îl rog pe cel care citește această explicație și observă în ea o greșeală să mi-o semnaleze, pentru a o îndrepta. Fie ca Allah să ne călăuzească pe toți către știința folositoare și fapta dreaptă. Allah să-l binecuvânteze pe Profetul nostru Muḥammad și să-i dăruiască pace.

Autorul

Introducere

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Toată lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor. Allah să-l binecuvânteze pe Profetul nostru Muḥammad, să-i dăruiască pace și binecuvântare, precum și familiei sale și tuturor companionilor săi. În cele ce urmează:

Învățatul Islamului, Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb — fie ca Allah Preaînaltul să aibă milă de el! — a spus în introducerea tratatului său Practicile epocii ignoranței:

هذه مسائل خالف فيها رسول الله صلى الله عليه وسلم أهل الجاهلية الكتابيين والأميين، مما لا غنى للمسلم عن معرفتها.

Acestea sunt chestiuni în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de oamenii epocii ignoranței, atât de oamenii Scripturii, cât și de cei neștiutori de carte. Musulmanul nu se poate lipsi de cunoașterea lor.

فالضِّدُّ يُظْهِرُ حُسْنَهُ الضِّدُّ ... وبِضِدِّها تتبيّن الأشياء

Frumusețea unui lucru se arată prin contrariul său;
Iar prin contrariile lor se lămuresc lucrurile.

فأهم ما فيها وأشدها خطراً: عدم إيمان القلب بما جاء به الرسول صلى الله عليه وسلم، فإن انضاف إلى ذلك استحسان ما عليه أهل الجاهلية تمت الخسارة، كما قال تعالى ﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾ [سورة العنكبوت: ٥٢] .

Cea mai însemnată și mai primejdioasă dintre ele este ca inima să nu creadă în cele aduse de Trimis ﷺ. Dacă la aceasta se adaugă și prețuirea celor urmate de oamenii epocii ignoranței, pierderea este deplină, după cum spune Preaînaltul: «Cei care cred în fals și nu cred în Allah, aceia sunt cei pierduți.» (Al-ʿAnkabūt 29:52).

Comentariul

Acest tratat este unul dintre tratatele șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb — fie ca Allah să aibă milă de el! Poartă numele *«Practicile epocii ignoranței în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de oamenii epocii ignoranței»*. Cuprinde o sută douăzeci și opt de chestiuni, pe care el — fie ca Allah să aibă milă de el! — le-a extras din Coran, Sunnah și spusele învățaților. Scopul este de a-i atenționa pe musulmani, ca să se ferească de aceste practici, fiindcă sunt foarte primejdioase.

El — fie ca Allah să aibă milă de el! — a arătat că acestea sunt chestiuni în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de oamenii epocii ignoranței, atât de oamenii Scripturii, cât și de cei neștiutori de carte.

Prin oamenii Scripturii se înțeleg iudeii și creștinii: iudeii au Tora, Cartea pe care Allah i-a coborât-o lui Mūsā — pacea fie asupra lui! —, iar creștinii au Evanghelia, Cartea pe care Allah i-a coborât-o lui ʿĪsā, fiul lui Maryam — binecuvântările și pacea fie asupra lui! De aceea au fost numiți oamenii Scripturii. Ei numesc acum Tora *«Vechiul Testament»* sau *«cărțile vechi»*, iar Evanghelia *«cărțile Noului Testament»*. Aceasta este terminologia lor.

Sunt două Cărți măreațe, pe care Allah le-a coborât asupra a doi profeți nobili: Mūsā și ʿĪsā — pacea fie asupra amândurora! —, mai ales Tora, care este o Carte măreață. Evanghelia o întregește și o confirmă.

De aceea au fost numiți oamenii Scripturii, pentru a-i deosebi de ceilalți, care nu au o Scriptură.

Cât privește *«cei neștiutori de carte»*, se înțeleg prin aceasta arabii care nu urmau niciuna dintre cele două religii. Au fost numiți ummiyyūn, pluralul lui ummī, cuvânt derivat din umm, *«mamă»*. Ummī este cel care nu citește și nu scrie. În cea mai mare parte, ei nu citeau și nu scriau și nu aveau o Scriptură înainte de coborârea Coranului. De aceea au fost numiți astfel, după cum spune Preaînaltul:

﴿هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى ٱلْأُمِّيِّـۧنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ﴾

El este Cel care a trimis printre cei neștiutori de carte un trimis dintre ei.

(Al-Jumuʿah 62:2). · fragment

Și spune Preaînaltul:

﴿وَمَآ ءَاتَيْنَٰهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا ۖ وَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ﴾

Nu le-am dat Cărți pe care să le studieze și nu le-am trimis înaintea ta vreun prevenitor.
(Saba' 34:44).

Și spune Preaînaltul:

﴿لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمْ فَهُمْ غَٰفِلُونَ﴾

Ca să previi un neam ai cărui părinți nu au fost preveniți și care sunt nepăsători.
(Yā Sīn 36:6).

Acesta este înțelesul cuvântului ummiyyūn. Allah l-a descris și pe Profetul Său ﷺ ca fiind neștiutor de carte. Preaînaltul spune:

﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِىَّ ٱلْأُمِّىَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ﴾

Cei care îl urmează pe Trimis, Profetul neștiutor de carte, pe care îl găsesc pomenit la ei în Tora și în Evanghelie, care le poruncește ceea ce este drept și le oprește ceea ce este rău.
(Al-Aʿrāf 7:157). · fragment

Faptul că el era neștiutor de carte, nu citea și nu scria, și totuși a venit cu această Carte măreață este o dovadă a adevărului misiunii sale și o minune care îl confirmă.

Arabii erau neștiutori de carte, iar Profetul lor ﷺ era neștiutor de carte.

Cât privește jāhiliyyah, numele se leagă de jahl, *«neștiință»*, adică lipsa cunoașterii. Jāhiliyyah este starea în care nu există nici trimis, nici Scriptură. Aici se înțelege perioada de dinaintea trimiterii Profetului ﷺ. Preaînaltul spune:

﴿وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ﴾

Nu vă arătați podoabele așa cum se arătau în prima epocă a ignoranței.

(Al-Aḥzāb 33:33), · fragment

adică cea de dinaintea trimiterii Profetului ﷺ. Înainte ca el ﷺ să fie trimis, întreaga lume era cuprinsă de rătăcire, necredință și îndepărtare de religie, fiindcă urmele mesajelor anterioare se șterseseră. Iudeii își denaturaseră Cartea, Tora, și introduseseră în ea numeroase lucruri de necredință, rătăciri și fapte rușinoase. Tot astfel, creștinii își denaturaseră Cartea, Evanghelia, îndepărtând-o de starea în care fusese când a fost coborâtă asupra lui Mesia — binecuvântările și pacea fie asupra lui! Aceasta s-a întâmplat printr-un om numit Pavel, sau Saul, care era iudeu și nutrea ură față de Trimisul lui Allah, ʿĪsā — pacea fie asupra lui! Acest om a recurs la viclenie și înșelăciune pentru a strica religia lui Mesia — pacea fie asupra lui! S-a arătat credincios în Mesia, a pretins că regreta dușmănia sa de mai înainte față de el și că avusese o vedenie, iar astfel ar fi crezut în Mesia. Creștinii au crezut cele spuse de el. Apoi a luat Evanghelia pe care Allah i-o coborâse lui ʿĪsā și a introdus în ea practici idolatre, asocieri de parteneri lui Allah și lucruri de necredință. A introdus credința în Treime: că Allah ar fi al treilea din trei și că ʿĪsā ar fi fiul lui Allah sau Allah Însuși. A introdus porunca de a adora crucea și lucruri cumplite de necredință. Ei l-au crezut, socotindu-l învățat și credincios, și

l-au numit *«trimisul Pavel»*, adică trimisul lui Mesia, după cum pretindeau. Scopul său era să strice religia lui Mesia, iar el a izbutit ceea ce dorea. A stricat religia lui Mesia și a introdus în ea idolatria, Treimea și credința că ʿÎsā ar fi fiul lui Allah sau al treilea din trei. A introdus numeroase practici idolatre, iar ei l-au urmat în acestea.

Aceasta era starea oamenilor Scripturii înainte de trimiterea Profetului ﷺ, în afara câtorva rămași dintre ei, care urmau religia corectă. [1] Cei mai mulți însă se aflau în necredință și se abătuseră de la religia lui Allah.

Arabii erau de două feluri. Unii urmau religiile anterioare, precum iudaismul, creștinismul și religia magilor. Alții urmau credința curată a lui Ibrāhīm și Ismāʿīl, mai ales în Ḥijāz, pe pământul cinstitei Mecca.

Aceasta a durat până când a apărut printre ei un om numit ʿAmr ibn Luḥayy al-Khuzāʿī, care era rege al Ḥijāzului și se arăta evlavios, devotat adorării și drept. A mers în ținutul Șam pentru a se trata și i-a găsit pe locuitorii lui adorând idoli. I s-a părut un lucru bun și s-a întors din Șam cu idoli. A căutat și idolii rămași îngropați sub pământ după neamul lui Nūḥ: Wadd, Suwāʿ, Yaghūth, Yaʿūq, Nasr și alții. Potopul le șterse urmele și îi îngropase. Satana a venit și i-a arătat locurile lor; el i-a dezgropat, i-a scos și i-a împărțit între triburile arabe, poruncindu-le să îi adore. Ei au primit aceasta de la el. Astfel, asocierea de parteneri lui Allah a pătruns în Ḥijāz și în alte ținuturi arabe. El a schimbat religia lui Ibrāhīm — binecuvântările și pacea fie asupra lui! — și a lăsat libere vite consacrate idolilor. De aceea, Profetul ﷺ l-a văzut târându-și măruntaiele în Foc, adică își târa intestinele în Foc. [2]

Așadar, înainte de trimiterea Profetului ﷺ, lumea se afla într-o rătăcire vădită: oamenii Scripturii, cei neștiutori de carte și

1 Șeicul Taqī ad-Dīn a spus că aceștia se stinseseră înainte de trimiterea lui Muḥammad.

2 Acest lucru este confirmat de la Trimisul lui Allah ﷺ, care a spus: «L-am văzut pe ʿAmr ibn ʿĀmir ibn Luḥayy al-Khuzāʿī târându-și măruntaiele în Foc. El a fost primul care a lăsat libere vitele consacrate idolilor.» Relatat de al-Bukhārī, nr. 3521, și Muslim, nr. 2856.

ceilalți, toți locuitorii pământului, în afara câtorva rămași dintre oamenii Scripturii care urmau adevărata religie. Aceștia însă se stinseseră înaintea trimiterii sale, iar întunericul devenise adânc pe pământ. În hadith s-a relatat că Allah a privit către oamenii pământului și S-a mâniat pe ei, adică i-a urât, atât pe arabi, cât și pe nearabi, în afara câtorva rămași dintre oamenii Scripturii. În acest întuneric adânc, în această stare înrădăcinată de ignoranță, când căile se șterseseră și urmele mesajelor cerești dispăruseră, Allah l-a trimis pe Profetul Său Muḥammad ﷺ pentru a-i scoate pe oameni din întuneric la lumină. Preaînaltul spune:

﴿لَقَدْ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ﴾

Allah le-a făcut o mare binefacere credincioșilor când a trimis printre ei un trimis dintre ei, care le recită versetele Sale, îi curățește și îi învață Cartea și înțelepciunea, deși mai înainte se aflau într-o rătăcire vădită.

(Āl ʿImrān 3:164).

«Mai înainte», adică înainte de trimiterea lui ﷺ.
După cum am spus, jāhiliyyah se leagă de neștiință, adică lipsa cunoașterii. Tot ceea ce este atribuit epocii ignoranței este condamnat. De aceea a spus Preaînaltul:

﴿وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَـٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ﴾

Nu vă arătați podoabele așa cum se arătau în prima epocă a ignoranței.

(Al-Aḥzāb 33:33). · fragment

El le-a interzis soțiilor Profetului ﷺ să-și arate podoabele, adică să și le expună în piețe și înaintea oamenilor. Femeile oamenilor epocii ignoranței își arătau podoabele, ba chiar își dezgoleau părțile intime, așa cum făceau la înconjurarea sanctuarului, socotind aceasta un motiv de fală.
Preaînaltul spune:

﴿إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ﴾

Când cei care nu au crezut au pus în inimile lor îndârjirea, îndârjirea epocii ignoranței.
(Al-Fatḥ 48:26). · fragment

Aceasta este o condamnare: îndârjirea epocii ignoranței este condamnată. Într-una dintre expediții, între un bărbat dintre anșār și unul dintre muhājirūn s-au ivit o încăierare și o ceartă. Cel dintre anșār a strigat: *«Săriți, voi, anșār!»*, iar cel dintre muhājirūn: *«Săriți, voi, muhājirūn!»* Fiecare și-a chemat oamenii. Auzindu-i, Profetul ﷺ a spus:

«Oare chemarea epocii ignoranței, în vreme ce eu sunt printre voi?! Lăsați-o, căci este respingătoare!»

[3] Se referă la chemarea în ajutor pe temeiul apartenenței la trib. Toți credincioșii sunt frați: nu există deosebire între un anșārī și un muhājir, nici între un trib și altul. Ei sunt frați în credință, asemenea unui singur trup și unei clădiri ale cărei părți se întăresc unele pe altele. Aceasta este datoria musulmanilor: să nu facă deosebire între arab și nearab, între negru și alb, decât după evlavie. Preaînaltul spune:

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ﴾

Cel mai cinstit dintre voi înaintea lui Allah este cel mai evlavios.
(Al-Ḥujurāt 49:13). · fragment

3 Relatat de al-Bukhārī, nr. 3518, 4905 și 4907, și Muslim, nr. 2584.

﴿إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُواْ بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ﴾

Credincioșii sunt frați. Împăcați-i, așadar, pe cei doi frați ai voștri.
(Al-Ḥujurāt 49:10). · fragment

Chemarea în ajutor pe temeiul obârșiei ori al apartenenței la trib face parte dintre practicile epocii ignoranței.

El ﷺ a spus: *«Cel care moare fără să aibă asupra sa un legământ de credință moare de o moarte a epocii ignoranței.»* [4] Oamenii epocii ignoranței erau oameni ai dezordinii, care nu se supuneau nici unui cârmuitor, nici unui conducător. Aceasta era starea epocii ignoranței.

Prin urmare, toate practicile epocii ignoranței sunt condamnate și ni s-a interzis să ne asemănăm cu oamenii ei în oricare dintre acestea. Epoca ignoranței s-a încheiat prin trimiterea Profetului ﷺ. După trimiterea sa, ignoranța generală a dispărut, au venit știința și credința, au fost coborâte Coranul și Sunnah, știința s-a răspândit și neștiința a pierit. Câtă vreme există Coranul, Sunnah Profetului și spusele învățaților, nu mai există o asemenea ignoranță — mă refer la ignoranța generală. Însă unele trăsături ale ei pot rămâne la anumiți oameni, în unele triburi ori în unele țări. Astfel, ignoranța parțială poate exista.

De aceea, când Profetul ﷺ a auzit un om înjosindu-și fratele prin cuvintele *«Fiu al femeii negre!»*, i-a spus: *«L-ai înjosit din pricina mamei lui? Ești un om în care se mai află o trăsătură a epocii ignoranței!»* [5] El ﷺ a mai spus: *«În comunitatea mea sunt patru lucruri dintre practicile epocii ignoranței, pe care oamenii nu le vor părăsi: defăimarea obârșiilor, fala cu neamul, bocirea mortului și cererea ploii prin stele.»* [6] Aceasta arată că unele practici ale epocii ignoranței rămân la anumiți oameni. Ele sunt

4 Relatat de Muslim, nr. 1850.

5 Relatat de al-Bukhārī, nr. 30, 2545 și 6050, și Muslim, nr. 1661.

6 Relatat pe scurt de al-Bukhārī, nr. 3850, și Muslim, căruia îi aparține formularea citată, nr. 934.

condamnate, însă omul nu devine necredincios prin ele. Ignoranța generală însă a dispărut, iar lauda Îi aparține lui Allah.

De aceea nu este îngăduit să se spună: *«Oamenii se află în jāhiliyyah»* sau *«Lumea se află în jāhiliyyah»*, căci aceasta înseamnă negarea existenței mesajului și negarea Coranului și a Sunnei. Nu este îngăduită o asemenea afirmație generală. Dar se poate spune: *«La unii oameni se află ignoranță»*, *«În anumite persoane se află ignoranță»* ori *«Există trăsături ale epocii ignoranței»*. Acestea există. Este, așadar, o deosebire între ceea ce a fost înaintea trimiterii Profetului și ceea ce a urmat după ea.

Unii au spus: *«De ce mai pomenim practicile epocii ignoranței, de vreme ce ea s-a încheiat? Noi suntem musulmani, iar lauda Îi aparține lui Allah.»*

Spunem: motivul este să ne ferim de ele. Dacă cel care caută știința le cunoaște, se ferește de ele. Dacă însă nu le cunoaște, poate cădea în ele. Le pomenim și le studiem pentru a fi cunoscute, ca să fie ocolite și ca oamenii să se ferească de ele. Poetul a spus:

Am cunoscut răul, nu pentru a-l săvârși, ci pentru a mă feri de el;
Iar cel care nu cunoaște răul cade în el.

Acesta este un aspect. Al doilea este că, atunci când cunoști epoca ignoranței, cunoști virtutea Islamului. După cum a spus poetul:

Frumusețea unui lucru se arată prin contrariul său;
Iar prin contrariile lor se lămuresc lucrurile.

ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb — fie ca Allah să fie mulțumit de el! — a spus: *«Se apropie vremea când legăturile Islamului vor fi desfăcute una câte una, dacă în Islam cresc oameni care nu cunosc epoca ignoranței.»* Dacă omul nu cunoaște practicile epocii ignoranței, este foarte posibil să cadă în ele. Satana nu le-a uitat și nici nu a încetat să vegheze asupra lor: el îi cheamă pe oameni către ele.

Satana și adepții săi dintre cei care cheamă la rătăcire continuă să cheme la jāhiliyyah, la reînvierea practicilor ei, la asocieri de parteneri lui Allah și inovații, la superstiții și la reactivarea

practicilor legate de vestigii. Toate acestea urmăresc să șteargă Islamul și să-i întoarcă pe oameni la epoca ignoranței. Prin urmare, trebuie să studiem practicile ei pentru a ne feri și a ne îndepărta de ele.

Șeicul a spus: *«Cea mai gravă și mai primejdioasă dintre practicile epocii ignoranței este lipsa credinței în cele aduse de Trimis ﷺ.»* Oamenii epocii ignoranței l-au învinuit pe Trimis ﷺ de minciună, nu au crezut în el și nu au primit călăuzirea lui Allah cu care venise. El — fie ca Allah să aibă milă de el! — a spus: *«Dacă la aceasta se adaugă și prețuirea celor urmate de oamenii epocii ignoranței, pierderea este deplină.»* Adică stricăciunea a cuprins atât cele văzute, cât și lăuntrul. Stricăciunea lăuntrică este lipsa credinței în cele aduse de Trimis ﷺ, iar cea văzută este prețuirea practicilor epocii ignoranței. Când atât cele văzute, cât și lăuntrul sunt stricate, pierderea este deplină — Allah să ne ocrotească! Acesta este rodul neștiinței și al necunoașterii practicilor epocii ignoranței. Nu este îngăduit să prețuim ceea ce urmează oamenii ei; dimpotrivă, trebuie să respingem și să socotim urâte asemenea lucruri. Cel care le prețuiește ajunge dintre oamenii epocii ignoranței. Șeicul a adus ca dovadă spusele Preaînaltului:

﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾

Cei care cred în fals și nu cred în Allah, aceia sunt cei pierduți.
(Al-ʿAnkabūt 29:52). · fragment

«Cred în fals» (﴿ءَامَنُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ﴾), adică socotesc falsul adevărat.

Falsul este opusul adevărului: orice se împotrivește adevărului este fals. Falsul este ceea ce piere, dispare și nu are niciun folos. Preaînaltul spune:

﴿فَمَاذَا بَعۡدَ ٱلۡحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُۖ فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ﴾

Ce se află dincolo de adevăr decât rătăcirea? Cum de sunteți întorși de la el?

(Yūnus 10:32). · fragment

1 Invocarea apropiaților lui Allah și a celor drepți

Prima chestiune

إنهم يتعبَّدون بإشراك الصَّالحين في دُعاءِ اللهِ وعِبَادَتِهِ؛ يُريدُون شَفَاعتَهُم عِنْدَ اللهِ؛ لِظَنِّهِمْ أنَّ اللهَ يُحبُّ ذَلِكَ، وأنَّ الصَّالحين يُحِبُّونَهُ، كما قالَ تعالَى: ﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾ [يونس: ١٨] . ﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾ [الزمر: ٣] .

Ei își împlineau adorarea asociindu-i pe cei drepți lui Allah în rugă și în adorare. Căutau mijlocirea lor la Allah, socotind că Allah iubește aceasta și că și cei drepți o iubesc. Preaînaltul spune: «Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le poate face nici rău, nici bine și spun: Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.» (Yūnus 10:18). «Iar cei care și-au luat ocrotitori în afara Lui spun: Nu îi adorăm decât ca să ne apropie de Allah cât mai mult.» (Az-Zumar 39:3).

وَهَذِهِ أَعْظَمُ مَسْأَلَةٍ خَالَفَهُمْ فِيهَا رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم، فَأَتَى بالإِخْلاَصِ، وَأَخْبَرَ أَنَّهُ دِينُ اللهِ، الذِي أَرْسَلَ بِهِ جَمِيعَ الرُّسُلِ، وَأَنَّهُ لا يُقْبَلُ مِنَ الأَعْمَالِ إِلاَّ الخَالِصُ، وَأَخْبَرَ أَنَّ مَنْ فَعَلَ مَا اسْتَحْسَنُوا فَقَدْ حَرَّمَ اللهُ عليه الجَنَّةَ، وَمَأْوَاه النَّارُ، وَهَذِهِ هِيَ المسأَلَةُ التِّي تَفَرَّقَ النَّاسُ منْ أَجْلِها بَيْنَ مُؤْمِنٍ وَكَافِرٍ، وَعِنْدَهَا وَقَعَتِ العَدَاوَةُ، وَلِأَجْلِهَا شُرِعَ الجِهَادُ، كَمَا قَالَ تَعالى: ﴿وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾ [الأنفال: ٣٩] .

Aceasta este cea mai însemnată chestiune în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de ei. El a venit cu sinceritatea în adorare și a vestit că aceasta este religia lui Allah cu care au fost trimiși toți trimișii, că nu sunt primite decât faptele sincere și că celui care săvârșește ceea ce ei socoteau bun Allah i-a interzis Paradisul, iar lăcașul său este Focul. Aceasta este chestiunea pentru care oamenii s-au despărțit în credincioși și necredincioși, în privința căreia s-a ivit dușmănia și pentru care

a fost legiferat jihadul. Preaînaltul spune: «Luptați împotriva lor până când nu va mai fi fitnah și religia va fi în întregime pentru Allah.» (Al-Anfāl 8:39).

Comentariul
Preaînaltul spune:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

Nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât ca să Mă adore.
(Adh-Dhāriyāt 51:56).

Adorarea este dreptul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Nu este îngăduit ca altcineva să fie adorat alături de El, oricine ar fi acela. Oamenii epocii ignoranței au răsturnat această rânduială: au părăsit adorarea lui Allah, pentru care fuseseră creați, și au adorat în afara lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, idoli, copaci, pietre, djinni, îngeri, apropiați ai lui Allah și oameni drepți. Au îndreptat astfel adorarea către altcineva decât Allah Atotputernicul și Mărețul. Unii nu Îl adoră deloc pe Allah: sunt necredincioșii dintre atei și materialiști. Alții Îl adoră pe Allah, dar adoră și pe altcineva alături de El. Hotărârea este aceeași: cel care adoră pe altcineva alături de Allah este asemenea celui care nu Îl adoră deloc, fiindcă adorarea sa este lipsită de valoare, iar Allah nu acceptă asocierea. Totodată, fapta trebuie să fie în acord cu ceea ce a legiferat Allah Preaslăvitul și Preaînaltul. Allah nu primește fapta care cuprinde o inovație, așa cum nu primește fapta care cuprinde asociere. Așadar, cele mai grave practici ale epocii ignoranței sunt asocierea de parteneri lui Allah Atotputernicul și Mărețul și introducerea inovațiilor.

Șeicul — fie ca Allah să aibă milă de el! — a început cu această chestiune fiindcă este cea mai primejdioasă dintre practicile epocii ignoranței și fiindcă ea este prima pe care Trimisul ﷺ a respins-o, chemându-i pe oameni să o părăsească. Trimisul a început, asemenea celorlalți trimiși, prin a porunci ca adorarea

să-I fie consacrată numai lui Allah Atotputernicul și Mărețul și să fie părăsită adorarea oricui altcuiva. Cu aceasta începea chemarea trimișilor, fiindcă ea este temelia pe care se clădesc celelalte. Dacă temelia este stricată, celelalte nu aduc folos. Nici rugăciunea, nici postul, nici pelerinajul, nici milosteniile și nici celelalte acte de adorare nu aduc folos. Dacă temelia este stricată și monoteismul lipsește, celelalte fapte nu aduc folos fiindcă asocierea le strică și le anulează.

În epoca ignoranței, oamenii Îl adorau pe Allah, dar adorau și multe alte lucruri. Între acestea se afla adorarea apropiaților lui Allah și a celor drepți, așa cum s-a întâmplat cu neamul lui Nūḥ, când a întrecut măsura în privința oamenilor drepți Wadd, Suwāʿ, Yaghūth, Yaʿūq și Nasr. Le-au adorat mormintele în afara lui Allah Atotputernicul și Mărețul, sub pretextul că erau drepți, că îi apropiau de Allah și că erau mijlocitori la El. Oamenii epocii ignoranței au urmat aceeași cale: îi adorau pe apropiații lui Allah, pe cei drepți și pe îngeri și spuneau: *«Nu îi adorăm decât ca să ne apropie de Allah cât mai mult.»* (﴿مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ﴾)

Spuneau: *«Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.»* (﴿هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾) Nu spuneau că aceștia ar fi asociații lui Allah, ci spuneau: *«Sunt robii lui Allah, care mijlocesc pentru noi la Allah, intervin pentru noi și ne apropie de El cât mai mult.»* Nu își numeau fapta asociere, fiindcă Satana le înfrumusețase ideea că aceasta nu este asociere, ci căutarea apropierii de Allah prin cei drepți și cererea mijlocirii lor. Însă ceea ce contează nu sunt denumirile, ci realitatea lucrurilor. Aceasta este asociere, chiar dacă o numesc căutare a mijlocirii și a apropierii. Ea rămâne asociere, fiindcă denumirile nu schimbă realitatea. Allah nu acceptă ca cineva să-I fie asociat în adorare. Preaînaltul spune:

﴿فَمَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًۢا﴾

Cel care nădăjduiește întâlnirea cu Domnul său să săvârșească fapte drepte și să nu-I asocieze pe nimeni în adorarea Domnului său.
(Al-Kahf 18:110). · fragment

Preaînaltul spune:

﴿فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ﴾

Adoră-L pe Allah, consacrându-I Lui religia cu sinceritate.
(Az-Zumar 39:2). · fragment

Și spune:

﴿وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾

Nu li s-a poruncit decât să-L adore pe Allah, consacrându-I Lui religia cu sinceritate.
Coran, 98:5 · fragment

Și spune:

﴿فَٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾

Chemați-L pe Allah, consacrându-I Lui religia cu sinceritate.
(Ghāfir 40:14). · fragment

Adorarea nu aduce folos decât dacă este însoțită de sinceritate și de urmarea Trimisului ﷺ.
Aceasta este cea mai gravă dintre practicile epocii ignoranței: adorarea apropiaților lui Allah și a celor drepți, dintre cei morți și cei absenți, cererea izbăvirii de la ei, căutarea ocrotirii lor și cererea împlinirii nevoilor de la ei, întocmai cum fac astăzi

adoratorii mormintelor. Adorarea mausoleelor, căutarea apropierii de cei morți, invocarea lor în afara lui Allah și cererea izbăvirii de la ei sunt ceea ce urmau oamenii epocii ignoranței. Preaînaltul spune:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ
وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le poate face nici rău, nici bine și spun: Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.
(Yūnus 10:18). · fragment

Același lucru se întâmplă acum. Dacă se discută cu acești adoratori ai mormintelor și li se interzice adorarea lor, ei spun: *«Noi nu adorăm mormintele, fiindcă adorarea Îi aparține lui Allah. Aceștia sunt însă intermediari între noi și Allah și mijlocitori pentru noi la El.»* Aceasta este întocmai ceea ce Allah a condamnat la oamenii epocii ignoranței:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ
وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le poate face nici rău, nici bine și spun: Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.
(Yūnus 10:18). · fragment

Și spune:

﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾

Iar cei care și-au luat ocrotitori în afara Lui spun: Nu îi adorăm decât ca să ne apropie de Allah cât mai mult.
(Az-Zumar 39:3). · fragment

Nu îi adorau fiindcă îi socoteau părtași lui Allah în creație, în dăruirea mijloacelor de trai, în darea vieții și a morții. Recunoșteau că acestea Îi aparțin lui Allah. Îi adorau numai pentru a-i apropia de Allah cât mai mult și spuneau: *«Noi suntem robi păcătoși, iar aceștia sunt oameni drepți, care au trecere la Allah. Vrem să mijlocească pentru noi la Allah, ca să ne fie primite căința și adorarea.»* Așa le-au înfrumusețat aceasta diavolii dintre oameni și djinni. Este de mirare că citesc Coranul și trec pe lângă aceste versete fără să ia aminte la ele, apoi continuă să adore mormintele, deși aceasta este o faptă a epocii ignoranței. Nu au cunoscut ceea ce urmau oamenii acelei epoci și nu au știut că aceasta se numără printre practicile ei. Acesta este rodul necunoașterii practicilor epocii ignoranței.
Apoi șeicul — fie ca Allah să aibă milă de el! — a spus: *«Aceasta este cea mai însemnată chestiune în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de ei. El a venit cu sinceritatea în adorare și a vestit că aceasta este religia lui Allah cu care au fost trimiși toți trimișii, că nu sunt primite decât faptele sincere și că celui care săvârșește ceea ce ei socoteau bun Allah i-a interzis Paradisul, iar lăcașul său este Focul. Aceasta este chestiunea pentru care oamenii s-au despărțit în musulmani și necredincioși, în privința căreia s-a ivit dușmănia și pentru care a fost legiferat jihadul.»* Allah Preaînaltul spune:

﴿وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾

Luptați împotriva lor până când nu va mai fi fitnah și religia va fi în întregime pentru Allah.
(Al-Anfāl 8:39). · fragment

Are Allah Atotputernicul și Mărețul nevoie să fie pus un intermediar între El și rob? Allah, Mărețul și Preaînaltul, este Apropiat și răspunde; aude și vede, are milă și primește căința robilor Săi. Nu ne-a poruncit să luăm intermediari în rugă, ci să-L chemăm direct:

﴿فَٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ﴾

Chemați-L pe Allah, consacrându-I Lui religia cu sinceritate.
(Ghāfir 40:14). · fragment

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِى سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

Domnul vostru a spus: Chemați-Mă și vă voi răspunde! Cei care se socotesc prea mari pentru a Mă adora vor intra în Gheena umiliți.
(Ghāfir 40:60).

Allah ne-a poruncit să-L chemăm direct și nu ne-a poruncit să luăm intermediari între noi și El.

Aceasta este cea mai însemnată chestiune în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de ei: asocierea. Când Allah l-a trimis către oameni, el ﷺ a început prin chemarea la monoteism și prin respingerea asocierii de parteneri lui Allah Atotputernicul și Mărețul. El ﷺ spunea: *«Spuneți: Nu există altă divinitate în afara*

lui Allah, și veți izbândi!» [7] Și spunea: *«Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când spun: Nu există altă divinitate în afara lui Allah. Dacă o spun, își pun la adăpost față de mine sângele și averile.»* [8] El ﷺ mergea la ei în adunările și în locuințele lor, precum și în zilele pelerinajului, și îi chema la monoteism. Mergea în diferite locuri, așa cum a mers și la aṭ-Ṭā'if pentru a-i chema la monoteism. Consacrarea adorării numai lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, a fost primul lucru cu care a început ﷺ, fiindcă aceasta este temelia. Tot astfel, cei care cheamă la religie trebuie să acorde atenție acestui lucru și să facă din chemarea la monoteism cea mai însemnată parte a chemării lor.
El ﷺ a venit cu sinceritatea în adorare: adorarea să-I fie consacrată numai lui Allah Atotputernicul și Mărețul și să fie părăsită adorarea oricui altcuiva, dintre apropiații lui Allah, cei drepți sau alții. Aceasta este religia trimișilor. Preaînaltul spune:

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ﴾

Nu am trimis înaintea ta vreun trimis fără să-i revelăm: Nu există altă divinitate în afara Mea, așadar adorați-Mă!
(Al-Anbiyā' 21:25).

7 Relatat de Aḥmad în Musnad, vol. 3, p. 492, și vol. 4, pp. 63 și 341; Ibn Ḥibbān în Ṣaḥīḥ, nr. 6528; aṭ-Ṭabarānī în Al-Kabīr, vol. 5, p. 61, nr. 4582; ad-Dāraquṭnī în Sunan, vol. 3, p. 45; al-Bayhaqī în Dalā'il an-Nubuwwah, vol. 5, p. 380; și al-Ḥākim în Al-Mustadrak, vol. 3, p. 512, nr. 4275. Acesta a spus: «Este un hadith cu lanț autentic, pe care al-Bukhārī și Muslim nu l-au inclus în colecțiile lor.»

8 Relatat de al-Bukhārī, nr. 1399 și 2946, și Muslim, nr. 20 și 21.

Preaînaltul mai spune:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّـٰغُوتَ﴾

Am trimis în fiecare comunitate un trimis: Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!
(An-Naḥl 16:36). · fragment

Aceasta este calea trimișilor — binecuvântările și pacea fie asupra lor! —: chemarea la adorarea lui Allah și la părăsirea adorării altcuiva. Celelalte îndreptări vin în urma acesteia. Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu primește decât faptele săvârșite numai pentru Fața Sa, fără asociere. Totodată, fapta trebuie să fie în acord cu ceea ce a legiferat Allah Preaslăvitul și Preaînaltul. Allah nu primește fapta care cuprinde o inovație și nici pe cea care cuprinde asociere. Preaînaltul spune:

﴿فَمَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَـٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًۢا﴾

Cel care nădăjduiește întâlnirea cu Domnul său să săvârșească fapte drepte și să nu-I asocieze pe nimeni în adorarea Domnului său.
(Al-Kahf 18:110). · fragment

Preaînaltul mai spune:

﴿وَٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ شَيْـًٔا﴾

Adorați-L pe Allah și nu-I asociați nimic!
(An-Nisāʾ 4:36). · fragment

El nu S-a mărginit la porunca de a-L adora, ci a interzis și asocierea, fiindcă adorarea lui Allah nu este primită dacă în ea există asociere. Respingerea lui ṭāghūt este pomenită înaintea credinței în Allah:

﴿فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا﴾

Cel care îl respinge pe ṭāghūt și crede în Allah s-a prins de toarta cea mai trainică, ce nu se rupe.
(Al-Baqarah 2:256). · fragment

Acesta este înțelesul mărturisirii *«Nu există altă divinitate în afara lui Allah»*. Ea este alcătuită dintr-o negare și o afirmare: negarea asocierii și afirmarea monoteismului. *«Nu există altă divinitate»* înseamnă respingerea tuturor celor adorați, iar *«în afara lui Allah»* afirmă adorarea numai a lui Allah. Allah nu primește decât faptele săvârșite numai pentru Fața Sa. Nu primește fapta care cuprinde o inovație și se împotrivește căii Trimisului ﷺ. El ﷺ a spus:

«Celui care săvârșește o faptă ce nu urmează rânduiala noastră i se respinge acea faptă.»

[9] Într-o altă versiune: *«Ceea ce introduce cineva în această rânduială a noastră, fără să facă parte din ea, este respins.»* [10] De aceea, învățații au spus că o faptă nu este primită decât cu două condiții. Prima condiție: sinceritatea față de Allah Atotputernicul și Mărețul. A doua condiție: urmarea Trimisului ﷺ. Dacă una dintre cele două condiții lipsește, fapta nu este primită și nu este o faptă dreaptă.

9 Relatat de Muslim, nr. 1718/18, și de al-Bukhārī, fără redarea întregului lanț, în Cartea ținerii strânse de Coran și Sunnah, capitolul: «Dacă un însărcinat sau un judecător depune efort de interpretare și, fără să știe, greșește împotrivindu-se Trimisului, hotărârea sa este respinsă».

10 Relatat de al-Bukhārī, nr. 2697, și Muslim, nr. 1718/17.

El, Mărețul și Preaînaltul, a vestit că aceluia care adoră ceea ce i se pare bun — idoli, apropiați ai lui Allah, copaci, pietre sau morminte — fără să se întoarcă în privința adorării la Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său ﷺ, sprijinindu-se doar pe ceea ce socotește bun ori pe ceea ce îi dorește sufletul, chiar dacă se împotrivește Coranului și Sunnei, Allah i-a interzis Paradisul, iar lăcașul său este Focul. Preaînaltul spune:

﴿إِنَّهُۥ مَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ ٱلْجَنَّةَ وَمَأْوَىٰهُ ٱلنَّارُ﴾

Celui care Îi asociază parteneri lui Allah, Allah i-a interzis Paradisul, iar lăcașul său este Focul.
(Al-Mā'idah 5:72). · fragment

Adică i-a oprit cu desăvârșire intrarea în Paradis. În limbă, taḥrīm înseamnă oprire. Celui care Îi asociază parteneri lui Allah îi este oprită cu desăvârșire intrarea în Paradis, nu are nicio nădejde de a intra în el, iar lăcașul său este Focul. Acesta este sfârșitul asocierii de parteneri lui Allah Atotputernicul și Mărețul, chiar dacă oamenii spun:

﴿مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾

Nu îi adorăm decât ca să ne apropie de Allah cât mai mult.
(Az-Zumar 39:3). · fragment

Dacă mor în această stare fără să se căiască, Allah le interzice Paradisul și face din Foc lăcașul lor pentru totdeauna. Cel care își dorește izbăvirea să ia aminte la aceasta și să nu stăruie în practicile epocii ignoranței, nici în această privință, nici în altele. Spusele sale — fie ca Allah să aibă milă de el! —: *«Aceasta este chestiunea pentru care oamenii s-au despărțit în musulmani și necredincioși»* se referă la monoteism și asociere. Unii l-au crezut pe Trimis ﷺ, au avut credință în el și I-au consacrat adorarea

numai lui Allah Atotputernicul și Mărețul. Aceștia sunt credincioșii. Alții i s-au împotrivit și au rămas în asocierea lor și în adorarea celor pe care îi adoraseră părinții lor, asemenea neamurilor necredincioase care se împotrivesc trimișilor, fiindcă vor să rămână în cele urmate de părinții lor. Preaînaltul spune:

﴿وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَـٰرِهِم مُّقْتَدُونَ﴾

Tot astfel, nu am trimis înaintea ta vreun prevenitor într-o cetate fără ca cei îmbuibați din ea să spună: I-am găsit pe părinții noștri urmând o credință, iar noi mergem pe urmele lor.
(Az-Zukhruf 43:23).

Ei au spus:

﴿أَتَنْهَىٰنَآ أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾

Oare ne oprești să-i adorăm pe cei pe care îi adorau părinții noștri?
(Hūd 11:62). · fragment

Acestea sunt vorbele și argumentul lor: ținerea de cele urmate de părinți și strămoși în adorarea altcuiva decât Allah Atotputernicul și Mărețul.
Spusele sale — fie ca Allah să aibă milă de el! —: *«În privința ei s-a ivit dușmănia»* înseamnă dușmănia dintre monoteiști și cei care Îi asociază parteneri lui Allah, dintre credincioși și necredincioși. Credincioșii au obligația să le fie dușmani necredincioșilor. Nu este îngăduită iubirea față de necredincioși, chiar dacă sunt cei mai apropiați oameni. Preaînaltul spune:

﴿لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْآخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓا۟ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ﴾

Nu vei găsi un neam care crede în Allah și în Ziua de Apoi iubindu-i pe cei care se împotrivesc lui Allah și Trimisului Său, chiar dacă ar fi părinții, fiii, frații sau neamul lor. Acestora le-a scris El credința în inimi și i-a întărit cu un duh de la El.
(Al-Mujādilah 58:22). · fragment

Trebuie, așadar, să existe loialitate față de Allah, față de Trimisul Său și față de credincioși și dezicere de necredință și de necredincioși, de asociere și de cei care o săvârșesc:

﴿كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةُ وَٱلْبَغْضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥٓ﴾

Ne-am dezis de voi și între noi și voi s-au ivit dușmănia și ura pentru totdeauna, până când veți crede numai în Allah.
(Al-Mumtaḥanah 60:4). · fragment

Aceasta este credința lui Ibrāhīm — binecuvântările și pacea fie asupra lui!

Cât privește pe cei care cheamă astăzi la dialog între religii, la înțelegere între religii și spun că toate sunt religii cerești — ba unii dintre ei îndrăznesc să spună: *«Iudeii și creștinii nu trebuie socotiți necredincioși»* —, aceasta se împotrivește celor aduse de

Trimis ﷺ, celor aduse de Coran și credinței lui Ibrāhīm, pe care ni s-a poruncit să o urmăm.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَابَآءَكُمۡ وَإِخۡوَٰنَكُمۡ أَوۡلِيَآءَ إِنِ ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡكُفۡرَ عَلَى ٱلۡإِيمَٰنِۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾

O, voi cei care credeți! Nu îi luați drept aliați pe părinții și pe frații voștri dacă au ales necredința în locul credinței. Cei dintre voi care îi iau drept aliați sunt cei nedrepți.

(At-Tawbah 9:23).

Aceştia spun: *«Iudeii și creștinii sunt oameni ai Scripturii și oameni ai credinței. Toate sunt religii de la Allah. Să ne înțelegem și să ne ajutăm între noi și nu îi socotiți necredincioși pe iudei și pe creștini.»* Această chemare există astăzi și desființează loialitatea și dezicerea dintre credincioși și necredincioși. Oricine nu crede în Trimisul Muḥammad ﷺ este necredincios, fie că este dintre oamenii Scripturii, fie că nu, fiindcă, după trimiterea Trimisului ﷺ, nimănui nu îi este îngăduit să nu creadă în el. Cel care nu crede în el este necredincios. Iudeii și creștinii nu cred în Trimis, de aceea sunt necredincioși.

El ﷺ a spus: *«Pe Cel în Mâna Căruia este sufletul lui Muḥammad! Oricine din această comunitate, iudeu ori creștin, aude despre mine, apoi moare fără să fi crezut în cele cu care am fost trimis, este dintre oamenii Focului.»* [11]

11 Relatat de Muslim, nr. 153.

După trimiterea Profetului ﷺ, nimănui nu îi este îngăduit să iasă din religia sa. El — binecuvântările și pacea fie asupra lui! — a spus chiar:

«Pe Allah, dacă fratele meu Mūsā ar fi în viață, nu ar avea altă cale decât să mă urmeze.»

După trimiterea Profetului ﷺ nu mai există altă religie corectă în afara Islamului:

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Cel care caută o altă religie decât Islamul nu o va avea primită, iar în Viața de Apoi va fi dintre cei pierduți.
(Āl ʿImrān 3:85).

Aceasta este o chemare falsă. Astăzi se organizează conferințe și întruniri și se cheltuiesc bani pentru a chema la apropierea dintre religii. O numesc *«dialog între religii»*. Slavă lui Allah! Dialog între credință și necredință?! Între asociere și monoteism?! Între dușmanii lui Allah și apropiații lui Allah?!
Apoi șeicul — fie ca Allah să aibă milă de el! — a spus:

﴿وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾

Pentru ea a fost legiferat jihadul. Allah Preaînaltul spune: Luptați împotriva lor până când nu va mai fi fitnah și religia va fi în întregime pentru Allah.
(Al-Anfāl 8:39). · fragment

În privința necredincioșilor avem trei îndatoriri:

Prima îndatorire: dușmănia față de ei, fiindcă sunt dușmanii lui Allah Preaslăvitul și Preaînaltul și ai Trimisului Său.

A doua îndatorire: chemarea lor la credință și la urmarea Trimisului ﷺ. Aceasta este o obligație a musulmanilor.

A treia îndatorire: jihadul împotriva lor dacă au fost chemați la Islam și au refuzat. Atunci este obligatoriu jihadul și lupta împotriva lor. Preaînaltul spune:

﴿وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾

Luptați împotriva lor până când nu va mai fi fitnah și religia va fi în întregime pentru Allah.
(Al-Anfāl 8:39). · fragment

Ultima etapă în privința lor este lupta, dacă musulmanii sunt în stare să lupte. Preaînaltul spune:

﴿فَٱقْتُلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ
وَٱحْصُرُوهُمْ وَٱقْعُدُوا۟ لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ﴾

Ucideți-i pe cei care Îi asociază parteneri lui Allah oriunde îi găsiți, prindeți-i, împresurați-i și pândiți-i în orice loc de pândă.
(At-Tawbah 9:5). · fragment

Acest verset lămurește înțelepciunea jihadului în Islam: înlăturarea asocierii, pentru ca să nu mai existe fitnah. Prin fitnah se înțelege asocierea, adică să nu mai existe asociere, iar religia să fie în întregime pentru Allah. Acesta este scopul jihadului. Scopul său nu este extinderea stăpânirii, cucerirea regatelor și dobândirea bogăției. Nu acesta este scopul, ci înălțarea Cuvântului lui Allah Atotputernicul și Mărețul și înlăturarea asocierii de pe pământ. Acesta este scopul.
Tot astfel, scopul jihadului în Islam nu este apărarea, așa cum spun unii scriitori lipsiți de izbândă: *«Islamul nu poruncește lupta împotriva necredincioșilor, fiindcă aceasta ar fi o cruzime. Lupta din Islam este însă pentru apărare»*, adică să luptăm împotriva lor numai dacă ne atacă, pentru a respinge agresiunea. Slavă lui Allah! Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿فَٱقۡتُلُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾

Ucideți-i pe cei care Îi asociază parteneri lui Allah.
(At-Tawbah 9:5). · fragment

﴿وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾

Luptați împotriva lor până când nu va mai fi fitnah și religia va fi în întregime pentru Allah.
(Al-Anfāl 8:39). · fragment

Scopul luptei în Islam este răspândirea chemării, răspândirea religiei și înlăturarea asocierii:

﴿وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾

Luptați împotriva lor până când nu va mai fi fitnah și religia va fi în întregime pentru Allah.
(Al-Anfāl 8:39). · fragment

Acesta este scopul ei. Lupta în Islam este de două feluri:

Primul fel: lupta de apărare, atunci când musulmanii nu au puterea necesară.

Al doilea fel: lupta de inițiativă, atunci când musulmanii au puterea și capacitatea de a o duce.

2 Dezbinarea oamenilor din Jāhiliyyah în adorare și în religie

A doua chestiune

إِنَّهُم مُتَفَرِّقُونَ فِي دِينِهِم، كَمَا قَالَ تَعَالَى: ﴿كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾ [الروم: ٣٢] وَكَذَلِكَ فِي دُنْيَاهُم، وَيَرَوْنَ أَنَّ ذَلِكَ هُوَ الصَّوَابُ، فَأَتَى بالاجْتِمَاع فِي الدِّينِ بِقَوْلِهِ: ﴿شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ﴾ [الشورى: ١٣] ، وَقَالَ تَعَالَى ﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾ [الأنعام: ١٥٩] وَنَهَانَا عَنْ

مُشَابَهَتِهِمْ بِقَوْلِهِ: ﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخْتَلَفُواْ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ﴾ [آل عمران: ١٠٥] ، وَنَهَانَا عَنِ التَّفَرُّقِ فِي الدُّنْيَا بِقَوْلِهِ: ﴿وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ﴾ [آل عمران: ١٠٣] .

Ei sunt dezbinați în religia lor, după cum spune Preaînaltul: «Fiecare grupare se bucură de ceea ce are.» (Ar-Rūm 30:32). Tot astfel sunt și în treburile vieții lor și socotesc că aceasta este calea dreaptă. El a venit însă cu unirea în religie, prin cuvintele Sale: «El v-a rânduit din religie ceea ce i-a poruncit lui Nūḥ, ceea ce ți-am revelat ție și ceea ce le-am poruncit lui Ibrāhīm, Mūsā și ʿĪsā: Să întemeiați religia și să nu vă dezbinați în ea.» (Ash-Shūrā 42:13). Preaînaltul a spus: «Tu nu ai nimic de-a face cu aceia care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte.» (Al-Anʿām 6:159). Ne-a oprit să le semănăm, prin cuvintele Sale: «Nu fiți precum aceia care s-au dezbinat și au ajuns la neînțelegeri după ce le-au venit dovezile limpezi.» (Āl ʿImrān 3:105). Și ne-a oprit să ne dezbinăm în treburile vieții, prin cuvintele Sale: «Țineți-vă cu toții strâns de funia lui Allah și nu vă dezbinați.» (Āl ʿImrān 3:103).

Comentariul

Aceasta este a doua dintre chestiunile în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de oamenii din Jāhiliyyah: oamenii din Jāhiliyyah erau dezbinați în religia lor și în treburile vieții lor. Însușirea lor era dezbinarea și neînțelegerea, după cum spune El, Slavă Lui, Preaînaltul:

﴿وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗاۖ كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ﴾

Nu fiți dintre asociaționiști, dintre aceia care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte, fiecare grupare bucurându-se de ceea ce are.

(Ar-Rūm 30:31–32). · fragment

Aceasta este însușirea oamenilor din Jāhiliyyah: evrei, creștini, închinători la idoli și toate celelalte comunități religioase din Jāhiliyyah. Așa erau: dezbinați în religia lor, fiecare având o religie la care chema și căreia îi aparținea. Creștinii chemau la creștinism, iar evreii la iudaism; fiecare dintre cele două comunități o socotea necredincioasă pe cealaltă. Preaînaltul spune:

﴿وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَـٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ وَقَالَتِ
ٱلنَّصَـٰرَىٰ لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ ٱلْكِتَـٰبَ ۗ
كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Evreii spun: Creștinii nu au niciun temei, iar creștinii spun: Evreii nu au niciun temei, cu toate că ei citesc Scriptura. Tot astfel au spus și cei care nu știu.
(Al-Baqarah 2:113). · fragment

Cei care nu știu sunt asociaționiștii, fiindcă ei nu au nicio Scriptură și nicio religie revelată. Și ei se socoteau necredincioși unii pe alții și se împotriveau unii altora.

﴿فَٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ﴾

Allah va judeca între ei, în Ziua Învierii, în privința celor asupra cărora nu se înțelegeau.
(Al-Baqarah 2:113). · fragment

Adică Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, arată cine urmează adevărul și cine urmează falsitatea. Religia lui Allah este una, după cum spune Preaînaltul:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

Nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât ca să Mă adore.
(Adh-Dhāriyāt 51:56).

Și spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُمۡ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ﴾

O, oameni! Adorați-L pe Domnul vostru, Cel care v-a creat pe voi și pe cei dinaintea voastră, ca să aveți teamă de El.
(Al-Baqarah 2:21).

Religia lui Allah este, așadar, una pentru toate făpturile: evrei, creștini, închinători la idoli, arabi și nearabi. Religia lui Allah este una: adorarea numai a Lui, fără a-I asocia nimic. Însă aceștia și-au dezbinat religia, iar fiecare grupare a ajuns să aibă o religie deosebită de a celeilalte. Evreii înșiși erau dezbinați între ei, iar creștinii erau dezbinați: erau împărțiți în grupări și sunt dezbinați până astăzi.

Tot astfel, arabii închinători la idoli erau dezbinați în adorarea lor. Unii adorau soarele, alții luna, alții idolii, alții îngerii, alții pe apropiații lui Allah și pe cei drepți, iar alții copacii și pietrele.

Aceasta era starea oamenilor din Jāhiliyyah, atât a celor care aveau o Scriptură, cât și a celor fără Scriptură: nu îi unea nicio religie și erau împărțiți în tabere. *«Fiecare grupare se bucură de ceea ce are.»* (﴿كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ﴾) (Ar-Rūm 30:32). Faptul că omul se bucură de falsitatea pe care o urmează întregește pedeapsa și încercarea sa. Ar fi trebuit să se întâmple tocmai invers: omul să se teamă de rătăcire, de abatere și de pieire. Însă aceștia făceau contrariul: *«Fiecare grupare se bucură de ceea ce are.»* (﴿كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ﴾) (Ar-Rūm 30:32), fără să cerceteze dacă ceea ce urmează este adevăr sau falsitate. Pentru ei conta să fie credința părinților, a strămoșilor, a poporului și a neamului lor; nu îi preocupa adevărul sau falsitatea. Aceasta ține de încercare și de punerea la probă. Când omul se bucură de falsitate, aceasta este o pedeapsă, fiindcă, dacă se bucură de ea, nu o va părăsi.

Aceasta este însușirea oamenilor din Jāhiliyyah. Allah, Mărețul și Preaînaltul, ne-a oprit de la aceasta, spunând:

﴿وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗا﴾

Nu fiți dintre asociaționiști, dintre aceia care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte.
(Ar-Rūm 30:31–32). · fragment

Preaînaltul spune și:

ج
﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗا لَّسۡتَ مِنۡهُمۡ فِي شَيۡءٍۚ إِنَّمَآ أَمۡرُهُمۡ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ﴾

Tu nu ai nimic de-a face cu aceia care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte. Treaba lor ține numai de Allah; apoi El le va vesti ceea ce făceau.
(Al-Anʿām 6:159).

Și i-a revelat Trimisului Său:

﴿شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ
إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟
ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ﴾

El v-a rânduit din religie ceea ce i-a poruncit lui Nūḥ, ceea ce ți-am revelat ție și ceea ce le-am poruncit lui Ibrāhīm, Mūsā și ʿĪsā: Să întemeiați religia și să nu vă dezbinați în ea.
(Ash-Shūrā 42:13). · fragment

Aceasta este ceea ce a rânduit Allah: întemeierea religiei care este religia lui Nūḥ, Ibrāhīm, Mūsā, ʿĪsā și Muḥammad — Allah să-i binecuvânteze și să le dăruiască pace tuturor. Ea este religia tuturor profeților, însă i-a pomenit pe aceștia fiindcă sunt cei mai de seamă trimiși și cei înzestrați cu hotărâre statornică. Cei cinci — Nūḥ, Ibrāhīm, Mūsā, ʿĪsā și Muḥammad, Allah să-i binecuvânteze și să le dăruiască pace — sunt trimișii înzestrați cu hotărâre statornică și cei mai de seamă dintre trimiși. Allah a luat legământul de la toți trimișii, iar în mod deosebit de la aceștia cinci. Preaînaltul spune:

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَٰقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَٰهِيمَ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ ۖ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا﴾

Adu-ți aminte când am luat legământul profeților: de la tine, de la Nūḥ, Ibrāhīm, Mūsā și ʿĪsā, fiul lui Maryam; am luat de la ei un legământ solemn.
(Al-Aḥzāb 33:7).

Religia tuturor trimișilor este una: adorarea numai a lui Allah, fără a-I asocia nimic. Aceasta este religia tuturor trimișilor în general, și a celor cinci în mod deosebit. Ea nu îngăduie neînțelegerea și dezbinarea: nu trebuie ca fiecare să aibă o religie și fiecare grupare o religie, ci religia tuturor este una: religia lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, pentru toate făpturile.

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

Nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât ca să Mă adore.
(Adh-Dhāriyāt 51:56).

Religia tuturor făpturilor, djinni și oameni, trebuie să fie una: tawḥīd, adorarea numai a lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. El a lămurit adorarea prin glasul trimișilor și nu a lăsat-o la latitudinea oamenilor, ci ne-a pogorât o Carte, ne-a trimis trimiși și a spus: aceasta este religia și aceasta este adorarea. Adorarea se întemeiază numai pe revelație, iar religia se întemeiază numai pe revelație. Oamenii nu au dreptul să își rânduiască religii; acest drept Îi aparține lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul: El este Cel care rânduiește religia.

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُا۟ شَرَعُوا۟ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ﴾

Sau au ei asociați care le-au rânduit din religie ceea ce Allah nu a îngăduit?
(Ash-Shūrā 42:21). · fragment

Aceasta este o dezaprobare din partea Lui, Slavă Lui, Preaînaltul. Religia este ceea ce Allah a rânduit, a pogorât în Cărțile Sale și a făcut cunoscut prin glasul trimișilor Săi — pacea și binecuvântările fie asupra lor. Ea se întemeiază, așadar, numai pe revelație. Trimișii sunt doar cei care transmit de la Allah, Mărețul și Preaînaltul: ei transmit ceea ce Allah a rânduit pentru

robii Săi. Aceasta este menirea trimișilor — pacea și binecuvântările fie asupra lor. Și ei Îl adoră potrivit acestei religii, asemenea celorlalți; sunt robi care Îl adoră pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, prin această religie pe care El a rânduit-o pentru ei și pentru comunitățile lor.
El, Slavă Lui, Preaînaltul, spune:

﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾

Nu fiți precum aceia care s-au dezbinat și au ajuns la neînțelegeri după ce le-au venit dovezile limpezi. Aceia vor avea parte de o pedeapsă cumplită.
(Āl ʿImrān 3:105).

Aceasta este o oprire pentru noi de a fi asemenea oamenilor din Jāhiliyyah, care s-au dezbinat în religia lor și au ajuns la neînțelegeri. Aceasta nu s-a întâmplat din neștiință, ci din urmarea poftelor: *«După ce le-au venit dovezile limpezi.»* (﴿مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ﴾) Au părăsit dovezile limpezi și au urmat poftele. Ceea ce i-a împins la această dezbinare a fost urmarea poftelor — să ne ferească Allah! Și-au luat propriile pofte drept dumnezei în afara lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul. Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu i-a lăsat nimănui nicio scuză: a trimis trimișii și a pogorât Cărțile.

﴿قُلْنَا ٱهْبِطُواْ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَـٰتِنَآ أُوْلَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ﴾

Am spus: Coborâți cu toții din el! Dacă vă va veni de la Mine o călăuzire, cei care vor urma călăuzirea Mea nu vor avea nicio teamă și nu se vor întrista. Iar aceia care nu cred și tăgăduiesc semnele Noastre vor fi locuitorii Focului și vor rămâne în el veșnic.
(Al-Baqarah 2:38–39).

Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu i-a lăsat pe oameni de izbelițe. De când l-a coborât pe Ādam pe pământ, nu i-a lăsat pe oameni fără religie și fără profet. Dimpotrivă, El, Mărețul și Preaînaltul, a trimis mereu trimiși, unul după altul, le-a rânduit oamenilor religia și le-a lămurit-o, până când șirul trimișilor s-a încheiat cu Muḥammad ﷺ. Religia lui nu va fi abrogată până la venirea Ceasului, iar izvorul ei este Cartea și Sunnah. Nu a existat niciun timp în care să nu fi fost o religie de la Allah, Mărețul și Preaînaltul, adusă de trimiși.

﴿وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ﴾

Nu a fost nicio comunitate în care să nu fi trecut un prevenitor.
(Fāțir 35:24). · fragment

﴿رُّسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ ٱلرُّسُلِ﴾

Trimiși vestitori de bine și prevenitori, pentru ca oamenii să nu mai aibă nicio scuză înaintea lui Allah după venirea trimișilor.
(An-Nisāʾ 4:165). · fragment

Nimeni nu mai are vreo scuză.

﴿أَن تَقُولُواْ مَا جَآءَنَا مِنۢ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ ۖ فَقَدْ جَآءَكُم بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ﴾

Ca să nu spuneți: Nu ne-a venit niciun vestitor de bine și niciun prevenitor. Iată că v-a venit un vestitor de bine și un prevenitor.
(Al-Māʾidah 5:19). · fragment

Allah, Mărețul și Preaînaltul, a adus astfel dovada împotriva făpturilor.
Însă oamenii din Jāhiliyyah s-au împotrivit celor aduse de trimiși, nu din neștiință, ci din îndărătnicie și din urmarea poftelor. Aceasta îi privește în mod deosebit pe evrei și pe creștini, care cunoșteau aceste lucruri. De aceea Allah i-a numit oamenii Scripturii, spre mustrarea lor: sunt oameni ai Scripturii și ai cunoașterii și, cu toate acestea, se împotrivesc poruncii lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și își urmează poftele. Allah a oprit această comunitate să urmeze această cale a oamenilor din Jāhiliyyah și i-a poruncit să se țină de religia pe care i-a pogorât-o Trimisului Său ﷺ, cea urmată de companionii Trimisului ﷺ și de califii săi drept călăuziți. Aceasta este religia de care comunitatea trebuie să se țină până la venirea Ceasului. Dacă au vreo neînțelegere, să se întoarcă în acea privință la Carte și la Sunnah:

﴿فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾

Dacă vă aflați în neînțelegere asupra unui lucru, aduceți-l înaintea lui Allah și a Trimisului, dacă voi credeți în Allah și în Ziua de Apoi.

(An-Nisāʾ 4:59). · fragment

Neînțelegerea ține de firea omenească. Însă Allah, Mărețul și Preaînaltul, ne-a îndrumat către Carte și Sunnah: când nu ne înțelegem și nu știm care dintre noi are dreptate, ne întoarcem la Carte și la Sunnah. Primim ceea ce Cartea și Sunnah arată că este adevărat și lăsăm ceea ce ele arată că nu este adevărat, fiindcă scopul nostru este să urmăm adevărul, nu să ne apărăm părerile ori să îi preamărim pe părinți, pe strămoși sau pe șeici. Nu aceasta este purtarea musulmanilor. Adevărul este ceea ce caută credinciosul; oriunde îl găsește, îl primește. Scopul este adevărul.

﴿إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ﴾

Dacă voi credeți în Allah și în Ziua de Apoi. Aceasta este mai bine

(An-Nisāʾ 4:59) · fragment

decât să rămâneți în neînțelegere, *«și mai bună este urmarea.»* (﴿وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلٗا﴾) (An-Nisāʾ 4:59), adică mai bun este sfârșitul. Aceasta ține de îndurarea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, față de noi: El a păstrat printre noi ceea ce înlătură neînțelegerea și arată adevărul: Cartea Sa. De aceea a spus: *«Țineți-vă strâns de funia lui Allah»* (﴿وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ﴾) (Āl ʿImrān 3:103), adică de Coran, *«cu toții»* (﴿جَمِيعٗا﴾) — nu numai unii dintre voi, ci cu toții, adică toate făpturile în general și această comunitate în mod deosebit.

﴿وَلَا تَفَرَّقُواْ ۚ وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَا﴾

Și nu vă dezbinați! Aduceți-vă aminte de binefacerea lui Allah asupra voastră: erați dușmani, iar El v-a unit inimile și, prin binefacerea Sa, ați devenit frați. Erați pe marginea unei gropi de Foc, iar El v-a izbăvit de ea.

(Āl ʿImrān 3:103). · fragment

«Pe marginea unei gropi de Foc» (﴿شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ﴾) — religia din Jāhiliyyah. *«Iar El v-a izbăvit de ea»* (﴿فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَا﴾) (Āl ʿImrān 3:103): v-a izbăvit prin Islam și prin acest Coran. Fiți, așadar, recunoscători pentru binefacerea lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul. A te ține strâns de funia lui Allah înseamnă a te ține strâns de Carte, fiindcă ea este funia întinsă de Allah: cel care se ține de ea este salvat, iar cel care îi dă drumul piere.

Iată ce ne-a povestit despre starea oamenilor din Jāhiliyyah: ei

﴿فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗا ۖ كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ﴾

și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte, fiecare grupare bucurându-se de ceea ce are.

(Ar-Rūm 30:32). · fragment

Apoi ne-a oprit de la aceasta: ne-a oprit să le semănăm. După aceea ne-a poruncit să ne ținem strâns de Cartea Sa, care ne apără de neînțelegere, de ceartă și de pieire. Nu există izbăvire decât

ținându-ne strâns de Cartea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, și de Sunnah Trimisului Său ﷺ.

﴿وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ﴾

Țineți-vă cu toții strâns de funia lui Allah și nu vă dezbinați.
(Āl ʿImrān 3:103). · fragment

Oamenii din Jāhiliyyah erau, așadar, dezbinați în religia lor, după cum spune Preaînaltul: *«Fiecare grupare se bucură de ceea ce are.»* (﴿كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾) (Ar-Rūm 30:32). Se bucurau de doctrina lor, chiar dacă era falsă. Erau, tot astfel, dezbinați și în treburile vieții lor, fiindcă acela care își pierde religia își pierde și buna rânduială a vieții. În treburile vieții lor erau, așadar, dezbinați și nu îi unea nicio comunitate. Fiecare trib se conducea singur și fiecare trib socotea îngăduit sângele și averile celuilalt. Aceasta era starea arabilor înainte de trimiterea Trimisului ﷺ. Când și-au pierdut religia, și-au pierdut și buna rânduială a vieții. Teama, neliniștea și foamea îi însoțeau mereu. Jāhiliyyah era plină de războaie, de incursiuni și de răzbunări; chiar și frații se luptau între ei în Jāhiliyyah. Al-Aws și Al-Khazraj din Medina erau frați după obârșie, un singur trib qaḥṭānit. Însă între ei a izbucnit un război nimicitor, care a durat peste o sută de ani și pe care îl numeau *„războiul de la Buʿāth”*, între Al-Aws și Al-Khazraj. Evreii îi ațâțau. Când Allah l-a trimis pe Profetul Său Muḥammad ﷺ, iar el a emigrat la Medina, Allah i-a unit prin el. Războaiele s-au stins, musulmanii au devenit frați și s-au unit alături de Trimisul ﷺ. Aceasta este binefacerea pe care Allah le-a amintit-o:

﴿وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا﴾

Aduceți-vă aminte de binefacerea lui Allah asupra voastră: erați dușmani, iar El v-a unit inimile și, prin binefacerea Sa, ați devenit frați.

(Āl ʿImrān 3:103). · fragment

Allah le-a unit inimile prin Islam, războaiele dintre ei s-au stins și viața lor s-a îndreptat. Tot astfel, când celelalte triburi arabe au intrat în Islam, viața lor s-a îndreptat odată cu îndreptarea religiei. Sângele și averile le-au fost în siguranță și au început să străbată pământul fără teamă. Arabul îl întâlnea pe un alt arab, din oricare trib, fără să îi facă vreun rău. Dimpotrivă, între ei a domnit iubirea și s-au înfrățit în religia lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul.
Cuvintele Sale:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾

Tu nu ai nimic de-a face cu aceia care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte.

(Al-Anʿām 6:159) · fragment

sunt o dezicere de cei care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte, adică în tabere. Ceea ce se cere este ca religia să fie una și oamenii să fie o singură comunitate întemeiată pe religie. Aceasta este ceea ce a poruncit Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Pe cel care este astfel Trimisul ﷺ îl susține și îi este ocrotitor. Dar de cel care își dezbină religia, stăruie în neînțelegere și în calea oamenilor din Jāhiliyyah, Trimisul se dezice.

Rămâne să cunoaștem natura deosebirilor de păreri, sau a neînțelegerii, în chestiunile de jurisprudență. Deosebirile există și

astăzi în chestiunile de jurisprudență. Oare acestea fac parte din neînțelegerile condamnate?

Spunem: deosebirile sunt de două feluri:

Primul fel: deosebirea în religie, precum deosebirea în adorare și în credință. Aceasta este o deosebire condamnată și interzisă, fiindcă religia nu este un domeniu al efortului de interpretare și nici al părerilor. Religia se întemeiază numai pe revelație, iar credința se întemeiază numai pe revelație; în această privință nu este loc pentru efort de interpretare. Trebuie să ne ținem de religia și de credința pe care Allah ni le-a rânduit, fără să intervenim cu părerile și cu interpretările noastre. Tot astfel, adorarea se întemeiază numai pe revelație: ceea ce ne este adus cu o dovadă punem în practică, iar ceea ce nu are nicio dovadă este o inovație pe care trebuie să o lăsăm. Aceasta, potrivit hadithului: *„Ceea ce introduce cineva în această rânduială a noastră, fără să facă parte din ea, este respins."* [12] Și potrivit hadithului: *„Feriți-vă de lucrurile nou introduse, fiindcă orice lucru nou introdus este o inovație, orice inovație este o rătăcire și orice rătăcire este în Foc."* [13] În chestiunile credinței, ale adorării și ale religiei în general nu este, așadar, loc pentru neînțelegere. În acestea se urmează textele Cărții și ale Sunnei și ceea ce au urmat predecesorii acestei comunități.

Al doilea fel: deosebirea în ceea ce îngăduie o părere sau un efort de interpretare dintre chestiunile de jurisprudență, precum deducerea hotărârilor din dovezi. Aici apar deosebiri, fiindcă puterea oamenilor de a deduce din texte este diferită. Chestiunile în care există consens sunt bine determinate și nu este îngăduită împotrivirea față de ele. Însă în chestiunile în care nu există consens și care îngăduie efortul de interpretare, Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a dat fiecărui învățat după puterea de înțelegere cu

12 Menționat anterior, în comentariul primei chestiuni (p. 23).

13 Relatat de An-Nasā'ī (3/209–210, nr. 1578), care cuprinde încheierea citată aici; de Abū Dāwūd (5/12–13, nr. 4607); de Ibn Mājah (1/30–31, nr. 42) și de At-Tirmidhī (5/44, nr. 2676), cu o formulare asemănătoare. Imamul Muslim a relatat o parte din el: „Cele mai rele lucruri sunt cele nou introduse și orice inovație este o rătăcire", nr. 867.

care l-a înzestrat și după textele care i-au ajuns la cunoștință. Efortul de interpretare este legiferat în acestea. Un asemenea efort a existat și în vremea lui ﷺ, după cum se știe. Aceasta este, așadar, o deosebire în efortul de interpretare, nu o deosebire în credință și nici în religie, ci o deosebire în chestiunile de jurisprudență. Oamenii făceau efort de interpretare și aveau păreri diferite în vremea Profetului ﷺ. Acest efort de interpretare este de două feluri:

Unul este acela în care dovada se arată de partea uneia dintre cele două păreri. Atunci trebuie primită părerea susținută de dovadă și lăsată cea care nu este susținută de ea. Părerile juriștilor se cântăresc în lumina dovezii: ceea ce este arătat de dovadă trebuie primit, iar ceea ce i se împotrivește trebuie lăsat. Învățatul care depune efort de interpretare, dar nu a ajuns la ceea ce este corect și s-a împotrivit dovezii, trebuie să primească adevărul și să revină la ceea ce este corect. Nu îi este îngăduit să stăruie în interpretarea greșită și nici nouă nu ne este îngăduit să îl urmăm în ea. Imamii ne îndeamnă la aceasta și spun: cântăriți vorbele noastre în lumina Cărții și a Sunnei. Imamul Abū Ḥanīfah — Allah să aibă milă de el — spune: *„Dacă vine un hadith de la Trimisul ﷺ, îl primim cu cea mai mare cinstire. Dacă vine o relatare de la companionii Trimisului lui Allah ﷺ, o primim cu cea mai mare cinstire. Iar dacă vine o relatare de la urmașii companionilor, noi suntem oameni și ei sunt oameni."* Acestea sunt cuvintele imamului Abū Ḥanīfah, cel dintâi dintre cei patru imami.

Imamul Mālik — Allah să aibă milă de el — spune: *„Fiecare dintre noi poate respinge spusele altuia, iar propriile sale spuse pot fi respinse, în afară de ale celui din acest mormânt"*, adică Trimisul lui Allah ﷺ. El mai spune — Allah să aibă milă de el: *„Oare de fiecare dată când vine la noi un om mai iscusit în dispută decât altul, lăsăm ceea ce Ǧibrīl i-a adus lui Muḥammad pentru disputele acestora?!"* Acestea sunt cuvintele imamului Mālik — Allah să aibă milă de el.

El spune și — Allah să aibă milă de el: *„Sfârșitul acestei comunități nu se va îndrepta decât prin ceea ce i-a îndreptat începutul."* Ce anume i-a îndreptat începutul? Cartea și Sunnah. Acestea sunt cuvintele imamului Mālik — Allah să aibă milă de el.

Imamul Ash-Shāfiʿī — Allah să aibă milă de el — spune: *„Musulmanii sunt de acord că aceluia căruia i-a devenit limpede Sunnah Trimisului lui Allah ﷺ nu îi este îngăduit să o lase pentru vorba nimănui."* El spune și — Allah să aibă milă de el: *„Dacă vorba mea se împotrivește cuvântului Trimisului lui Allah ﷺ, lăsați deoparte vorba mea."* Și spune — Allah să aibă milă de el: *„Dacă hadithul este autentic, aceasta este școala mea."* Acestea sunt cuvintele lui Ash-Shāfiʿī — Allah să aibă milă de el. [14]

Imamul Aḥmad — Allah să aibă milă de el — spune: Mă mir de niște oameni care cunosc lanțul de transmitere și autenticitatea lui, dar merg la părerea lui Sufyān! Allah Preaînaltul spune:

﴿فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

Să se păzească aceia care se împotrivesc poruncii lui, ca nu cumva să îi lovească o încercare sau să îi lovească o pedeapsă dureroasă.
(An-Nūr 24:63). · fragment

Știi ce este încercarea? Încercarea este asocierea. Poate că, dacă respinge ceva din cuvântul lui — adică al Trimisului lui Allah ﷺ —, se va strecura în inima sa o abatere și va pieri.

Acestea sunt, așadar, vorbele imamilor care au depus efort de interpretare. Ei au făcut aceasta având cunoașterea și pregătirea necesare, însă nu și-au pretins infailibilitatea. Dimpotrivă, au îndemnat să fie primite din vorbele lor cele care sunt în acord cu dovada. Hanbalitul trebuie, dacă vede că dovada este de partea șafiitului, să primească părerea șafiitului. Șafiitul trebuie, dacă

14 Vezi biografia sa în Siyar Aʿlām an-Nubalāʾ (10/34–35).

vede că dovada este de partea hanafitului, să primească părerea hanafitului. Mālikitul trebuie, dacă vede că dovada este de partea hanbalitului, să primească părerea hanbalitului. Scopul este urmarea dovezii, nu vorba unuia sau a altuia. Ei nu se leagă orbește de imamii lor, ci se țin numai de dovadă. Iată că Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, imamul Ibn al-Qayyim și imamul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb poruncesc cu toții aceasta și spun: cercetați vorbele învățaților și primiți ceea ce este susținut de dovadă. Cuvintele lor despre aceasta sunt cunoscute din cărțile lor.

Aceasta este calea oamenilor Sunnei și ai comunității: fără partizanat orb. Însă aceasta nu înseamnă să respingem și să părăsim școlile de jurisprudență. Dimpotrivă, ne folosim de școli și de jurisprudența imamilor, fiindcă acestea sunt o mare bogăție. Urmăm însă dovada: primim părerea celui care are dovada de partea sa. Aceasta este datoria.
Cel care nu cunoaște dovada îi întreabă pe oamenii cunoașterii. Preaînaltul spune:

﴿فَسْـَٔلُوٓاْ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

Întrebați-i pe oamenii cunoașterii dacă voi nu știți.
(An-Naḥl 16:43). · fragment

Aceasta, fiindcă vrei să fii dezlegat de răspundere. Dacă știi, laudă lui Allah, primește dovada. Iar dacă nu știi, îi întrebi pe oamenii cunoașterii. Aceasta este datoria.

Al doilea dintre aceste feluri de efort de interpretare în jurisprudență este acela în care nu s-a arătat o dovadă în sprijinul uneia dintre cele două păreri, ci amândouă sunt posibile. În aceste chestiuni de interpretare nu se cuvine mustrarea, atât timp cât dovada nu a arătat că una este mai puternică decât cealaltă. Nu este, așadar, mustrat cel care primește una dintre păreri, cu condiția să nu fie mânat de partizanat orb sau de urmarea poftelor, ci să caute adevărul. De aceea hanbalitul nu îl mustră pe șafiit, iar șafiitul nu îl mustră pe mālikit. Cei patru imami și

urmașii lor sunt frați de-a lungul vremii, laudă lui Allah. Nu s-au ivit între ei dușmănii și nici resentimente. Dacă s-a ivit ceva de acest fel, a fost doar din partea unora dintre cei stăpâniți de partizanat orb, de care nu se ține seama. Însă între cei mai mulți dintre adepții celor patru școli — laudă lui Allah — nu există dușmănie, dezbinare sau resentimente. Ei se căsătoresc unii cu alții, se roagă unii în spatele altora, își dau salutul și se înfrățesc, cu toate că au păreri diferite în unele chestiuni care îngăduie efortul de interpretare și în care nu s-a arătat că unele păreri sunt mai puternice decât altele. De aici au rostit cunoscutele cuvinte: *„Nu se cuvine mustrarea în chestiunile care îngăduie efortul de interpretare."*

Dacă locuitorii unei țări urmează una dintre aceste păreri rezultate din efortul de interpretare, împotriva căreia nu s-a arătat nimic și căreia nu i s-a opus nicio dovadă, fiind uniți asupra uneia dintre aceste păreri de jurisprudență, nimănui nu îi este îngăduit să le destrame această unire. Dimpotrivă, se cuvine înțelegerea și evitarea dezbinării.

3 Socotirea împotrivirii față de conducător drept o virtute, iar a ascultării și supunerii față de el drept înjosire și umilință

A treia chestiune

إن مخالفة ولي الأمر وعدم الانقياد له فضيلة، والسمع والطاعة له ذل ومهانة، فخالفهم رسول الله صلى الله عليه وسلم، وأمر بالسمع والطاعة لهم والنصيحة، وغلظ في ذلك وأبدى وأعاد.

Împotrivirea față de conducător și nesupunerea față de el sunt, după ei, o virtute, iar ascultarea și supunerea față de el sunt înjosire și umilință. Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de ei: a poruncit ascultarea, supunerea și sfatul sincer față de conducători, a stăruit cu tărie asupra acestora și le-a repetat în multe rânduri.

وهذه المسائل الثلاث هي التي جمع بينها فيما صح عنه في الصحيح أنه قال: "إن الله يرضى لكم ثلاثاً: أن تعبدوه ولا تشركوا به شيئاً، وأن تعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا، وأن تناصحوا من ولاه الله أمركم" . ولم يقع خلل في دين الناس ودنياهم إلا بسبب الإخلال في هذه الثلاث أو بعضها.

Acestea sunt cele trei chestiuni pe care le-a reunit în hadithul autentic relatat în Ṣaḥīḥ, în care a spus: „Allah este mulțumit pentru voi de trei lucruri: să Îl adorați și să nu Îi asociați nimic, să vă țineți cu toții strâns de funia lui Allah și să nu vă dezbinați și să îi sfătuiți sincer pe cei cărora Allah le-a încredințat conducerea voastră." [15] Orice tulburare ivită în religia oamenilor și în treburile vieții lor s-a datorat încălcării acestor trei lucruri sau a unora dintre ele.

Comentariul

Printre practicile Jāhiliyyah se numără faptul că ei nu se supuneau conducătorului și socoteau aceasta o înjosire, iar nesupunerea față de emir o socoteau o virtute și o libertate. De aceea nu îi unea niciun imam și niciun emir, fiindcă nu se supuneau și erau stăpâniți de trufie și de mândrie.

15 Relatat de Muslim, nr. 1715.

Islamul a venit să se deosebească de ei și a poruncit ascultarea și supunerea față de conducătorul musulman, datorită foloaselor pe care le aduce aceasta. Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡ﴾

O, voi cei care credeți! Ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de cei care dețin autoritatea dintre voi.

(An-Nisāʾ 4:59). · fragment

A poruncit astfel ascultarea față de conducători. Trimisul ﷺ a mărginit însă aceasta la ceea ce nu este păcat, spunând: *„Nu există ascultare față de o făptură în neascultarea față de Creator."* [16] Și a spus: *„Ascultarea este numai în ceea ce este bine."* [17] Este, așadar, obligatorie ascultarea față de conducător în ceea ce nu este neascultare față de Allah. Dacă poruncește un păcat, nu este ascultat. Însă nu i se face împotrivire în celelalte treburi: nu este ascultat numai în acea chestiune în care este păcat. Cât despre celelalte treburi, legământul de credință față de el nu se desface din această cauză și nu i se face împotrivire atât timp cât el urmează Islamul. Aceasta, deoarece ascultarea față de conducători aduce unitate, cruțarea sângelui, statornicirea siguranței, apărarea celui nedreptățit împotriva celui nedrept, înapoierea drepturilor către cei cărora li se cuvin și judecarea cu dreptate între oameni, chiar dacă acel conducător nu este drept în purtarea sa religioasă, chiar dacă este un păcătos, atât timp cât nu ajunge la necredință. El ﷺ a spus: *„Ascultați și supuneți-vă, în afară de cazul în care vedeți o necredință vădită pentru care aveți o dovadă de la Allah."* [18]

16 Relatat de Aḥmad în Al-Musnad (1/131). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ, nr. 7520.

17 Relatat de Al-Bukhārī, nr. 7257, în formularea: „Nu există ascultare în păcat; ascultarea este numai în ceea ce este bine", și de Muslim, nr. 1840/39.

18 Relatat de Al-Bukhārī, nr. 7056, și de Muslim, nr. 1709/42.

Atât timp cât păcatele sale nu ajung la necredință, el este ascultat și urmat. Păcatul său cade asupra lui însuși, însă conducerea sa și ascultarea față de el sunt în folosul musulmanilor.

De aceea, când unii imami au fost întrebați: *„Cutare este păcătos, dar puternic, iar cutare este drept, dar slab; care dintre ei este potrivit pentru conducere?"*, răspunsul a fost: *„Păcătosul puternic, fiindcă păcatul său cade asupra lui însuși, iar puterea sa este în folosul musulmanilor. Cât despre cel drept, dreptatea sa este în folosul lui însuși, iar slăbiciunea sa le dăunează musulmanilor."*

Este, așadar, ascultat și urmat, chiar dacă este păcătos în purtarea sa, chiar dacă este asupritor și nedrept. Trimisul lui Allah ﷺ spune: *„Ascultă, chiar dacă îți ia averea și îți lovește spatele."* [19] Aceasta, fiindcă în ascultarea față de el se află un folos care cântărește mai mult decât răul său, iar răul răzvrătirii împotriva lui este mai mare decât răul de a rămâne în ascultarea sa în timp ce el păcătuiește. Răzvrătirea împotriva lui aduce vărsare de sânge, tulburarea siguranței și dezbinarea comunității.

Ce li s-a întâmplat celor care s-au răzvrătit împotriva emirilor și a conducătorilor, după cum ne povestește istoria? Ce s-a întâmplat când un grup de răzvrătiți, în vremea lui ʿUthmān — Allah să fie mulțumit de el —, s-a ridicat, a rupt legătura ascultării și l-a ucis pe conducătorul credincioșilor, ʿUthmān? Câte nenorociri i-au lovit pe credincioși până astăzi din pricina răzvrătirii împotriva conducătorului credincioșilor și a uciderii sale? Musulmanii încă suferă de pe urma nenorocirilor și a relelor care au urmat unele după altele. Tot astfel este și în privința celorlalți conducători: răbdarea în ascultarea față de ei, chiar dacă aduce un rău parțial, este mai puțin dăunătoare decât răzvrătirea împotriva lor. De aceea Profetul ﷺ a făcut obligatorie ascultarea față de conducător atât timp cât acesta nu iese din Islam, chiar dacă este păcătos și chiar dacă este nedrept. Aceste rele parțiale se îndură cu răbdare pentru a înlătura răul cel mare, alegând răul cel mai mic dintre două rele pentru a-l respinge pe cel mai mare. Acesta este un lucru cunoscut. Ori de câte ori un popor s-a

19 Relatat de Muslim, nr. 1847.

răzvrătit împotriva imamului său, răul răzvrătirii a fost mai mare decât răul răbdării în ascultarea față de el.

Aceasta este deosebirea dintre oamenii din Jāhiliyyah și oamenii Islamului în privința conducătorilor. Oamenii din Jāhiliyyah nu socoteau că trebuie să asculte de conducători și considerau aceasta o înjosire. Cât despre Islam, el a poruncit ascultarea față de conducătorii musulmani, chiar dacă au păcate în purtarea lor ori îi nedreptățesc pe oameni. Se rabdă cu ei, fiindcă în aceasta sunt foloase pentru musulmani, în timp ce răzvrătirea împotriva lor le aduce musulmanilor pagube mai mari decât relele de a rămâne în ascultarea lor, în ciuda abaterii care nu îi scoate din Islam. Aceasta este marea regulă pe care Islamul a adus-o în această chestiune însemnată. Cât despre oamenii din Jāhiliyyah — după cum s-a spus —, ei nu recunosc întemeierea unei autorități, nici ascultarea și nici supunerea. Tot astfel sunt astăzi comunitățile necredincioase care vorbesc despre libertăți și democrații. Cum sunt acum societățile lor? Sălbatice, animalice: ucidere, jaf, destrăbălare, rău și tulburarea siguranței. Sunt mari puteri, au arme și mijloace de distrugere, însă starea lor este una animalică — să ne ferească Allah! —, fiindcă rămân pe calea Jāhiliyyah.

Profetul ﷺ a poruncit ascultarea și supunerea față de conducători și a poruncit sfatul sincer pentru ei în taină, între ei și cel care îi sfătuiește. Cât despre vorbirea împotriva lor, insultarea și bârfirea lor, acestea sunt o lipsă de sinceritate față de ei, fiindcă îi ațâță pe oameni împotriva lor și îi bucură pe cei răi. Aceasta este o trădare față de conducători. Rugăciunea pentru ei și nepomenirea cusururilor lor în adunări fac parte din sinceritatea față de ei. Cine vrea să îl sfătuiască pe imam îi transmite sfatul lui personal: fie prin viu grai, fie în scris, fie rugând pe cineva care are legătură cu el să îi aducă acel lucru la cunoștință. Dacă nu poate face aceasta, este scuzat.

Însă a sta în adunări, la amvon ori înaintea unui aparat de înregistrare și a-i insulta pe conducători și a le scoate la iveală cusururile nu este sfat sincer, ci trădare față de conducători. Sinceritatea față de ei cuprinde rugăciunea ca ei să fie drepți,

acoperirea cusururilor lor și nedestăinuirea acestora înaintea oamenilor. Tot din sinceritatea față de ei face parte îndeplinirea sarcinilor pe care le încredințează funcționarilor și pe care le dau în grija dregătorilor. Aceasta face parte din sinceritatea față de conducători.

Apoi șeicul — Allah să aibă milă de el — a spus:

Acestea sunt cele trei chestiuni pe care le-a reunit în hadithul autentic relatat în Ṣaḥīḥ, în care a spus: *„Allah este mulțumit pentru voi de trei lucruri: să Îl adorați și să nu Îi asociați nimic, să vă țineți cu toții strâns de funia lui Allah și să nu vă dezbinați și să îi sfătuiți sincer pe cei cărora Allah le-a încredințat conducerea voastră."* [20] Orice tulburare ivită în religia oamenilor și în treburile vieții lor s-a datorat încălcării acestor îndatoriri sau a unora dintre ele.

Șeicul — Allah să aibă milă de el — spune că Profetul ﷺ a reunit aceste trei chestiuni, adică pe cele pomenite mai înainte: Prima chestiune: oamenii din Jāhiliyyah îi adorau pe apropiații lui Allah și pe cei drepți și spuneau:

﴿هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.
(Yūnus 10:18). · fragment

A doua chestiune: oamenii din Jāhiliyyah erau dezbinați în religia lor și în treburile vieții lor.

A treia chestiune: ei nu se supuneau conducătorului și socoteau aceasta o înjosire și o umilință. Trimisul lui Allah ﷺ, căruia i-au fost dăruite cuvinte cuprinzătoare și o vorbire hotărâtoare, a reunit aceste trei chestiuni într-o singură rostire, și anume în cuvintele sale ﷺ: *„Allah este mulțumit pentru voi de trei lucruri: să Îl adorați și să nu Îi asociați nimic, să vă țineți cu toții strâns de funia lui Allah și să nu vă dezbinați și să îi sfătuiți sincer pe cei*

20 Menționat anterior, la începutul celei de-a treia chestiuni (p. 52).

cărora Allah le-a încredințat conducerea voastră." [21]

Prima: să Îl adorați și să nu Îi asociați nimic. În asociere intră adorarea apropiaților lui Allah și a celor drepți.

A doua: să vă țineți cu toții strâns de funia lui Allah și să nu vă dezbinați. Aceasta este opusul stării oamenilor din Jāhiliyyah, care erau dezbinați în religia lor și în treburile vieții lor. Funia lui Allah este Coranul, iar a te ține strâns de ea înseamnă să te ții de el: să împlinești ceea ce îți poruncește și să te ferești de ceea ce îți interzice. Coranul este calea dumnezeiască ce asigură binele robilor în religia lor și în viața lor. A te ține de el este îndurare, iar a nu te ține de el este pedeapsă și nefericire.

A treia: să îi sfătuiți sincer pe cei cărora Allah le-a încredințat conducerea voastră. Aceasta este opusul stării oamenilor din Jāhiliyyah, care nu se supuneau conducătorului. În aceasta se află porunca supunerii față de conducător, a sfătuirii sincere și a ascultării față de el, fără răzvrătire împotriva lui și fără vorbire împotriva sa înaintea oamenilor ori pomenirea cusururilor sale printre ei. Aceasta este trădare față de conducător, nu sfat sincer. Chiar dacă unii pretind că este sfat sincer, nu este sfat sincer, ci defăimare și rău, sădirea dușmăniei între conducător și supuși. Nu aduce niciun folos, ci numai pagubă.

Apoi el — Allah să aibă milă de el — a arătat că tulburarea ivită în religia oamenilor și în treburile vieții lor se datorează încălcării acestor trei lucruri ori a unora dintre ele: asocierea altora cu Allah, dezbinarea și răzvrătirea împotriva conducătorului.

21 Menționat anterior, la începutul celei de-a treia chestiuni (p. 52).

4 Imitarea oarbă și relele ei

A patra chestiune

إن دينهم مبني على أصول: أعظمها التقليد، فهو القاعدة الكبرى لجميع الكفار، أولهم وآخرهم، كما قال تعالى: ﴿وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٖ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقۡتَدُونَ﴾ [الزخرف: ٢٣] ، وقال تعالى: ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلۡ نَتَّبِعُ مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ يَدۡعُوهُمۡ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ﴾ [لقمان: ٢١] ، فأتاهم بقوله: ﴿قُلۡ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍۖ أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ

تَتَفَكَّرُواْ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ﴾ [سبأ: ٤٦] الآية،
وقوله: ﴿ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن
دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ﴾ [الأعراف: ٣] .

Religia lor se sprijină pe anumite temelii, dintre care cea mai însemnată este imitarea. Aceasta este marea regulă a tuturor necredincioșilor, a celor dintâi și a celor de pe urmă, după cum spune Preaînaltul: «Tot astfel, nu am trimis înaintea ta niciun prevenitor într-o cetate fără ca cei care trăiau în îndestulare în ea să spună: Noi i-am găsit pe părinții noștri urmând o credință și noi le urmăm pașii.» (Az-Zukhruf 43:23). Preaînaltul spune și: «Când li se spune: Urmați ceea ce a pogorât Allah!, ei spun: Ba urmăm ceea ce i-am găsit pe părinții noștri urmând! Chiar dacă Șeitan îi cheamă la pedeapsa Focului aprins?» (Luqmān 31:21). El a venit la ei cu vorbele Sale: «Spune: Eu vă îndemn la un singur lucru: să vă ridicați pentru Allah câte doi și câte unul, apoi să cugetați. În tovarășul vostru nu este nicio nebunie...» (Saba' 34:46), până la sfârșitul versetului. Și cu vorbele Sale: «Urmați ceea ce v-a fost pogorât de la Domnul vostru și nu urmați în afara Lui alți ocrotitori. Cât de puțin vă lăsați îndemnați!» (Al-Aʿrāf 7:3).

Comentariul

Printre practicile Jāhiliyyah se numără faptul că ei nu își întemeiază religia pe cele aduse de trimiși — pacea și binecuvântările fie asupra lor —, ci pe temelii pe care le-au născocit ei înșiși și pe care nu primesc să le părăsească. Printre acestea se află imitarea, adică reproducerea purtării altuia: se

imită unii pe alții, chiar dacă cel imitat nu este potrivit să fie luat drept pildă. El, Slavă Lui, Preaînaltul, spune:

﴿وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَـٰرِهِم مُّقْتَدُونَ﴾

Tot astfel, nu am trimis înaintea ta niciun prevenitor într-o cetate fără ca cei care trăiau în îndestulare în ea să spună: Noi i-am găsit pe părinții noștri urmând o credință și noi le urmăm pașii.
(Az-Zukhruf 43:23).

Cei care trăiesc în îndestulare sunt, de obicei, oamenii avuției și ai traiului îmbelșugat, fiindcă ei sunt cei care săvârșesc răul și nu primesc adevărul, spre deosebire de cei slabi și săraci, la care de obicei predomină smerenia și primirea adevărului. Oamenii traiului îmbelșugat sunt cei cu rang și avere. *«Fără ca cei care trăiau în îndestulare în ea să spună»* (﴿إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ﴾), adică oamenii cu avere și rang dintre ei: *«Noi i-am găsit pe părinții noștri urmând o credință.»* (﴿إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ﴾) (Az-Zukhruf 43:23), adică o cale și o religie, iar noi îi urmăm în religia lor. Înțelesul este: nu avem nevoie de voi, o, trimișilor! Ei pretind că aceasta îi scutește de urmarea trimișilor — pacea și binecuvântările fie asupra lor. Aceasta este imitarea oarbă, unul dintre lucrurile Jāhiliyyah.

Cât despre imitarea în bine, aceasta se numește urmare și luare drept pildă. Preaînaltul spune despre Yūsuf — pacea fie asupra lui:

﴿وَٱتَّبَعْتُ مِلَّةَ ءَابَآءِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشْرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَىْءٍ﴾

Am urmat credința părinților mei, Ibrāhīm, Isḥāq și Yaʿqūb. Nouă nu ni se cuvine să Îi asociem lui Allah nimic.
(Yūsuf 12:38). · fragment

Preaînaltul spune și:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ﴾

Cei dintâi înaintași dintre emigranți și sprijinitori și cei care i-au urmat în bine.
Coran, 9:100 · fragment

De aceea Allah Preaînaltul a spus despre oamenii din Jāhiliyyah:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۗ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾

Când li se spune: Urmați ceea ce a pogorât Allah!, ei spun: Ba urmăm ceea ce i-am găsit pe părinții noștri urmând! Chiar dacă părinții lor nu înțelegeau nimic și nu erau călăuziți?
(Al-Baqarah 2:170).

Cel care nu înțelege și nu este călăuzit nu este potrivit să fie luat drept pildă. Pildă este cel care înțelege și este călăuzit. Imitarea oarbă face parte din lucrurile Jāhiliyyah și se numește partizanat orb, fiindcă pilda este Trimisul lui Allah ﷺ și cei care l-au urmat.
Apoi șeicul — Allah să aibă milă de el — a spus: Preaînaltul spune și:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۚ أَوَلَوْ كَانَ ٱلشَّيْطَـٰنُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ﴾

Când li se spune: Urmați ceea ce a pogorât Allah!, ei spun: Ba urmăm ceea ce i-am găsit pe părinții noștri urmând! Chiar dacă Șeitan îi cheamă la pedeapsa Focului aprins?
(Luqmān 31:21).

Când li se spune asociaționiștilor și necredincioșilor: *«Urmați ceea ce a pogorât Allah!»* (﴿ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ﴾), adică Coranul,

﴿قَالُواْ بَلۡ نَتَّبِعُ مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ يَدۡعُوهُمۡ﴾

ei spun: Ba urmăm ceea ce i-am găsit pe părinții noștri urmând! Chiar dacă Șeitan îi cheamă

Coran, 31:21 · fragment

, adică îi cheamă pe acești părinți, *«la pedeapsa Focului aprins?»* (﴿إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ﴾) Îi urmați, așadar, spre Focul aprins? Adică vă luați părinții drept pildă chiar dacă erau dintre urmașii lui Șeitan și sfârșitul lor este în Focul aprins? Omul cu judecată trebuie să își cerceteze starea și să cerceteze pe cine imită.
Apoi șeicul — Allah să aibă milă de el — a spus: El a venit la ei cu vorbele Sale:

﴿قُلۡ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍۖ أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُواْۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ﴾

Spune: Eu vă îndemn la un singur lucru: să vă ridicați pentru Allah câte doi și câte unul, apoi să cugetați. În tovarășul vostru nu este nicio nebunie.

(Saba' 34:46). · fragment

Și cu vorbele Sale:

﴿ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۚ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ﴾

Urmați ceea ce v-a fost pogorât de la Domnul vostru și nu urmați în afara Lui alți ocrotitori. Cât de puțin vă lăsați îndemnați!
(Al-A'rāf 7:3).

Adică Trimisul lui Allah ﷺ a venit la ei cu acest verset. Ei spuneau: noi ne ținem de ceea ce urmau părinții noștri și nu îl ascultăm pe acest om, referindu-se la Muḥammad ﷺ. Însă Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune: cercetați și cugetați la ceea ce v-a spus acest om! Cugetați și nu vă lăsați stăpâniți de partizanat!

﴿أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ﴾

Să vă ridicați pentru Allah câte doi și câte unul.
(Saba' 34:46), · fragment

în grupuri și singuri, cercetând la ce v-a chemat Muḥammad ﷺ. Dacă este adevărul, trebuie să îl urmați și nu vă este îngăduit să rămâneți pe calea părinților și a strămoșilor.

«Să vă ridicați pentru Allah» (﴿أَن تَقُومُواْ لِلَّهِ﴾), adică nu pentru pofte și partizanat, ci ridicarea voastră să fie pentru Allah, căutând adevărul. *«Câte doi și câte unul»* (﴿مَثۡنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ﴾): câte doi, care cugetă, se întâlnesc și stau împreună la sfat, fiindcă prin conlucrarea celor adunați se nădăjduiește ajungerea la adevăr. Sau singuri: omul să rămână singur cu sine, să cugete și să cerceteze cele aduse de Trimisul ﷺ. Va găsi că sunt adevărul și atunci trebuie să îl urmeze. *«Apoi să cugetați. În tovarășul vostru»*

(﴿ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم﴾), adică Muḥammad ﷺ, despre care spuneți că este nebun, nu este nebunie. Dimpotrivă, el este omul cu cea mai deplină judecată și făptura cu cea mai deplină judecată ﷺ, cel mai sincer sfătuitor și cel mai cunoscător dintre făpturi — pacea și binecuvântările fie asupra lui. Cum spuneți, așadar, că este nebun? Cugetați! Cercetați-i judecata, cercetați-i faptele: sunt ele asemenea faptelor unui nebun?

﴿مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ﴾

În tovarășul vostru nu este nicio nebunie. El nu este decât un prevenitor pentru voi, înaintea unei pedepse aspre.
(Saba' 34:46). · fragment

Dacă nu credeți în el și nu îl urmați, vă va lovi pedeapsa cea aspră. El a venit să vă sfătuiască sincer și vă dorește binele, izbăvirea, îndreptarea și izbânda în această viață și în Viața de Apoi. Cum de îl descrieți astfel, spunând că este nebun, fără chibzuință, fără să cugetați și fără să cercetați ceea ce a adus?

Tot astfel, orice om cu judecată trebuie să cerceteze vorbele oamenilor, să le deosebească și să le cântărească, să despartă greșeala de ceea ce este corect, să primească adevărul și să respingă greșeala. Imitarea oarbă nu trebuie să îl împingă să stăruie în falsitate.

5 Invocarea practicii majorității fără cercetarea temeiului ei

A cincea chestiune

إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ قَوَاعِدِهِم: الاغتِرَارَ بِالأَكْثَرِ، وَيَحْتَجُّونَ بِهِ عَلَى صِحَّةِ الشَّيْءِ، وَيَسْتَدِلُّونَ عَلَى بُطْلاَنِ الشَّيءِ بِغُرْبَتِهِ وَقِلَّةِ أَهْلِهِ، فَأَتَاهُمْ بِضِدِّ ذَلِكَ، وَأَوْضَحَهُ فِي غَيْرِ مَوْضِعٍ مِنَ القُرآنِ .

Una dintre cele mai însemnate reguli ale lor este să se lase amăgiți de numărul mare. Îl invocă drept dovadă că un lucru este adevărat și iau caracterul neobișnuit al unui lucru și numărul mic al celor care îl urmează drept dovadă că este fals. El a venit însă cu opusul acestei reguli și l-a lămurit în mai multe locuri din Coran.

Comentariul

Printre practicile Jāhiliyyah se numără faptul că ei iau numărul mare drept dovadă a adevărului, iar numărul mic drept dovadă a neadevărului. După ei, ceea ce urmează cei mai mulți este adevărul, iar ceea ce urmează cei puțini nu este adevărul. Aceasta

este măsura lor pentru deosebirea adevărului de falsitate. Este o greșeală, fiindcă Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾

Dacă asculți de cei mai mulți dintre cei de pe pământ, ei te vor abate de la calea lui Allah. Ei nu urmează decât presupuneri și nu fac decât să născocească.

(Al-Anʿām 6:116).

El, Slavă Lui, Preaînaltul, spune și:

﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Însă cei mai mulți oameni nu știu.

(Al-Aʿrāf 7:187). · fragment

Și spune, Slavă Lui, Preaînaltul:

﴿وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ ۖ وَإِن وَجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ لَفَٰسِقِينَ﴾

La cei mai mulți dintre ei nu am găsit ținerea legământului, ci pe cei mai mulți dintre ei i-am găsit nelegiuiți.

(Al-Aʿrāf 7:102),

și altele asemenea. Măsura nu este, așadar, numărul mare sau mic, ci adevărul. Cel care urmează adevărul, chiar dacă este singur, are dreptate și trebuie luat drept pildă. Dacă majoritatea urmează falsitatea, ea trebuie respinsă, fără să te lași amăgit de ea. Ceea ce contează este adevărul. De aceea învățații spun: adevărul

nu este cunoscut prin oameni, ci oamenii sunt cunoscuți prin adevăr. Cel care urmează adevărul trebuie luat drept pildă. În cele pe care Allah, Mărețul și Preaînaltul, le-a povestit despre comunitățile de odinioară, El a vestit că cei puțini pot urma adevărul. Preaînaltul spune:

﴿وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ﴾

Nu au crezut împreună cu el decât puțini.
(Hūd 11:40). · fragment

Iar în hadithul în care comunitățile i-au fost arătate Profetului ﷺ, el a văzut un profet cu un mic grup de oameni, un profet cu un om sau doi și un profet fără nimeni alături de el. Nu numărul mare de adepți ai unei doctrine sau ai unei păreri contează, ci faptul că ea este adevărată sau falsă. Ceea ce este adevărat trebuie urmat, chiar dacă îl urmează foarte puțini oameni sau chiar nimeni, atât timp cât este adevărul: în el se află izbăvirea. Falsitatea nu este nicidecum întărită de numărul mare al oamenilor. Aceasta este o măsură pe care musulmanul trebuie să o păstreze mereu.

Profetul ﷺ spune: *„Islamul a început ca un străin și se va întoarce străin, așa cum a început."* [22] Aceasta, când se înmulțesc răul, încercările și rătăcirea, încât nu mai rămân în adevăr decât oameni înstrăinați și oameni răzleți din felurite triburi. Ei ajung străini în societatea omenească. Trimisul ﷺ a fost trimis pe când întreaga lume era cuprinsă de necredință și rătăcire. I-a chemat pe oameni și i-a răspuns un om, apoi doi, până când s-au înmulțit. Quraysh, întreaga Peninsulă și întreaga lume se aflau în rătăcire, iar Trimisul ﷺ îi chema singur pe oameni. Cei care l-au urmat erau puțini în raport cu lumea.

Ceea ce contează nu este, așadar, numărul mare, ci ceea ce este corect și ajungerea la adevăr. Da, dacă majoritatea are dreptate,

22 Relatat de Muslim, nr. 146.

aceasta este bine. Însă rânduiala lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, este ca majoritatea să urmeze falsitatea.

﴿وَمَآ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ﴾

Cei mai mulți oameni nu vor crede, oricât de mult ai dori tu.
(Yūsuf 12:103).

﴿وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

Dacă asculți de cei mai mulți dintre cei de pe pământ, ei te vor abate de la calea lui Allah.
(Al-Anʿām 6:116). · fragment

6 Invocarea practicii înaintașilor fără cercetarea temeiului ei

A șasea chestiune

الاحْتِجَاجُ بالمُتَقَدِّمِينَ، كَقَوْلِهِ: ﴿قَالَ فَمَا بَالُ ٱلْقُرُونِ ٱلْأُولَىٰ﴾ [طه:٥١] ، وَقَوْلِهِ: ﴿مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ﴾ [المؤمنون: ٢٤] .

Invocarea înaintașilor drept dovadă, precum în cuvintele Sale: «El a spus: Dar care este atunci starea generațiilor de odinioară?» (Ṭā Hā 20:51). Și în cuvintele Sale: «Nu am auzit despre aceasta la părinții noștri cei de demult.» (Al-Mu'minūn 23:24).

Comentariul

Adică, atunci când trimișii veneau la ei cu adevărul, ei îi invocau pe părinții lor drept dovadă. Când Mūsā — pacea fie asupra lui — l-a chemat pe Faraon la credință, Faraon a invocat ceea ce urmau înaintașii:

﴿قَالَ فَمَا بَالُ ٱلْقُرُونِ ٱلْأُولَىٰ﴾

El a spus: Dar care este atunci starea generațiilor de odinioară? (Ṭā Hā 20:51).

Voia să invoce drept dovadă ceea ce urmau generațiile necredincioase dinaintea sa. Aceasta este o dovadă falsă, o dovadă a Jāhiliyyah. Tot astfel, când Nūḥ și-a chemat poporul la Allah, ei au spus:

﴿مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِى ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ﴾

Acesta nu este decât un om ca voi, care vrea să se ridice deasupra voastră. Dacă Allah ar fi voit, ar fi pogorât îngeri. Nu am auzit despre aceasta la părinții noștri cei de demult.

(Al-Mu'minūn 23:24). · fragment

Au întâmpinat astfel chemarea profetului lui Allah, Nūḥ, invocând practica părinților lor ca fiind adevărul, iar ceea ce a adus Nūḥ ca fiind fals, fiindcă se împotrivea celor urmate de părinții lor.
Necredincioșii din Quraysh spuneau:

﴿مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِى ٱلْمِلَّةِ ٱلْءَاخِرَةِ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا ٱخْتِلَٰقٌ﴾

Nu am auzit despre aceasta în credința cea de pe urmă. Aceasta nu este decât o născocire.

(Ṣād 38:7).

Adică: *«Nu am auzit despre aceasta»* (﴿مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا﴾), despre ceea ce a adus Muḥammad ﷺ, *«în credința cea de pe urmă»* (﴿فِى ٱلْمِلَّةِ ٱلْءَاخِرَةِ﴾), adică religia părinților și a strămoșilor lor. *«Aceasta nu este decât o născocire»* (﴿إِنْ هَٰذَآ إِلَّا ٱخْتِلَٰقٌ﴾), adică o minciună. Ei au descris, așadar, cele aduse de Trimisul ﷺ drept minciună. De ce? Fiindcă se împotriveau celor urmate de părinții lor: adorarea idolilor. Nu s-au întors la religia strămoșului lor

Ibrāhīm și a lui Ismāʿīl, ci la ceea ce urmau părinții lor mai apropiați, adică părinții și străмoșii lor din Mecca, necredincioșii din Quraysh. Aceasta este calea necredincioșilor și calea Jāhiliyyah: să îi invoce drept dovadă pe cei din comunitățile care i-au precedat.

Oamenii cu judecată trebuie să cerceteze cele aduse de trimiși și să le compare cu ceea ce urmau părinții lor, ca să li se limpezească adevărul și falsitatea. Însă a-și închide singuri ușa, spunând: nu primim decât ceea ce urmau părinții noștri și nu primim ceea ce se împotrivește acelei căi, nu este purtarea oamenilor cu judecată, cu atât mai puțin a celor care vor să fie izbăviți.

Astăzi, când adoratorii mormintelor sunt opriți de la adorarea mormintelor, spun: aceasta se practică în cutare țară, este urmată de cutare grupare și s-a păstrat de-a lungul veacurilor trecute. Iar când cei care țin sărbătorile de mawlid sunt opriți și li se spune: aceasta este o inovație, ei spun: acesta este un lucru practicat înaintea noastră; dacă ar fi fost fals, nu l-ar fi făcut.

Aceasta este argumentarea oamenilor din Jāhiliyyah. Nu ceea ce urmează oamenii contează, ci ceea ce a adus Trimisul ﷺ. Oamenii greșesc și nimeresc adevărul, însă ceea ce a adus Trimisul ﷺ este cu siguranță corect și trebuie urmat. Allah nu ne-a lăsat în seama părinților și a străмoșilor noștri. Dacă ceea ce au părinții și străмoșii ar fi fost de ajuns, nu am fi avut nevoie de trimiși.

Tot astfel, sufiții spun: stările noastre ne sunt de ajuns și ne scutesc de urmarea Trimisului. Avem stări, avem legătură cu Allah și primim direct de la Allah. Oamenii Sunnei își iau religia de la morți — referindu-se la oamenii din lanțul de transmitere —, pe când noi ne luăm religia de la Cel Viu, care nu moare. Și spun: numai oamenii de rând au nevoie de trimiși; cât despre cei aleși, aceștia nu au nevoie de trimiși, fiindcă au ajuns la Allah și la cunoaștere și nu mai au nevoie de trimiși. Așa le spune Șeitan: adepții căilor sufite nu au nevoie de trimiși, fiindcă primesc direct de la Allah. Aceasta face parte din religia Jāhiliyyah și sunt multe întâmplări de acest fel.

7 Socotirea practicii celor puternici drept dovadă a adevărului

A șaptea chestiune

الاستدلال بقوم أعطوا قوى في الأفهام والأعمال، وفي الملك والمال والجاه، فرد الله ذلك بقوله تعالى: ﴿وَلَقَدْ مَكَّنَّٰهُمْ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمْ فِيهِ﴾ [الأحقاف:٢٦] ، وقوله: ﴿وَكَانُواْ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا جَآءَهُم مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦ﴾ [البقرة: ٨٩] ، وقوله: ﴿يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ﴾ [البقرة:١٤٦] .

Invocarea drept dovadă a unor oameni cărora le-au fost dăruite putere de înțelegere și pricepere în fapte, stăpânire, avere și rang. Allah a respins aceasta prin cuvintele Sale: «Noi i-am întărit în ceea ce pe voi nu v-am întărit.» (Al-Aḥqāf 46:26). Și prin cuvintele Sale: «Mai înainte cereau izbânda împotriva celor care nu credeau, dar când le-a venit ceea ce cunoșteau, l-au

tăgăduit.» (Al-Baqarah 2:89). Și prin cuvintele Sale: «Îl cunosc așa cum își cunosc fiii.» (Al-Baqarah 2:146).

Comentariul

Printre practicile Jāhiliyyah se numără faptul că ei socotesc că ceea ce urmează oamenii puternici, cei cu rang și cei înzestrați cu inteligență este adevărul. Acesta este criteriul lor pentru cunoașterea adevărului: se uită la oameni și socotesc adevăr ceea ce urmează cei cu putere, avere, trai îmbelșugat și rang, iar ceea ce urmează cei slabi și săraci socotesc fals. Aceasta este starea oamenilor din Jāhiliyyah.

Acest criteriu este fals. Allah, Preamăritul și Preaînaltul, a vestit despre comunitățile necredincioase de odinioară, în multe versete, că aveau putere, bogăție și rang și că erau înzestrate cu inteligență și înțelegere. Însă acestea nu le-au folosit, ci ei urmau falsitatea. Allah a pomenit aceasta în multe versete, printre care cuvintele Sale:

﴿وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتُنَا بَيِّنَـٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا﴾

Când li se recită versetele Noastre limpezi, cei care nu cred le spun celor care cred: Care dintre cele două grupuri are o poziție mai bună și o adunare mai frumoasă?

(Maryam 19:73).

Preaînaltul le-a răspuns:

﴿وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَـٰثًا وَرِءْيًا﴾

Câte generații am nimicit înaintea lor, care aveau bunuri mai alese și o înfățișare mai frumoasă!

(Maryam 19:74).

Preaînaltul spune:

﴿أَوَلَمْ يَسِيرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَكَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعْجِزَهُۥ مِن شَىْءٍ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا﴾

Oare nu au străbătut pământul ca să vadă care a fost sfârșitul celor dinaintea lor, care erau mai puternici decât ei? Nimic din ceruri și de pe pământ nu Îl poate face pe Allah neputincios. El este Atotștiutor, Atotputernic.

(Fățir 35:44).

Preaînaltul spune:

﴿وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا﴾

Câte generații am nimicit înaintea lor, care erau mai tari decât ei în putere!

(Qāf 50:36). · fragment

Și spune:

﴿أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ مَّكَّنَّـٰهُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ وَأَرْسَلْنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيْهِم مِّدْرَارًا
وَجَعَلْنَا ٱلْأَنْهَـٰرَ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَـٰهُم بِذُنُوبِهِمْ
وَأَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخَرِينَ﴾

Oare nu au văzut câte generații am nimicit înaintea lor? Le întăriserăm pe pământ cum nu v-am întărit pe voi, am trimis asupra lor ploaie din belșug și am făcut să curgă râuri pe sub ei. Însă i-am nimicit pentru păcatele lor și am ridicat după ei o altă generație.

(Al-Anʿām 6:6).

Aceste versete și altele asemenea arată că nu puterea și averea contează. Dacă cei care le au se află în rătăcire, puterea, averea și bogăția nu le folosesc.

El, Slavă Lui, a lămurit că le dăruiește necredincioșilor pentru a-i duce treptat spre pedeapsă, fără ca ei să simtă, după cum spune Preaînaltul:

﴿شَيْءٍ حَتَّىٰٓ إِذَا فَرِحُوا۟ بِمَآ أُوتُوٓا۟ أَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم
مُّبْلِسُونَ فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ۚ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ
رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Când au uitat ceea ce li se amintise, le-am deschis porțile tuturor lucrurilor. Când s-au bucurat de ceea ce primiseră, i-am luat pe neașteptate și iată-i deznădăjduiți. A fost stârpit astfel neamul celor care au nedreptățit. Laudă lui Allah, Domnul lumilor!

(Al-An'ām 6:44–45). · fragment

Preaînaltul spune:

﴿فَذَرْنِى وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ
حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِى مَتِينٌ﴾

Lasă-Mă pe Mine cu cei care tăgăduiesc acest cuvânt! Îi vom duce treptat spre pedeapsă, fără ca ei să știe, și le voi da răgaz. Vicleșugul Meu este puternic.

(Al-Qalam 68:44–45).

Și spune:

﴿وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ خَيۡرٞ لِّأَنفُسِهِمۡۚ إِنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِثۡمٗاۚ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ﴾

Cei care nu cred să nu socotească răgazul pe care li-l dăm drept un bine pentru ei. Le dăm răgaz numai ca să își sporească păcatul și vor avea parte de o pedeapsă umilitoare.
(Āl ʿImrān 3:178).

Allah le dă, așadar, această bogăție, îi întărește pe pământ, le dă stăpânire și autoritate și îi înzestrează cu invenții și îndeletniciri meșteșugărești și industriale, după cum sunt necredincioșii în această vreme. Aceasta nu arată că ei urmează adevărul și nici că Allah este mulțumit de ei atunci când le dăruiește. Dimpotrivă, îi duce treptat spre pedeapsă și le dă răgaz ca să își sporească păcatul. Numai oamenii din Jāhiliyyah invocă aceasta drept dovadă. Cât despre oamenii cu discernământ, ei cercetează ceea ce urmează comunitățile: dacă este adevărul, îl primesc, chiar dacă acei oameni sunt săraci; iar dacă este fals, îl resping, chiar dacă acei oameni sunt bogați.

Versetele despre aceasta sunt multe. Printre ele se află cele pe care șeicul le-a pomenit aici: cuvintele lui Allah Preaînaltul despre nimicirea neamului ʿĀd:

﴿وَلَقَدْ مَكَّنَّـٰهُمْ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّـٰكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَـٰرًا وَأَفْـِٔدَةً فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَآ أَبْصَـٰرُهُمْ وَلَآ أَفْـِٔدَتُهُم﴾

Noi i-am întărit în ceea ce pe voi nu v-am întărit și le-am dat auz, văz și inimi. Însă auzul, văzul și inimile lor nu le-au fost de niciun folos…

(Al-Aḥqāf 46:26). · fragment

﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ إِرَمَ ذَاتِ ٱلْعِمَادِ ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَـٰدِ﴾

Oare nu ai văzut ce a făcut Domnul tău cu ʿĀd, Iram, cea cu stâlpi înalți, asemenea căreia nu fusese făcut nimic în ținuturi?

(Al-Fajr 89:6–8).

Adică tribul Iram sau ținutul în care locuia, numit Iram.

﴿ذَاتِ ٱلْعِمَادِ ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَـٰدِ وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُوا۟ ٱلصَّخْرَ بِٱلْوَادِ﴾

Cea cu stâlpi înalți, asemenea căreia nu fusese făcut nimic în ținuturi, și cu Thamūd, care au tăiat stânca în vale.

(Al-Fajr 89:7–9). · fragment

Ei ciopleau și săpau munții și își făceau locuințe în ei. Acestea există până astăzi, pe drumul caravanelor către Șam.

﴿فَتِلْكَ مَسَٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّنۢ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ ٱلْوَٰرِثِينَ﴾

Iată locuințele lor, care nu au mai fost locuite după ei decât puțin. Noi am fost moștenitorii.
(Al-Qaṣaṣ 28:58). · fragment

﴿فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوٓا﴾

Iată casele lor pustiite din pricina nedreptății lor.
(An-Naml 27:52). · fragment

Allah le-a dăruit acestora o putere mare, deși erau necredincioși. Când au venit profeții lor la ei, s-au lăsat amăgiți de puterea, bogăția și măreția lor, s-au trufit înaintea trimișilor, au rămas în asocierea lor și nu au primit adevărul, amăgiți de puterea pe care o aveau. Allah a pomenit chiar despre ʿĀd că s-au lăsat amăgiți de puterea lor:

﴿وَقَالُوا۟ مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ۖ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً﴾

Au spus: Cine este mai puternic decât noi? Oare nu au văzut că Allah, Cel care i-a creat, este mai puternic decât ei?
(Fuṣṣilat 41:15). · fragment

Cât despre invocarea puterii de înțelegere drept dovadă, Allah le-a dăruit fiilor lui Isrāʾīl, evreilor, înțelegere și cunoaștere. Ei

cunoșteau, din ceea ce aveau în Tora și în Evanghelie, însușirile Profetului ﷺ care urma să fie trimis la sfârșitul vremurilor: că va fi trimis un profet care este pecetea profeților și că însușirile sale vor fi cutare și cutare. Între ei și arabii din Medina — Al-Aws și Al-Khazraj — erau războaie. *«Mai înainte cereau izbânda împotriva celor care nu credeau.»*
﴿وَكَانُواْ مِن قَبۡلُ يَسۡتَفۡتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾ (Al-Baqarah 2:89).
Spuneau: va fi trimis profetul de la sfârșitul vremurilor, îl vom urma și vă vom ucide alături de el. *«Dar când le-a venit ceea ce cunoșteau, l-au tăgăduit.»* ﴿فَلَمَّا جَآءَهُم مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦ﴾
(Al-Baqarah 2:89). Adică, atunci când Muḥammad ﷺ a fost trimis și s-a dovedit a fi dintre fiii lui Ismāʿīl, l-au invidiat, fiindcă voiau ca profeția să rămână la fiii lui Isrāʾīl și o rezervau pentru ei. Când ea a fost la fiii lui Ismāʿīl, l-au invidiat pe Trimisul lui Allah ﷺ, cu toate că știau că el este Trimisul lui Allah. Înțelegerea și cunoașterea nu le-au folosit.

Nu oricine cunoaște adevărul îl și pune în practică. Îl poate abate ceva: invidia, mândria, lăcomia după bunurile acestei lumi ori dorința de întâietate. Sunt lucruri care îl abat pe om de la adevăr, deși îl cunoaște.
Călăuzirea și izbânda în urmarea ei vin de la Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, nu din simpla cunoaștere, știință și înțelegere. Aceasta ține de Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. De aceea Trimisul ﷺ rostea adesea: *„O, Tu, Cel care întorci inimile, întărește-mi inima în religia Ta!”* [23] Cunoașterea, știința, înțelegerea și priceperea sunt toate mijloace bune, însă nu sunt de ajuns. Aceasta îl face pe credincios să fie cu băgare de seamă, să nu se lase amăgit de știința sau de înțelegerea sa și să Îi ceară Domnului său statornicie în adevăr și călăuzire către ceea ce este corect, mereu și întotdeauna. Tot astfel, să nu se lase amăgit de putere,

23 Relatat de At-Tirmiḏī (nr. 2140 și 3522). Vezi și Al-Ḥākim (nr. 1859) și Ibn Mājah (nr. 199), cu formulări apropiate. Al-Albānī a declarat autentice relatările în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (nr. 7987 și 7988).

spunându-se: acesta este un stat puternic, nimeni nu îl poate învinge, fiindcă este un stat puternic, întărit cu arme, muniții nimicitoare și bombe atomice. Preaînaltul spune:

﴿وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْـًٔا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ﴾

Și în ziua de la Ḥunayn, când v-a plăcut numărul vostru mare, dar nu v-a fost de niciun folos; pământul vi s-a părut strâmt, cu toată întinderea lui, apoi ați întors spatele și ați fugit.
(At-Tawbah 9:25). · fragment

Aceasta este o chestiune însemnată pe care mulți oameni o trec cu vederea. Ei invocă puterea, bogăția, rangul și măreția și spun: aceasta este o comunitate avansată, ceea ce arată că urmează adevărul; nu ar fi ajuns la acest nivel dacă nu ar urma adevărul, fiindcă are civilizație, cultură și înțelegere. Așa spun unii dintre cei amăgiți, fără să cerceteze necredința în care se află acei oameni.

8 Socotirea drept fals a ceea ce urmează cei slabi

A opta chestiune

الاسْتِدْلاَلُ عَلَى بُطْلاَنِ الشَّيْءِ بِأَنَّهُ لَمْ يَتَّبِعْهُ إِلاَّ الضُّعَفَاءُ، كَقَوْلِهِ: ﴿أَنُؤْمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلْأَرْذَلُونَ﴾ [الشعراء: ١١١] وَقَوْلُهُ: ﴿أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنۢ بَيْنِنَآ﴾ [الأنعام: ٥٣] ،

Socotirea unui lucru drept fals fiindcă nu îl urmează decât cei slabi, precum în cuvintele Sale: «Oare să credem în tine, când cei mai de jos te-au urmat?» (Ash-Shuʿarāʾ 26:111). Și în cuvintele Sale: «Oare aceștia sunt cei pe care Allah i-a binecuvântat dintre noi?» (Al-Anʿām 6:53).

فَرَدَّ اللهُ بِقَوْلِهِ: ﴿أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ﴾ [الأنعام: ٥٣] .

Allah le-a răspuns prin cuvintele Sale: «Oare nu îi cunoaște Allah cel mai bine pe cei recunoscători?» (Al-Anʿām 6:53).

Comentariul
Această chestiune este opusul celei dinainte, în care puterea era invocată drept dovadă că cei care o au urmează adevărul. În această chestiune ei invocă slăbiciunea drept dovadă că cei slabi nu urmează adevărul: dacă ar urma adevărul, nu ar fi slabi. Aceasta este măsura oamenilor din Jāhiliyyah pentru deosebirea adevărului de falsitate. Ei nu știu că puterea și slăbiciunea sunt în mâna lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, că cel slab poate urma adevărul deși este slab și că cel puternic poate urma falsitatea. Acesta a fost raționamentul poporului lui Nūḥ când i-a chemat la Allah:

﴿قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلۡأَرۡذَلُونَ﴾

Au spus: Oare să credem în tine, când cei mai de jos te-au urmat?
(Ash-Shuʿarāʾ 26:111),

adică cei slabi dintre noi. Dacă ai urma adevărul, te-ar urma cei puternici. Iar în celălalt verset:

﴿وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمۡ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ ٱلرَّأۡيِ﴾

Nu vedem să te fi urmat decât cei mai de jos dintre noi, la prima vedere
Coran, 11:27 · fragment

, adică cei fără judecată sunt cei care te-au urmat, fără chibzuință și fără să cugete.
Tot astfel, asociaționiștii din vremea Trimisului lui Allah ﷺ îi luau în râs pe credincioșii slabi: pe Bilāl, Salmān, ʿAmmār ibn Yāsir, pe tatăl și pe mama acestuia. Îi luau în râs pe companionii slabi, încât au spus: nu stăm cu tine câtă vreme aceștia sunt la tine; rânduiește-ne o adunare aparte de a lor, ca să putem vorbi cu tine. Profetul ﷺ, din dorința sa de a-i călăuzi, a vrut să le rânduiască o adunare aparte. Atunci Allah, Preamăritul și Preaînaltul, l-a mustrat prin cuvintele Sale:

﴿وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوٓا۟ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنۢ بَيْنِنَآ﴾

Nu îi alunga pe cei care Îl cheamă pe Domnul lor dimineața și seara, dorind Fața Sa. Nu îți revine nimic din socoteala lor și nu le revine nimic din socoteala ta. Dacă i-ai alunga, ai fi dintre cei nedrepți. Astfel i-am pus la încercare pe unii prin alții, ca să spună: Oare aceștia sunt cei pe care Allah i-a binecuvântat dintre noi?

(Al-An'ām 6:52–53). · fragment

Cuvintele lor:

﴿أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنۢ بَيْنِنَآ﴾

Oare aceștia sunt cei pe care Allah i-a binecuvântat dintre noi?

Coran, 6:53 · fragment

se referă la companionii slabi. Spuneau că aceștia nu ar putea să le-o ia înainte către bine:

﴿لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيْهِ﴾

Dacă ar fi fost un bine, nu ne-ar fi luat-o înainte către el.

Coran, 46:11 · fragment

Asemenea lor sunt astăzi cei care îi descriu pe învățați drept lipsiți de judecată și gândire, cu o vedere îngustă, închistați și aspri, precum și celelalte lucruri pe care le spun.

Șeicul nu a scris aceste chestiuni doar ca istorie, ci ca avertizare: oamenii să fie preveniți împotriva acestor lucruri, fiindcă ele fac parte din practicile Jāhiliyyah.

9 Luarea drept pildă a învățaților păcătoși și a adoratorilor neștiutori

A noua chestiune

اقْتِدَاؤُهُمْ بِفَسَقَةِ العُلَمَاءِ وَجُهَّالِ العُبَّادِ، فَأَتَى بِقَوْلِهِ: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾ [التوبة: ٣٤] ، وَقَوْلِهِ: ﴿لَا تَغْلُواْ فِى دِينِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّواْ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرًا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ﴾ [المائدة: ٧٧] .

Luarea drept pildă a învățaților păcătoși și a adoratorilor neștiutori. El a venit cu vorbele Sale: «O, voi cei care credeți! Mulți dintre învățații Scripturii și dintre călugări mănâncă pe nedrept averile oamenilor și îi abat de la calea lui Allah.» (At-Tawbah 9:34). Și cu vorbele Sale: «Nu întreceți măsura în religia voastră, fără drept, și nu urmați poftele unor oameni care au rătăcit mai înainte, i-au dus pe mulți în rătăcire și s-au abătut de la calea dreaptă.» (Al-Mā'idah 5:77).

Comentariul
Printre practicile Jāhiliyyah se numără invocarea învățaților păcătoși drept dovadă. Păcătos este cel care iese din ascultarea față de Allah în cunoașterea și în faptele sale. Învățații păcătoși sunt cei care nu pun în practică ceea ce știu ori spun minciuni despre Allah cu bună știință: spun că acest lucru este îngăduit și acela este interzis, deși știu că mint. Fac aceasta ca să ajungă la ceea ce doresc și să își urmeze poftele, la adăpostul numelui de învățați, în care oamenii au încredere. Iar adoratorii păcătoși sunt cei care făptuiesc fără cunoaștere, iar oamenii au încredere în ei și spun: aceștia sunt oameni drepți.
Omul să nu se lase amăgit nici de învățat și nici de adorator, până când fiecare dintre ei nu urmează drept religia lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul. Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a spus despre evrei și creștini:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

O, voi cei care credeți! Mulți dintre învățații Scripturii și dintre călugări mănâncă pe nedrept averile oamenilor și îi abat de la calea lui Allah.
(At-Tawbah 9:34). · fragment

﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾

Și-au luat învățații și călugării drept domni în afara lui Allah...
(At-Tawbah 9:31). · fragment

Aceasta, fiindcă aceștia le-au îngăduit ceea ce era interzis, iar ei i-au ascultat, și le-au interzis ceea ce era îngăduit, iar ei i-au ascultat. Astfel au devenit domni în afara lui Allah — să ne ferească Allah! —, fiindcă îngăduirea și interzicerea sunt dreptul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Nimeni nu are dreptul să

interzică sau să îngăduie după propriile pofte și scopuri, ca să îi mulțumească pe oameni și să se potrivească dorințelor lor. Astăzi sunt oameni care caută tertipuri față de Lege: îngăduie lucrurile interzise ca să se potrivească dorințelor oamenilor și să îi mulțumească, după cum pretind. Caută tertipuri și înlesniri ori mint despre Allah, spunând că Allah a îngăduit aceasta sau a interzis aceea, pentru folosul cuiva.
Aceștia sunt învățații păcătoși. Păcătosul este cel care iese din ascultarea față de Allah. Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ﴾

O, voi cei care credeți! Mulți dintre învățații Scripturii...
(At-Tawbah 9:34). · fragment

Aceasta este o chemare adresată credincioșilor spre avertizare. Aḥbār sunt învățații, termen folosit îndeosebi pentru învățații evreilor. Iar ruhbān sunt adoratorii, termen folosit îndeosebi pentru adoratorii creștini. Călugăria este la creștini, iar cunoașterea la evrei; însă evreii sunt cei asupra cărora este mânia, iar creștinii sunt rătăciți. Allah, Mărețul și Preaînaltul, ne-a poruncit să spunem în fiecare unitate a rugăciunii:

﴿ٱهْدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ ٱلْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ﴾

Călăuzește-ne pe calea dreaptă, calea celor pe care i-ai binecuvântat, nu a celor asupra cărora este mânia și nici a celor rătăciți.
(Al-Fātiḥah 1:6–7).

Cei binecuvântați sunt oamenii cunoașterii și ai faptelor. *«Nu a celor asupra cărora este mânia»* (﴿غَيْرِ ٱلْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ﴾): aceștia sunt oamenii cunoașterii fără fapte, învățații păcătoși. *«Și nici a celor*

rătăciți» (﴿وَلَا ٱلضَّآلِّينَ﴾): călugării creștini și ceilalți care Îl adoră pe Allah fără dovadă și fără temei, prin inovații, lucruri nou introduse și superstiții. Allah ne-a oprit să îi urmăm pe învățații păcătoși și pe adoratorii rătăciți și ne-a poruncit să primim adevărul împreună cu dovada sa, din Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său ﷺ.

Astăzi, dacă cineva își dorește un lucru, spune: cutare a dat o fatwa în această privință, fără să cerceteze temeiul ei din Carte și Sunnah. Îi spui: această fatwa este greșită. El spune: nu mă privește, atât timp cât cutare a dat-o.

Iar dacă fatwa nu se potrivește cu pofta sa, spune: această fatwa nu este corectă sau este prea aspră. Au ajuns să adune vorbele fără temei și greșelile învățaților și să le pună într-o carte pe care o arată oamenilor, pretinzând că astfel le aduc înlesnire. Spun: religia Islamului este îngăduitoare; nu îi strâmtorați pe oameni! Dacă li se spune: cântăriți-le în lumina Cărții și a Sunnei, ei spun: acestea sunt vorbele învățaților. Oare învățatul este mai presus de Carte și Sunnah, încât vorbele lui să nu fie cântărite în lumina Cărții și a Sunnei?!

Aceasta o fac numai oamenii care își urmează poftele — să ne ferească Allah! —, cei care

﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾

și-au luat învățații și călugării drept domni în afara lui Allah.
(At-Tawbah 9:31). · fragment

Când sunt opriți de la inovația împotriva căreia a avertizat Trimisul ﷺ, spun: aceasta este practicată de cutare, care este învățat sau om drept, și de oamenii din cutare țară, care sunt pioși și temători de Allah. Noi spunem: dreptatea și teama de Allah nu sunt de ajuns; trebuie să existe acord cu Cartea și Sunnah.

A primi vorbele învățaților și ale adoratorilor ca pe un adevăr de necontestat, fără a le cântări în lumina Cărții și a Sunnei, este

calea oamenilor din Jāhiliyyah, care și-au luat învățații și călugării drept domni în afara lui Allah.

10 Învinuirea oamenilor religiei de înțelegere puțină și memorie slabă

A zecea chestiune

الاسْتِدْلاَلُ عَلَى بُطْلاَنِ الدِّينِ بِقِلَّةِ أَفْهَامِ أَهْلِهِ وَعَدَمِ حِفْظِهِمْ، كَقَوْلِهِمْ: ﴿بَادِيَ ٱلرَّأْيِ﴾ [هود: ٢٧] .

Socotirea religiei drept falsă din pricina puținei înțelegeri și a memoriei slabe a celor care o urmează, precum în vorbele lor: «La prima vedere.» (Hūd 11:27).

Comentariul

Printre cele pomenite de Allah despre poporul lui Nūḥ se află vorbele lor: *«Nu vedem să te fi urmat decât cei mai de jos dintre noi.»* (﴿وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا﴾) (Hūd 11:27), adică cei slabi. *«La prima vedere»* (﴿بَادِيَ ٱلرَّأْيِ﴾), adică cei care nu au înțelegere. Ei îi învinuiesc pe urmașii trimișilor că nu au înțelegere, că nu sunt pricepuți în treburi și că nu au vedere de ansamblu.

Cu aceasta se fălesc astăzi mulți dintre păcătoși și dintre dușmanii lui Allah. Îi iau în derâdere pe musulmani și pe învățații musulmanilor, spunând că nu au înțelegere și vedere de ansamblu. Îi înjosesc prin această învinuire mincinoasă, deși învățații musulmanilor sunt oamenii discernământului și ai

cunoașterii, fiindcă privesc prin lumina lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul, poruncesc ceea ce Allah a poruncit și opresc de la ceea ce Allah a oprit.

Fără îndoială, învățații care pun în practică ceea ce știu sunt cei mai de seamă oameni după trimiși — pacea și binecuvântările fie asupra lor. Întâietatea învățatului față de adorator este precum întâietatea lunii față de celelalte astre. Nu îi înjosește pe învățați și nu îi învinuiește de vedere îngustă și lipsă de înțelegere decât acela care seamănă cu oamenii din Jāhiliyyah și cu poporul lui Nūḥ. Ei îi descriau astfel pe urmașii trimișilor pentru a-i îndepărta pe oameni de ei. Aceste vorbe se aud astăzi pe limba unora, care spun: acești învățați sunt învățați ai menstruației și ai sângerării de după naștere, ai regulilor curățării cu pietre și ai chestiunilor mărunte; nu cunosc înțelegerea realității. Iar prin înțelegerea realității ei înțeleg politica și revolta împotriva conducătorilor.

11 Sprijinirea pe analogia greșită și respingerea analogiei corecte

Chestiunile a unsprezecea și a douăsprezecea

الاسْتِدْلاَلُ بِالقِيَاسِ الْفَاسِدِ، كَقَوْلِهِمْ: ﴿إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا﴾ [إبراهيم: ١٠] .

Invocarea analogiei greșite drept dovadă, precum în vorbele lor: «Voi nu sunteți decât oameni ca noi.» (Ibrāhīm 14:10).

إِنْكَارُ القِيَاسِ الصَّحِيحِ:

Respingerea analogiei corecte.

وَالجَامِعُ لَهَذَا وَمَا قَبْلَهُ: عَدَمُ فَهْمِ الجَامِعِ وَالفَارِقِ .

Ceea ce unește această chestiune cu cea dinainte este neînțelegerea trăsăturii comune și a deosebirii.

Comentariul

Chestiunile a unsprezecea și a douăsprezecea: sprijinirea lor pe analogia greșită și respingerea analogiei corecte.

La învățații principiilor jurisprudenței, analogia este de două feluri. Unul este analogia întemeiată pe cauza hotărârii: aplicarea hotărârii unui caz de bază la un caz derivat, datorită unei trăsături comune celor două. Dacă una dintre condițiile sale nu este îndeplinită, analogia este greșită și nu poate fi folosită pentru statornicirea unei hotărâri. Aceasta este o chestiune primejdioasă. Ibn al-Qayyim spune: cea mai mare parte a rătăcirii oamenilor se datorează analogiei greșite. Cel dintâi care a folosit analogia greșită a fost Iblīs. Când Allah i-a poruncit să se prosterneze înaintea lui Ādam, el

﴿قَالَ أَنَا۟ خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ﴾

a spus: Eu sunt mai bun decât el. Pe mine m-ai creat din foc, iar pe el l-ai creat din lut.
(Al-Aʿrāf 7:12). · fragment

Pretindea că focul este mai bun decât lutul și că, prin urmare, el ar fi mai bun decât Ādam. Aceasta este o analogie greșită, fiindcă focul nu este mai bun decât lutul. Dimpotrivă, lutul este mai bun decât focul: focul arde și distruge lucrurile, pe când lutul face să crească plantele și semințele și în el este un bine pentru oameni. Dacă am recurge la analogie, am spune că lutul este mai bun decât focul. Însă temeiul nu este analogia, ci alegerea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și întâietatea pe care El o dă. El, Slavă Lui, Preaînaltul, face și alege ceea ce voiește, nimeni nu I se poate împotrivi, iar înțelepciunea Sa este deplină — Slavă Lui, Preaînaltul.

Tot astfel, asociaționiștii au făcut această analogie când i-au socotit mincinoși pe trimiși. Au spus: *«Voi nu sunteți decât oameni ca noi.»* (﴿إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا﴾) (Ibrāhīm 14:10). Au invocat firea lor omenească drept dovadă că misiunea lor nu este adevărată, fiindcă, după ei, trimiterea profetică nu poate fi încredințată unor oameni. Aceasta este o analogie falsă, fiindcă este o analogie făcută în ciuda unei deosebiri relevante. Allah le-a dat trimișilor

întâietate față de ceilalți, i-a ales și i-a deosebit. El, Slavă Lui, Preaînaltul, cunoaște cel mai bine starea lor și vrednicia lor pentru misiunea de trimiși.

﴿ٱللَّهُ يَصْطَفِى مِنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ ٱلنَّاسِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ﴾

Allah alege trimiși dintre îngeri și dintre oameni. Allah este Auzitor, Văzător. El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor.
(Al-Ḥajj 22:75–76). · fragment

De aceea, când le-au spus trimișilor lor:

﴿إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ
ءَابَآؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ﴾

Voi nu sunteți decât oameni ca noi. Vreți să ne abateți de la ceea ce adorau părinții noștri. Aduceți-ne o dovadă limpede!
Coran, 14:10 · fragment

, trimișii lor le-au spus:

﴿قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ
يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ﴾

Noi nu suntem decât oameni ca voi, însă Allah dăruiește cui voiește dintre robii Săi.
(Ibrāhīm 14:11). · fragment

Trimișii spun: Allah ne-a dat întâietate prin binefacerea Sa asupra noastră și ne-a ales pentru misiunea de trimiși. Analogia voastră este, așadar, una făcută în ciuda unei deosebiri relevante. Oamenii nu sunt egali și nu sunt cu toții la fel. Printre ei sunt credincioși și necredincioși; sunt trimiși, învățați și oameni drepți; sunt neștiutori, necredincioși și păcătoși. Oamenii se deosebesc, așadar, în rang. Există o deosebire, iar analogia făcută în ciuda deosebirii este falsă, fiindcă aceasta este una dintre cauzele care invalidează analogia la învățații principiilor jurisprudenței. Dimpotrivă, înțelepciunea cere ca trimisul către oameni să fie un om asemenea lor, pentru a le putea lămuri. Preaînaltul spune:

﴿قُل لَّوۡ كَانَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَلَٰٓئِكَةٞ يَمۡشُونَ مُطۡمَئِنِّينَ لَنَزَّلۡنَا عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكٗا رَّسُولٗا﴾

Spune: Dacă pe pământ ar fi îngeri care să umble în tihnă, le-am fi pogorât din cer un înger ca trimis.
(Al-Isrā' 17:95).

Trimisul este, așadar, de aceeași fire cu cei la care este trimis, pentru a transmite mesajul. Înțelepciunea cere ca trimisul oamenilor să fie dintre oameni. Dacă cei care trăiesc pe fața pământului ar fi îngeri, le-ar fi trimis un înger de aceeași fire cu ei.
Una dintre ciudățeniile judecății răsturnate a acestora este că socotesc de neconceput ca un om să fie trimis, însă nu socotesc de neconceput ca adorarea să fie îndreptată către o piatră! Nu socotesc de neconceput să le atribuie pietrelor și copacilor stăpânirea și dumnezeirea, însă socotesc de neconceput și resping ca misiunea de trimiși să fie încredințată oamenilor. Această analogie falsă este urmată de toți fruntașii necredincioșilor, din poporul lui Nūḥ și din altele. Ei tăgăduiesc misiunea trimișilor fiindcă aceștia sunt oameni. Poporul lui Nūḥ a spus:

﴿مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌۢ بِهِۦ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا۟ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٍ﴾

Acesta nu este decât un om ca voi, care vrea să se ridice deasupra voastră. Dacă Allah ar fi voit, ar fi pogorât îngeri. Nu am auzit despre aceasta la părinții noștri cei de demult. Nu este decât un om cuprins de nebunie; așteptați cu el până la o vreme!
(Al-Mu'minūn 23:24–25). · fragment

Tot astfel au făcut și alții. Quraysh au spus despre Muḥammad ﷺ:

﴿أَءُلْقِىَ ٱلذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنۢ بَيْنِنَا﴾

Oare tocmai lui, dintre noi, i-a fost încredințat Îndemnul?
(Al-Qamar 54:25). · fragment

Aceasta este o regulă statornică la necredincioși: analogia greșită.

Al doilea fel de analogie este analogia de asemănare: cazul derivat se află între două cazuri de bază și este alăturat celui cu care seamănă mai mult. Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu este însă comparat prin analogie cu făpturile Sale: nici prin analogia întemeiată pe cauza hotărârii, nici prin analogia de asemănare, în care termenii sunt puși pe același plan. În privința Lui, Slavă Lui, se folosește numai raționamentul întâietății: orice desăvârșire statornicită pentru o făptură care nu presupune nicio lipsă I se cuvine cu atât mai mult Creatorului. Preaînaltul spune:

﴿وَلِلَّهِ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾

Lui Allah Îi aparține descrierea cea mai înaltă. El este Atotputernic, Înțelept.

(An-Naḥl 16:60). · fragment

Preaînaltul spune și:

﴿فَلَا تَضْرِبُوا۟ لِلَّهِ ٱلْأَمْثَالَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

Nu Îi faceți lui Allah asemănări! Allah știe, iar voi nu știți.

(An-Naḥl 16:74).

Iar chestiunea următoare este:

Ei au respins analogia corectă: trimișii către oameni să fie oameni asemenea lor, iar trimișii către îngeri să fie dintre îngeri. Aceasta este analogia corectă, cerută de înțelepciune și de firile sănătoase: trimisul să fie de aceeași fire cu cei la care este trimis, nu de o altă fire.

Ceea ce i-a împins la aceste două lucruri este neștiința în privința trăsăturii comune și a deosebirii: trăsătura comună pe care se întemeiază analogia și deosebirea în prezența căreia analogia nu este corectă.

13 Exagerarea în privința oamenilor cunoașterii și ai pietății

A treisprezecea chestiune

الغُلُوُّ فِي العُلَمَاءِ وَالصَّالِحِينَ، كَقَوْلِهِ: ﴿يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُواْ فِى دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ﴾ [النساء: ١٧١].

Exagerarea în privința învățaților și a celor drepți, precum în cuvintele Sale: «O, oameni ai Scripturii! Nu întreceți măsura în religia voastră și nu spuneți despre Allah decât adevărul!» (An-Nisā' 4:171).

Comentariul

Aceasta este o chestiune primejdioasă. În limbă, exagerarea înseamnă depășirea limitei. Se spune despre o oală că a dat în clocot atunci când apa s-a ridicat în ea din pricina fierberii. Se spune și că prețul a crescut atunci când a depășit nivelul obișnuit. Exagerarea este, așadar, creșterea și ridicarea peste limita cunoscută.

În Lege, exagerarea înseamnă ridicarea unei persoane deasupra rangului care i se cuvine: exagerarea în privința profeților ori a celor drepți și ridicarea lor dincolo de rangul lor, la stăpânirea și dumnezeirea care Îi aparțin lui Allah.

Oamenii din Jāhiliyyah au exagerat în privința persoanelor, ridicându-le peste rangul lor, până când le-au făcut domni alături de Allah. Astfel au exagerat evreii în privința lui ʿUzayr și au spus că este fiul lui Allah. Tot astfel, creștinii au exagerat și l-au ridicat pe ʿĪsā, fiul lui Maryam — pacea și binecuvântările fie asupra lui —, de la firea omenească și misiunea de trimis la dumnezeire, spunând că este fiul lui Allah. Tot astfel, poporul lui Nūḥ a exagerat în privința celor drepți, le-a făcut chipuri și statui, apoi i-a adorat în afara lui Allah, ridicându-i la treapta dumnezeirii.

﴿وَقَالُواْ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا﴾

Au spus: Nu îi părăsiți pe dumnezeii voștri și nu îi părăsiți pe Wadd, Suwāʿ, Yaghūth, Yaʿūq și Nasr!
(Nūḥ 71:23).

I-au făcut dumnezei.

Tot astfel fac și alte grupări ale asociaționiștilor până astăzi: exagerează în privința celor drepți, înconjoară mormintele lor, aduc jertfe și fac legăminte pentru ei, le cer ajutor și sprijin morților și le cer împlinirea nevoilor.

Exagerarea îi duce pe cei care o săvârșesc la asociere. De aceea el ﷺ a spus: *„Nu mă lăudați peste măsură, așa cum creștinii l-au lăudat pe fiul lui Maryam."* Lauda peste măsură înseamnă exagerarea în laudă. *„Eu nu sunt decât un rob; spuneți, așadar: robul lui Allah și Trimisul Său."* [24]

Exagerarea în privința persoanelor, fie ele profeți sau oameni drepți, este cea care i-a făcut pe asociaționiști, atât dintre oamenii Scripturii, cât și dintre cei fără Scriptură, să cadă în asocierea majoră. Datoria este ca fiecărei persoane să i se recunoască rangul care i se cuvine: trimișilor să li se recunoască misiunea de trimiși, celor drepți pietatea lor, iar învățaților cunoașterea lor și

24 Relatat de Al-Bukhārī, nr. 3445.

întâietatea lor față de ceilalți. Întâietatea învățatului față de adorator este precum întâietatea lunii față de celelalte astre. Ei sunt așezați la rangurile lor și nu sunt ridicați deasupra acestora. Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ﴾

O, oameni ai Scripturii! Nu întreceți măsura în religia voastră și nu spuneți despre Allah decât adevărul! Mesia, ʿĪsā, fiul lui Maryam, nu este decât Trimisul lui Allah, Cuvântul Său pe care l-a transmis lui Maryam și un duh de la El. Credeți, așadar, în Allah și în trimișii Săi și nu spuneți: Trei!

(An-Nisāʾ 4:171). · fragment

Preaînaltul spune și:

﴿قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُوا۟ فِى دِينِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓا۟ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا۟ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّوا۟ كَثِيرًا وَضَلُّوا۟ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ﴾

Spune: O, oameni ai Scripturii! Nu întreceți măsura în religia voastră, fără drept, și nu urmați poftele unor oameni care au rătăcit mai înainte, i-au dus pe mulți în rătăcire și s-au abătut de la calea dreaptă.

(Al-Mā'idah 5:77).

Profetul ﷺ spune:

„Feriți-vă de exagerare în religie! Pe cei dinaintea voastră i-a nimicit exagerarea în religie."

25

Nu este, așadar, îngăduită exagerarea în privința făpturilor și ridicarea lor deasupra rangului în care Allah le-a așezat, fiindcă aceasta duce la asocierea altora cu Allah, Preamăritul și Preaînaltul. Tot astfel este exagerarea în privința învățaților și a adoratorilor. Preaînaltul spune despre evrei și creștini:

﴿ٱتَّخَذُوٓا۟ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾

Și-au luat învățații și călugării drept domni în afara lui Allah.

(At-Tawbah 9:31). · fragment

Au exagerat în privința învățaților și a adoratorilor lor, până când au crezut că aceștia au dreptul să îngăduie ceea ce este

25 Relatat de An-Nasā'ī (5/296, nr. 3057), Ibn Mājah (3/476, nr. 3029) și Aḥmad în Al-Musnad (1/215, 437). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmi', nr. 2680.

interzis, să interzică ceea ce este îngăduit și să schimbe Legea cea curată.

14 Negarea adevărului și afirmarea falsității

A paisprezecea chestiune

إِنَّ كُلَّ مَا تَقَدَّمَ مَبْنِيٌّ عَلَى قَاعِدَةٍ وَهِيَ: النَّفْيِ وَالإِثْبَاتِ، فَيَتَّبِعُونَ الهَوَى وَالظَّنَّ، ويُعْرِضُونَ عَمَّا جَاءَتْ بِهِ الرُّسُلُ .

Toate cele pomenite mai înainte se întemeiază pe o regulă: negarea și afirmarea. Ei urmează poftele și presupunerile și se îndepărtează de cele aduse de trimiși.

Comentariul

Toate chestiunile pe care șeicul le-a pomenit mai înainte despre oamenii din Jāhiliyyah se întemeiază pe negare și afirmare. Ei afirmă ceea ce Allah a negat și neagă ceea ce Allah a afirmat; de aceea au căzut în rătăcire. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a negat asocierea, a afirmat tawḥīd și a poruncit tawḥīd. Ei au făcut contrariul: au afirmat asocierea și au negat tawḥīd, răsturnând cu totul înțelesul cuvintelor *„Nu există alt dumnezeu vrednic de adorare în afară de Allah”*. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ﴾

Aceia care cred în falsitate și nu cred în Allah, aceia sunt cei pierzători.

(Al-ʿAnkabūt 29:52). · fragment

Credința în falsitate este ceea ce trebuie negat, însă ei au crezut în ea și au afirmat-o, în loc să o respingă. Credința în Allah este ceea ce trebuie afirmat, însă ei nu au crezut în Allah și au negat ceea ce trebuie afirmat. Au crezut în falsitate, afirmând ceea ce trebuie negat, și au negat ceea ce trebuie afirmat, prin necredința lor în Allah.

Aceasta este regula Jāhiliyyah pe care o urmează, bâjbâind în rătăcirea lor. Dacă le-ai cerceta stările, ai vedea că nu ies din această regulă. Cel care Îi asociază ceva lui Allah a negat ceea ce Allah a afirmat și a afirmat ceea ce Allah a negat. Cel care îngăduie un lucru interzis sau interzice un lucru îngăduit este tot astfel: cel care neagă ceea ce Allah a îngăduit și afirmă ceea ce Allah a interzis urmează această regulă, din care nu iese nimic dintre faptele Jāhiliyyah. Cel care îi dușmănește pe oamenii tawḥīd-ului și îi susține pe oamenii asocierii a negat ceea ce Allah a afirmat și a afirmat ceea ce Allah a negat, fiindcă Allah a poruncit susținerea credincioșilor și a oprit susținerea asociaționiștilor.

15 Invocarea unei scuze false pentru neprimirea adevărului

A cincisprezecea chestiune

اعتذارهم عن اتباع ما آتاهم الله بعدم الفهم، كقوله ﴿وَقَالُواْ قُلُوبُنَا غُلْفُۢ﴾ [البقرة: ٨٨] ، ﴿يَٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ﴾ [هود: ٩١] ، فأكذبهم الله، وبين أن ذلك بسبب الطبع على قلوبهم، وأن الطبع بسبب كفرهم .

Scuza invocată pentru a nu urma ceea ce Allah le-a adus este lipsa înțelegerii, precum în cuvintele Sale: «Au spus: Inimile noastre sunt acoperite.» (Al-Baqarah 2:88). Și: «O, Shuʿayb! Nu înțelegem multe dintre cele pe care le spui.» (Hūd 11:91). Allah a arătat că mint și a lămurit că aceasta se datorează pecetluirii inimilor lor și că pecetluirea se datorează necredinței lor.

Comentariul
Adică au invocat drept scuză pentru neprimirea adevărului faptul că nu îl înțeleg. Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a pomenit despre evrei că, atunci când Trimisul lui Allah ﷺ i-a chemat la Islam, au spus:

﴿قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ﴾

Inimile noastre sunt acoperite. Ba Allah i-a blestemat din pricina necredinței lor; cât de puțin cred ei!
(Al-Baqarah 2:88). · fragment

«Acoperite» (﴿غُلْفٌۢ﴾) înseamnă că au un înveliș, astfel încât cuvintele Trimisului nu ajung la ele și inimile lor nu își găsesc liniștea în cuvintele lui. Au luat aceasta drept dovadă pentru a-l socoti mincinos pe Trimisul ﷺ. Acesta este înțelesul cunoscut al versetului.

Al doilea înțeles al vorbelor

﴿وَقَالُواْ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ﴾

Au spus: Inimile noastre sunt acoperite
Coran, 2:88 · fragment

este că ele sunt pline de cunoaștere: nu avem nevoie de vorbele nimănui. După cum pretind, ei nu au nevoie de Trimisul ﷺ. Allah, Mărețul și Preaînaltul, arată că pricina nu este cea pe care o spun ei, ci faptul că Allah i-a blestemat din pricina necredinței lor, adică i-a izgonit și i-a îndepărtat de îndurarea Sa. Au ajuns astfel să nu primească adevărul din pricina necredinței lor. Formularea arată cauza: au ajuns să nu înțeleagă vorbele Trimisului ﷺ fiindcă nu se întorc către ele și nu le dau însemnătate; Allah i-a abătut, ca pedeapsă pentru ei. Preaînaltul spune:

﴿فَلَمَّا زَاغُوٓا۟ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْ﴾

Când s-au abătut ei, Allah le-a abătut inimile.
(Aṣ-Ṣaff 61:5). · fragment

Cel care nu primește adevărul este încercat de Allah cu falsitatea și apoi nu mai primește adevărul, fiindcă inima sa s-a stricat — să ne ferească Allah! Preaînaltul spune: *«Ba Allah i-a blestemat din pricina necredinței lor; cât de puțin cred ei!»* (﴿بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ﴾) (Al-Baqarah 2:88).

﴿فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ
وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ كَثِيرًا وَأَخْذِهِمُ ٱلرِّبَوٰا۟ وَقَدْ نُهُوا۟
عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ﴾

Din pricina nedreptății celor care au îmbrățișat iudaismul, le-am interzis bunătăți care le fuseseră îngăduite, pentru că i-au abătut pe mulți de la calea lui Allah, pentru că luau camătă, deși le fusese interzisă, și pentru că mâncau pe nedrept averile oamenilor.
(An-Nisāʾ 4:160–161). · fragment

Aceasta este despre evrei. Vorbele lor *«Inimile noastre sunt acoperite»* (﴿قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ﴾) nu sunt adevărate: Allah le-a abătut ca pedeapsă. Altminteri, inima este la origine potrivit firii înnăscute și primește adevărul prin această fire. Însă când firea înnăscută se strică, ea nu mai primește adevărul. Asemenea unui pământ care se strică și ajunge sărăturat, astfel încât nu mai face să răsară nimic fiindcă s-a stricat, tot astfel inima, dacă se strică, nu mai primește adevărul.

Tot astfel a fost și cu poporul lui Shuʿayb — pacea și binecuvântările fie asupra lui. Deși el era cel mai elocvent dintre

profeți și cel mai limpede în vorbire, încât a fost numit oratorul profeților, datorită puterii elocvenței și înrâuririi sale și frumuseții vorbelor sale — pacea și binecuvântările fie asupra lui —, cu toate acestea

﴿قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ مَا نَفۡقَهُ كَثِيرٗا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفٗاۖ وَلَوۡلَا رَهۡطُكَ لَرَجَمۡنَٰكَۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡنَا بِعَزِيزٖ﴾

au spus: O, Shuʿayb! Nu înțelegem multe dintre cele pe care le spui și te vedem slab între noi. Dacă nu ar fi neamul tău, te-am ucide cu pietre; tu nu ai nicio putere asupra noastră.
(Hūd 11:91).

Ei nu înțelegeau vorbele lui Shuʿayb, fiindcă Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, le acoperise inimile, asemenea celor întâmplate fiilor lui Isrāʾīl. Aceasta este rânduiala lui Allah, Mărețul și Preaînaltul: cel care se trufește înaintea adevărului și nu îl primește când ajunge la el este încercat cu stricarea inimii, ca pedeapsă.

Tot astfel, necredincioșii din Quraysh, ce i-au spus Trimisului ﷺ?

﴿وَقَالُواْ قُلُوبُنَا فِيٓ أَكِنَّةٖ مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ وَفِيٓ ءَاذَانِنَا وَقۡرٞ وَمِنۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٞ فَٱعۡمَلۡ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ﴾

Au spus: Inimile noastre sunt în învelitori față de ceea ce ne chemi, în urechile noastre este o greutate, iar între noi și tine este o perdea. Fă, așadar, ce ai de făcut, căci și noi facem!
(Fuṣṣilat 41:5).

Calea necredincioșilor este, așadar, una: întâmpină chemările trimișilor spunând că nu le înțeleg vorbele. Oare aceasta se datorează unei lipse în transmiterea trimișilor? Nu, ci unei lipse în

pregătirea lor de a primi, din pricina necredinței, a îndepărtării, a nepăsării și a lipsei dorinței de bine.

16 Înlocuirea Torei cu cărțile de vrăjitorie de către evrei

A șaisprezecea chestiune

اعْتِيَاضُهُمْ عَمَّا آتَاهُمُ اللهُ بِكُتُبِ السِّحْرِ، كَمَا ذَكَرَ اللهُ ذَلِكَ فِي قَوْلِهِ: ﴿وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَـٰبَ كِتَـٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ وَٱتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ ٱلشَّيَـٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَـٰنَ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَـٰنُ وَلَـٰكِنَّ ٱلشَّيَـٰطِينَ كَفَرُواْ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ ٱلسِّحْرَ﴾ .

Înlocuirea celor dăruite de Allah cu cărțile de vrăjitorie, după cum Allah a pomenit în cuvintele Sale: «Când le-a venit un trimis de la Allah, adeverind ceea ce aveau, o parte dintre cei cărora le fusese dată Scriptura au aruncat Cartea lui Allah înapoia lor, ca și cum nu ar fi știut. Au urmat ceea ce recitau diavolii în vremea stăpânirii lui Sulaymān. Nu Sulaymān a căzut în necredință, ci diavolii au căzut în necredință, învățându-i pe oameni vrăjitoria.»

Comentariul
Când evreii au tăgăduit Tora, în care se aflau însușirile lui Muḥammad ﷺ și porunca de a-l urma, după cum spune Preaînaltul:

﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلْأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾

Cei care îl urmează pe Trimis, Profetul neștiutor de carte, pe care îl găsesc pomenit la ei în Tora și în Evanghelie: el le poruncește binele și îi oprește de la rău, le îngăduie bunătățile, le interzice lucrurile necurate și înlătură de la ei povara și lanțurile care erau asupra lor.
(Al-Aʿrāf 7:157). · fragment

Tot astfel l-a vestit ʿĪsā în Evanghelie, când a spus:

﴿يَٰبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنۢ بَعْدِي ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ﴾

O, fii ai lui Isrāʾīl! Eu sunt Trimisul lui Allah către voi, adeverind ceea ce a fost înaintea mea din Tora și vestind un trimis care va veni după mine, al cărui nume este Aḥmad.
(Aṣ-Ṣaff 61:6). · fragment

Acest Trimis ﷺ este, așadar, pomenit în Tora și în Evanghelie: numele său, misiunea sa și însușirile sale — pacea și binecuvântările fie asupra lui —, încât ei îl cunosc așa cum își

cunosc fiii. Când au tăgăduit Cartea lui Allah, Tora, și nu au pus-o în practică, Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a încercat, făcându-i să ia cărțile de vrăjitorie, care sunt lucrarea diavolilor. Au înlocuit revelația Domnului lumilor cu lucrarea diavolilor. Aceasta este o pedeapsă pentru ei. Oricine se îndepărtează de adevăr este încercat cu falsitatea.

Tot astfel, oricine lasă adevărul este încercat cu falsitatea. Cel dintre ei care lasă chemarea trimișilor la tawḥīd, la adorarea numai a lui Allah și la lămurirea acestora este încercat prin faptul că răspândește asocierea și superstițiile, caută dovezi pentru ele și le răspândește printre oameni ca fiind adevăr. Aceasta este starea multora dintre învățații superstițiilor și ai adoratorilor mormintelor. În loc să cheme la tawḥīd-ul lui Allah, la Cartea lui Allah și la Sunnah Trimisului lui Allah, cheamă la falsitate, la adorarea mormintelor și la alipirea de morți. Caută pentru aceasta argumente înșelătoare pe care le răspândesc printre oameni și își ocupă vremea cu această falsitate — să ne ferească Allah!

17 Atribuirea falsității profeților

A șaptesprezecea chestiune

نِسْبَةُ بَاطِلِهِمْ إِلَى الأَنْبِيَاءِ، كَقَوْلِهِ: ﴿وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَـٰنُ﴾ [البقرة: ١٠٢] ، وَقَوْلِهِ: ﴿مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا﴾ [آل عمران: ٦٧] .

Atribuirea falsității lor profeților, precum în cuvintele Sale: «Nu Sulaymān a căzut în necredință.» (Al-Baqarah 2:102). Și în cuvintele Sale: «Ibrāhīm nu a fost nici evreu și nici creștin.» (Āl ʿImrān 3:67).

Comentariul

Printre căile Jāhiliyyah se numără faptul că ei le atribuie profeților necredința și rătăcirea pe care le urmează. Astfel, evreii i-au atribuit vrăjitoria lui Sulaymān și au spus: vrăjitoria este lucrarea lui Sulaymān și prin ea îi stăpânea pe djinni și pe diavoli. Nu știau că diavolii sunt dintre făpturile lui Allah și că El, Slavă Lui, îi supune cum voiește. El i-a supus profetului Său Sulaymān — pacea și binecuvântările fie asupra lui. Acești evrei i-au atribuit vrăjitoria lui Sulaymān ca să o răspândească printre oameni și să spună: aceasta este dintre lucrările profeților.

Tot astfel, evreii și creștinii îi atribuie necredința lor lui Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui —, imamul celor care se îndreaptă numai spre Allah și părintele profeților. Îi atribuie

necredința pe care o urmează și spun: aceasta este religia lui Ibrāhīm. De aceea Allah le-a răspuns prin cuvintele Sale:

﴿مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

Ibrāhīm nu a fost nici evreu și nici creștin, ci a fost un dreptcredincios supus lui Allah și nu a fost dintre asociaționiști.
(Āl ʿImrān 3:67).

Aceasta este religia lui Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui: religia tawḥīd-ului și dezicerea de asociere și de asociaționiști, opusul celor urmate de evrei și creștini.
Mai mult, iudaismul și creștinismul nu au apărut decât la veacuri după Ibrāhīm. Cum să îi fie atribuite iudaismul și creștinismul?! Aceasta este una dintre cele mai urâte minciuni. Istoria îi dezminte, fiindcă între ei și Ibrāhīm sunt veacuri îndelungate. Tora nu i-a fost pogorâtă lui Mūsā — pacea fie asupra lui — și nici Evanghelia lui ʿĪsā — pacea fie asupra lui — decât după Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui —, după cum spune Preaînaltul:

﴿يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾

O, oameni ai Scripturii! De ce vă certați în privința lui Ibrāhīm, când Tora și Evanghelia nu au fost pogorâte decât după el? Oare nu judecați?
(Āl ʿImrān 3:65).

﴿كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوْرَىٰةُ﴾

Toată hrana le era îngăduită fiilor lui Isrā'īl, în afară de ceea ce Isrā'īl și-a interzis lui însuși înainte ca Tora să fie pogorâtă.
(Āl ʿImrān 3:93). · fragment

Tot astfel, în această comunitate au existat oameni care îi atribuiau Profetului Muḥammad ﷺ falsitatea pe care o urmau, născocind hadithuri mincinoase pentru a-și sprijini falsitatea.

Tot astfel, în această comunitate sunt unii care se revendică de la imami, deși li se împotrivesc în credință. Se revendică de la Abū Ḥanīfah, Mālik, Ash-Shāfiʿī și Aḥmad, însă urmează credința muʿtaziliților și a ashariților și le atribuie această credință falsă imamilor predecesorilor. Acești imami — Allah să aibă milă de ei — nu au fost muʿtaziliți, ci se împotriveau muʿtaziliților și teologilor speculativi.

18 Revendicarea de la profeți în timp ce li se împotrivesc

A optsprezecea chestiune

تَنَاقُضُهُمْ فِي الانْتِسَابِ، يَنْتَسِبُونَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ مَعَ إِظْهَارِهِمْ تَرْكَ اتِّبَاعِهِ .

Contradicția în revendicarea lor: se revendică de la Ibrāhīm, deși își arată deschis părăsirea urmării sale.

Comentariul

Contradicția în revendicare înseamnă ca cineva să se revendice de la ceva în timp ce i se împotrivește. Aceasta este o revendicare falsă și mincinoasă.

Revendicarea adevărată înseamnă ca omul să se revendice de la ceva și să fie în acord cu acel lucru. Cel care se revendică de la Ibrāhīm urmează ceea ce acesta a adus: tawḥīd-ul lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, adorarea sinceră numai a Lui și dezicerea de asociaționiști, fără să i se împotrivească în nimic dintre acestea.

Aici intră revendicarea evreilor de la Ibrāhīm, cu toate că se opun pelerinajului și resping îndreptarea spre Kaʿbah. De aceea Preaînaltul spune:

﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى
لِّلْعَالَمِينَ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ ۖ وَمَن دَخَلَهُ كَانَ
آمِنًا ۗ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ
وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

Cea dintâi Casă întemeiată pentru oameni este cea din Bakkah, binecuvântată și călăuzire pentru lumi. În ea sunt semne limpezi: locul lui Ibrāhīm. Cel care intră în ea este în siguranță. Oamenii Îi datorează lui Allah pelerinajul la Casă, cei care au putința să ajungă la ea. Cât despre cel care tăgăduiește, Allah nu are nevoie de lumi.

(Āl ʿImrān 3:96–97).

Tot astfel, cel care se revendică de la cei patru imami trebuie să fie în acord cu ei în credință și să nu li se împotrivească trecând la credința altora: jahmiții, muʿtaziliții și asharițiii.

19 Înjosirea celor drepți din pricina faptelor unora dintre cei care se revendică de la ei

A nouăsprezecea chestiune

قَدْحُهُمْ فِي بَعْضِ الصَّالِحِينَ بِفِعْلِ بَعْضِ الْمُنْتَسِبِينَ إِلَيْهِمْ؛ كَقَدْحِ الْيَهُودِ فِي عِيسى، وَقَدْحِ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى فِي مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم .

Vorbirea de rău a unora dintre cei drepți din pricina faptelor unora dintre cei care se revendică de la ei, precum vorbirea de rău a evreilor despre ʿĪsā și a evreilor și a creștinilor despre Muḥammad ﷺ.

Comentariul

Ei îi vorbesc de rău pe cei drepți pentru faptele rele săvârșite de unii dintre cei care se revendică de la ei. Atribuie faptele adepților celor pe care aceștia pretind că îi urmează, deși aceia sunt nevinovați de ele. Astfel, evreii îl vorbesc de rău pe ʿĪsā din pricina abaterii adepților săi: cei care urmează crucea și cei care cred că Allah este al treilea din trei ori că Mesia este Allah sau fiul lui Allah.

Tot astfel este cel care îl vorbește de rău pe Muḥammad ﷺ pentru ceea ce fac unii dintre cei care se revendică de la religia lui: adoratorii mormintelor, jahmiții, muʿtaziliții și kharijiții. Celor care îi vorbesc de rău pe acești profeți le spunem: aceasta nu este religia lui Mūsā — pacea fie asupra lui —, nici religia lui ʿĪsā — pacea fie asupra lui — și nici religia lui Muḥammad ﷺ. Dacă adepții au o abatere, ea nu este atribuită izvorului, ci celui de la care vine acel lucru. Misiunea lui Mūsā — pacea fie asupra lui — nu este, așadar, înjosită fiindcă evreii au răstălmăcit, au înlocuit și au schimbat. Asocierea, urmarea crucii și necredința cea urâtă de la creștini nu sunt atribuite religiei lui ʿĪsā — pacea fie asupra lui. Lui Muḥammad ﷺ nu îi sunt atribuite cele urmate de adoratorii mormintelor care pretind Islamul și nici cele ale ereticilor dintre rāfiḍiți și bāținiți, chiar dacă se numesc musulmani. Acestea nu sunt atribuite religiei lui Muḥammad ﷺ. De Profet se leagă numai cei care îl urmează și cred în el, iar de cei drepți se leagă cei care îi iau drept pildă și îi urmează. Preaînaltul spune:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ﴾

Cei dintâi înaintași dintre emigranți și sprijinitori și cei care i-au urmat în bine: Allah este mulțumit de ei și ei sunt mulțumiți de El.

Coran, 9:100 · fragment

Preaînaltul spune și:

﴿إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ﴾

Cei mai îndreptățiți să fie legați de Ibrāhīm sunt cei care l-au urmat și acest Profet.

(Āl ʿImrān 3:68). · fragment

Tot astfel, celor patru imami nu li se atribuie abaterea în credință și împotrivirea față de dovadă aflate la cei care se revendică de la ei.

20 Socotirea faptelor vrăjitorilor și ghicitorilor drept minuni ale apropiaților lui Allah

A douăzecea chestiune

اعْتِقَادُهُمْ فِي مَخَارِيقَ السَّحَرَةِ وَأَمْثَالِهِمْ أَنَّهَا مِنْ كَرَامَاتِ الصَّالِحِينَ، وَنِسْبَتِهِ إِلَى الأَنْبِيَاءِ، كَمَا نَسَبُوهُ لِسُلَيْمَانَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ .

Credința că faptele neobișnuite ale vrăjitorilor și ale celor asemenea lor sunt minuni ale celor drepți și atribuirea acestora profeților, așa cum i le-au atribuit lui Sulaymān — pacea fie asupra lui.

Comentariul

Prin fapte extraordinare se înțeleg lucrurile care ies din obișnuit și pe care numai Allah le poate face. Dacă se petrec prin mâna unui profet, sunt minuni profetice: prefacerea toiagului în șarpe pentru Mūsā — pacea fie asupra lui —, vindecarea orbului din naștere și a leprosului și învierea morților, cu îngăduința lui Allah, de către ʿĪsā — pacea fie asupra lui —, precum și minunile pe care Allah i le-a dăruit lui Muḥammad ﷺ. Cea mai mare dintre ele este acest Coran măreț, înaintea căruia întreaga omenire a fost

neputincioasă: nici djinnii, nici oamenii nu au putut să aducă ceva asemenea lui.

Dacă un lucru ieșit din obișnuit se petrece prin mâna unui rob drept, temător de Allah și credincios, acesta se numește karāmah, un dar minunat de la Allah, Preamăritul și Preaînaltul. El l-a făcut să se petreacă prin mâna acelui rob, fie ca dovadă în religie, fie pentru o nevoie a musulmanilor. Așa s-a întâmplat cu Maryam — pacea fie asupra ei —: de câte ori Zakariyyā intra la ea în locul de rugăciune, găsea la ea hrană, deși ea se dăruise adorării în acel loc de rugăciune. Tot astfel s-a întâmplat cu oamenii Peșterii: somnul lor îndelungat și păstrarea stării lor, fără ca pământul să le fi mistuit trupurile și fără ca viața lor să fi fost vătămată. Acestea sunt dintre minunile apropiaților lui Allah.

Însă cele care seamănă cu lucrurile ieșite din obișnuit și se petrec prin mâinile necredincioșilor sunt socotite fapte ale diavolilor. Ele sunt scamatorii, tertipuri, vrăjitorie care înșală văzul ori fapte ale diavolilor și folosirea acestora pentru stricarea credinței oamenilor și pentru vătămarea lor, nu minuni ale celor drepți. Așa este cel care zboară prin aer ori merge pe apă, deși este nelegiuit. Aceasta este lucrarea diavolilor: fiindcă acei oameni s-au apropiat de ei prin necredință și asociere, diavolii i-au slujit, i-au purtat prin aer și au mers cu ei pe apă.

Scamatoriile și asocierea care se petrec prin mâinile acestor nelegiuiți sunt faptele diavolilor ori tertipurile și înșelătoriile lor față de oameni. Sunt lucruri pe care le învață între ei, așa cum învață vrăjitoria. Nimic din acestea nu le este atribuit profeților și urmașilor lor. De aceea, când evreii i-au atribuit vrăjitoria profetului lui Allah, Sulaymān — pacea fie asupra lui —, Allah le-a răspuns că vrăjitoria este necredință, iar necredința nu le este atribuită profeților. Sulaymān — pacea fie asupra lui — este dintre ei, iar vrăjitoria nu i se cuvine.

21 Adorarea lui Allah prin fluierat și bătut din palme

Chestiunea a douăzeci și una

تَعَبُّدُهُمْ بِالْمُكَاءِ وَالتَّصْدِيَةِ .

Adorarea lor prin fluierat și bătut din palme.

Comentariul

Printre practicile Jāhiliyyah în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de ei se află adorarea, adică apropierea de Allah, prin fluierat și bătut din palme. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِندَ ٱلْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَتَصْدِيَةً﴾

Rugăciunea lor lângă Casă nu era decât fluierat și bătut din palme.
(Al-Anfāl 8:35). · fragment

Adică apropierea asociaționiștilor de Allah lângă Kaʿbah cea cinstită nu era decât fluierat și bătut din palme. Mukāʾ înseamnă fluierat, iar taṣdiyah înseamnă bătutul din palme. Făceau aceasta lângă Casă, o numeau rugăciune și căutau prin ea apropierea de Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Aceasta era dintre lucrurile pe care diavolii dintre oameni și djinni le împodobiseră pentru ei. Adorarea nu se poate face decât prin ceea ce Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a rânduit; ea se întemeiază numai pe revelație. Omul nu născocește de la sine și nici nu primește de la altul un lucru nerânduit de Allah, prin care să Îl adore pe Allah fără ca acel lucru să aibă un temei în Lege.

De aici se desprinde interzicerea acestor două fapte: fluieratul și bătutul din palme, chiar dacă omul nu urmărește prin ele adorarea, fiindcă în aceasta este asemănare cu asociaționiștii.

Profetul ﷺ a îngăduit bătutul din palme numai femeilor [26], la nevoie, precum pentru a-l atenționa pe imam când greșește din uitare în rugăciune. Aceasta, din pricina ispitei pe care o poate aduce glasul femeii când este de față cu bărbații. Bărbatului nu îi este îngăduit să se asemene cu necredincioșii și nici cu femeia prin bătutul din palme.

26 Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el — a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Rostirea «Subḥān Allah» este pentru bărbați, iar bătutul din palme pentru femei." Relatat de Al-Bukhārī, nr. 1203, și Muslim, nr. 422/106. În hadithul lui Sahl ibn Saʿd, Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „De ce v-am văzut bătând atât de mult din palme? Cel pe care îl neliniștește ceva în rugăciunea sa să rostească «Subḥān Allah», fiindcă, atunci când o rostește, atenția se îndreaptă către el. Bătutul din palme este numai pentru femei." Relatat de Al-Bukhārī, nr. 684, și Muslim, nr. 421.

22 Prefacerea religiei în distracție și joacă

Chestiunea a douăzeci și doua

إِنَّهُمُ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِباً .

Ei și-au prefăcut religia în distracție și joacă.

Comentariul

Distracția este orice lucru fals care abate de la adevăr, iar joaca este opusul seriozității: ceea ce nu are niciun folos. A face din distracție și joacă o religie prin care omul se apropie de Allah, Preamăritul și Preaînaltul, ține de religia Jāhiliyyah. Aceasta există la sufiți, care iau bătutul în tobele de mână și cântecele drept adorare a lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul. Caută apropierea de Allah prin cântece și prin bătutul în tobele de mână.

Cântecele și instrumentele lor sunt distracție și joacă și sunt interzise în sine. Cum ar fi atunci când sunt luate drept adorare a lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul?

Asemenea lor sunt astăzi cei care iau cântările pe care le numesc islamice și le fac mijloace ale chemării la Allah, după cum spun. Chemarea la Allah, Preamăritul și Preaînaltul, face parte din religie și în ea nu intră nimic din cântecele, melodiile și intonațiile care abat sufletele, îi țin pe oameni departe de pomenirea lui Allah și de citirea Coranului și sunt dintre semnele orientărilor partizane. Ele nu sunt mijloace ale chemării, fiindcă aceasta se întemeiază numai pe revelație. Profetul ﷺ îi chema pe oameni prin Carte și Sunnah, prin îndemnare și îndrumare și prin discuția purtată în chipul cel mai frumos; nu a luat cântările în grup drept mijloc al chemării.

Recitarea unei poezii bune și curate pentru a le răspunde asociaționiștilor și a apăra Islamul, precum poezia lui Ḥassān — Allah să fie mulțumit de el —, ori pentru a da avânt în muncă și în mersul călătoriei, nu este asemenea cântărilor în grup folosite astăzi. Acestea nu pot fi puse pe același plan prin analogie, din pricina deosebirii limpezi dintre ele.

23 Amăgirea prin viața acestei lumi

Chestiunea a douăzeci și treia

إِنَّ الحَيَاةَ الدُّنْيَا غَرَّتْهُمْ، فَظَنُّوا أَنَّ عَطَاءَ اللهِ مِنْهَا يَدُلُّ عَلَى رِضَاه، كَقَوْلِهِمْ: ﴿نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَٰلًا وَأَوْلَٰدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ﴾ [سبأ: ٣٥] .

Viața acestei lumi i-a amăgit și au socotit că ceea ce Allah le dăruiește din ea arată mulțumirea Sa, după vorbele lor: «Noi avem mai multe averi și mai mulți copii și nu vom fi pedepsiți.» (Saba' 34:35).

Comentariul

Oamenii din Jāhiliyyah socotesc că primirea copiilor și a averilor este un semn al cinstirii lor de către Allah, Preamăritul și Preaînaltul, și că Allah nu îi va pedepsi.

﴿وَقَالُوا۟ نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَٰلًا وَأَوْلَٰدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ وَمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُم بِٱلَّتِى تُقَرِّبُكُمْ عِندَنَا زُلْفَىٰٓ﴾

Au spus: Noi avem mai multe averi și mai mulți copii și nu vom fi pedepsiți. Spune: Domnul meu lărgește traiul cui voiește și îl strâmtorează, însă cei mai mulți oameni nu știu. Nici averile voastre și nici copiii voștri nu sunt cele care vă apropie de Noi.

(Saba' 34:35–37), · fragment

până la cuvintele Sale:

﴿قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥ ۚ وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن شَىْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۥ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾

Spune: Domnul meu lărgește traiul cui voiește dintre robii Săi și i-l strâmtorează. Orice lucru pe care îl cheltuiți, El îl înlocuiește; El este cel mai bun dintre dătătorii de hrană.

(Saba' 34:39).

Numărul mare de averi și copii și bogăția nu sunt, așadar, o dovadă a iubirii lui Allah față de rob. Dimpotrivă, El îi poate dărui necredinciosului pentru a-l duce treptat spre pedeapsă. În hadith se spune: *„Allah dă bunurile acestei lumi celui pe care îl iubește și celui pe care nu îl iubește, însă religia nu o dă decât celui pe care îl*

iubește." [27] Iar în celălalt hadith: *„Dacă această lume ar cântări înaintea lui Allah cât aripa unui țânțar, nu i-ar fi dat din ea necredinciosului nici măcar o înghițitură de apă."* [28]

Iată-l pe Trimisul lui Allah ﷺ, cea mai cinstită făptură înaintea lui Allah, și pe companionii săi: îi loveau foamea, sărăcia și lipsurile, deși ei sunt cei mai cinstiți oameni înaintea lui Allah după profeți. Necredincioșii, în schimb, umblă și se veselesc printre binefaceri, fiind duși treptat spre pedeapsă.

Strălucirea acestei lumi nu este, așadar, o dovadă că cei care o au sunt cinstiți înaintea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Cinstirea robului de către Allah este arătată prin faptele sale bune, fie că este bogat, fie sărac. Acela este cel cinstit înaintea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Însă măsura oamenilor este că cei care au lumea, averea și bogăția sunt mai cinstiți înaintea lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul, iar cei săraci și lipsiți au ajuns astfel fiindcă sunt disprețuiți înaintea lui Allah.

27 Relatat de Aḥmad (1/387) și Al-Ḥākim (1/193, nr. 102; 5/230, nr. 7381), care a spus: „Acest hadith are un lanț de transmitere autentic, dar Al-Bukhārī și Muslim nu l-au relatat."

28 Relatat de At-Tirmidhī (4/560, nr. 2325). Abū ʿĪsā a spus: „Acest hadith este autentic și singular pe această cale de transmitere." Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ, nr. 5292.

24 Disprețuirea adevărului când este urmat de cei slabi

Chestiunea a douăzeci și patra

ترك الدخول في الحق إذا سبقهم إليه الضعفاء، تكبراً وأنفة، فأنزل الله تعالى: ﴿وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم﴾ [الأنعام: ٥٢] .

Refuzul de a intra în adevăr atunci când cei slabi i-au luat-o înainte, din mândrie și trufie. Allah Preaînaltul a pogorât: «Nu îi alunga pe cei care Îl cheamă pe Domnul lor...» (Al-Anʿām 6:52).

Comentariul

Oamenii din Jāhiliyyah resping adevărul dacă el este urmat de cei slabi dintre oameni. De aceea au spus: *«Oare aceștia sunt cei pe care Allah i-a binecuvântat dintre noi?»* (﴿أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنۢ بَيۡنِنَآ﴾) (Al-Anʿām 6:53). Adică: ei nu sunt mai îndreptățiți la Paradis decât noi; noi avem întâietate față de ei și suntem mai de neam. Aceștia sunt slabi și nu au nicio valoare sau greutate în societate. Allah le-a răspuns prin cuvintele Sale: *«Oare nu îi cunoaște Allah cel mai bine pe cei recunoscători?»* (﴿أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَعۡلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ﴾) (Al-Anʿām 6:53). Allah, Mărețul și

Preaînaltul, nu dă această religie decât celui pe care îl iubește. Cât despre această lume, El o dă cui voiește, dintre cei pe care îi iubește și dintre dușmanii Săi.

25 Socotirea unui lucru drept fals fiindcă cei slabi l-au urmat mai întâi

Chestiunea a douăzeci și cincea

الاستدلال على بطلانه بسبق الضعفاء، كقوله: ﴿لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيْهِ﴾ [الأحقاف: ١١] .

Socotirea lui drept fals fiindcă cei slabi l-au urmat mai întâi, precum în cuvintele Sale: «Dacă ar fi fost un bine, nu ne-ar fi luat-o înainte către el.» (Al-Aḥqāf 46:11).

Comentariul

Printre obiceiurile oamenilor din Jāhiliyyah se numără socotirea unui lucru drept fals fiindcă cei slabi l-au urmat mai întâi. Allah a pomenit că asociaționiștii spun:

﴿لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيْهِ﴾

Dacă ar fi fost un bine, nu ne-ar fi luat-o înainte către el.
(Al-Aḥqāf 46:11). · fragment

Spun: noi suntem oameni ai cunoașterii, ai experienței și ai gândirii; cunoaștem lucrurile. Când am văzut că ceea ce a adus Muḥammad nu este adevăr, l-am lăsat. Dacă ar fi fost adevăr, i-am fi luat-o înainte către el. Faptul că l-am lăsat este o dovadă că nu este adevăr.

Aceasta este dintre cele mai mari falsități. Urmarea adevărului nu este rezervată unei anumite pături de oameni, ci este o binefacere pe care Allah o dăruiește cui voiește dintre robii Săi și spre care îl îndrumă. Cei mai mulți dintre urmașii trimișilor sunt dintre cei slabi. Preaînaltul spune:

﴿أَنُؤْمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلْأَرْذَلُونَ﴾

Oare să credem în tine, când cei mai de jos te-au urmat?
(Ash-Shuʿarāʾ 26:111). · fragment

Și spune:

﴿وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ ٱلرَّأْيِ﴾

Nu vedem să te fi urmat decât cei mai de jos dintre noi, la prima vedere.
(Hūd 11:27), · fragment

adică cei care nu gândesc. Ei pretind că sunt oamenii gândirii și ai judecății: dacă ceea ce a adus Nūḥ — pacea și binecuvântările fie asupra lui — ar fi fost adevăr, l-ar fi urmat oamenii cu judecată și fruntașii. Faptul că aceștia l-au lăsat ar fi o dovadă că nu este adevăr. Aceasta este fals, fiindcă, de obicei, cei care tăgăduiesc adevărul sunt cei care trăiesc în îndestulare. Preaînaltul spune:

﴿وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ﴾

Nu am trimis niciun prevenitor într-o cetate fără ca cei care trăiau în îndestulare în ea să spună: Noi nu credem în ceea ce ați fost trimiși să aduceți.
(Saba' 34:34).

De obicei, cei care urmează adevărul sunt cei slabi și săraci, fiindcă nu sunt stăpâniți de mândrie.

A invoca urmarea unui lucru de către bogați ori de către cei cu rang drept dovadă că este adevărat și urmarea sa de către cei slabi drept dovadă că este fals este criteriul oamenilor din Jāhiliyyah. Nu este îngăduit să fie luat drept măsură pentru deosebirea adevărului de falsitate. De aceea învățații spun: adevărul nu este cunoscut prin oameni, ci oamenii sunt cunoscuți prin adevăr.

26 Răstălmăcirea dovezilor Scripturii după cunoașterea lor, pentru a le potrivi poftelor

Chestiunea a douăzeci și șasea

تحريف كتاب الله من بعد ما عقلوه وهم يعلمون

Răstălmăcirea Cărții lui Allah după ce au înțeles-o, cu bună știință.

Comentariul

Printre purtările evreilor și ale creștinilor se află răstălmăcirea Cărții lui Allah, Tora și Evanghelia, după ce au înțeles-o, au învățat-o și au priceput-o. Au răstălmăcit-o prin adăugare, înlăturare ori tâlcuire în alt înțeles decât cel corect, pentru a se potrivi poftelor lor. Aceasta este o nenorocire de care musulmanii suferă încă. La început s-a aflat la oamenii Scripturii stăpâniți de pofte, dorințe și patimi: dacă nu puteau tăgădui și respinge textul, se năpusteau asupra lui cu răstălmăcirea, interpretarea și tâlcuirea într-un alt înțeles decât al său.

Musulmanii încă suferă de acest rău din partea oamenilor care își urmează poftele, a grupărilor rătăcite și a celor stăpâniți de patimi. Dacă li se spune: camăta este interzisă, spun: prin camătă se înțelege cutare lucru. O tâlcuiesc după propriile pofte. Astăzi există cărți, scrieri și fatwa ale lor care îngăduie camăta.

Dacă se spune: aceasta a fost interzisă de Allah și de Trimisul Său, ei spun: nu aceasta este camăta interzisă de Allah și de

Trimisul Său! Camăta pe care Allah și Trimisul Său au interzis-o este numai camăta Jāhiliyyah: sporirea datoriei asupra celui aflat în lipsuri. Cât despre ribā al-faḍl, ei o neagă. Sau spun: camăta interzisă este cea pentru consum, iar cea pentru investiții este îngăduită.

Însă interzicerea ribā al-faḍl este statornicită prin hadithuri autentice din Sunnah Trimisului ﷺ. În cele două culegeri Ṣaḥīḥ se află: *„Aur pentru aur, argint pentru argint, grâu pentru grâu, orz pentru orz, curmale pentru curmale și sare pentru sare, cantitate egală pentru cantitate egală, deopotrivă, din mână în mână."* [29] Aceasta privește ribă al-faḍl, pe care Trimisul lui Allah ﷺ a interzis-o. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟﴾

Ceea ce vă dă Trimisul primiți, iar de la ceea ce vă oprește feriți-vă!
(Al-Ḥashr 59:7). · fragment

Ribā al-faḍl intră în cuprinsul general al cuvintelor Preaînaltului:

﴿وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰا۟﴾

Și a interzis camăta.
Coran, 2:275 · fragment

După cum au existat printre evrei cei care răstălmăceau Tora și printre creștini cei care răstălmăceau Evanghelia, în această comunitate au apărut cei care răstălmăcesc Coranul și Sunnah pentru a îngădui ceea ce practică ei sau alții. Datoria musulmanului este să urmeze Cartea și Sunnah.

Printre răstălmăcirile evreilor se află aceasta: când Allah le-a spus

29 Relatat de Al-Bukhārī, nr. 2134 și 2174, și Muslim, nr. 1584 și 1587. Formularea îi aparține lui Muslim.

﴿وَٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا وَقُولُواْ حِطَّةٞ﴾

Intrați pe poartă prosternați și spuneți: Iertare!
(Al-Baqarah 2:58), · fragment

adică înlătură de la noi păcatele și iartă-ne, ei au schimbat vorbele și au spus: un bob de grâu, ḥabbah fī ḥinṭah. Au adăugat litera nūn.

Tot astfel, cei care interpretează altfel însușirile lui Allah, când Allah Preaînaltul a spus

﴿ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ﴾

Cel Milostiv S-a înălțat deasupra Tronului.
(Ṭā Hā 20:5),

au spus că înțelesul lui istawā este istawlā, *„a luat în stăpânire”*. Au adăugat astfel litera lām, asemenea literei nūn adăugate de evrei.

Aceasta este răstălmăcire prin adăugare. Există și răstălmăcire prin înlăturare și răstălmăcire a înțelesului: tâlcuirea Coranului și a hadithurilor într-un alt chip decât tâlcuirea lor corectă. Toate acestea înseamnă mutarea cuvintelor de la locurile lor.

27 Scrierea cărților false și atribuirea lor lui Allah

Chestiunea a douăzeci și șaptea

تَصْنِيفُ الكُتُبِ البَاطِلَةِ وَنِسْبَتُهَا إِلَى اللهِ، كَقَوْلِهِ:

﴿فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ ٱلْكِتَـٰبَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَـٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ﴾ [البقرة: ٧٩] .

Scrierea cărților false și atribuirea lor lui Allah, precum în cuvintele Sale: «Vai celor care scriu Scriptura cu mâinile lor, apoi spun: Aceasta este de la Allah!» (Al-Baqarah 2:79).

Comentariul

Printre relele evreilor se află faptul că alcătuiesc lucrări, le scriu cu mâinile lor, pun în ele falsitatea și spun: aceasta este de la Allah, ca să primească o răsplată de la oameni ori să vândă cărțile în piețe și să le aducă bani. Scrierea cărților rătăcite și răspândirea lor printre oameni constituie îndeletnicirea evreilor și a celor din această comunitate care li se aseamănă.

Învățatul, când scrie ceva din cunoaștere, are datoria să se teamă de Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și să nu scrie decât ceea ce este în acord cu Cartea și Sunnah, fiindcă va răspunde pentru ceea ce scrie. Să nu scrie în fatwa sa, în lucrarea sa ori în articolul său decât ceea ce este în acord cu Cartea și Sunnah. Să nu scrie ceva de la sine și din propriile pofte, apoi să spună: aceasta ține de Lege sau aceasta este Legea.

Cât de multe cărți, tratate și fatwa rătăcite și false se scriu în aceste zile în numele Islamului! Aceasta este asemenea faptei evreilor.

Aceasta este o avertizare pentru musulmanul care vrea să scrie, să alcătuiască o lucrare ori să dea o fatwa: să respecte hotarele lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, să se teamă de Allah și să scrie pentru adevăr, chiar dacă oamenii nu sunt mulțumiți.

28 Respingerea adevărului aflat la alții

Chestiunea a douăzeci și opta

أَنَّهُمْ لاَ يَقْبَلُونَ مِنَ الحَقِّ إِلاَّ الَّذِي مَعَ طَائِفَتِهِمْ، كَقَوْلِهِ: ﴿قَالُواْ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾ [البقرة: ٩١] .

Ei nu primesc din adevăr decât ceea ce se află la gruparea lor, precum în cuvintele Sale: «Au spus: Noi credem în ceea ce ne-a fost pogorât.» (Al-Baqarah 2:91).

Comentariul

Când li se spune: credeți în ceea ce Allah i-a pogorât lui Muḥammad ﷺ, *«ei spun: Noi credem în ceea ce ne-a fost pogorât.»* (﴿قَالُواْ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾) (Al-Baqarah 2:91), adică lui Mūsā — pacea fie asupra lui. *«Și tăgăduiesc ceea ce a venit după aceea.»* (﴿وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ﴾) (Al-Baqarah 2:91), adică altceva decât Tora, *«deși este adevărul, adeverind ceea ce au ei.»* (﴿وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ﴾) (Al-Baqarah 2:91). Spun: noi credem în Tora care i-a fost pogorâtă profetului nostru Mūsā. *«Și tăgăduiesc ceea ce a venit după aceea.»* (﴿وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ﴾) (Al-Baqarah 2:91): Evanghelia care i-a fost pogorâtă lui ʿĪsā și Coranul care i-a fost pogorât lui Muḥammad ﷺ. *«Deși este adevărul, adeverind*

ceea ce au ei.» (﴿وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ﴾) Evanghelia și Coranul adeveresc ceea ce este în Tora.
Allah le-a răspuns: dacă urmați ceea ce i-a fost pogorât lui Mūsā, de ce îi ucideți pe profeți? Oare lui Mūsā i-a fost pogorâtă uciderea profeților? Ei l-au ucis pe Zakariyyā, l-au ucis pe Yaḥyā și au vrut să îl ucidă pe ʿĪsā — pacea fie asupra lui —, însă Allah l-a ridicat la Sine și l-a ocrotit de ei. Au vrut și să îl ucidă pe Muḥammad ﷺ. Îndeletnicirea lor este, așadar, uciderea profeților, după cum spune Preaînaltul:

﴿أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ ٱسْتَكْبَرْتُمْ
فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ﴾

Oare, de fiecare dată când v-a venit un trimis cu ceea ce sufletele voastre nu doreau, v-ați trufit, pe unii i-ați socotit mincinoși, iar pe alții i-ați ucis?
(Al-Baqarah 2:87). · fragment

Pe unii trimiși i-au socotit mincinoși, iar pe alții i-au ucis. De ce? Fiindcă au venit la ei cu ceea ce sufletele lor nu doreau. Cum spun atunci: credem în ceea ce ne-a fost pogorât? Ce legătură are aceasta cu credința în ceea ce le-a fost pogorât?
Totodată, printre cele care le-au fost pogorâte în Tora se află descrierea lui Muḥammad ﷺ, lămurirea misiunii sale și a însușirilor sale — pacea și binecuvântările fie asupra lui. De ce nu au crezut atunci în Muḥammad ﷺ? Credința în Muḥammad ﷺ este credință în ceea ce le-a fost pogorât, dar ei l-au tăgăduit, deși spun:

﴿نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾

Noi credem în ceea ce ne-a fost pogorât.
(Al-Baqarah 2:91). · fragment

Aceasta îl cuprinde și pe cel care spune: nu îl urmez decât pe cutare dintre învățați. Datoria sa este să primească adevărul și să nu se lege orbește de imamul, de profesorul sau de șeicul său, asemenea șeicilor căilor sufite, de care discipolii și adepții se leagă orbește, neprimind drept adevăr decât ceea ce spun aceștia. Aceasta este fals, fiindcă nu este obligatorie urmarea unei persoane anume dintre făpturi, în afară de Trimisul lui Allah ﷺ. Cine spune că este obligatorie urmarea unei anumite persoane, alta decât Trimisul, este apostat: i se cere să se pocăiască; dacă nu se pocăiește, este ucis, după cum a statornicit Șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, fiindcă l-a pus pe acel om pe același plan cu Trimisul ﷺ.

Nu este obligatorie urmarea unei persoane anume, în afară de Trimisul lui Allah ﷺ. Ceilalți imami și învățați — Allah să aibă milă de ei — sunt urmați în ceea ce sunt în acord cu adevărul. Ceea ce au greșit în efortul de interpretare nu este îngăduit să fie primit, chiar dacă sunt dintre imami. Ei înșiși spun aceasta: nu primiți din vorbele noastre decât ceea ce este în acord cu cuvintele Trimisului ﷺ.

29 Nepunerea în practică a vorbelor celor pe care pretind că îi urmează

Chestiunea a douăzeci și noua

إِنَّهُمْ مَعَ ذَلِكَ لاَ يَعْمَلُونَ بِمَا تَقُولُهُ طَائِفَتُهُمْ، كَمَا قَالَ تَعَالَى وَنَبَّهَ: ﴿قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ﴾ [البقرة: ٩١] .

Cu toate acestea, ei nu pun în practică ceea ce spune gruparea lor, după cum Allah Preaînaltul a spus, atrăgându-le atenția: «Spune: De ce îi ucideați mai înainte pe profeții lui Allah, dacă erați credincioși?» (Al-Baqarah 2:91).

Comentariul

Adică acești evrei pretind că urmează ceea ce le-a fost pogorât în Tora. Două lucruri dezmint aceasta:

Primul: uciderea profeților. În Tora nu se află porunca uciderii profeților, ci credința în ei, cinstirea, urmarea și luarea lor drept pildă.

Al doilea lucru: Tora le poruncește să îl urmeze pe Muḥammad ﷺ:

﴿ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾

Pe care îl găsesc pomenit la ei în Tora și în Evanghelie: el le poruncește binele și îi oprește de la rău, le îngăduie bunătățile, le interzice lucrurile necurate și înlătură de la ei povara și lanțurile care erau asupra lor.
(Al-Aʿrāf 7:157). · fragment

Acestea sunt însușirile lui ﷺ în Tora, însă ei nu au crezut în el ﷺ. Nu au urmat vorbele profeților și ale învățaților lor, în care pretind că au credință, și nu pun în practică ceea ce spun.

30 Alegerea dezbinării și părăsirea unirii

Chestiunea a treizecea

وَهِيَ مِنْ عَجَائِبِ آيَاتِ اللهِ! -أَنَّهُمْ تَرَكُوا وَصِيَّةَ اللهِ بالاجْتِمَاعِ، وَارْتَكَبُوا مَا نَهَى عَنْهُ مِنَ الافْتِرَاقِ، وَصَارَ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحِينَ ٠

Aceasta este dintre semnele uimitoare ale lui Allah: au părăsit porunca lui Allah de a se uni, au săvârșit dezbinarea de la care El i-a oprit și fiecare grupare a ajuns să se bucure de ceea ce are.

Comentariul

Printre semnele uimitoare ale lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, se află faptul că, atunci când au părăsit unirea în jurul Cărții lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul, al Legii Sale pogorâte trimișilor și al ținerii strânse de ea, Allah i-a încercat cu dezbinarea, împrăștierea, luptele dintre ei și bucuria față de falsitatea pe care o urmează. Aceasta este o pedeapsă pentru ei. Când omul se bucură de falsitate, nu o părăsește. Dacă nu se bucură de ea și are îndoieli în privința ei, este de așteptat să se pocăiască și să renunțe la ea. Însă dacă își găsește liniștea în ea și se bucură de ea, nu o mai părăsește. Aceasta este o pedeapsă de la Allah, Mărețul și Preaînaltul: cel care lasă adevărul este încercat cu falsitatea, iar cel care lasă unirea este încercat cu dezbinarea, împrăștierea, luptele și înfruntările. Oriunde găsești oameni dezbinați între ei în

treburile religiei și ale vieții, găsești dușmănii, resentimente și ură, ba chiar poate luptă între ei. Iar la cei care se țin de unirea în jurul Cărții și al Sunnei găsești înțelegere, iubire, sprijin și ajutor reciproc, ca și cum ar fi un singur trup. Nu există ocrotire decât prin unirea în jurul Cărții și al Sunnei și nu există unitate decât prin urmarea Cărții și a Sunnei. Tot ce este în afara acestei căi este dezbinare și pedeapsă.

Celor care spun că vor să îi unească pe musulmani li se spune: dacă vreți să îi uniți pe musulmani, uniți credința, astfel încât să urmați cu toții credința tawḥīd-ului adusă de Trimisul lui Allah ﷺ. Nu îi lăsați pe oameni astfel: acesta adorator al mormintelor, acesta sufit și acesta șiit. Uniți mai întâi credința și țineți-vă strâns de *„Nu există alt dumnezeu vrednic de adorare în afară de Allah”*. Apoi uniți judecata potrivit celor pogorâte de Allah: întoarceți-vă la Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său și lăsați legile, rânduielile, obiceiurile tribale și celelalte. Întoarceți-vă la Carte și Sunnah, dacă vreți unirea și unitatea musulmanilor. Musulmanii nu se vor uni decât astfel: prin unitatea credinței, prin unitatea izvorului la care se întorc, adică judecarea după ceea ce Allah a pogorât, și prin unitatea conducerii, adică ascultarea și supunerea față de conducătorul musulmanilor. Aceasta este ceea ce unește treburile musulmanilor, după cum a spus Profetul ﷺ: *„Allah este mulțumit pentru voi de trei lucruri: să Îl adorați și să nu Îi asociați nimic, să vă țineți cu toții strâns de funia lui Allah și să nu vă dezbinați și să îi sfătuiți sincer pe cei cărora Allah le-a încredințat conducerea voastră.”* [30]

30 Menționat anterior, la începutul celei de-a treia chestiuni (p. 52).

31 Dușmănia față de religia adevărată și iubirea religiei false

Chestiunea a treizeci și una

وَهِيَ مِنْ أَعْجَبِ الآيَاتِ أَيْضًا! مُعَادَاتُهُمُ الدِّينَ الَّذِي انْتَسَبُوا إِلَيْهِ غَايَةَ العَدَاوَةِ، وَمَحَبَّتُهُمْ دِينَ الكُفَّارِ -الذينَ عَادُوهُمْ وَعَادُوا نَبِيَّهُمْ وَفِئَتَهُمْ- غَايَةَ المَحَبَّةِ، كَمَا فَعَلُوا مَعَ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم، لَمَّا أَتَاهُمْ بِدِينِ مُوسى عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَاتَّبَعُوا كُتُبَ السِّحْرِ، وَهِيَ مِنْ دِينِ آلِ فِرْعَوْنَ .

Aceasta este, de asemenea, dintre cele mai uimitoare semne: dușmănia lor până la capăt față de religia de la care se revendică și iubirea lor până la capăt față de religia necredincioșilor, care i-au dușmănit pe ei, pe profetul și pe comunitatea lor. Așa au făcut cu Profetul ﷺ când a venit la ei cu religia lui Mūsā — pacea fie asupra lui. Au urmat cărțile de vrăjitorie, care țin de religia neamului lui Faraon.

Comentariul

Printre practicile oamenilor din Jāhiliyyah în care Trimisul lui Allah ﷺ s-a deosebit de ei se află dușmănia față de religia pe care li s-a poruncit să o urmeze și urmarea religiei dușmanului lor. Se știe că evreii urmau religia lui Mūsā — pacea fie asupra lui — și că dușmanul lor era Faraon și neamul său, care îi supuneau la chinuri cumplite, le ucideau fiii, le lăsau femeile în viață și îi puneau la muncile cele mai înjositoare. Apoi Allah l-a trimis pe profetul Său, cu care a vorbit, Mūsā — pacea fie asupra lui. Prin el, Allah i-a izbăvit de dușmanul lor, le-a dat putere și cinste, l-a umilit pe dușmanul lor și l-a înecat sub ochii lor, aducându-le bucurie prin aceasta. În Tora pe care o aveau, Cartea lui Allah adusă de Mūsā — pacea și binecuvântările fie asupra lui —, se aflau însușirile lui Muḥammad ﷺ și porunca de a-l urma. El este

﴿ٱلنَّبِيَّ ٱلْأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ فِي ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾

Profetul neștiutor de carte, pe care îl găsesc pomenit la ei în Tora și în Evanghelie: el le poruncește binele și îi oprește de la rău, le îngăduie bunătățile, le interzice lucrurile necurate și înlătură de la ei povara și lanțurile care erau asupra lor.

(Al-Aʿrāf 7:157). · fragment

Fiindcă au fost aspri, Allah le-a înăsprit rânduiala și le-a interzis bunătăți care le fuseseră îngăduite, din pricina necredinței și a îndărătniciei lor. Dacă ar fi crezut în Muḥammad ﷺ, Allah ar fi înlăturat de la ei aceste poveri și lanțuri. Însă i-a cuprins invidia

și au spus: cum să fie acest profet făgăduit de la sfârșitul vremurilor dintre arabi și dintre fiii lui Ismāʿīl? Se cuvine să fie dintre fiii lui Isrāʾīl, nu dintre fiii lui Ismāʿīl. Așa au spus. L-au invidiat pe Muḥammad ﷺ și comunitatea sa și l-au tăgăduit, deși știau că el este Trimisul lui Allah. Ceea ce i-a împins la aceasta a fost invidia și mândria — să ne ferească Allah!
Când l-au tăgăduit pe Muḥammad, l-au tăgăduit și pe Mūsā — pacea fie asupra lui — și Cartea sa, Tora. Au tăgăduit Tora pe care o aveau din pricina invidiei față de Muḥammad ﷺ și au înlocuit Tora cu cărțile de vrăjitorie, care țin de religia dușmanului lor, Faraon. Vrăjitoria era răspândită în poporul lui Faraon. Au lăsat revelația pogorâtă și au luat vrăjitoria pe care o urma dușmanul lor. Aceasta este dintre lucrurile uimitoare! Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Când le-a venit un trimis de la Allah, adeverind ceea ce aveau, o parte dintre cei cărora le fusese dată Scriptura au aruncat Cartea lui Allah înapoia lor, ca și cum nu ar fi știut.
(Al-Baqarah 2:101).

«Ca și cum nu ar fi știut» (﴿كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾) despre acest Trimis, însușirile sale și cele aduse de el. S-au purtat ca neștiutorii care nu îl cunosc, din mândrie și îndărătnicie. Nu a spus: fiindcă nu știu, ci: *«Ca și cum nu ar fi știut»* (﴿كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾). Dacă învățatul nu pune în practică ceea ce știe, este ca și cum nu ar ști, fiindcă rodul cunoașterii este fapta. Dacă nu pune în practică, ajunge la fel cu neștiutorul; ba păcatul neștiutorului este mai mic decât al său.

﴿وَٱتَّبَعُواْ مَا تَتْلُواْ ٱلشَّيَٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَٰنَ﴾

Au urmat ceea ce recitau diavolii în vremea stăpânirii lui Sulaymān.

(Al-Baqarah 2:102), · fragment

adică vrăjitoria.

Vrăjitoria este, la origine, lucrarea diavolilor. Apoi necredincioșii au moștenit-o de-a lungul vremurilor: au moștenit-o Faraon și poporul său și au moștenit-o evreii, în locul Torei. Vrăjitoria este veche, însă necredincioșii o moștenesc din generație în generație.

Aceasta este dintre pedepse: când omul lasă adevărul, este încercat cu falsitatea. Este o rânduială care nu se schimbă și nu se preschimbă. Unii musulmani au lăsat Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său, au primit vorbele oamenilor, au luat logica și teologia speculativă. Ei sunt de acest fel: au lăsat Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său și au luat altceva în locul lor. Fiindcă s-au îndepărtat de Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său și nu și-au luat credința din Carte și Sunnah, au fost încercați cu luarea credinței din științele necredincioșilor și ale ereticilor. Cât de mult seamănă ziua de astăzi cu cea de ieri!

Tot astfel, oricine lasă adevărul este încercat cu falsitatea. Cel care lasă calea oamenilor Sunnei și ai comunității este încercat cu doctrinele grupărilor rătăcite. Cel care se leagă de grupările rătăcite care se împotrivesc Cărții, Sunnei și căii oamenilor Sunnei și ai comunității este încercat prin aflarea sa între grupările rătăcite. Aceasta este rânduiala lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Ea îl previne pe musulman să nu lase adevărul: dacă îl lasă, este încercat cu falsitatea, iar dacă îi lasă pe oamenii adevărului, îi urmează pe oamenii falsității, mereu și întotdeauna.

32 Tăgăduirea adevărului aflat la cei pe care nu îi plac

Chestiunea a treizeci și doua

كُفْرُهُمْ بِالحَقِّ إِذَا كَانَ مَعَ مَنْ لاَ يَهْوَوْنَه، كَمَا قَالَ تَعَالَى ﴿وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَـٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ وَقَالَتِ ٱلنَّصَـٰرَىٰ لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ﴾ [البقرة: ١١٣] ٠

Tăgăduirea adevărului atunci când se află la cel pe care nu îl plac, după cum spune Preaînaltul: «Evreii spun: Creștinii nu au niciun temei, iar creștinii spun: Evreii nu au niciun temei.» (Al-Baqarah 2:113).

Comentariul

Aceasta este una dintre cele mai primejdioase chestiuni: tăgăduirea adevărului dacă se află la cineva pe care nu îl plac, adică nu îl iubesc. Lasă adevărul aflat la el din înverșunarea urii față de persoana sa; din pricina lui, lasă adevărul.

Datoria musulmanului este să primească adevărul de la oricine îl aduce. Adevărul este ceea ce caută credinciosul: oriunde îl găsește, îl primește, fie la prietenul, fie la dușmanul său, fiindcă el caută adevărul. Dacă ține seama numai de persoane, aceasta este religia oamenilor din Jāhiliyyah.

O pildă este ceea ce Allah a pomenit despre evrei și creștini, oameni ai Scripturii și ai cunoașterii: evreii au respins adevărul aflat la creștini, iar creștinii au respins adevărul aflat la evrei. Preaînaltul spune despre ei:

﴿وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ لَيۡسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ لَيۡسَتِ ٱلۡيَهُودُ عَلَىٰ شَيۡءٖ﴾

Evreii spun: Creștinii nu au niciun temei, iar creștinii spun: Evreii nu au niciun temei.
(Al-Baqarah 2:113). · fragment

Ceea ce i-a împins la aceasta au fost poftele: fiindcă evreii îi urau pe creștini, au tăgăduit adevărul aflat la ei, iar fiindcă creștinii îi urau pe evrei, au tăgăduit adevărul aflat la ei, *«cu toate că ei citesc Scriptura»* (﴿وَهُمۡ يَتۡلُونَ ٱلۡكِتَٰبَ﴾), care le poruncește să primească adevărul. *«Tot astfel au spus și cei care nu știu, asemenea vorbelor lor.»* (﴿كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡ﴾) (Al-Baqarah 2:113). Cei care nu au o Scriptură au urmat această cale: fiecare grupare o socotește necredincioasă pe cealaltă și tăgăduiește adevărul aflat la ea.

Datoria musulmanului este, așadar, să se ferească de calea evreilor și a creștinilor: tăgăduirea adevărului dacă se află la cineva pe care nu îl iubește. Ura față de o persoană să nu te împingă să respingi adevărul aflat la ea. Asemenea este ceea ce există astăzi: dacă o grupare sau o comunitate îl urăște pe un învățat, îi respinge adevărul. Ura față de acel învățat îi împinge să respingă adevărul aflat la el, să îl ascundă, să îi îndepărteze pe oameni de el și să îi prevină împotriva scrierilor și a înregistrărilor sale, chiar dacă acestea cuprind adevărul. De ce? Din niciun alt motiv decât că nu îl iubesc pe acel om.

Datoria ta, o, musulmanule, este să primești adevărul, chiar dacă se află la cineva pe care nu îl iubești. Dușmăniile personale și

poftele sufletului nu trebuie să fie o piedică în primirea adevărului.

Când evreul a venit la Profetul ﷺ și a spus: voi săvârșiți asociere, spuneți *„Ce voiește Allah și ce voiește Muḥammad”*, el a poruncit să spună: *„Ce voiește numai Allah”* și să nu spună *„Ce voiește Allah și ce voiește Muḥammad”*. [31] Profetul ﷺ a primit acest adevăr și le-a poruncit companionilor săi să lase greșeala. Tot astfel, unul dintre învățații evreilor a venit la Profetul ﷺ și a spus: Allah înfășoară cerurile cu dreapta Sa, poartă munții pe un deget și pământurile pe un deget, precum și celelalte pomenite în hadith. Profetul ﷺ a râs până i s-au văzut măselele, adeverind vorbele acestui învățat. [32] Allah a pogorât cuvintele Sale:

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطْوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah după cuvenita Sa măsură. Întregul pământ va fi în pumnul Său în Ziua Învierii, iar cerurile vor fi înfășurate în dreapta Sa. Slavă Lui! El este mai presus de ceea ce Îi asociază.

(Az-Zumar 39:67).

31 Qutaylah, o femeie din Juhaynah, a relatat că un evreu a venit la Profetul ﷺ și a spus: „Voi puneți egali alături de Allah și săvârșiți asociere: spuneți «Ce voiește Allah și ce voiești tu» și jurați «Pe Kaʿbah!».” Profetul ﷺ le-a poruncit ca, atunci când vor să jure, să spună „Pe Domnul Kaʿbei!” și să spună „Ce voiește Allah, apoi ce voiești tu”. Relatat de An-Nasāʾī (7/10, nr. 3782). Cu un înțeles asemănător este relatat de Ibn Mājah, de la Ḥudhayfah ibn al-Yamān (2/550, nr. 2118), de Aḥmad în Al-Musnad (6/371–372) și de Al-Bayhaqī în As-Sunan al-Kubrā (3/54).

32 Relatat de Al-Bukhārī, nr. 4811, 7414 și 7415, și Muslim, nr. 2786.

Fiindcă vorbele acestui învățat dintre evrei se potriveau adevărului, Profetul ﷺ le-a primit și s-a bucurat de ele.

Prin urmare, musulmanul trebuie să primească adevărul. Dușmănia personală, scopurile sale sufletești și zvonurile răspândite despre unii dintre oamenii adevărului nu trebuie să îl împingă să respingă ceea ce spune acel învățat. Dimpotrivă, să tragă folos de la el, chiar dacă învățatul nu este drept în purtarea sa și chiar dacă vorbele de mustrare și învinuirile împotriva sa sunt adevărate. Dacă spune un cuvânt adevărat, acesta trebuie primit, nu pentru acea persoană, ci pentru adevăr. Aceasta este datoria. Cei care caută cunoașterea trebuie să urmeze această cale dumnezeiască: primirea adevărului de la oricine îl aduce.

33 Contradicția dintre recunoaștere și tăgăduire

Chestiunea a treizeci și treia

إِنْكَارُهُمْ مَا أَقَرُّوا أَنَّهُ مِنْ دِينِهِمْ، كَمَا فَعَلُوا فِي حَجِّ البَيْتِ، فَقَالَ تَعَالَى ﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ﴾ [البقرة: ١٣٠] .

Tăgăduirea celor pe care au recunoscut că țin de religia lor, așa cum au făcut în privința pelerinajului la Casă. Preaînaltul spune: «Cine se îndepărtează de credința lui Ibrāhīm, în afară de cel care se nesocotește pe sine?» (Al-Baqarah 2:130).

Comentariul

Evreii pretind că urmează credința lui Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui. Însă când direcția de rugăciune a fost întoarsă spre Kaʿbah, pe care o construise Ibrāhīm, au respins aceasta cu cea mai mare tărie — să ne ferească Allah! Ei nu recunosc Kaʿbah și nici pelerinajul, care ține de religia lui Ibrāhīm. Tăgăduiesc îndreptarea spre această direcție de rugăciune, deși știu că este adevărul și că Kaʿbah este direcția de rugăciune a lui Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui — și că Ibrāhīm este cel care a întemeiat această Casă și a construit-o din porunca lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul. Preaînaltul spune:

﴿وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلْبَيْتِ﴾

Adu-ți aminte când i-am arătat lui Ibrāhīm locul Casei.
(Al-Ḥajj 22:26). · fragment

Și spune:

﴿وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَٰعِيلُ﴾

Pe când Ibrāhīm și Ismāʿīl ridicau temeliile Casei.
(Al-Baqarah 2:127), · fragment

până la sfârșitul versetului. Kaʿbah este, așadar, construită de Ibrāhīm din porunca lui Allah și este direcția sa de rugăciune, însă ei tăgăduiesc aceasta. Tot astfel, pelerinajul ține de credința lui Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui —, iar ei îl tăgăduiesc. Ura față de Muḥammad ﷺ i-a împins să tăgăduiască toate acestea.

Kaʿbah este, așadar, moștenirea lui Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui. Îndreptarea spre ea în rugăciune și călătoria la ea pentru hajj și ʿumrah țin de religia lui Ibrāhīm — pacea și binecuvântările fie asupra lui. Aceștia se revendică de la religia lui Ibrāhīm și îi tăgăduiesc cele mai însemnate rituri. Ce contradicție uimitoare!

Tot astfel este oricine se revendică de la Islam, dar îi respinge unele hotărâri: spune că este musulman, apoi înconjoară mormintele, le invocă, caută binecuvântarea lor și le atinge pentru binecuvântare. Dacă i se spune: aceasta este asociere, nu o părăsește, ci stăruie în ea și îl urăște pe cel care îl oprește. Aceasta este o contradicție în revendicare: se revendică de la Islam și i se împotrivește în cel mai însemnat dintre riturile sale, tawḥīd-ul.

34 Fiecare grupare se socotește singura dreaptă

Chestiunea a treizeci și patra

إِنَّ كُلَّ فِرقَةٍ تَدَّعِي أَنَّها النَّاجيَةُ فَأَكْذَبَهُمُ اللهُ بقوله: ﴿قُلْ هَاتُواْ بُرْهَـٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ﴾ [البقرة: ١١١] ثُمَّ بيَّنَ الصَّوَابَ بِقَوْلِه: ﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾ [البقرة: ١١٢] ٠

Fiecare grupare pretinde că ea este cea izbăvită. Allah a arătat că mint, prin cuvintele Sale: «Spune: Aduceți dovada voastră, dacă sunteți sinceri!» (Al-Baqarah 2:111). Apoi a lămurit ceea ce este corect, prin cuvintele Sale: «Ba da, cel care își supune fața lui Allah și face bine.» (Al-Baqarah 2:112).

Comentariul

Printre practicile oamenilor din Jāhiliyyah se numără faptul că fiecare grupare pretinde că ea urmează adevărul, iar celelalte urmează falsitatea. Aceasta se afla la evrei, la creștini și la cei asemenea lor:

﴿وَقَالُواْ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰ﴾

Au spus: Nu va intra în Paradis decât cel care este evreu sau creștin. (Al-Baqarah 2:111). · fragment

Au mărginit călăuzirea și intrarea în Paradis la evrei și creștini. Asemenea lor sunt grupările rătăcite: fiecare pretinde că urmează adevărul, iar celelalte urmează falsitatea. Fiecare pretinde că ea este gruparea izbăvită despre care Profetul ﷺ a spus:

„Comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de grupări; toate vor fi în Foc, în afară de una."

Însă Trimisul ﷺ a lămurit semnul care deosebește această grupare de celelalte, când ei au întrebat: *„Care este ea, o, Trimis al lui Allah?"* El a spus: *„Cei care urmează ceea ce urmăm eu și companionii mei."* [33]
De aceea El, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ﴾

Spune: Aduceți dovada voastră!
(Al-Baqarah 2:111). · fragment

Adică aduceți dovada pentru ceea ce spuneți: că nu va intra în Paradis decât cel care este evreu sau creștin. Aceasta este o pretenție, iar o pretenție nu este primită fără dovadă. De aceea a spus după ea: *«Ba da, cel care își supune fața lui Allah și face bine.»* (﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾) (Al-Baqarah 2:112). *«Își supune fața lui Allah»* (﴿أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ﴾) înseamnă că își îndreaptă religia cu sinceritate numai către Allah și este ferit de asociere. *«Și face bine»* (﴿وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾) înseamnă că îl urmează pe Trimisul ﷺ. Cel care îndeplinește aceste două condiții este dintre oamenii Paradisului. Cel căruia îi lipsesc amândouă ori una dintre ele este

33 Relatat de Abū Dāwūd (5/7, nr. 4596 și 4597), At-Tirmidhī (5/25–26, nr. 2640 și 2641) și Ibn Mājah (4/352–353, nr. 3991, 3992 și 3993). At-Tirmidhī a calificat prima relatare drept bună și autentică, iar pe cea de-a doua drept bună și izolată (ḥasan gharīb). Al-Albānī a declarat hadithul autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ, nr. 1082 și 1083.

dintre oamenii Focului, chiar dacă pretinde că este dintre oamenii Paradisului.

Cuvintele Sale *«Ba da, cel care își supune...»* (﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ﴾), împreună cu cele care urmează, arată această cale dreaptă: cine o urmează este din gruparea izbăvită. Profetul ﷺ a spus: *„Cei care urmează ceea ce urmăm eu și companionii mei."* Acesta este un criteriu din Sunnah, iar versetul este un criteriu din Coran. Cine dorește Paradisul să își supună fața lui Allah, să își îndrepte fapta după Sunnah și să se ferească de inovații și de lucrurile nou introduse, pentru care Allah nu a pogorât nicio dovadă.

35 Căutarea apropierii de Allah prin săvârșirea celor interzise

Chestiunea a treizeci și cincea

التَّعَبُّدُ بِكَشْفِ العَوْرَات، كقوله: ﴿وَإِذَا فَعَلُوا۟ فَٰحِشَةً قَالُوا۟ وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا﴾ [الأعراف: ٢٨].

Adorarea prin dezvelirea părților corpului ce trebuie acoperite, precum în cuvintele Sale: «Când săvârșesc o faptă rușinoasă, spun: I-am găsit pe părinții noștri făcând aceasta și Allah ne-a poruncit-o.» (Al-Aʿrāf 7:28).

Comentariul

Oamenii din Jāhiliyyah săvârșeau adorarea dezvelindu-se în timpul înconjurării Casei. Șeitan le împodobise ideea că acela care nu era dintre locuitorii ținutului sacru și venea din alte ținuturi nu trebuia să intre în ținutul sacru cu hainele în care venise, fiindcă păcătuise în ele înaintea lui Allah. Dacă găsea un locuitor al ținutului sacru care să îi dea o haină pe care să o îmbrace și în care să înconjoare Casa, o lua; altfel își scotea hainele la hotarele ținutului sacru și intra gol. Așa le împodobise Șeitan această faptă. Când săvârșeau această faptă rușinoasă, spuneau: i-am găsit pe părinții noștri făcând aceasta,

﴿وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا﴾

și Allah ne-a poruncit-o.
(Al-Aʿrāf 7:28). · fragment

Priviți cum a numit dezvelirea părților ce trebuie acoperite: faptă rușinoasă, adică un lucru ajuns la culmea urâțeniei. Mulți oameni din această vreme o socotesc progres și civilizație! Apoi Allah le-a răspuns prin cuvintele Sale:

﴿قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ﴾

Spune: Allah nu poruncește fapta rușinoasă.
(Al-Aʿrāf 7:28). · fragment

Adică nu le rânduiește robilor Săi să se dezvelească, ci le-a rânduit să se acopere, pentru a se ține departe de ispită și a nu cădea în fapte imorale. Ei au mințit despre Allah și au spus despre El fără cunoaștere. Au invocat două dovezi false, dintre care una este mai falsă decât cealaltă:
Prima: *«I-am găsit pe părinții noștri făcând aceasta.»* (﴿وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا﴾) (Al-Aʿrāf 7:28). A doua este mai gravă și mai primejdioasă: *«Și Allah ne-a poruncit-o.»* (﴿وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا﴾) Au mințit despre Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. El, Slavă Lui, le-a răspuns prin cuvintele Sale:

﴿قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

Spune: Allah nu poruncește fapta rușinoasă. Spuneți despre Allah ceea ce nu știți?
(Al-Aʿrāf 7:28). · fragment

A spune despre Allah fără cunoaștere este o nelegiuire foarte primejdioasă.
Apoi El, Slavă Lui, a lămurit cele pe care le-a interzis:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ﴾

Spune: Domnul meu a interzis numai faptele rușinoase, cele văzute și cele ascunse.
(Al-Aʿrāf 7:33). · fragment

Faptele rușinoase sunt păcatele ajunse la culmea urâțeniei, printre care dezvelirea părților ce trebuie acoperite. *«Cele văzute»* (﴿مَا ظَهَرَ مِنْهَا﴾) sunt cele făcute deschis, înaintea oamenilor, iar *«cele ascunse»* (﴿وَمَا بَطَنَ﴾) sunt cele pe care omul le face în taină, între el și Allah.

﴿وَأَن تُشْرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا﴾

Și să Îi asociați lui Allah ceva pentru care El nu a pogorât nicio dovadă.
(Al-Aʿrāf 7:33), · fragment

adică niciun temei. Allah nu le-a pogorât nicidecum oamenilor asocierii vreo dovadă. El a pogorât dovada pentru tawḥīd. Cât despre asociere, Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a oprit-o.

﴿وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

Și să spuneți despre Allah ceea ce nu știți.
(Al-Aʿrāf 7:33). · fragment

A spune despre Allah fără cunoaștere este mai grav decât asocierea. Din aceasta fac parte vorbele lor: Allah ne-a poruncit să ne dezvelim. Să fie, așadar, cu băgare de seamă cei care spun că acest lucru este îngăduit și acela este interzis, fără o dovadă din Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său.

El, Slavă Lui, Preaînaltul, a spus și: *«O, fii ai lui Ādam! Luați-vă podoaba»* (﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ﴾), adică acoperiți părțile ce trebuie acoperite, *«la fiecare loc de rugăciune.»* (﴿عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ﴾) (Al-Aʿrāf 7:31). Adică la fiecare rugăciune; aici intră și înconjurarea Casei.

Dovada urmărită aici este că oamenii din Jāhiliyyah căutau apropierea de Allah prin dezgolire și o socoteau adorare a lui Allah. Aceasta este dintre cele mai urâte minciuni și falsități — să ne ferească Allah! De aici înțelegem interzicerea dezvelirii părților ce trebuie acoperite, în afară de o necesitate, precum tratamentul medical necesar ori între cei doi soți. În afara acestor două situații, dezvelirea este strict interzisă, fiindcă duce la fapta rușinoasă și la căderea în nelegiuire. Șeitan a știut că goliciunea duce la desfrânare și la relații sexuale între bărbați; de aceea i-a îndemnat pe oameni să se dezvelească și a numit aceasta progres, civilizație și înaintare. I-a îndepărtat de acoperire și de îmbrăcămintea cuviincioasă și a spus: acestea sunt înapoiere, reacționarism și tradiții învechite.

Cele care se spun astăzi despre hijab, îndepărtarea oamenilor de el și luarea în râs a celor care îl poartă sunt bine cunoscute din ziare, reviste, adunări și altele. Însă aceasta nu le dăunează oamenilor credinței dacă se țin de religia lor.

36 Căutarea apropierii de Allah prin interzicerea celor îngăduite și îngăduirea celor interzise

Chestiunea a treizeci și șasea

التَّعَبُّدُ بتَحْريم الحَلَالِ، كما تَعَبَّدوا بالشرك

Adorarea prin interzicerea celor îngăduite, așa cum au săvârșit adorarea prin asociere.

Comentariul
Printre practicile oamenilor din Jāhiliyyah se numără adorarea, adică apropierea de Allah, prin interzicerea celor făcute obligatorii de Allah. Au interzis acoperirea părților ce trebuie acoperite în timpul înconjurării Casei, după cum s-a arătat mai înainte despre starea asociaționiștilor.
Tot astfel au făcut evreii și creștinii. Creștinii și-au interzis multe dintre bunătăți, iar evreii și-au îngăduit ceea ce Allah a interzis, precum camăta, deși le fusese oprită, și mâncarea pe nedrept a averilor oamenilor. Asociaționiștii au interzis anumite feluri de vite, printre care baḥīrah, sāʾibah și waṣīlah, feluri de animale pe care le numeau astfel și pe care le opreau pentru idoli. Allah i-a oprit pe credincioși de la aceasta, spunând:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحَرِّمُواْ طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ﴾

O, voi cei care credeți! Nu interziceți bunătățile pe care Allah vi le-a îngăduit și nu întreceți măsura. Allah nu îi iubește pe cei care întrec măsura.

(Al-Mā'idah 5:87).

Credinciosul nu este aspru în interzicerea celor îngăduite de Allah și nici nu este nepăsător, îngăduindu-și lucrurile interzise, ci este cumpătat. Interzicerea celor îngăduite și îngăduirea celor interzise țin de religia Jāhiliyyah. Nimeni nu are dreptul să îngăduie și să interzică fără dovadă din Cartea lui Allah. Dacă aceasta este socotită adorare, precum călugăria la creștini ori înconjurarea Casei la asociaționiști, este adorare prin ceea ce Allah nu a rânduit: a-L adora pe Allah neascultând de El, Slavă Lui, Preaînaltul, a căuta apropierea de Allah prin neascultare față de El și a rândui o religie pe care El nu a îngăduit-o.

Chestiunea este foarte primejdioasă, așa cum oamenii din Jāhiliyyah săvârșeau adorarea prin asociere, iar aceasta este și mai gravă. Ea există din vechime și până astăzi. Cei care înconjoară mormintele, le aduc jertfe și fac legăminte pentru ele spun: aceasta este apropiere de Allah.

﴿مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ﴾

Nu îi adorăm decât ca să ne apropie de Allah cât mai mult.

(Az-Zumar 39:3). · fragment

﴿هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.

(Yūnus 10:18). · fragment

Aceasta se afla la asociaționiștii de la început și se află la asociaționiștii de astăzi care se revendică de la Islam. Spun că aceasta este apropiere de Allah, Mărețul și Preaînaltul, prin acești oameni drepți: ei sunt mijlocitorii noștri și ne apropie de Allah cât mai mult.

37 Luarea învățaților Scripturii și a călugărilor drept domni în afara lui Allah

Chestiunea a treizeci și șaptea

التَّعَبُّدُ باتِّخاذ الأحبار والرُّهبان أربَاباً من دون الله

Adorarea prin luarea învățaților Scripturii și a călugărilor drept domni în afara lui Allah.

Comentariul
Allah Preaînaltul a spus despre evrei și creștini:

﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗا﴾

Și-au luat învățații și călugării drept domni în afara lui Allah, precum și pe Mesia, fiul lui Maryam, deși nu li se poruncise decât să adore un singur Dumnezeu.
(At-Tawbah 9:31). · fragment

Aḥbār sunt învățații, iar ruhbān sunt adoratorii. Evreii și creștinii Îl adoră pe Allah urmându-i pe învățați și pe călugări în neascultarea față de Allah, Slavă Lui, Preaînaltul: aceștia interzic ceea ce Allah a îngăduit și îngăduie ceea ce Allah a interzis, iar ei

îi ascultă și socotesc aceasta adorare. Spun: ascultarea față de învățați este obligatorie. Noi spunem: ascultarea față de ei este obligatorie dacă ascultă de Allah. Cel care se împotrivește ascultării față de Allah nu este ascultat. El ﷺ a spus: *„Nu există ascultare față de o făptură în neascultarea față de Creator."* [34] Chiar dacă ar fi învățați ori adoratori dintre cei mai cumpătați față de această lume, atât timp cât nu urmează adevărul, nouă nu ne este îngăduit să îi urmăm. Cel care îi urmează știind că îngăduie ceea ce Allah a interzis și interzic ceea ce Allah a îngăduit i-a luat drept domni, adică i-a pus alături de Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, fiindcă îngăduirea și interzicerea sunt dreptul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Nimeni nu are dreptul să îngăduie, să interzică și să rânduiască o lege fără dovadă din Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său ﷺ. Preaînaltul spune:

﴿وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ مَتَٰعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

Nu spuneți despre minciuna pe care o rostesc limbile voastre: Acest lucru este îngăduit și acela este interzis, ca să născociți minciuni despre Allah! Cei care născocesc minciuni despre Allah nu vor izbândi. Au parte de o bucurie scurtă și vor avea o pedeapsă dureroasă.

(An-Naḥl 16:116–117).

Nu îi ascultăm, așadar, pe învățați fără nicio condiție, fie că au dreptate, fie că greșesc. Îi urmăm când au dreptate și ne ferim de greșeala lor când greșesc. Ascultăm de cel care ascultă de Allah, nu ascultăm de cel care nu ascultă de Allah, Slavă Lui, Preaînaltul,

34 Menționat anterior, în comentariul celei de-a treia chestiuni (p. 53).

și ne împotrivim greșelii celui care greșește. Aceasta este religia adevărată.

Dacă nu știi că acel învățat greșește, ești scuzat. Însă celui care spune: dacă a greșit, greșeala cade asupra lui, îi spunem: aceasta nu este îngăduit și nu îți va folosi în Ziua Învierii. Ei răspund de ceea ce le-a fost încredințat, iar tu de ceea ce ți-a fost încredințat. O fatwa nu este primită ca temei decât dacă se întemeiază pe o dovadă din Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său ﷺ. Celui care știe că nu se întemeiază pe o dovadă îi este interzis să o primească. Cel care nu cunoaște aceasta este scuzat, însă trebuie să cerceteze și să se încredințeze mai temeinic.

38 Abaterea în privința numelor și însușirilor lui Allah

Chestiunea a treizeci și opta

الإِلْحَادُ فِي الصِّفاتِ، كَقَوْلِه تَعَالى: ﴿وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ﴾ [فصلت: ٢٢] .

Abaterea în privința însușirilor, precum în cuvintele Preaînaltului: «Însă ați socotit că Allah nu știe multe dintre cele pe care le faceți.» (Fuṣṣilat 41:22).

Comentariul
Însușirile sunt însușirile lui Allah, Preamăritul și Preaînaltul, pe care El Și le-a afirmat Sieși. În limbă, ilḥād înseamnă abatere de la calea dreaptă. Aici se înțelege abaterea în privința însușirilor lui Allah, printre care negarea lor față de El, Slavă Lui, Preaînaltul. Negarea însușirilor este ilḥād, fiindcă este o abatere de la adevăr. Oamenii din Jāhiliyyah se abat în privința însușirilor lui Allah, adică le tăgăduiesc și le neagă față de Allah. Dovada este cuvântul Preaînaltului:

﴿وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَٰرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ﴾

Nu vă ascundeați de teama că auzul, văzul și pieile voastre vor mărturisi împotriva voastră, ci ați socotit că Allah nu știe multe dintre cele pe care le faceți.

(Fuṣṣilat 41:22).

Ei au socotit că Allah nu știe multe dintre faptele lor și au negat astfel însușirea cunoașterii lui Allah.

Acesta este locul din verset care aduce dovada, fiindcă știința este o măreață însușire dintre însușirile lui Allah, Slavă Lui. El știe toate lucrurile; nimic nu Îi este ascuns din faptele robilor Săi și din celelalte.

﴿يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ﴾

El știe ceea ce este în ceruri și pe pământ și știe ceea ce ascundeți și ceea ce arătați.

(At-Taghābun 64:4). · fragment

El știe ceea ce a fost, ceea ce va fi și cum ar fi fost ceea ce nu s-a întâmplat, dacă s-ar fi întâmplat. Cunoașterea Lui, Slavă Lui, Preaînaltul, cuprinde și înconjoară toate lucrurile. Cel care socotește că El nu știe unele dintre faptele sale se abate în privința însușirilor lui Allah și neagă însușirea cunoașterii.

Apoi El, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِى ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ﴾

Această părere a voastră, pe care ați avut-o despre Domnul vostru, v-a dus la pieire.
(Fuṣṣilat 41:23). · fragment

Adică v-a făcut să cădeți în pieire și nimicire.

﴿فَأَصْبَحْتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Și ați ajuns dintre cei pierzători.
(Fuṣṣilat 41:23). · fragment

Aceasta arată că acela care neagă o însușire dintre însușirile lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, se aseamănă cu oamenii din Jāhiliyyah și este amenințat cu cea mai grea amenințare. Astfel, cei care neagă însușirile, dintre jahmiți, muʿtaziliți, asharițiși maturidiți, au moștenit această însușire urâtă de la oamenii din Jāhiliyyah, se expun acestei amenințări aspre și au avut o părere rea despre Allah.

Tot din abaterea în privința însușirilor face parte interpretarea lor și mutarea lor din înțelesul corect într-unul fals: tâlcuirea înălțării deasupra Tronului drept luare în stăpânire, a mâinii drept putere și altele. Tot din această abatere face parte lăsarea în seama lui Allah a cunoașterii înțelesului lor și tăgăduirea înțelesului arătat de textele lor.

39 Abaterea în privința numelor lui Allah Preaînaltul

Chestiunea a treizeci și noua

الإِلْحَادُ فِي الأَسْمَاءِ، كَقَوْلِهِ: ﴿وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِٱلرَّحْمَـٰنِ﴾ [الرعد: ٣٠].

Abaterea în privința numelor, după cum spune El: «Ei nu cred în Cel Milostiv.» (Ar-Raʿd 13:30).

Comentariul

Oamenii din perioada ignoranței se abat în privința atributelor și a numelor lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, tăgăduindu-le, după cum spune Preaînaltul:

﴿وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِٱلرَّحْمَـٰنِ﴾

Ei nu cred în Cel Milostiv.
Coran, 13:30 · fragment

Ar-Raḥmān — Cel Milostiv — este unul dintre numele Sale, Slavă Lui, Preaînaltul. Când Trimisul ﷺ a vrut să încheie în scris pacea dintre el și politeiști la Al-Ḥudaybiyyah, a venit Suhayl ibn ʿAmr și a spus: *„Haide, scrie un înscris între noi și voi!”* Profetul ﷺ l-a chemat pe cel care urma să scrie și a spus: *„În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător!”* Suhayl a spus: *„Cât despre Ar-Raḥmān, pe*

Allah, nu știu cine este!" [35] Ei au spus: *„Nu cunoaștem alt Raḥmān decât pe Raḥmān din Al-Yamāmah"* — se refereau la Musaylimah, fiindcă Musaylimah își luase numele Ar-Raḥmān. Atunci Allah Preaînaltul a revelat:

﴿وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِٱلرَّحْمَـٰنِ ۚ قُلْ هُوَ رَبِّى لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ﴾

Ei nu cred în Cel Milostiv. Spune: El este Domnul meu! Nu există alt dumnezeu în afara Lui! În El mă încred și către El mă întorc.
(Ar-Raʿd 13:30). · fragment

Tot astfel, când Profetul ﷺ era în Makkah, se ruga și Îl invoca pe Allah, spunând: *„O, Allah! O, Raḥmān!"* Politeiștii au spus: *„Uitați-vă la omul acesta! Pretinde că adoră un singur dumnezeu, dar spune: «O, Allah! O, Raḥmān!» Adoră doi dumnezei!"* Atunci Allah Preaînaltul a revelat:

﴿قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ أَوِ ٱدْعُوا۟ ٱلرَّحْمَـٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا۟ فَلَهُ ٱلْأَسْمَآءُ﴾

Spune: Chemați-L Allah sau chemați-L Ar-Raḥmān! Oricum L-ați chema, ale Lui sunt numele...
(Al-Isrāʾ 17:110). · fragment

Numele lui Allah sunt multe. Multitudinea numelor nu dovedește o multitudine a celor numiți, ci măreția Celui care poartă aceste nume.
Ideea este că politeiștii tăgăduiesc numele lui Allah. Cine neagă numele lui Allah, dintre grupările rătăcite precum jahmiyyah, ori

35 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 2731 și 2732).

le neagă înțelesurile și le afirmă numai denumirile, precum muʿtazilah, ori neagă unele atribute și le afirmă pe altele, precum ašʿariyyah, devine un moștenitor al oamenilor din perioada ignoranței. Allah Preaînaltul a spus, afirmând numele Sale:

﴿وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا﴾

Ale lui Allah sunt numele cele mai frumoase. Chemați-L prin ele!
(Al-Aʿrāf 7:180). · fragment

Slavă Lui, El a spus:

﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ﴾

Allah! Nu există alt dumnezeu în afara Lui! Ale Lui sunt numele cele mai frumoase.
(Ṭā-Hā 20:8).

Allah Preaînaltul a spus și: «*Ale Lui sunt numele cele mai frumoase.*» (﴿لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ﴾) Profetul ﷺ spune:

„Te rog prin fiecare nume care Îți aparține, cu care Te-ai numit pe Tine Însuți, pe care l-ai făcut cunoscut uneia dintre făpturile Tale, pe care l-ai revelat în Cartea Ta sau pe care l-ai păstrat doar pentru Tine în știința celor nevăzute, la Tine.”

[36] Numele lui Allah sunt, așadar, multe. Pe unele le-a revelat în Cartea Sa, iar acestea sunt numeroase în Coran: Ar-Raḥmān, Ar-Raḥīm, Al-ʿAzīz, Al-Ḥakīm, Ar-Raʾūf, At-Tawwāb, Al-Ġaffār…

36 Relatat de Aḥmad în Al-Musnad (1/391), de Al-Ḥākim (2/189, nr. 1920) și de Ibn Ḥibbān în Ṣaḥīḥ-ul său (2/160, nr. 968). Șeicul Aḥmad Šākir l-a declarat autentic (hadith nr. 3712), la fel și Al-Albānī în Aṣ-Ṣaḥīḥah (nr. 198).

La sfârșitul surei Al-Ḥașr se spune:

﴿هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ۖ هُوَ
ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْمَلِكُ
ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيْمِنُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْجَبَّارُ ٱلْمُتَكَبِّرُ ۚ
سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْخَٰلِقُ ٱلْبَارِئُ ٱلْمُصَوِّرُ ۖ لَهُ
ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ﴾

El este Allah, afară de Care nu există alt dumnezeu, Cunoscătorul celor nevăzute și al celor văzute. El este Cel Milostiv, Îndurător. El este Allah, afară de Care nu există alt dumnezeu: Suveranul, Cel Sfânt, Cel fără cusur, Cel care dă siguranță, Veghetorul, Cel Atotputernic, Atotstăpânitorul, Cel Preaînalt. Slavă lui Allah! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei. El este Allah, Creatorul, Făcătorul, Cel care dă chip. Ale Lui sunt numele cele mai frumoase.

(Al-Ḥașr 59:22–24). · fragment

Este obligatoriu să credem în numele lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. El ﷺ a spus într-un hadith autentic: *„Allah are nouăzeci și nouă de nume. Cine le cuprinde va intra în Paradis."* [37] Dovezile despre numele lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, sunt multe. Cine nu crede în numele lui Allah nu crede în Allah, Slavă Lui, Preaînaltul.

37 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 2736) și Muslim (nr. 2677).

40 Tăgăduirea Domnului, Slavă Lui, Preaînaltul

Chestiunea a patruzecea

التَّعْطِيلُ، كَقَوْلِ آلِ فِرْعَوْنَ .

Negarea Creatorului, asemenea vorbelor celor din neamul lui Faraon.

Comentariul

În sensul său de bază, ta'ṭīl înseamnă golirea unui lucru. Se spune: *„A lăsat locul gol”*, atunci când l-a golit. Se spune și *„o femeie ʿāṭil”*, adică lipsită de podoabe. Așadar, ta'ṭīl înseamnă a lăsa un lucru lipsit de altceva.

Aici se are în vedere lipsirea universului de Creatorul său: negarea existenței unui creator al acestui univers și susținerea că el a apărut ca rezultat al naturii, după cum spun ei.

Înaintașul celor care neagă Creatorul este Faraon, care spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى﴾

O, voi, căpetenii! Eu nu știu pentru voi alt dumnezeu în afara mea.
(Al-Qaṣaṣ 28:38). · fragment

Însă aceasta ține de trufie și îndărătnicie. În celălalt verset spune:

﴿يَٰهَٰمَٰنُ ٱبۡنِ لِي صَرۡحًا لَّعَلِّيٓ أَبۡلُغُ ٱلۡأَسۡبَٰبَ أَسۡبَٰبَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ كَٰذِبًا﴾

O, Hāmān! Clădește-mi un turn, poate că voi ajunge la căi, la căile cerurilor, ca să-l văd pe Dumnezeul lui Mūsā! Eu îl socotesc mincinos.

(Ġāfir 40:36–37). · fragment

﴿فَأَوۡقِدۡ لِي يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجۡعَل لِّي صَرۡحًا لَّعَلِّيٓ
أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ﴾

Arde pentru mine lutul, Hāmān, și fă-mi un turn, poate că voi ajunge la Dumnezeul lui Mūsā! Eu îl socotesc dintre mincinoși.

(Al-Qaṣaṣ 28:38). · fragment

Aceasta este negarea Creatorului.

Firea înnăscută și rațiunea dovedesc falsitatea acestei afirmații: nu poate exista o făptură fără creator, după cum nu poate exista nicicând o faptă fără făptuitor.

﴿أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ أَمۡ خَلَقُواْ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ﴾

Oare au fost creați din nimic sau ei sunt creatorii? Oare au creat ei cerurile și pământul? Nu, ei nu au convingere!

(Aṭ-Ṭūr 52:35–36).

Nu au răspuns la niciuna dintre acestea. Ei nu i-au creat pe alții, nu s-au creat pe ei înșiși și nici nu au apărut fără un creator. Trebuie să existe un creator. Iar dacă există un creator, sunt ei acel creator? S-au creat ei înșiși? Au creat idolii lor ceva din ceruri și pământ? Nicidecum! Rațiunea și firea înnăscută dezmint această afirmație.

41 Atribuirea imperfecțiunii lui Allah

Chestiunea a patruzeci și una

نِسْبَةُ النَّقَائِصِ إِلَيْهِ سُبْحَانَهُ، كَالْوَلَدِ وَالحَاجَةِ وَالتَّعَبِ، مَعَ تَنْزِيهِ رُهْبَانِهِمْ عَنْ بَعْضِ ذَلِكَ .

A-I atribui imperfecțiuni, Slavă Lui, precum a avea un copil, a fi în nevoie și a obosi, în vreme ce îi socotesc pe călugării lor mai presus de unele dintre acestea.

Comentariul

Imperfecțiunile sunt opusul însușirilor desăvârșite. A-I atribui imperfecțiuni lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, înseamnă a știrbi domnia Sa. Un exemplu este să I se atribuie un copil, căci părintele are nevoie de copil, iar acesta îi seamănă. Evreii au spus: *„'Uzayr este fiul lui Allah"*, creștinii au spus: *„Mesia este fiul lui Allah"*, iar politeiștii arabi au spus: *„Îngerii sunt fiicele lui Allah."* Și totuși, creștinii îi socotesc pe învățații lor mai presus de a avea copii și soții, fiindcă aceasta este o lipsă în privința lor. Ei nu Îl socotesc pe Allah mai presus de acele lucruri de care îi socotesc mai presus pe călugării lor! Tot astfel, arabii urau să aibă fiice și I le atribuiau lui Allah. Îi atribuiau lui Allah ceea ce urau pentru ei înșiși și socoteau rușine și lipsă.

﴿وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ﴾

Ei Îi atribuie lui Allah fiice — Slavă Lui! —, iar lor înșiși ceea ce poftesc.

(An-Naḥl 16:57).

Se povestește că un învățat musulman a mers cu o scrisoare la unul dintre regii bizantinilor. Când a intrat la el, l-a întrebat: *„Cum sunt soția și copiii?”* Cei de față s-au mâniat: cum să-i atribuie conducătorului lor o soție și copii?! Atunci el — Allah să aibă milă de el — le-a spus: *„Voi îl socotiți pe conducătorul vostru mai presus de a avea soție și copil, dar I le atribuiți lui Allah, Mărețul și Preaînaltul?! Pe El nu Îl socotiți mai presus de acestea?!”* Astfel i-a lăsat fără răspuns, i-a învins prin acest argument și i-a făcut să se rușineze peste măsură.

42 Asocierea în stăpânire

Chestiunea a patruzeci și doua

الشِّرْكُ فِي المُلْكِ، كَقَوْلِ المَجُوسِ .

Asocierea în stăpânire, asemenea credinței zoroastrienilor.

Comentariul

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află asocierea în stăpânire, precum credința zoroastrienilor. Zoroastrienii sunt un grup de oameni din ținuturile Persiei, care adoră focul și spun că universul are doi creatori: lumina și întunericul. Lumina a creat binele, iar întunericul a creat răul. De aceea au fost numiți dualiști. Aceasta este asociere în domnia lui Allah.

În doctrina lor este îngăduită căsătoria cu rudele cu care căsătoria este interzisă. Tot de doctrina lor ține punerea în comun a averilor și a soțiilor: nu recunosc nimănui o proprietate privată, ci au femeile și averile în comun. Pe aceasta se întemeiază comunismul din vremea noastră și socialismul.

Aceasta este o doctrină falsă, potrivnică religiilor și firii înnăscute. Creatorul universului este Unul, Unicul, Singurul, Cel de care toate depind. Nu a născut și nu a fost născut și nimeni nu este asemenea Lui. El a îngăduit proprietatea individuală și a interzis căsătoria cu rudele cu care căsătoria este oprită.

43 Tăgăduirea hotărârii lui Allah

Chestiunea a patruzeci și treia

جُحُودُ القَدَرِ ۞

Tăgăduirea predestinării.

Comentariul

Predestinarea înseamnă cunoașterea lucrurilor de către Allah, hotărârea lor de către El — Mărețul și Preaînaltul — înainte ca ele să se petreacă, înscrierea lor în Tabla Păstrată și apoi crearea lor de către El. Credința în aceasta este unul dintre cei șase stâlpi ai credinței. El ﷺ a spus: *„Credința înseamnă să crezi în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi și în Ziua de Apoi și să crezi în predestinare, cu binele și răul ei."* [38]

Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ﴾

Noi am creat fiecare lucru după o măsură hotărâtă.
(Al-Qamar 54:49).

Hotărârea lucrurilor ține de faptele lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Nimic nu se petrece în stăpânirea Sa fără ca El, Slavă Lui, să-l fi hotărât și să-l fi voit. Allah a cunoscut ceea ce a fost și ceea ce va fi, prin știința Sa veșnică, pe care o are dintotdeauna și

38 Relatat de Muslim (nr. 8). Vezi și Al-Bukhārī (nr. 50) și Muslim (nr. 10).

pentru totdeauna. Apoi a înscris acestea în Tabla Păstrată. Preaînaltul a spus:

﴿مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَآ﴾

Nicio nenorocire nu se abate asupra pământului și nici asupra voastră fără să fie într-o Carte, înainte ca Noi s-o aducem la existență

(Al-Ḥadīd 57:22), · fragment

adică s-o creăm. *«Aceasta Îi este ușor lui Allah.»* (﴿إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ﴾) (Al-Ḥadīd 57:22). Profetul ﷺ spune:

„Să știi că ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească, iar ceea ce te-a ocolit nu putea să te atingă."

[39] *„Calemurile au fost ridicate și filele s-au uscat."* [40] Nimic nu se petrece decât prin voința lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și nimic nu apare fără ca Allah să fie Creatorul său.

﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ﴾

Allah este Creatorul tuturor lucrurilor.

(Az-Zumar 39:62). · fragment

El a creat binele și răul și a hotărât binele și răul. Acestea sunt numite treptele credinței în predestinare:

În primul rând: credința că Allah a cunoscut toate lucrurile.

---

39 Relatat de Abū Dāwūd (5/51–52, nr. 4699 și 4700) și Ibn Mājah (1/59–60, nr. 77).

40 Fragment din hadithul în care Trimisul lui Allah ﷺ îi dă sfaturi lui Ibn ʿAbbās: „Băiete, te voi învăța câteva cuvinte…" Relatat de Aḥmad (1/293). Șeicul Aḥmad Šākir l-a declarat autentic (nr. 2669), la fel și șeicul Al-Albānī în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (nr. 7957).

În al doilea rând: că Allah a înscris toate lucrurile în Tabla Păstrată.

În al treilea rând: credința că Allah a voit tot ceea ce se petrece în acest univers; nimic nu se petrece decât prin voința Sa, Slavă Lui, Preaînaltul.

În al patrulea rând: credința că Allah este Creatorul tuturor lucrurilor și că El este Chezaș peste toate.

Aceasta este credința în predestinare. Oamenii din perioada ignoranței tăgăduiau predestinarea, iar dovada sunt trei versete din Coran. Primul se află în sura Al-Anʿām:

﴿سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكۡنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن شَيۡءٖ﴾

Cei care Îi fac asociați vor spune: Dacă Allah ar fi voit, nici noi și nici părinții noștri nu I-am fi făcut asociați și nu am fi oprit nimic.
(Al-Anʿām 6:148). · fragment

În sura An-Naḥl:

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖ نَّحۡنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖ﴾

Cei care Îi fac asociați au spus: Dacă Allah ar fi voit, nici noi și nici părinții noștri nu am fi adorat nimic în afara Lui și nu am fi oprit nimic fără El.
(An-Naḥl 16:35). · fragment

Iar în sura Az-Zukhruf:

﴿وَقَالُواْ لَوۡ شَآءَ ٱلرَّحۡمَٰنُ مَا عَبَدۡنَٰهُم﴾

Au spus: Dacă Cel Milostiv ar fi voit, nu i-am fi adorat.
(Az-Zukhruf 43:20). · fragment

Învățații au două opinii în explicarea acestor versete:
Prima opinie: prin vorbele lor

﴿لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ﴾

Dacă Allah ar fi voit
(Al-Anʿām 6:148) · fragment

se are în vedere negarea predestinării. Ei spun: dacă Allah ar avea voință, nu ne-ar fi lăsat să facem aceste lucruri. Scopul lor este să nege predestinarea și să susțină că ei fac aceste lucruri fără voința lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Au negat predestinarea și și-au atribuit aceste fapte lor înșiși și independenței lor. Aceasta este întocmai doctrina muʿtazilah, fiindcă ei spun că Allah nu are voință în privința necredinței, credinței, binelui și răului, ci acestea sunt făcute de oameni. Astfel, muʿtazilah au spus ceea ce spuneau oamenii din perioada ignoranței.

A doua opinie: prin vorbele *„Dacă Allah ar fi voit, nu I-am fi făcut asociați"* se are în vedere că Allah, Mărețul și Preaînaltul, este mulțumit de aceste fapte ale noastre, fiindcă, dacă nu ar fi mulțumit, nu ne-ar fi lăsat să le facem. Astfel, ei cred în predestinare, dar o folosesc drept argument ca să-și îndreptățească necredința. Ba chiar ajung să spună: *„Aceasta este ascultare față de Allah, fiindcă Allah a voit, iar noi am ascultat voința și hotărârea Sa."*

A doua opinie — folosirea predestinării ca argument pentru fapta lor urâtă, susținând că Allah a voit-o de la ei — este doctrina jabriyyah. Aceștia au afirmat predestinarea și au folosit-o drept argument ca să socotească bune faptele lor urâte. Ei spun că omul

este constrâns în faptele sale. În aceasta sunt moștenitorii oamenilor din perioada ignoranței.
Versetul arată unul dintre două înțelesuri: fie negarea predestinării, fie afirmarea ei și folosirea acesteia ca argument împotriva lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Allah le-a răspuns prin vorbele Sale:

﴿قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَآ﴾

Spune: Aveți vreo știință pe care să ne-o arătați?
(Al-Anʿām 6:148). · fragment

Adică: ce dovadă aveți pentru această afirmație, anume că Allah nu a voit această necredință?

Iar potrivit celei de-a doua explicații: care este dovada că Allah este mulțumit pentru voi cu aceste fapte, cu această necredință, cu această asociere și cu aceste fapte rușinoase? Ce dovadă aveți că Allah le încuviințează? Unde este dovada?

﴿هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَآ ۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ
وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ قُلْ فَلِلَّهِ ٱلْحُجَّةُ ٱلْبَـٰلِغَةُ ۖ فَلَوْ شَآءَ
لَهَدَىٰكُمْ أَجْمَعِينَ﴾

Aveți vreo știință pe care să ne-o arătați? Voi nu urmați decât presupunerea și nu faceți decât să născociți. Spune: A lui Allah este dovada deplină! Dacă ar fi voit, v-ar fi călăuzit pe toți.
(Al-Anʿām 6:148–149). · fragment

Allah, Mărețul și Preaînaltul, îl călăuzește pe cine voiește și îl lasă în rătăcire pe cine voiește, potrivit înțelepciunii Sale, Slavă Lui, Preaînaltul. El știe cine merită călăuzirea și cine nu o merită și nu

așază călăuzirea decât la locul ei potrivit și cuvenit. Le-a răspuns că, dacă ar fi fost mulțumit de faptele lor, nu ar fi trimis mesagerii ca să osândească asocierea și să poruncească monoteismul:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

Noi am trimis în fiecare comunitate un trimis: Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāġūt!
(An-Naḥl 16:36). · fragment

Dacă ar fi fost mulțumit de adorarea lui ṭāġūt și de necredință și asociere — așa cum pretindeți —, nu ar fi trimis mesagerii să le interzică. Aceasta dovedește că El nu încuviințează necredința, asocierea, păcatele și încălcările, ci le urăște și le osândește, Slavă Lui, Preaînaltul.
Tot astfel, în sura Az-Zukhruf le-a răspuns prin vorbele Sale:

﴿مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾

Ei nu au nicio știință despre aceasta. Nu fac decât să născocească.
(Az-Zukhruf 43:20). · fragment

Și prin vorbele Sale:

﴿هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَآ﴾

Aveți vreo știință pe care să ne-o arătați?
(Al-Anʿām 6:148). · fragment

Ei Îi atribuie lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, vorbe despre lucruri pe care nu le cunosc. Despre acestea nu este îngăduit să se vorbească decât pe temeiul unei dovezi de la Legiuitor, din Cartea

lui Allah și din Sunnah Trimisului Său ﷺ. În ele nu se iau ca temei rațiunea, ideile și părerile.

44 Îndreptățirea necredinței lor prin faptul că Allah le-a hotărât-o

Chestiunea a patruzeci și patra

الاحْتِجَاجُ عَلَى اللهِ به

Folosirea predestinării ca argument împotriva lui Allah.

Comentariul
Adică folosirea predestinării ca argument împotriva lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și susținerea că sunt scuzați pentru necredința și păcatele lor, fiindcă Allah le-a hotărât acestea. Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu le-a lăsat niciun argument. Le-a dat putința de a alege, capacitatea de a acționa și voință. Le-a arătat calea binelui și calea răului și le-a dat mijloace prin care pot să facă ori să lase o faptă. Ei nu sunt constrânși, după cum pretind. Allah a arătat, de asemenea, că nu încuviințează necredința pentru robii Săi. Preaînaltul a spus:

﴿وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَ﴾

El nu încuviințează necredința pentru robii Săi.
(Az-Zumar 39:7). · fragment

Deși a hotărât-o și a voit-o, hotărârea nu presupune în mod necesar încuviințare. Allah hotărăște necredința, deși o urăște, pentru ca oamenii să se deosebească unii de alții, cel sincer să se deosebească de cel mincinos, credinciosul de necredincios și

fățarnicul de credinciosul adevărat. Allah a hotărât aceste lucruri neplăcute potrivit înțelepciunii Sale, Slavă Lui; nu le-a hotărât în zadar. El a rânduit răsplata și pedeapsa după faptele pe care oamenii le săvârșesc prin alegerea lor.

De aceea, cel lipsit de minte, cel cu mintea slăbită, cel constrâns și cel adormit nu sunt trași la răspundere: nu au alegere ori nu au discernământ. Orice ar face în această stare, nu sunt trași la răspundere.

Cel căruia Allah i-a dat rațiune și gândire și care nu este constrâns la fapta sa este tras la răspundere, fiindcă a ales să se îndrepte spre rău. Cel care săvârșește desfrânare o face prin alegerea sa, iar cel care părăsește rugăciunea o părăsește prin alegerea sa, deși are puterea să se ridice și să se roage. Celui care săvârșește desfrânare i s-a arătat că aceasta este interzisă și că urmările ei sunt cumplite. Allah a rânduit pentru desfrânare o pedeapsă prescrisă, care să descurajeze, și a trimis mesagerii să interzică asocierea și necredința. Cum să folosească, așadar, drept argument împotriva lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, păcatele, necredința, asocierea și rătăcirea lor? Ei nu au nicio dovadă împotriva lui Allah, ci a lui Allah este dovada împotriva lor.

﴿قُلْ فَلِلَّهِ ٱلْحُجَّةُ ٱلْبَٰلِغَةُ﴾

Spune: A lui Allah este dovada deplină!
(Al-Anʿām 6:149). · fragment

Nu este îngăduit să se invoce predestinarea decât în privința nenorocirilor. Dacă te lovește o nenorocire, nu-ți pierde cumpătul, ci spune: *„Aceasta este hotărârea lui Allah și El face ceea ce voiește."* Rabdă și nădăjduiește la răsplată. Pentru păcat, însă, nu se invocă predestinarea; păcătosul trebuie să se pocăiască față de Allah și să se ferească de păcate și rele. A folosi predestinarea drept argument pentru săvârșirea păcatelor este o practică a oamenilor din perioada ignoranței.

45 Pretinsa contradicție dintre Legea lui Allah și hotărârea Sa

Chestiunea a patruzeci și cincea

مُعَارَضَةُ شَرْعِ اللهِ بِقَدَرِهِ

A pune Legea lui Allah în opoziție cu hotărârea Sa.

Comentariul

Și această chestiune privește predestinarea. Sunt unii care pun Legea lui Allah în opoziție cu hotărârea Sa și spun: cum hotărăște Allah necredința și credința, apoi le rânduiește robilor Săi legi, porunci și interdicții, deși acestea nu ar mai avea folos dacă lucrurile sunt deja hotărâte și predestinate, iar oamenii se bizuie pe predestinare?

Aceasta este una dintre cele mai primejdioase practici ale perioadei ignoranței. O urmează, până în Ziua Învierii, oricine apucă această cale și pretinde că există opoziție între Lege și predestinare. Este o doctrină falsă. Nu există nicidecum opoziție între Lege și predestinare. Allah a hotărât asocierea, păcatele și necredința și le-a interzis. A rânduit prin Lege credința, statornicia și buna purtare. Nu există opoziție între cele două, fiindcă robii săvârșesc aceste fapte prin alegerea, dorința și voința lor. Fapta le este atribuită lor; de aceea sunt pedepsiți pentru păcate și răsplătiți pentru ascultare. Deși acestea sunt hotărâte de Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, ei sunt răsplătiți ori pedepsiți pentru faptele lor, nu pentru predestinare.

Când Profetul ﷺ le-a explicat companionilor săi și a spus:

„Nu este niciunul dintre voi al cărui loc în Paradis ori în Foc să nu fie cunoscut”

, ei au întrebat: *„Trimis al lui Allah, să nu ne bizuim atunci pe ceea ce ne-a fost scris și să lăsăm faptele?”* El ﷺ a spus: *„Săvârșiți fapte, căci fiecăruia îi este ușurată calea către ceea ce a fost creat!”* [41]
Atunci Allah Preaînaltul a revelat:

﴿فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ وَصَدَّقَ بِٱلْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْيُسْرَىٰ وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسْتَغْنَىٰ وَكَذَّبَ بِٱلْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ﴾

Cât despre cel care dăruiește, are teamă de Allah și crede în răsplata cea mai bună, lui îi vom ușura calea spre bine. Iar cât despre cel care este zgârcit, se socotește lipsit de nevoie și tăgăduiește răsplata cea mai bună, lui îi vom ușura calea spre rău.
(Al-Layl 92:5–10).

Omul trebuie, din partea sa, să facă binele și să se ferească de rău. Cât despre predestinare, aceasta este taina lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Nu o cerceta, căci nu te privește și nu vei ajunge la un rezultat.

Din aceste chestiuni rezultă că, în privința predestinării și a Legii, oamenii s-au împărțit în patru categorii:

Prima categorie: cei care afirmă predestinarea și neagă Legea. Aceștia sunt jabriyyah.

A doua categorie: cei care afirmă Legea și neagă predestinarea. Aceștia sunt qadariyyah.

A treia categorie: cei care afirmă Legea și predestinarea și pretind că există contradicție între ele. Aceștia sunt politeiștii.

41 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 4945 și 4947) și Muslim (nr. 2647).

A patra categorie: cei care afirmă Legea și predestinarea și neagă că există contradicție între ele. Aceștia sunt Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah.

46 Atribuirea întâmplărilor timpului și ocărârea lui

Chestiunea a patruzeci și șasea

مَسَبَّة الدَّهرِ، كقولهم: ﴿وَمَا يُهۡلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهۡرُ﴾ [الجاثية: ٢٤] .

Ocărârea timpului, după cum spun ei: «Nu ne nimicește decât timpul.» (Al-Ǧāṯiyah 45:24).

Comentariul

Cei care atribuie întâmplările timpului sunt dahriyyah. Când li se întâmplă ceva neplăcut, ei îl atribuie timpului și ocărăsc timpul din această pricină. Lucrurile trebuie atribuite Creatorului, Slavă Lui, Preaînaltul. Timpul este doar o durată creată, una dintre făpturile lui Allah, și nu are putere de cârmuire. Allah, Slavă Lui, a osândit atribuirea întâmplărilor timpului prin vorbele Sale:

﴿وَقَالُواْ مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا نَمُوتُ وَنَحۡيَا وَمَا يُهۡلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهۡرُۚ﴾

Ei spun: Nu există decât viața noastră lumească; murim și trăim și nu ne nimicește decât timpul.

Coran, 45:24 · fragment

(Al-Ǧāṯiyah 45:24). Aceasta înseamnă tăgăduirea Vieții de Apoi și a învierii. *«Murim și trăim»* (﴿نَمُوتُ وَنَحۡيَا﴾): unii mor, iar alții

trăiesc. Ei spun: *„Pântecele scoate la iveală, iar pământul înghite”* și: *„Aceasta este natura vieții.” «Nu ne nimicește decât timpul»* (﴿وَمَا يُهۡلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهۡرُ﴾): atribuie pieirea timpului. Pentru ei, pricina morții este trecerea nopților și a zilelor; nu există termene hotărâte și nici un înger care ia sufletele când li se împlinesc termenele.

Profetul ﷺ a interzis ocărârea timpului și a spus: *„Nu ocărâți timpul, căci Allah este timpul!”* [42] Adică Allah este Creatorul timpului, iar ceea ce se petrece în timp este prin hotărârea lui Allah. În hadithul qudsī, Allah Preaînaltul spune: *„Fiul lui Ādam Mă ofensează: ocărăște timpul, iar Eu sunt timpul; în mâna Mea este cârmuirea, Eu fac să se succeadă noaptea și ziua.”* [43] Dacă ocărăști timpul, L-ai ocărât pe Creatorul timpului, Slavă Lui, Preaînaltul. Aceasta Îl ofensează pe Domnul, Slavă Lui, Preaînaltul, fiindcă ocara se îndreaptă spre Allah: El cârmuiește lucrurile și hotărăște termenele vieții, nenorocirile și toate celelalte. Timpul este, însă, o durată creată de Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Musulmanii trebuie să se ferească de aceasta. Când li se întâmplă ceva, să se cerceteze pe ei înșiși și să-și recunoască păcatele.

﴿وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٖ فَبِمَا كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ﴾

Orice nenorocire vă lovește este din pricina a ceea ce au agonisit mâinile voastre.
(Aš-Šūrā 42:30). · fragment

Omul trebuie, așadar, să se mustre și să se învinuiască pe sine, fără să ocărască timpul.

---

42 Al-Bukhārī a intitulat un capitol din Cartea bunei purtări a Ṣaḥīḥ-ului său „Nu ocărâți timpul” și a relatat în el hadithul următor. Acesta este relatat și de Muslim (nr. 2246/5), a cărui formulare este citată aici.

43 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 4826, 6181 și 7491) și Muslim (nr. 2246).

47 Nerecunoștința față de binefacerile lui Allah

Chestiunea a patruzeci și șaptea

إِضَافَةُ نِعَمِ اللهِ إِلَى غَيْرِهِ، كَقَوْلِهِ: ﴿يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا﴾ [النحل: ٨٣] .

Atribuirea binefacerilor lui Allah altcuiva, după cum spune El: «Ei cunosc binefacerea lui Allah, apoi o tăgăduiesc.» (An-Naḥl 16:83).

Comentariul

A atribui binefacerile altcuiva decât lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, este asociere și necredință față de El și ține de practicile oamenilor din perioada ignoranței. Allah Preaînaltul a spus despre ei:

﴿يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ﴾

Ei cunosc binefacerea lui Allah, apoi o tăgăduiesc, iar cei mai mulți dintre ei sunt necredincioși.

(An-Naḥl 16:83).

S-a spus că înțelesul versetului este că ei îl cunosc pe Trimis ﷺ și misiunea sa, apoi le tăgăduiesc din îndărătnicie și trufie, deși în adâncul lor știu că el este Trimisul lui Allah. Preaînaltul a spus:

﴿قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِى يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ﴾

Noi știm că ceea ce spun ei te mâhnește. Ei nu te socotesc mincinos pe tine, ci nelegiuiții tăgăduiesc semnele lui Allah.
(Al-Anʿām 6:33).

Ei cunosc binefacerea lui Allah de a fi trimis mesagerul — Trimisul ﷺ este cea mai mare binefacere pentru omenire —, apoi nu cred în acest Trimis ﷺ și i se împotrivesc. Aceasta este o opinie în explicarea versetului.
A doua opinie este că ei cunosc binefacerile lui Allah asupra lor, pe care El le-a amintit în această sură — sura An-Naḥl —, apoi le tăgăduiesc, adică le atribuie altcuiva decât lui Allah. Le atribuie puterii și tăriei lor, trudei și câștigului lor, după cum a spus Qārūn:

﴿إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِىٓ﴾

Mi s-a dat numai datorită științei pe care o am.
(Al-Qaṣaṣ 28:78). · fragment

Adică: eu am obținut aceasta prin experiența, priceperea și câștigul meu. Astfel tăgăduiește binefacerea lui Allah asupra sa. La fel procedează și alții, în afară de Qārūn. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a amintit că omul, când Allah îi dă o binefacere, spune: *„Aceasta mi se cuvine."* Adică: merit aceasta și am dreptul la ea; nu este de la Allah. Își atribuie sieși binele pe care îl primește și nu spune: *„Aceasta este prin harul și mila lui Allah."*

48 Tăgăduirea tuturor semnelor lui Allah

Chestiunea a patruzeci și opta

الكُفْرُ بِآيَاتِ اللهِ .

Necredința în semnele lui Allah.

Comentariul
Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află necredința în semnele lui Allah pe care El le-a revelat trimișilor Săi în Tora, Evanghelie, Psalmi, Coran și în celelalte Cărți revelate. Allah i-a amenințat pe cei care fac aceasta, spunând:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسْتَكْبَرُواْ عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ﴾

Celor care tăgăduiesc semnele Noastre și se îngâmfă față de ele nu li se vor deschide porțile cerului.
(Al-Aʿrāf 7:40). · fragment

﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يَئِسُواْ مِن رَّحْمَتِى﴾

Cei care nu cred în semnele lui Allah și în întâlnirea cu El sunt cei care nu mai nădăjduiesc la mila Mea.

(Al-ʿAnkabūt 29:23). · fragment

Sunt și alte versete care arată că necredincioșii tăgăduiesc semnele lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și li se împotrivesc prin judecata lor stricată și prin îndoielile lor neîntemeiate. Aceasta îl privește și pe oricine tăgăduiește un verset dintre semnele lui Allah ori un hadith autentic al Trimisului lui Allah ﷺ, căci acesta face parte dintre semnele lui Allah, fiind revelație de la Allah, Mărețul și Preaînaltul. Cel care tăgăduiește unele hadithuri autentice — așa cum fac unii oameni amăgiți de sine și unii intelectuali, când acestea nu se potrivesc ideilor și judecăților lor, precum raționaliștii — săvârșește, prin toate acestea, tăgăduirea semnelor lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Credinciosul trebuie să creadă în semnele lui Allah, să le socotească adevărate și să le pună în practică. Ele sunt adevăr pe care falsul nu-l atinge.

﴿لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَـٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِۦ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ﴾

Falsul nu se apropie de el nici dinaintea lui, nici din urma lui: o revelație de la Cel Înțelept, Vrednic de Laudă.

(Fuṣṣilat 41:42).

Nu le pătrund îndoiala și nici nesiguranța.

49 Tăgăduirea unora dintre semnele lui Allah

Chestiunea a patruzeci și noua

جَحْدُ بَعْضِهَا

Tăgăduirea unora dintre ele.

Comentariul
Oamenii din perioada ignoranței nu sunt la fel în tăgăduirea semnelor lui Allah. Unii le tăgăduiesc pe toate și nu cred în nicio Carte a lui Allah, precum politeiștii care nu cred deloc în profeți și, cu atât mai mult, nu cred în Cărțile revelate de Allah, Mărețul și Preaînaltul. Alții cred într-o parte a Cărții și nu cred în alta, precum evreii și creștinii. Cine crede într-o parte a Cărții și tăgăduiește o altă parte este asemenea celui care o tăgăduiește în întregime. Slavă Lui, Preaînaltul a spus:

﴿أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ﴾

Credeți voi într-o parte a Cărții și tăgăduiți alta? Care este răsplata acelora dintre voi care fac aceasta, dacă nu rușinea în viață...
(Al-Baqarah 2:85), · fragment

până la sfârșitul versetului. Ei nu cred decât în ceea ce se potrivește poftelor lor, iar ceea ce le contrazice poftele tăgăduiesc. Credința într-o parte a Cărții nu le folosește dacă tăgăduiesc

cealaltă parte, fie și un singur verset, fie și un singur cuvânt din Coran. Aceasta nu le folosește.

Unii spun că întregul Coran este creat, atât formularea, cât și înțelesul său, ori că formulările sale sunt create, dar nu și înțelesul, precum aš'ariyyah. Aceasta este tăgăduire a Coranului. Cine spune că atât formularea, cât și înțelesul Coranului sunt create, după cum spun jahmiyyah, ori spune că formularea este creată, dar înțelesul este de la Allah, săvârșește de asemenea necredință, cu excepția celui care urmează prin imitare ori se sprijină pe o interpretare, caz în care este vorba de rătăcire. Coranul este cuvântul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, atât ca formulare, cât și ca înțeles, atât literele sale, cât și înțelesurile sale: în întregime este cuvântul lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Cuvântul lui Allah nu înseamnă litere fără înțelesuri și nici înțelesuri fără litere.

50 Tăgăduirea revelării Cărților către trimiși

Chestiunea a cincizecea

قَوْلُهُمْ: ﴿مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍ﴾ [الأنعام: ٩١].

Vorbele lor: «Allah nu a revelat nimic vreunui om.» (Al-Anʿām 6:91).

Comentariul

Evreii au spus: *«Allah nu a revelat nimic vreunui om.»* (﴿مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍ﴾) (Al-Anʿām 6:91). Aceasta înseamnă tăgăduirea tuturor misiunilor profetice și a întregii revelații. Ceea ce i-a împins să spună aceste vorbe a fost invidia față de Muḥammad ﷺ. Allah Preaînaltul le-a răspuns prin vorbele Sale:

﴿قُلْ مَنْ أَنزَلَ ٱلْكِتَـٰبَ ٱلَّذِى جَآءَ بِهِۦ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ﴾

Spune: Cine a revelat Cartea cu care a venit Mūsā, ca lumină și călăuzire pentru oameni?
(Al-Anʿām 6:91). · fragment

Adică: de vreme ce spuneți că acea Carte pe care o avea Mūsā este de la Allah, iar Mūsā este om, de ce spuneți: *«Allah nu a*

revelat nimic vreunui om» (﴿مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍ﴾) (Al-Anʿām 6:91)?! Aceasta este o contradicție a evreilor — Allah să-i blesteme — la care i-a împins invidia, până când i-au tăgăduit pe toți trimișii și toate Cărțile din pricina lui Muḥammad ﷺ și a Coranului. Îi cerem lui Allah ocrotire!

Priviți, așadar, ce face invidia cu cel care o poartă! Asemenea sunt vorbele jahmiyyah că acest Coran nu a fost revelat de Allah, precum și vorbele celui care spune că Sunnah nu este revelație de la Allah, ci este doar strădania de judecată a Trimisului.

51 Descrierea Coranului drept cuvânt omenesc

Chestiunea a cincizeci și una

قَوْلُهُمْ فِي القُرْآنِ: ﴿إِنْ هَٰذَآ إِلَّا قَوْلُ ٱلْبَشَرِ﴾ [المدثر:٢٥] .

Vorbele lor despre Coran: «Acesta nu este decât cuvânt omenesc.» (Al-Muddaṯṯir 74:25).

Comentariul

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află afirmația că acest Coran este cuvânt omenesc, după cum a spus Al-Walīd ibn Al-Muġīrah.

Coranul este cuvântul lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Allah l-a rostit cu adevărat și l-a revelat Profetului Său Muḥammad ﷺ prin mijlocirea lui Jibrīl. El este cu adevărat cuvântul Său, iar Allah l-a numit cuvântul Său în numeroase versete, precum:

﴿حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ﴾

Până ce va auzi cuvântul lui Allah.
(At-Tawbah 9:6). · fragment

﴿يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَٰمَ ٱللَّهِ﴾

Ei vor să schimbe cuvântul lui Allah...
(Al-Fatḥ 48:15). · fragment

Aceasta este credința Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah și a celor care îl urmează pe Trimis ﷺ.

Politeiștii știu că este cuvântul lui Allah și că nu este cuvântul lui Muḥammad. Dacă ar fi fost cuvântul lui Muḥammad, ar fi putut să spună ceva asemenea lui, fiindcă Muḥammad ﷺ este om ca ei. Dacă ar fi fost cuvântul său, ar fi putut să-l imite. Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a provocat să aducă ceva asemenea lui, ori zece sure asemenea lui, ori o singură sură asemenea lui. Ei nu au adus nimic din toate acestea, în ciuda necredinței, îndărătniciei și dorinței lor de a se împotrivi lui Allah și Trimisului Său. Dacă ar fi putut să aducă o sură asemenea lui, nu ar fi întârziat, însă au fost neputincioși. Aceasta dovedește că el este cuvântul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu cuvântul altcuiva, nici al lui Jibrīl și nici al lui Muḥammad, ci este cuvântul lui Allah. Jibrīl și Muḥammad — binecuvântarea și pacea asupra amândurora — nu fac decât să transmită cu credincioșie cuvântul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Cuvântul îi este atribuit celui care l-a rostit mai întâi, nu celui care îl rostește ca să-l transmită și să-l redea.

Necredincioșii se încăpățânează: uneori spun că acest Coran este vrăjitorie, alteori că Muḥammad ﷺ l-a învățat de la învățații Oamenilor Scripturii. Își schimbă vorbele, ceea ce dovedește minciuna și născocirile lor.

Cel care crede că acest Coran este cuvântul lui Muḥammad, cuvânt omenesc, spune prin aceasta ceea ce spuneau oamenii din perioada ignoranței. Așa sunt jahmiyyah, muʿtazilah și cei asemenea lor, care spun că acest Coran nu este cuvântul lui Allah, ci că Allah, Mărețul și Preaînaltul, l-a creat în Jibrīl, în Muḥammad ori în Tabla Păstrată. Sunt și alte afirmații false de acest fel, asemenea vorbelor oamenilor din perioada ignoranței.

52 Negarea înțelepciunii faptelor lui Allah

Chestiunea a cincizeci și doua

القَدْحُ فِي حِكْمَةِ اللهِ تَعَالَى .

Contestarea înțelepciunii lui Allah Preaînaltul.

Comentariul

Allah, Mărețul și Preaînaltul, S-a descris prin înțelepciune și ca fiind Înțelept. Înțelepciunea înseamnă a așeza un lucru la locul său, iar înțelept este cel care așază lucrurile la locurile care li se cuvin.

Allah, Mărețul și Preaînaltul, S-a descris prin înțelepciune și ca fiind Înțelept, adică înzestrat cu înțelepciune deplină.

Tot astfel, toate făpturile sunt întemeiate pe înțelepciune. Allah nu a creat nimic fără înțelepciune și nu a creat nimic în zadar. A creat cerurile cu înțelepciune, pământurile cu înțelepciune, copacii cu înțelepciune, mările și viața cu înțelepciune, munții cu înțelepciune și lumile jinnilor, oamenilor, animalelor și insectelor. Tot ceea ce a creat Allah a creat cu înțelepciune. Dacă privești cu luare-aminte desăvârșita întocmire a făpturilor și rosturile lor, vei cunoaște înțelepciunea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, și că Acela care le-a creat este Înțelept, cu înțelepciune deplină.

﴿أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ﴾

A dat fiecărui lucru alcătuirea sa, apoi l-a călăuzit.
(Ṭā-Hā 20:50). · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَٰطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنَ ٱلنَّارِ﴾

Noi nu am creat cerul, pământul și ceea ce este între ele în zadar. Aceasta este părerea celor care nu cred. Vai celor care nu cred, din pricina Focului!
(Șād 38:27).

Allah, Mărețul și Preaînaltul, este Înțelept în creația Sa, în poruncile, interdicțiile și Legea Sa. Nu interzice un lucru decât dacă în el există un rău deplin ori precumpănitor și nu poruncește un lucru decât dacă în el există un bine deplin ori precumpănitor. Din înțelepciunea Sa, Slavă Lui, Preaînaltul, face parte și faptul că le cere socoteală făpturilor: îl răsplătește pe cel care face bine pentru binele său și îl pedepsește pe cel care face rău pentru răul său. Nu-i lasă pe oameni fără răsplată ori pedeapsă, ca fiecare să facă ce face și apoi să nu primească nimic; aceasta ar contrazice înțelepciunea. De aceea, Mărețul și Preaînaltul spune:

﴿وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ﴾

Nu am creat cerul, pământul și ceea ce este între ele ca să Ne jucăm.
(Al-Anbiyāʾ 21:16).

Slavă Lui, Preaînaltul spune:

﴿وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَٰطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنَ ٱلنَّارِ﴾

Noi nu am creat cerul, pământul și ceea ce este între ele în zadar. Aceasta este părerea celor care nu cred. Vai celor care nu cred, din pricina Focului!

(Ṣād 38:27).

Mărețul și Preaînaltul le răspunde celor care tăgăduiesc învierea:

﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَٰكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾

Oare ați crezut că v-am creat în zadar și că nu veți fi aduși înapoi la Noi?

(Al-Mu'minūn 23:115).

﴿أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى﴾

Oare omul crede că va fi lăsat fără rost?

(Al-Qiyāmah 75:36).

Adică: fără să i se poruncească, fără să i se interzică și fără să fie răsplătit ori pedepsit?!

Oamenii din perioada ignoranței tăgăduiesc înțelepciunea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, în creația și porunca Sa. Mu'tazilah și aš'ariyyah neagă înțelepciunea faptelor lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Aš'ariyyah spun: Allah nu făptuiește cu un rost înțelept, ci numai din voință, fără un asemenea rost, fiindcă înțelepciunea ar însemna că El lucrează pentru un scop, iar Allah este mai presus de scopuri; de asemenea, înțelepciunea L-ar influența, iar El i-ar fi creat din pricina acestei cauze. Allah,

Mărețul și Preaînaltul, face ceea ce voiește numai din voință și dorință, fără un rost înțelept. Ei neagă astfel înțelepciunea faptelor lui Allah și a Legii Sale, pentru a-L socoti — după cum pretind — mai presus de scopuri. De aceea spun că este cu putință ca Allah să poruncească necredința, desfrâul și păcatele și să interzică ascultarea, împlinirea rugăciunii, păstrarea legăturilor de rudenie și săvârșirea binelui, fiindcă acestea depind de voința Sa: ar putea, așadar, să poruncească răul și să interzică binele, căci face ceea ce voiește.

Noi le spunem: da, El, Slavă Lui, face ceea ce voiește, însă nu face nimic decât cu înțelepciune.

Ei spun și că este cu putință ca Allah să-l introducă pe necredincios în Paradis și pe credinciosul evlavios în Foc, fiindcă aceasta depinde de El, iar cauzele nu-L constrâng.
Noi spunem: acestea sunt vorbe false, nepotrivite înțelepciunii lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿أَمْ نَجْعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَٱلْمُفْسِدِينَ فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ ٱلْمُتَّقِينَ كَٱلْفُجَّارِ﴾

Oare îi vom face pe cei care cred și săvârșesc fapte bune asemenea celor care strică pe pământ? Oare îi vom face pe cei evlavioși asemenea celor nelegiuiți?
(Șād 38:28).

Și spune:

﴿أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجْتَرَحُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ﴾

Oare cei care au săvârșit rele cred că îi vom face asemenea celor care cred și săvârșesc fapte bune, la fel în viața și în moartea lor? Rău judecă ei!

Coran, 45:21

(Al-Jāṭiyah 45:21). Cei care au spus asemenea vorbe I-au atribuit lui Allah răul și nedreptatea. Allah este mai presus de aceasta.

Aceasta este doctrina oamenilor din perioada ignoranței și a celor care neagă înțelepciunea, dintre aš'ariyyah și cei asemenea lor. Îi cerem lui Allah ocrotire!

53 Recurgerea la vicleșuguri pentru a zădărnici Legea lui Allah

Chestiunea a cincizeci și treia

إِعْمالُ الحِيَلِ الظَّاهِرَةِ والبَاطنَة فِي دَفْعِ ما جاءت به الرُّسُلُ، كَقَوْلِهِ تَعَالى عَنْهُم: ﴿وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُ﴾ [آل عمران: ٥٤] ، وقوله: ﴿وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ ءَامِنُواْ بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكْفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ﴾ [آل عمران: ٧٢] .

Folosirea vicleșugurilor văzute și ascunse pentru a respinge cele aduse de trimiși, după cum spune Preaînaltul despre ei: «Ei au uneltit și Allah a plănuit.» (Āl ʿImrān 3:54). Și vorbele Sale: «Un grup dintre Oamenii Scripturii a spus: Credeți în ceea ce li s-a revelat celor care cred, la începutul zilei, și tăgăduiți la sfârșitul ei...» (Āl ʿImrān 3:72).

Comentariul

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței, atât dintre Oamenii Scripturii, cât și dintre cei fără Scriptură, se află folosirea vicleșugurilor pentru a schimba Legea lui Allah, Slavă Lui,

Preaînaltul, ca să se sustragă acesteia și să-și pună în lucrare necredința și rătăcirea. Fiindcă nu pot să facă aceasta pe față, recurg la vicleșuguri ascunse și perfide. Un exemplu sunt vorbele Preaînaltului despre ei:

﴿وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ﴾

Ei au uneltit și Allah a plănuit, iar Allah este Cel mai bun dintre cei care plănuiesc.
(Āl ʿImrān 3:54).

Makr înseamnă a aduce un rău pe o cale ascunsă. Când evreii au vrut să-l ucidă pe Mesia, ʿĪsā, fiul lui Maryam — pacea asupra sa —, fiindcă obișnuiau să-i ucidă pe profeți, s-au dus la un rege necredincios, idolatru, și i-au spus: *„Omul acesta îți va schimba domnia dacă îl lași."* Regele a trimis un grup să-l ucidă pe Mesia. Au intrat în locul unde se afla el, vrând să-l ucidă, însă Allah, Mărețul și Preaînaltul, a plănuit pentru Profetul Său: a pus înfățișarea lui Mesia asupra unuia dintre adepții săi, care se oferise pentru aceasta, dorind răsplata de la Allah. A ajuns să fie întocmai ca Mesia. L-au luat, l-au ucis și l-au răstignit pe lemn, crezând că este Mesia, iar Allah l-a înălțat pe Mesia la Sine, dintre ei, fără ca ei să-și dea seama. De aceea, Mărețul și Preaînaltul spune:

﴿وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمۡ﴾

Nu l-au ucis și nu l-au răstignit, ci li s-a părut astfel.
(An-Nisāʾ 4:157). · fragment

Acesta este înțelesul vorbelor Preaînaltului:

﴿وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُ﴾

Ei au uneltit și Allah a plănuit.
(Āl ʿImrān 3:54). · fragment

Este un răspuns și o răsplătire pe măsura faptei și reprezintă dreptate din partea Sa, Slavă Lui, Preaînaltul, spre deosebire de uneltirea făpturii, care este nedreptate, fiindcă este fără drept. Preaînaltul a spus:

﴿وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ ءَامِنُواْ بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكْفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ﴾

Un grup dintre Oamenii Scripturii a spus: Credeți în ceea ce li s-a revelat celor care cred, la începutul zilei, și tăgăduiți la sfârșitul ei.
(Āl ʿImrān 3:72). · fragment

Și aceasta face parte din uneltirea evreilor. Când Profetul ﷺ a emigrat la Madīnah, religia lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, s-a impus, iar el i-a învins pe politeiști în bătălia de la Badr, în Ziua Deosebirii. Când evreii nu au mai putut să-i îndepărteze pe oameni de religia lui Muḥammad ﷺ, au recurs la vicleșug și uneltire. Un grup dintre ei a spus: *„Intrați în Islam la începutul zilei, iar la sfârșitul ei lepădați-vă de Islam și spuneți: «Nu am găsit nimic potrivit în religia lui Muḥammad.» Oamenii vă vor urma, fiindcă sunteți Oamenii Scripturii. Vor spune: «Dacă nu ar fi găsit nepotrivire în religia lui Muḥammad, nu ar fi părăsit-o» și vă vor imita."* Allah le-a dat în vileag planul prin vorbele Sale:

﴿وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ ءَامِنُواْ بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ﴾

Un grup dintre Oamenii Scripturii a spus: Credeți în ceea ce li s-a revelat celor care cred, la începutul zilei.
(Āl ʿImrān 3:72). · fragment

Adică la începutul zilei: wajh-ul unui lucru este începutul și partea sa dintâi.

Oricine recurge la vicleșuguri pentru a schimba Legea lui Allah și pentru a le face rău apropiaților Săi urmează calea oamenilor din perioada ignoranței. Și oricine îi lingușește pe cei din Ahl as-Sunnah și pe adepții monoteismului, pentru a-și atinge vreunul dintre scopurile sale josnice, urmează calea oamenilor din perioada ignoranței.

54 Recunoașterea adevărului pentru a ajunge la respingerea lui

Chestiunea a cincizeci și patra

الإِقْرَارُ بالحَقِّ؛ لِيَتَوَصَّلُوا بِهِ إِلَى دَفْعِهِ، كَمَا قَال في الآية .

Recunoașterea adevărului pentru a ajunge prin aceasta la respingerea lui, după cum a spus în verset.

Comentariul

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află recunoașterea adevărului fără a fi convinși de el, doar pentru a ajunge la respingerea lui. Un exemplu este ceea ce au făcut evreii prin vorbele:

﴿ءَامِنُواْ بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكْفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

Credeți în ceea ce li s-a revelat celor care cred, la începutul zilei, și tăgăduiți la sfârșitul ei, poate că se vor întoarce.
(Āl ʿImrān 3:72). · fragment

Explicația a fost dată mai înainte.

Este o uneltire care continuă să fie urzită împotriva musulmanilor de către dușmanii care se strecoară în rândurile lor și se prefac că primesc adevărul, dorind să răstoarne și să strice Islamul. Aceasta s-a petrecut în vremea Profetului ﷺ și continuă până în vremea noastră și atât cât va voi Allah, Mărețul și Preaînaltul. Unii dintre dușmanii Islamului se strecoară și se prefac musulmani pentru a strica Islamul, a răspândi îndoieli între musulmani, a dezbina rândurile, a sădi dușmănie între musulmani și a-i împărți în partide și grupări. Aceasta face parte din viclenia și uneltirea dușmanilor.

Musulmanii trebuie să fie atenți la această uneltire perfidă și să nu acorde încredere oricui. Trebuie să-i pună pe oameni la încercare cu adevărat și să-i cerceteze cu grijă; când li se dovedește sinceritatea, să le acorde încredere.

55 Partizanatul orb pentru falsitatea pe care o urmează

Chestiunea a cincizeci și cincea

التَّعَصُبُ للمَذْهَبِ، كقوله تعالى: ﴿وَلَا تُؤْمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ﴾ [آل عمران: ٧٣] .

Partizanatul orb pentru o doctrină, după cum spune Preaînaltul: «Nu credeți decât celui care urmează religia voastră!» (Āl ʿImrān 3:73).

Comentariul

Partizanatul vrednic de dispreț pentru un lucru înseamnă să te agăți de el deși îi cunoști falsitatea.

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află partizanatul orb pentru doctrina falsă. De aceea, evreii au spus:

﴿وَلَا تُؤْمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ﴾

Nu credeți decât celui care urmează religia voastră!
(Āl ʿImrān 3:73). · fragment

În alt verset: *«Credem în ceea ce ni s-a revelat nouă.»* (﴿نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾) (Al-Baqarah 2:91). Adică numai profeților noștri. Ei sunt datori să creadă în ceea ce Allah le-a revelat atât profeților lor, cât și celorlalți profeți. Și totuși, nu cred nici în ceea

ce le-a fost revelat propriilor profeți. De aceea a spus: *«Atunci de ce îi ucideți pe profeții lui Allah?»* (﴿فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ﴾ (Al-Baqarah 2:91). Adică: printre cele pe care Allah vi le-a revelat se află uciderea profeților pe care o săvârșiți?

De aici face parte și partizanatul adepților școlilor pentru propriile școli, fără dovadă. Musulmanii în general — și cei care caută știința — trebuie să urmeze adevărul, fie că se află în școala lor, fie în alta. Nu preluăm o școală cu tot ce are corect și greșit, ci luăm ceea ce este corect și lăsăm greșeala. Dacă ești ḥanbalit și vezi că, într-o anumită chestiune, dreptatea este de partea mālikitului, ḥanafitului ori šāfiʿitului, urmează opinia mālikitului, šāfiʿitului ori ḥanafitului, chiar dacă este potrivnică școlii tale. Scopul tău este adevărul, iar ceea ce contează este lucrul susținut de dovadă. Aceasta este datoria ta dacă te numeri printre învățați. Dacă nu te numeri printre învățați, trebuie să-i întrebi pe învățații de încredere și să urmezi răspunsul lor. Aceasta este calea corectă. Partizanatul pentru o școală, fie că are dreptate, fie că greșește, ține însă de practicile perioadei ignoranței, după cum Allah a amintit despre evrei.

56 Numirea monoteismului asociere

Chestiunea a cincizeci și șasea

تَسْمِيَةُ اتِّبَاع الإسلام شِرْكاً، كَمَا ذَكَرَه في قوله تعالى: ﴿مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُواْ عِبَادًا لِّي مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾ [آل عمران: ٧٩] الآية .

Numirea urmării Islamului asociere, după cum a amintit în vorbele Preaînaltului: «Nu se cuvine unui om căruia Allah i-a dat Cartea, înțelepciunea și profeția să le spună apoi oamenilor: Fiți robii mei în locul lui Allah!» (Āl ʿImrān 3:79), până la sfârșitul versetului.

Comentariul

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află numirea monoteismului și a urmării adevărului *„asociere”*. Aceasta este răsturnarea adevărului: să numească monoteismul asociere. Ea vine din pervertirea firii înnăscute. Acest verset a fost revelat cu privire la delegația creștinilor din Najrān. Ei au venit la Profet ﷺ pentru a discuta cu el — binecuvântarea și pacea asupra sa —, au intrat la el în moschee și au început să discute.

Profetul ﷺ i-a chemat să intre în Islam și le-a arătat că de la toți profeții a fost luat legământul ca, dacă Muḥammad ﷺ ar fi trimis

în vreme ce vreunul dintre ei ar mai fi în viață, să-l urmeze. Unul dintre ei a spus: *„Vrei, Muḥammad, să te adorăm?”* A numit urmarea adevărului asociere și adorare a Trimisului ﷺ. Atunci Allah a revelat vorbele Preaînaltului:

﴿مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾

Nu se cuvine unui om căruia Allah i-a dat Cartea, înțelepciunea și profeția să le spună apoi oamenilor: Fiți robii mei în locul lui Allah!...

(Āl ʿImrān 3:79). · fragment

Profeții au adus monoteismul, nu asocierea. Nu au venit ca să-i cheme pe oameni să-i adore pe ei — nicidecum! —, ci au venit să osândească aceasta. Acei oameni, însă, au spus asemenea vorbe din partizanat orb. Allah a revelat acest verset ca răspuns pentru ei.

Cât de mult seamănă cele de acum cu cele de odinioară! Sunt unii care numesc dedicarea adorării numai lui Allah necredință, ieșire din religie și asociere și spun: adorarea mormintelor este monoteism și Islam, fiindcă înseamnă a căuta mijlocire prin cei drepți și a-i iubi. După ei, cel care nu-l adoră pe Trimis ﷺ și nu-i cere ajutorul este un om care îl urăște pe Trimis ﷺ și se poartă rece față de el. Aceasta seamănă cu vorbele creștinilor din Najrān, care au numit urmarea Trimisului adorare a sa. Este o continuare a doctrinei oamenilor din perioada ignoranței: fiecare a numit adevărul fals și falsul adevăr. La Allah căutăm adăpost!

Jahmiyyah și muʿtazilah au numit afirmarea atributelor lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, asociere.

57 Denaturarea Cărții lui Allah și răstălmăcirea ei prin rostire

Chestiunile a cincizeci și șaptea și a cincizeci și opta

تَحْرِيفُ الكَلِمِ عَنْ مواضِعِهِ، ولَيُّ الأَلْسِنَةِ بالكِتاب

Denaturarea cuvintelor, mutându-le de la locurile lor, și răstălmăcirea Scripturii prin rostire.

Comentariul

A denatura cuvintele, mutându-le de la locurile lor, înseamnă a le schimba literele ori a le abate de la înțelesul lor. Printre îndeletnicirile urâte ale Oamenilor Scripturii se află denaturarea cuvintelor: fie le schimbă formularea, fie le schimbă înțelesurile și le dau o altă explicație decât cea cuvenită. Oricine denaturează cuvântul lui Allah urmează doctrina oamenilor din perioada ignoranței. Toți adepții falsului și cei care se împotrivesc Islamului, dintre grupările rătăcite care se revendică de la Islam, denaturează textele ca să se potrivească scopurilor și doctrinelor lor. Fie că denaturează formulările, fie că denaturează înțelesurile și le dau o altă explicație, aceasta este o moștenire a oamenilor din perioada ignoranței.

Datoria este să credem în ceea ce Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a revelat, atât în formulări, cât și în înțelesuri, și să lucrăm potrivit lor, fără schimbare și denaturare. Aceasta este datoria, fie că se potrivește poftei și dorinței tale, fie că li se împotrivește.

Astăzi, adepții principiilor stricate și ai doctrinelor false forțează textele autentice transmise de la Trimis ﷺ și le dau alte

înțelesuri decât cele cuvenite, atunci când nu le pot respinge și tăgădui. Aceasta este una dintre căile oamenilor din perioada ignoranței și una dintre căile evreilor. Credinciosul trebuie să respecte Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului Său ﷺ, să creadă în amândouă, în formulare și înțeles, potrivit celor voite de Allah și de Trimisul Său ﷺ. Să nu abată textele de la înțelesurile lor și să nu schimbe formulările primite prin adăugire, omisiune ori strecurarea falsului.

59 Atribuirea unor porecle respingătoare adepților adevărului

Chestiunea a cincizeci și noua

تَلْقِيبُ أَهْلِ الهُدَى والصَّوابِ بالصَّابِئَة والحَشَوِيَّة

Poreclirea celor călăuziți și drepți cu numele de ṣābi'ah și ḥašwiyyah.

Comentariul

Printre căile oamenilor din perioada ignoranței se află disprețuirea celor călăuziți și atribuirea unor porecle urâte și respingătoare. Ei spun *„ṣābi'ah"*; ṣābi' înseamnă cel care a ieșit din religie. Îi numesc pe adepții adevărului ṣābi'ah, adică oameni ieșiți din adevăr, fiindcă, în socotința lor, adevărul este necredința și rătăcirea pe care le urmează. Cine îl urmează pe Trimis este, pentru ei, ṣābi': a ieșit din obiceiurile, tradițiile, doctrina și rânduiala lor și din cele pe care le-au găsit la părinții lor. Îl numesc și ḥašwī, de la ḥašw, ceea ce nu are folos; ḥašw al-kalām înseamnă vorbire fără folos.

Îi mai numesc superficiali, înapoiați și încremeniți, folosind și alte asemenea vorbe.

Aceasta nu le face însă rău adepților adevărului. Neamul lui Nūḥ a spus:

﴿وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِىَ ٱلرَّأْىِ﴾

Nu vedem că te-ar fi urmat decât cei mai de jos dintre noi, fără chibzuință.

(Hūd 11:27). · fragment

Adică: sunt superficiali, nu gândesc, te-au urmat fără să gândească. Cei cu judecată și cumpătare nu te-au urmat.

60 Născocirea de minciuni despre Allah și tăgăduirea adevărului

Chestiunile a șaizecea și a șaizeci și una

افتراءُ الكَذِب على الله والتَّكذِيب بالحقِّ

Născocirea de minciuni despre Allah și tăgăduirea adevărului.

Comentariul

Născocirea de minciuni despre Allah și Trimisul lui Allah ﷺ și tăgăduirea adevărului țin de calea oamenilor din perioada ignoranței. De pildă, pe când înconjurau Casa dezbrăcați, spuneau:

﴿وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا﴾

Așa i-am găsit pe părinții noștri și Allah ne-a poruncit aceasta.
(Al-Aʿrāf 7:28). · fragment

Aceasta este o minciună despre Allah.

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا﴾

Cine este mai nedrept decât cel care născocește o minciună despre Allah?
(Al-Anʿām 6:21). · fragment

﴿وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾

Ei spun minciuni despre Allah, deși știu.
(Āl ʿImrān 3:78). · fragment

﴿إِنَّمَا يَفْتَرِى ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ ۖ
وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَـٰذِبُونَ﴾

Nu născocesc minciuna decât cei care nu cred în semnele lui Allah; ei sunt mincinoșii.
(An-Naḥl 16:105).

﴿وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَـٰذَا حَلَـٰلٌ وَهَـٰذَا
حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ
ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ﴾

Nu spuneți despre minciuna pe care o rostesc limbile voastre: Acest lucru este îngăduit și acela este interzis, ca să născociți minciuni despre Allah! Cei care născocesc minciuni despre Allah nu vor izbândi.
(An-Naḥl 16:116).

Tot astfel procedează cei care născocesc minciuni despre Trimis ﷺ, susținând că de la el au venit anumite hadithuri, deși ele sunt mincinoase. Cel care le povestește fără să se asigure și fără să verifice devine unul dintre mincinoși. De aceea s-a transmis în Ṣaḥīḥ că Profetul ﷺ a spus:

„Cine transmite de la mine un hadith pe care îl socotește mincinos este unul dintre mincinoși."

[44]

Aceasta este una dintre îndeletnicirile oamenilor din perioada ignoranței: născocesc minciuni despre Allah. Au pretins că Allah le-a poruncit să-și dezgolească părțile ce trebuie acoperite în timpul înconjurării Casei; au interzis ceea ce Allah a îngăduit și au pretins că Allah le-a rânduit astfel.

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ﴾

Cei care Îi fac asociați au spus: Dacă Allah ar fi voit, nu am fi adorat nimic în afara Lui...
(An-Naḥl 16:35). · fragment

﴿لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشْرَكْنَا﴾

Dacă Allah ar fi voit, nu I-am fi făcut asociați.
(Al-Anʿām 6:148). · fragment

﴿لَوْ شَآءَ ٱلرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَٰهُم﴾

Dacă Cel Milostiv ar fi voit, nu i-am fi adorat.
(Az-Zukhruf 43:20). · fragment

44 Relatat de Muslim în Introducere, capitolul 1: „Obligația de a transmite de la cei de încredere, de a-i lăsa pe mincinoși și avertizarea împotriva minciunii despre Trimisul lui Allah ﷺ".

Toate acestea sunt minciuni despre Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, fiindcă Allah, Mărețul și Preaînaltul, a trimis mesagerii să osândească ceea ce urmau ei.

Așadar, a-I atribui minciuni lui Allah și Trimisului Său ﷺ ține de practicile oamenilor din perioada ignoranței. Musulmanul trebuie să se ferească de această faptă urâtă. Este posibil să nu mintă el însuși despre Allah, dar să nu cerceteze cu grijă ceea ce transmite de la Allah și Trimisul Său și să nu verifice răspunsurile juridico-religioase pe care le transmite. Dacă ceea ce a transmis este greșit, el nu a verificat și l-a răspândit printre oameni, devine unul dintre mincinoși și le face rău oamenilor prin lucrul pe care l-a transmis și l-a răspândit între ei.

Hadithurile născocite și mincinoase nu trebuie răspândite ori povestite, ci trebuie împiedicată circulația lor. Cei care îi îndeamnă pe oameni și îi cheamă la religie trebuie să verifice ceea ce spun despre Allah și Trimisul Său. Tot astfel, în privința celor îngăduite, celor interzise și a răspunsurilor juridico-religioase, trebuie să cerceteze și să nu se grăbească: greșeala în acestea înseamnă a vorbi despre Allah fără știință. Nici tăgăduirea adevărului dovedit de la Allah și Trimisul Său nu este o fărădelege mai mică decât minciuna despre Allah și Trimisul Său. Preaînaltul a spus:

﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ إِذْ جَآءَهُۥٓ﴾

Cine este mai nedrept decât cel care minte despre Allah și tăgăduiește adevărul când ajunge la el?
(Az-Zumar 39:32). · fragment

Când adevărul nu se potrivește poftei sale, încearcă să-l respingă prin tăgăduire și prin stârnirea îndoielii, după cum fac adepții poftelor.

62 Instigarea regilor împotriva adepților adevărului

Chestiunea a șaizeci și doua

كَوْنُهُم إِذَا غُلِبُوا بالحُجَّةِ، فَزَعُوا إلى الشَّكْوى للمُلوك، كما قالوا: ﴿أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ﴾ [الأعراف: ١٢٧].

Când sunt învinși prin dovezi, se grăbesc să se plângă regilor, după cum au spus: «Îl lași pe Mūsā și neamul său să răspândească stricăciune pe pământ?» (Al-Aʿrāf 7:127).

Comentariul

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află faptul că, atunci când erau învinși prin dovezi, recurgeau la plângerea către conducător. *„Învinși prin dovezi"* înseamnă că li s-a adus dovada falsității pe care o urmează și nu au avut un argument cu care să-i țină piept. Atunci recurg la forță pentru a-l opri pe cel care susține adevărul, după cum Faraon i-a spus lui Mūsā — pacea asupra sa: *«Dacă îți vei lua un alt dumnezeu în afara mea, te voi pune printre cei întemnițați!»*

(﴿لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ﴾) (Aš-Šuʿarāʾ 26:29).

Fiindcă nu avea un argument prin care să-i răspundă Profetului lui Allah, a recurs la puterea conducătorului și a spus: *«Te voi*

pune printre cei întemnițați!» (﴿لَأَجۡعَلَنَّكَ مِنَ ٱلۡمَسۡجُونِينَ﴾) (Aš-Šuʿarāʾ 26:29). Aceasta este calea celor învinși. Tot astfel au făcut cei din neamul lui Faraon, adepții săi, când Mūsā — pacea asupra sa — i-a învins la marea adunare pe care o organizaseră. Faraon îi adunase pe vrăjitori din răsăritul și apusul pământului ca să nimicească semnele aduse de Mūsā, fiindcă pretindea că este vrăjitor. I-a strâns pe vrăjitori și i-a cerut lui Mūsā să stabilească întâlnirea, pentru a arăta cele aduse de el și de vrăjitori și a-i amăgi pe oameni că el are ceva care poate ține piept minunii lui Mūsā. Când a sosit întâlnirea, oamenii s-au adunat să vadă ce se petrece, iar vrăjitorii și-au aruncat vrăjile. Valea s-a umplut de vrăjitoria lor, de bețele și funiile pe care le umpluseră cu mercur și cu substanțe care le mișcau ca pe niște șerpi. Voiau să egaleze minunea lui Mūsā: șarpele în care se prefăcea toiagul său. Au adus o mare vrăjitorie, după cum a spus Allah Preaînaltul, încât chiar Mūsā — pacea asupra sa — s-a temut:

﴿فَأَوۡجَسَ فِي نَفۡسِهِۦ خِيفَةٗ مُّوسَىٰ﴾

Mūsā a simțit în sine teamă.
(Ṭā-Hā 20:67).

S-a temut că îi vor amăgi pe oameni; altminteri, avea încredere în ceea ce adusese și în ajutorul lui Allah. Se temea însă că îi vor amăgi pe oameni, fiindcă ei aduseseră — după cum a spus Allah —

﴿وَجَآءُو بِسِحۡرٍ عَظِيمٖ﴾

o mare vrăjitorie
(Al-Aʿrāf 7:116). · fragment

Allah i-a poruncit lui Mūsā — pacea asupra sa — să-și arunce toiagul. L-a aruncat și acesta s-a făcut un șarpe uriaș, care a înghițit tot ceea ce aruncaseră ei, până când s-au temut că va ajunge la ei. L-au implorat pe Mūsā să-l țină departe de ei, fiindcă se temeau că va ajunge la ei. Atunci:

﴿فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ فَغُلِبُوا۟ هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُوا۟ صَٰغِرِينَ وَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ﴾

Adevărul s-a arătat, iar ceea ce făceau ei a fost zădărnicit. Au fost învinși acolo și s-au întors umiliți. Vrăjitorii au căzut în prosternare și au spus: Credem în Domnul lumilor, Domnul lui Mūsā și al lui Hārūn.

(Al-Aʿrāf 7:118–122).

Ei au înțeles că ceea ce adusese Mūsā nu era vrăjitorie. Când vrăjitorii au crezut și s-au prosternat lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, Faraon i-a amenințat cu uciderea și răstignirea. I-a ucis și i-a răstignit pe vrăjitorii care crezuseră și se pocăiseră față de Allah.

Apoi s-au întors către fiii lui Isrāʾīl care crezuseră în Mūsā și i-au spus lui Faraon:

﴿أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَٰهِرُونَ ۝ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ٱسْتَعِينُوا۟ بِٱللَّهِ وَٱصْبِرُوٓا۟

إِنَّ ٱلْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ
وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿

Îl lași pe Mūsā și neamul său să răspândească stricăciune pe pământ și să te părăsească pe tine și pe dumnezeii tăi? El a spus: Îi vom ucide pe fiii lor și le vom lăsa în viață femeile. Noi îi stăpânim! Mūsā i-a spus neamului său: Cereți ajutor lui Allah și răbdați! Pământul este al lui Allah și El îl dă moștenire cui voiește dintre robii Săi. Sfârșitul cel bun este al celor evlavioși.

(Al-Aʿrāf 7:127–128). · fragment

Ideea este că i-au cerut să recurgă la forță și s-au plâns lui Faraon ca să înăbușe acest adevăr și această credință. Așa fac cei asemenea lor în orice timp și loc.

63 Învinuirea adepților adevărului de lucruri de care sunt nevinovați

Chestiunile a șaizeci și treia, a șaizeci și patra, a șaizeci și cincea, a șaizeci și șasea și a șaizeci și șaptea

---

رميهم أهل الحق بالصفات الذميمة، ورميهم إياهم بالفساد في الأرض كما في الآية، وبانتقاص دين الملك وآلهته، وتبديل الدين

Atribuirea unor însușiri vrednice de osândă adepților adevărului; învinuirea lor că răspândesc stricăciune pe pământ, după cum se spune în verset, că nesocotesc religia regelui și pe dumnezeii săi și că schimbă religia.

Comentariul

Printre căile oamenilor din perioada ignoranței se află și faptul că nu se mulțumesc să se plângă celor puternici și să caute răzbunare, ci îi descriu pe credincioși ca pe niște răspânditori ai stricăciunii pe pământ, după cum i-au spus lui Faraon:

﴿أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ﴾

Îl lași pe Mūsā și neamul său să răspândească stricăciune pe pământ?

(Al-Aʿrāf 7:127). · fragment

Au numit îndreptarea stricăciune. Adevărul este tocmai invers: credința și monoteismul înseamnă îndreptare pe pământ, iar necredința, păcatele, desfrâul, nedreptatea și tirania înseamnă stricăciune pe pământ. Ceea ce urmează Mūsā și neamul său este îndreptare, iar ceea ce urmează Faraon și neamul său este stricăciune. Ei au răsturnat însă lucrurile și au numit îndreptarea stricăciune. Aceasta este purtarea statornică a necredincioșilor, politeiștilor și fățarnicilor: pe cei care îndreaptă și îi cheamă pe oameni la Allah cu știință limpede, precum și pe credincioșii monoteiști care cheamă la monoteismul și adorarea lui Allah îi numesc răspânditori ai stricăciunii pe pământ.

Acest lucru va continua printre oameni până în Ziua Învierii. Oamenii necredinței, nedreptății și tiraniei îi numesc pe cei care îndreaptă *„răspânditori ai stricăciunii”*. Aceasta vine din veacurile de demult, din vremea lui Faraon și a neamului său. Nu le face rău credincioșilor și nici celor care îndreaptă, oricum ar fi porecliți. Câte nume urâte nu le-au dat adepților adevărului și celor care cheamă la Allah! I-au atribuit lui Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah porecle urâte și tot astfel l-au poreclit pe șeic, imamul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, spunând că este khārijit, că vrea să schimbe credința oamenilor și că îi declară necredincioși, pe lângă celelalte vorbe pe care le spun, acuzații, falsuri și răutăți aflate în cărțile lor. Aceasta este atitudinea lor față de oricine aduce îndreptare.

Cât despre învinuirea lor că nesocotesc religia regelui, Preaînaltul a spus:

﴿وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ﴾

Să te părăsească pe tine și pe dumnezeii tăi.
(Al-Aʿrāf 7:127), · fragment

până la sfârșitul versetului. Și Preaînaltul a spus:

﴿إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ﴾

Mă tem să nu vă schimbe religia.
(Ġāfir 40:26). · fragment

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței și ale celor asemenea lor se află instigarea celor cu autoritate împotriva credincioșilor și a celor care cheamă la Allah cu știință limpede și pe o cale dreaptă, învinuindu-i că le strică religia și cârmuirea atunci când îi sfătuiesc și îi îndrumă către ceea ce le aduce binele lor și al domniei lor. Preaînaltul a relatat despre cei din neamul lui Faraon și despre pârile pe care i le-au adus acestuia, când Mūsā — pacea asupra sa — l-a chemat să-L adore numai pe Allah, fără asociat, ceea ce i-ar fi adus îndreptarea lui, a domniei și a supușilor săi. I-au spus: *„Ei îi vor întoarce pe oameni împotriva ta; nu vei mai avea domnie și nici dumnezeire asupra lor. Îi vor întoarce de la adorarea ta la adorarea lui Allah."* Astfel îl aṭâṭau pe Faraon: dacă îi lasă, aceștia îi vor îndepărta pe oameni de la adorarea lui și de la recunoașterea domniei sale, fiindcă el le spusese:

﴿أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ﴾

Eu sunt domnul vostru cel mai înalt!
(An-Nāziʿāt 79:24). · fragment

Iar în alt verset:

﴿مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى﴾

Eu nu știu pentru voi alt dumnezeu în afara mea.
(Al-Qaṣaṣ 28:38). · fragment

Au înfățișat chemarea trimișilor ca stricăciune pe pământ, iar necredința ca îndreptare. Aceasta este răsturnarea adevărului și

înșelarea atât a conducătorului, cât și a supușilor. Cât de mulți sunt astăzi cei care îndeplinesc această lucrare diavolească, îi conduc pe oameni către prăpastie, se pun în calea celor care îndreaptă, falsifică adevărul și instigă autoritatea! Ei sunt sfetnicii răi care se așază între cei cu răspundere și primirea sfatului.

O, Allah! Îndreaptă-i pe conducătorii musulmanilor și pe sfetnicii lor și fă-i călăuze bine călăuzite!

Cât despre învinuirea lor că îi nesocotesc pe dumnezeii regelui, după cum se spune în verset, această chestiune o urmează pe cea dinainte, din cele amintite de Allah în verset despre cei din neamul lui Faraon, când i-au spus:

﴿أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ﴾

Îl lași pe Mūsā și neamul său să răspândească stricăciune pe pământ și să te părăsească pe tine și pe dumnezeii tăi?
(Al-Aʿrāf 7:127). · fragment

Ei se referă la dumnezeirea ta asupra oamenilor și la adorarea lor față de tine. Spun: *„Tu ai rang și măreție pe pământ. Dacă îi lași să cheme la Allah, te vor micșora și te vor coborî în ochii oamenilor. Grăbește-te să-i nimicești, pentru ca autoritatea și rangul tău să dăinuie."* Aceasta înseamnă să-l înșele pe Faraon și să-l expună pieirii.

Slavă lui Allah! Îl nesocotesc pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, Domnul cerurilor și al pământului, și nu se mustră pentru aceasta, dar îi învinuiesc pe Mūsā și neamul său atunci când îi sfătuiesc pe Faraon și pe ai săi și le arată calea fericirii, mântuirii, dăinuirii și îndreptării domniei?! Așa fac mereu sfetnicii răi. De aceea, conducătorii trebuie să-și ia sfetnici drepți și sinceri și să se ferească de cei răi, de adepții principiilor distrugătoare și ai ideilor strâmbe. Aceștia îi duc spre prăpastie, după cum au făcut sfetnicii lui Faraon: l-au împins la pieire și nimicire și s-au pus între el și primirea adevărului.

Cât despre învinuirea lor că schimbă religia, Preaînaltul a relatat despre Faraon:

﴿إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَن يُظْهِرَ فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْفَسَادَ﴾

Mă tem să nu vă schimbe religia ori să răspândească pe pământ stricăciune.
(Ġāfir 40:26). · fragment

Iar despre învinuirea lor că nesocotesc religia regelui sunt vorbele:

﴿وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ﴾

Să te părăsească pe tine și pe dumnezeii tăi.
(Al-Aʿrāf 7:127). · fragment

Aceste două chestiuni s-au ivit din partea lui Faraon în privința lui Mūsā — cel căruia Allah i-a vorbit, pacea asupra sa — și a chemării sale. Faraon i-a avertizat pe oameni să nu o primească și s-a arătat ca un sfătuitor al supușilor. Li s-a înfățișat sub chipul sfatului, al păstrării religiei și al păstrării bunei rânduieli pe pământ:

﴿أَوْ أَن يُظْهِرَ فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْفَسَادَ﴾

Ori să răspândească pe pământ stricăciune.
(Ġāfir 40:26). · fragment

Tot astfel au spus adepții săi:

﴿أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ﴾

Îl lași pe Mūsā și neamul său să răspândească stricăciune pe pământ?

(Al-Aʿrāf 7:127). · fragment

I-au numit pe cei care îndreaptă *„răspânditori ai stricăciunii”*. Pentru ei, stricăciunea este monoteismul și dedicarea adorării numai lui Allah, iar îndreptarea este asocierea. Când inimile se strică, ele văd adevărul drept fals și falsul drept adevăr.

Cine schimbă însă religia și răspândește stricăciune pe pământ? Faraon, cel care a înlocuit religia monoteismului cu necredința și asocierea.

Mūsā — binecuvântarea și pacea asupra sa — cheamă, în schimb, la religia adevărată, pentru care Allah a creat făpturile și care aduce îndreptare pe pământ. Pământul nu se îndreaptă decât prin adorarea lui Allah singur, fără asociat. Aceasta este îndreptarea pământului. Asocierea înseamnă stricăciune pe pământ, necredința înseamnă stricăciune pe pământ și păcatele înseamnă stricăciune pe pământ.

68 Lăudarea de sine cu ceea ce nu au

Chestiunea a șaizeci și opta

دَعْوَاهُمُ العَمَلَ بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الحَقِّ كَقَوْلِهِ: ﴿نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾ [البقرة: ٩١] مَعَ تَرْكِهِمْ إِيَّاهُ .

Pretenția că pun în practică adevărul pe care îl au, după cum spune El: «Credem în ceea ce ni s-a revelat nouă» (Al-Baqarah 2:91), deși îl părăsesc.

Comentariul

Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței se află pretenția evreilor că pun în practică adevărul pe care îl au, deși îl părăsesc. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾

Când li se spune: Credeți în ceea ce Allah a revelat!, ei spun: Credem în ceea ce ni s-a revelat nouă.
(Al-Baqarah 2:91). · fragment

Despre *«Ceea ce ni s-a revelat nouă»* (﴿بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾)

(Al-Baqarah 2:91) s-a spus că înseamnă ceea ce le-a fost revelat trimișilor noștri dintre profeții fiilor lui Isrā'īl, fiindcă acest verset

se referă la evrei. *«Ei spun: Credem în ceea ce ni s-a revelat nouă.»* (﴿قَالُوا۟ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا﴾) (Al-Baqarah 2:91). Adică în ceea ce le-a fost revelat fiilor lui Isrāʾīl, deși cele aduse de Muḥammad ﷺ nu contrazic ceea ce au adus trimișii lor. *«Ei tăgăduiesc ceea ce este dincolo de aceasta»* (﴿وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ﴾), adică altceva, cele revelate lui ʿĪsā și lui Muḥammad, *«deși este adevărul care întărește ceea ce au ei»* (﴿وَهُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ﴾) (Al-Baqarah 2:91). Ceea ce au adus ʿĪsā și Muḥammad ﷺ se potrivește adevărului adus de profeții lor și arată denaturările, tăgăduirile și rătăcirile pe care le-au introdus în Cartea lor. Aceasta este o latură.
A doua latură este că ei nu sunt sinceri în această afirmație. Dovada este săvârșirea fărădelegilor amintite în vorbele Preaînaltului, ca răspuns pentru ei:

﴿قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ وَلَقَدْ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ﴾

Spune: Atunci de ce i-ați ucis mai înainte pe profeții lui Allah, dacă sunteți credincioși? Mūsā a venit la voi cu dovezi limpezi, apoi, după plecarea sa, ați luat vițelul spre adorare, fiind nelegiuiți.
(Al-Baqarah 2:91–92). · fragment

Acesta este un răspuns pentru ei. Allah le-a dat două răspunsuri. Primul: cele aduse de Muḥammad ﷺ nu contrazic cele aduse de Mūsā, anume monoteismul, dedicarea adorării numai lui Allah și părăsirea adorării altcuiva, ci le întăresc.

Al doilea: ei nu sunt sinceri nici măcar în privința celor în care pretind că au credință, fiindcă au adorat vițelul, i-au ucis pe profeți, au spus

﴿سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا﴾

Am auzit și ne-am împotrivit
(Al-Baqarah 2:93) · fragment

și nu și-au ținut legământul care le fusese cerut. Aceasta cuprinde orice partizanat vrednic de osândă, precum atunci când omul spune: *„Nu pun în practică decât ceea ce se află în școala mea ori în școala imamului meu."* Musulmanul este dator să urmeze adevărul, fie în școala sa, fie în alta, fie alături de imamul său, fie de altul. Să primească adevărul și să nu se agațe de partizanatul vrednic de osândă.

69 Adăugarea în adorare peste ceea ce Allah a rânduit și micșorarea ei

Chestiunile a șaizeci și noua și a șaptezecea

الزِّيَادَةُ فِي العِبَادَةِ، كَفِعْلِهِمْ يَوْمَ عَاشُورَاءَ. وَنَقْصُهُم مِنْهَا، كَتَرْكِ الوُقُوفِ بِعَرَفَاتٍ .

Adăugarea în adorare, precum cele pe care le fac în ziua de ʿĀšūrā', și micșorarea ei, precum părăsirea poposirii la ʿArafāt.

Comentariul

Cât despre adăugarea lor în adorare, un exemplu sunt cele pe care le fac în ziua de ʿĀšūrā', a zecea zi din luna lui Allah, Al-Muḥarram. În această zi s-a petrecut un eveniment măreț: înecarea lui Faraon și a neamului său și salvarea lui Mūsā — pacea asupra sa — și a neamului său. A fost o zi în care adevărul a biruit falsul. Mūsā — binecuvântarea și pacea asupra sa — a postit în ea ca mulțumire față de Allah, iar postul ei a rămas rânduit pentru musulmani. Când Profetul ﷺ a emigrat la Madīnah, i-a găsit pe evrei postind în această zi și i-a întrebat de ce postesc. Ei au spus: *„Este ziua în care Allah i-a salvat pe Mūsā și neamul său și i-a nimicit pe Faraon și neamul său. Mūsā a postit în ea, iar noi postim."* El — binecuvântarea și pacea asupra sa — a spus: *„Noi avem mai mult drept asupra lui Mūsā decât voi."* [45] A postit ﷺ în

45 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 2004, 3942 și 3943) și Muslim (nr. 1130 și 1131).

acea zi, a poruncit să se postească în ea și a poruncit să se postească și o zi înaintea ei ori o zi după ea, pentru a se deosebi de evrei.

Aceasta este ceea ce a fost rânduit în ziua de ʿĀšūrāʾ: postul. Oamenii din perioada ignoranței adaugă însă la post. Evreii o fac zi de sărbătoare: își împodobesc casele și îi împodobesc pe copiii și pe femeile lor, socotind-o zi de sărbătoare. Au adăugat, așadar, la ceea ce a fost rânduit. Adăugarea peste post în ziua de ʿĀšūrāʾ ține de religia perioadei ignoranței.

Tot astfel, rāfiḍah au adăugat în această zi și au socotit-o zi de întristare, de tânguire și de bocet, fiindcă este ziua în care a fost ucis Al-Ḥusayn — Allah să fie mulțumit de el.

Cât despre micșorarea adorării, un exemplu este ceea ce au făcut în pelerinaj. În perioada ignoranței ei făceau pelerinaj la Casă, fiindcă acesta rămăsese din religia lui Ibrāhīm — binecuvântarea și pacea asupra sa —, dar au introdus în el schimbări și practici de asociere. Allah rânduise poposirea la ʿArafah, însă ei nu mai poposeau la ʿArafah, ci la Muzdalifah. Aceasta era o micșorare a adorării. Când Profetul ﷺ a făcut pelerinajul, credeau că va poposi cu ei la Muzdalifah. El — binecuvântarea și pacea asupra sa — a trecut însă mai departe, către ʿArafah, a poposit acolo și a readus pelerinajul la religia lui Ibrāhīm — binecuvântarea și pacea asupra sa. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ثُمَّ أَفِيضُواْ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ ٱلنَّاسُ﴾

Apoi porniți de unde au pornit oamenii.
(Al-Baqarah 2:199). · fragment

Adică de la ʿArafah. Acesta este un răspuns pentru politeiști în privința poposirii lor la Muzdalifah. Ei au adăugat și în talbiyah vorbele: *„În afară de un asociat care Îți aparține, pe care îl stăpânești, împreună cu ceea ce stăpânește el.”*

Tot astfel, oricine micșorează ceva din adorare urmează religia oamenilor din perioada ignoranței, după cum și cel care adaugă în

religie urmează religia oamenilor din perioada ignoranței. Toate inovațiile și superstițiile țin de religia perioadei ignoranței.

71 Părăsirea celor făcute obligatorii de Allah sub pretextul scrupulozității religioase

Chestiunea a șaptezeci și una

تَرْكُهُمُ الوَاجِبَ وَرَعًا .

Părăsirea obligației din scrupulozitate religioasă.

Comentariul

Adică încearcă să se apropie de Allah prin părăsirea obligației. Un exemplu este poposirea la Muzdalifah în loc de ʿArafah: pretind că aceasta este scrupulozitate religioasă, fiindcă ei sunt oamenii Sanctuarului și nu ies la ʿArafah, care se află în afara lui. Părăsesc adevărul din pretinsă scrupulozitate. Aceasta ține de practicile perioadei ignoranței. Îi cerem lui Allah ocrotire!

Tot de părăsirea adevărului din pretinsă scrupulozitate ține faptul că înconjoară Casa dezbrăcați și lasă acoperirea părților corpului ce trebuie acoperite — care este ceea ce se cuvine —, spunând: *„Nu înconjurăm Casa în haine în care I-am fost neascultători lui Allah."* [46]

46 ʿUrwah a spus: „În perioada ignoranței oamenii înconjurau Casa dezbrăcați, în afară de Ḥums. Ḥums erau qurayšiții și descendenții lor. Cei din Ḥums făceau aceasta pentru oameni: bărbatul îi dădea altui bărbat haine în care să înconjoare Casa, iar femeia îi dădea altei femei haine în care să înconjoare Casa. Cine nu primea de la Ḥums înconjura Casa dezbrăcat…" Relatat de Al-Bukhārī (nr. 1665) și Muslim (nr. 1219/152). Al-Bukhārī l-a relatat și în

Tot astfel procedează oricine părăsește ceva din adorare din pretinsă scrupulozitate, precum cel care nu dă milostenie ori nu se roagă împreună cu obștea în moschee de teamă să nu se fățărnicească și să nu caute faima — după cum am auzit despre unii —, ori nu caută știința, ori părăsește alte acte de adorare de teamă să nu se fățărnicească.

Cartea rugăciunii, capitolul 2, „Porunca Profetului ﷺ ca niciun om dezbrăcat să nu înconjoare Casa", precum și la nr. 369; Muslim, nr. 1347.

72 Apropierea de Allah prin părăsirea bunătăților date ca hrană și a podoabei

Chestiunile a șaptezeci și doua și a șaptezeci și treia

تَعَبُّدُهُمْ بِتَرْكِ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ، وَتَرْكِ الزِّينَةِ فِي اللِّبَاسِ .

Adorarea prin părăsirea bunătăților date ca hrană și a podoabei în îmbrăcăminte.

Comentariul

Adică încearcă să se apropie de Allah prin părăsirea bunătăților date ca hrană și a hainelor frumoase. Aceasta se găsește la creștini și la cei asemenea lor dintre sufiții care se revendică de la Islam. Ei părăsesc bunătățile ca act de adorare a lui Allah, Mărețul și Preaînaltul: nu se căsătoresc cu femei, nu mănâncă dintre bunătăți și duc lipsuri în mâncare, băutură și îmbrăcăminte, pretinzând că aceasta este adorare a lui Allah. De aceea, Allah Preaînaltul a spus:

﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزْقِ﴾

Spune: Cine a interzis podoaba lui Allah, pe care El a făcut-o pentru robii Săi, și bunătățile date ca hrană?
(Al-Aʿrāf 7:32). · fragment

Și a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحَرِّمُواْ طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمْ﴾

O, voi, cei care credeți! Nu interziceți bunătățile pe care Allah vi le-a îngăduit!
(Al-Mā'idah 5:87). · fragment

Tot astfel, au interzis unele dintre vite, deși Allah le îngăduise. El a spus:

﴿أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ ٱلْأَنْعَٰمِ﴾

V-au fost îngăduite vitele.
(Al-Mā'idah 5:1). · fragment

Ei au interzis unele vite de dragul idolilor lor. Atunci Allah Preaînaltul a revelat:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحَرِّمُواْ طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ﴾

O, voi, cei care credeți! Nu interziceți bunătățile pe care Allah vi le-a îngăduit și nu încălcați hotarele! Allah nu-i iubește pe cei care încalcă hotarele.

(Al-Mā'idah 5:87).

Interzicerea bunătăților ține, așadar, de religia călugărilor creștini și de religia perioadei ignoranței. Cine declară interzis un lucru asupra îngăduirii căruia există consens a ieșit din religia Islamului. Dacă adaugă la aceasta socotirea faptei ca act de adorare a lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, atunci născocește o minciună despre Allah: Allah nu le-a rânduit robilor Săi să părăsească bunătățile, ci le-a poruncit să mănânce din ele.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُواْ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعۡمَلُواْ صَٰلِحًا﴾

O, trimișilor! Mâncați din bunătăți și săvârșiți fapte bune!

(Al-Mu'minūn 23:51). · fragment

Când un grup din vremea Profetului ﷺ a vrut să facă asemenea lucruri, Profetul ﷺ s-a mâniat pe ei.

Cât despre adorarea prin părăsirea podoabei lui Allah, aceasta înseamnă să încerce apropierea de Allah prin părăsirea podoabei Sale, adică a înfrumusețării prin îmbrăcăminte. Ei înconjurau Casa dezbrăcați, iar Allah le-a răspuns prin vorbele Sale:

﴿قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ﴾

Spune: Cine a interzis podoaba lui Allah?
(Al-Aʿrāf 7:32). · fragment

Adică: ce dovadă aveți pentru ceea ce faceți, părăsind îmbrăcămintea, înfățișarea frumoasă și bunătățile date ca hrană? Interzicerea are nevoie de o dovadă, iar regula de bază în privința hainelor, mâncărurilor și băuturilor este îngăduirea, fiindcă Allah a creat aceste lucruri pentru robii Săi. În hadithul autentic se spune: *„Allah este Frumos și iubește frumusețea."* [47] Părăsirea înfrumusețării din pretinsă scrupulozitate nu ține de religia Islamului. Omul să se înfrumusețeze prin îmbrăcăminte, să mănânce din bunătăți și să-I mulțumească lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. În hadith se spune: *„Allah iubește ca, atunci când îi dă unui rob o binefacere, să vadă urma binefacerii Sale asupra lui."* [48] Aceasta trebuie însă să fie fără risipă și fără trufie. Profetul ﷺ își îngrijea trupul și hainele, iar pentru primirea delegațiilor se înfățișa cu și mai multă îngrijire.

47 Relatat de Muslim (nr. 91/147).

48 Relatat de At-Tirmiḏī (5/123–124, nr. 2819), care a spus: „Acesta este un hadith bun." Al-Albānī l-a socotit bun în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (nr. 1887).

74 Chemarea oamenilor la rătăcire

Chestiunea a șaptezeci și patra

دَعْوَتُهُمُ النَّاسَ إِلَى الضَّلَالِ بِغَيْرِ عِلْمٍ .

Chemarea oamenilor la rătăcire, fără știință.

Comentariul
Chemarea la Allah fără știință ține de practicile oamenilor din perioada ignoranței. Allah a poruncit chemarea la calea Sa cu știință limpede, cu înțelepciune, cu îndemn frumos și cu discuția purtată în cel mai bun chip.
Chemarea lor la rătăcire înseamnă să-i îmbie pe oameni la împotrivirea față de adevăr. Preaînaltul a spus:

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّبِعُواْ سَبِيلَنَا وَلۡنَحۡمِلۡ خَطَٰيَٰكُمۡ﴾

Cei care nu cred le-au spus celor care cred: Urmați calea noastră și vă vom purta noi păcatele!
(Al-ʿAnkabūt 29:12). · fragment

Ei îi cheamă la asociere, la interzicerea celor îngăduite și îngăduirea celor interzise fără dovadă și la lucruri pentru care Allah nu a revelat nicio împuternicire. Aceștia sunt chemători la rătăcire. Cei care cheamă la adevăr sunt cei care cheamă la ceea ce Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a revelat și la ceea ce El a rânduit.

Printre chemătorii la rătăcire din vremea noastră sunt cei care îi cheamă pe oameni la asociere și la adorarea mausoleelor și mormintelor, care îi cheamă la inovații și la lucruri nou introduse în religie, pentru care Allah nu a revelat nicio împuternicire. Ei scriu, alcătuiesc cărți și vorbesc pentru a-i chema pe oameni să reînvie inovațiile și lucrurile nou introduse, precum și cei care îi cheamă pe oameni la îngăduirea fără margini, la desfrâu și la neascultare. Toți aceștia sunt chemători la rătăcire. Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, ne-a avertizat împotriva lor și a căii lor. Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ﴾

O, voi, cei care credeți! Dacă îi ascultați pe cei care nu cred, vă vor întoarce pe urmele voastre și vă veți întoarce pierduți.
(Āl ʿImrān 3:149).

Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ كَٰفِرِينَ﴾

O, voi, cei care credeți! Dacă ascultați un grup dintre cei cărora li s-a dat Scriptura, vă vor face, după credința voastră, necredincioși.
(Āl ʿImrān 3:100).

Și Preaînaltul a spus:

﴿أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَٱللَّهُ يَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلْجَنَّةِ﴾

Aceștia cheamă la Foc, iar Allah cheamă la Paradis.
(Al-Baqarah 2:221). · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ﴾

Dacă îi asculți pe cei mai mulți dintre cei de pe pământ, te vor abate de la calea lui Allah. Ei nu urmează decât presupunerea și nu fac decât să născocească.
(Al-Anʿām 6:116).

Slavă Lui, El a arătat că necredincioșii, în ciuda deosebirii religiilor lor de demult și de astăzi, se străduiesc să cheme la rătăcire în orice vreme și în orice loc. Preaînaltul a spus:

﴿وَدُّوا۟ لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا۟ فَتَكُونُونَ سَوَآءً﴾

Ei ar vrea să nu credeți, așa cum nici ei nu cred, ca să fiți deopotrivă.
(An-Nisāʾ 4:89). · fragment

75 Chemarea oamenilor la necredință, deși cunosc adevărul

Chestiunea a șaptezeci și cincea

دَعْوَتُهُمْ إِيَّاهُمْ إِلَى الكُفْرِ، مَعَ العِلْمِ .

Chemarea lor la necredință, deși cunosc adevărul.

Comentariul

Aceasta este o altă categorie de chemători la rătăcire: cei care cheamă la îndepărtarea oamenilor de adevăr, deși îl cunosc, din nedreptate și îndărătnicie. Prima categorie îi cheamă pe oameni la fals fără să cunoască adevărul. Amândouă categoriile sunt primejdioase. Ei nu le spun oamenilor *„Fiți necredincioși!"*, ci li se înfățișează pe o cale împodobită, care pare bună, dar ascunde necredință. Așa sunt chemătorii la rătăcire. Iblīs a venit la neamul lui Nūḥ când i-a găsit întristați pentru oamenii drepți care muriseră. A venit la ei pe calea religiei și le-a spus: *„Faceți-le chipurile, pentru ca, atunci când le vedeți, să vă însuflețiți pentru adorare și să vă amintiți de starea, dreptatea și religia lor, iar acestea să vă îndemne la adorare."* A venit pe calea sfatului și a religiei, dar voia ca acele chipuri să ajungă, în cele din urmă, idoli. Și au ajuns idoli. Când învățații au murit și acea generație a trecut, a venit după ei o generație neștiutoare. Atunci Satana a spus: *„Părinții voștri nu au ridicat aceste chipuri decât ca să le adore și prin ele primeau ploaia."* Astfel le-au adorat în afara lui Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Tot astfel, chemătorii la rătăcire nu vin la oameni cu o chemare la rău pe față. Ei vin pe o cale împodobită, pe care o înfățișează oamenilor ca fiind frumoasă, până când, în cele din urmă, își ating scopul. Când i-au chemat pe oameni la asociere prin adorarea mausoleelor, nu le-au spus *„Adorați-le!"*, ci: *„Aceștia sunt apropiați ai lui Allah și oameni drepți, care au rang la Allah. Apropiați-vă de ei ca să vă apropie de Allah și să vă fie mijlocitori și căi de apropiere la Allah, Mărețul și Preaînaltul."* Au venit astfel sub chipul iubirii pentru cei drepți și al luării lor ca mijloace și mijlocitori la Allah, Mărețul și Preaînaltul. Prin această înșelătorie diavolească oamenii au adorat mormintele și mausoleele și I-au făcut asociați lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Chemătorii la necredință îi cheamă pe oameni prin felurite metode, în care nu se arată nimic lesne de osândit și pe care nu le recunosc decât cei cu discernământ. Din aceste două chestiuni reiese că sunt două categorii de chemători la rătăcire: unii îi cheamă pe oameni fără știință, iar alții îi cheamă să se împotrivească adevărului, deși îl cunosc. Cei dintâi sunt rătăciți, iar cei din urmă sunt nelegiuiți.

76 Uneltirea cumplită pentru întărirea asocierii și respingerea adevărului

Chestiunea a șaptezeci și șasea

المَكْرُ الكُبَّارُ، كفِعْلِ قوم نوح

Uneltirea cumplită, precum fapta neamului lui Nūḥ.

Comentariul
Makr înseamnă a aduce un rău pe o cale ascunsă și este de două feluri: uneltire bună și uneltire rea.
Uneltirea rea înseamnă vicleșugurile ascunse prin care se aduce răul celui care nu-l merită. Preaînaltul a spus despre neamul lui Nūḥ:

﴿وَمَكَرُواْ مَكْرًا كُبَّارًا وَقَالُواْ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا وَقَدْ أَضَلُّواْ كَثِيرًا﴾

Au urzit o uneltire cumplită și au spus: Nu-i părăsiți pe dumnezeii voștri! Nu-i părăsiți pe Wadd, Suwāʿ, Yaġūṯ, Yaʿūq și Nasr! Ei i-au rătăcit pe mulți.
(Nūḥ 71:22–24). · fragment

Kubbār înseamnă uriaș. Ei urzesc împotriva oamenilor o mare uneltire prin aceste vicleșuguri și căi urâte cu care îi cheamă la asociere. Când vine chemarea la monoteism, îi avertizează

împotriva ei și spun: *„Aceștia vor să vă fie conducători și să se ridice mai presus de voi.”*
A le înfrumusețea oamenilor urâtul și a le urâți frumosul este uneltirea cumplită pe care chemătorii la rătăcire o practică fără încetare, de demult și până astăzi, pentru a-i abate pe oameni de la adevăr la fals și a-i scoate din lumină la întuneric. Preaînaltul a spus:

﴿ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخۡرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾

Allah este Ocrotitorul celor care cred: îi scoate din întuneric la lumină. Iar cei care nu cred îi au drept ocrotitori pe ṭāġūt, care îi scot din lumină la întuneric. Aceștia sunt locuitorii Focului, în care vor rămâne veșnic.
(Al-Baqarah 2:257).

Preaînaltul a spus:

﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَٰطِينَ ٱلْإِنسِ وَٱلْجِنِّ
يُوحِى بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ ٱلْقَوْلِ غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَآءَ
رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ﴾

Astfel i-am făcut fiecărui profet dușmani: diavoli dintre oameni și jinni, care își insuflă unii altora vorbe împodobite, spre amăgire. Dacă Domnul tău ar fi voit, nu ar fi făcut aceasta. Lasă-i pe ei și ceea ce născocesc!

(Al-Anʿām 6:112).

Adică: lasă-i pe ei și minciuna lor și nu le da atenție. Aici se află interdicția de a-i asculta pe chemătorii la rătăcire, în afară de cazul în care le cunoști falsitatea pentru a o respinge.

77 Urmarea unor oameni nepotriviți ca modele

Chestiunea a șaptezeci și șaptea

إِنَّ أَئِمَّتَهُم: إِمّا عالِمٌ فاجرٌ، وإِمَّا عابدٌ جاهلٌ، كَمَا في قوله: ﴿وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَـٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوٓا۟ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَـٰبَ إِلَّآ أَمَانِىَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾ [البقرة: ٧٥-٧٨] .

Conducătorii lor sunt fie un învățat nelegiuit, fie un adorator neștiutor, după cum se spune: «Un grup dintre ei auzea cuvântul lui Allah, apoi îl denatura, după ce îl înțelesese, știind. Când îi întâlnesc pe cei care cred, spun: Credem! Iar când rămân singuri

între ei, spun: Le povestiți ceea ce Allah v-a dezvăluit, ca să se folosească de aceasta împotriva voastră înaintea Domnului vostru? Oare nu pricepeți? Oare nu știu ei că Allah cunoaște ceea ce ascund și ceea ce arată? Printre ei sunt și neștiutori de carte, care nu cunosc Scriptura decât ca recitare și nu fac decât să presupună.» (Al-Baqarah 2:75–78).

Comentariul

Modelele oamenilor din perioada ignoranței, dintre evrei, creștini și alții, sunt fie un învățat nelegiuit, care nu pune în practică știința sa, precum învățații evreilor, fie un adorator neștiutor, care lucrează fără știință, precum călugării creștini. Allah a spus:

﴿ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ﴾

Și-au luat învățații și călugării drept domni în afara lui Allah.
(At-Tawbah 9:31). · fragment

Aceștia le îngăduie cele interzise și le interzic cele îngăduite, iar ei îi ascultă. În sura Al-Baqarah, Preaînaltul spune:

﴿أَفَتَطۡمَعُونَ أَن يُؤۡمِنُواْ لَكُمۡ وَقَدۡ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ يَسۡمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ﴾

Oare nădăjduiți că vă vor crede, de vreme ce un grup dintre ei auzea cuvântul lui Allah, apoi îl denatura, după ce îl înțelesese, știind?
(Al-Baqarah 2:75).

Vorbele Sale

﴿أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُواْ لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ﴾

Oare nădăjduiți că vă vor crede, de vreme ce un grup dintre ei auzea cuvântul lui Allah, apoi îl denatura

Coran, 2:75 · fragment

se referă la învățații nelegiuiți: aud cuvântul lui Allah — Tora —, îl cunosc și îl învață, *«apoi îl denaturează»* (﴿ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ﴾), îi schimbă formularea și înțelesurile *«după ce îl înțeleseseră, știind»* (﴿مِنۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾). Adică după ce i-au cunoscut formularea și înțelesul corect, din pricina poftelor, scopurilor și dorințelor lor. Așa s-a întâmplat în povestea adulterinului din vremea Profetului ﷺ, la Madīnah. Un bărbat evreu a săvârșit adulter cu o femeie evreică. Ei au spus: *„Mergeți la omul acesta"* — îl aveau în vedere pe Muḥammad ﷺ —, fiindcă știau că în Tora se află pedeapsa cu lapidarea, dar nu o voiau. Poate că avea să judece pentru cei doi o pedeapsă mai ușoară decât lapidarea. Au venit la el și i-au cerut să judece cazul adulterinului și al adulterinei. Trimisul ﷺ a întrebat: *„Ce găsiți în Tora despre cel care săvârșește adulter?"* Iar într-o altă relatare: *„Ce găsiți în Tora despre lapidare?"* Ei au spus: *„Găsim că le înnegrim fețele, îi urcăm pe măgari și îi plimbăm prin piețe."* Profetul ﷺ l-a întrebat pe ʿAbdullāh ibn Salām, fiindcă fusese unul dintre învățații lor și intrase în Islam. El a spus: *„Au mințit, Trimis al lui Allah!"* Profetul ﷺ le-a cerut Tora. Când au adus-o, Ibn Șūriyā și-a pus degetul pe versetul lapidării. ʿAbdullāh ibn Salām i-a spus: *„Ridică-ți degetul!"* Când l-a ridicat, versetul lapidării s-a arătat în Tora. Profetul ﷺ a poruncit atunci cu privire la cei doi și au fost

lapidați cu pietre până au murit. [49]

Aceasta este o denaturare a cuvântului lui Allah de către învățații lor. Au mințit despre Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și au ascuns judecata Sa.

Tot dintre denaturările lor este ceea ce Allah a amintit: le-a poruncit să intre pe poartă prosternându-se și să spună *„ḥiṭṭah”*, adică *„șterge-ne păcatele”*. Ei au înlocuit ḥiṭṭah cu *„ḥinṭah”*, adăugând litera nūn. Astfel au adăugat în cuvântul lui Allah ceva ce nu ținea de el.

Denaturarea înseamnă a adăuga în Cartea lui Allah, a scoate din Cartea lui Allah ori a explica această Carte altfel decât potrivit înțelesului său. Aceasta este denaturarea, fiindcă ea privește fie formularea, fie înțelesul. La fel procedează oricine încearcă să explice Coranul ori hadithurile altfel decât potrivit înțelesului lor corect, pentru a-și susține doctrina, a-și urma pofta ori a-și dobândi câștigul. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا﴾

Când îi întâlnesc pe cei care cred, spun: Credem!
(Al-Baqarah 2:76), · fragment

până la sfârșitul versetului. Aceasta este fățărnicia. Fățărnicia și denaturarea textelor sunt calea evreilor.

Apoi a spus:

﴿وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِىَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ﴾

Printre ei sunt și neștiutori de carte, care nu cunosc Scriptura decât ca recitare și nu fac decât să presupună.
(Al-Baqarah 2:78).

49 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 3635, 4556, 6819 și 7543) și Muslim (nr. 1699 și 1700).

Aceștia sunt adoratorii neștiutori: citesc Tora, dar nu-i cunosc înțelesul. Oamenii îi iau drept conducători deși sunt neștiutori. Nu este îngăduit să iei drept model decât un învățat care își pune știința în practică. Aceștia sunt învățații evlavioși, rabbāniyyūn. Nici adoratorii neștiutori nu trebuie luați drept modele, chiar dacă au cumpătare față de lume și multă adorare, fiindcă nu urmează o cale corectă și nici călăuzire de la Allah, Slavă Lui, Preaînaltul.

78 Contradicția lor în iubirea față de Allah

Chestiunea a șaptezeci și opta

دعواهم مَحَبَّةَ اللهِ، مع تركهم شَرْعَهُ، فطالبهم الله بقوله:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ﴾ [آل عمران: ٣١] .

Pretenția că Îl iubesc pe Allah, deși părăsesc Legea Sa. Allah le-a cerut dovada prin vorbele Sale: «Spune: Dacă Îl iubiți pe Allah...» (Āl ʿImrān 3:31).

Comentariul

Printre rătăcirile evreilor și ale celor asemenea lor se află pretenția că Îl iubesc pe Allah, în vreme ce se împotrivesc poruncii Sale, Slavă Lui, Preaînaltul. Semnul iubirii față de Allah este urmarea poruncii Sale, după cum a spus poetul:

Cel care iubește îi dă ascultare celui iubit.

Aceasta este potrivit vorbelor Preaînaltului:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ﴾

Spune: Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă și Allah vă va iubi!
(Āl ʿImrān 3:31). · fragment

Evreii și creștinii spun:

﴿نَحْنُ أَبْنَٰٓؤُاْ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥ﴾

Noi suntem fiii lui Allah și cei iubiți de El.
(Al-Mā'idah 5:18). · fragment

Cu toate acestea, se împotrivesc Legii lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Aceasta dovedește falsitatea pretenției lor. Allah le-a cerut dovada iubirii pe care o pretind, prin urmarea Trimisului Său Muḥammad ﷺ. Când nu au făcut-o, minciuna lor s-a arătat. Tot astfel, sufiții își întemeiază religia pe faptul că Îl iubesc pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, și spun: *„Adorarea este iubire. Noi nu Îl adorăm pe Allah de teamă de Focul Său și nici din dorință pentru Paradisul Său, ci Îl adorăm fiindcă Îl iubim."* Și totuși, se împotrivesc Legii lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul: nu-l urmează pe Trimis ﷺ, ci pe șeicii lor și pe conducătorii confreriilor, cărora le jură ascultare și supunere, făgăduind să nu se împotrivească niciunei porunci, orice li s-ar porunci. Ei ajung să spună că discipolul față de șeicul său este asemenea mortului în mâinile celui care îl spală: nu are alegere și nimic în afara celor alese de șeicul său. Unde este, așadar, urmarea Trimisului ﷺ? Ei mint în această pretenție.
De aceea, Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a pus la încercare pe cei care pretind că Îl iubesc, prin acest verset:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ﴾

Spune: Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă și Allah vă va iubi!
(Āl ʿImrān 3:31). · fragment

Semnul iubirii față de Allah este urmarea Trimisului Său ﷺ. Cine are această însușire este sincer în pretenția iubirii, iar cine este lipsit de ea — de urmarea Trimisului — minte în pretenția sa. Slavă Lui, El a amintit dovada iubirii și rodul ei: dovada este urmarea Trimisului ﷺ, iar rodul este dobândirea iubirii lui Allah

pentru rob și iertarea păcatelor sale. Acest lucru se aplică și oricui pretinde că îl iubește pe Trimis, dar nu-l urmează, precum cei care pretind iubirea față de Trimis și scriu în ziare și reviste: *„Învățați-i pe copiii voștri să-l iubească pe Trimisul lui Allah* ﷺ*”*, în vreme ce născocesc inovații și instituie sărbători ale nașterii sale.
Profetul ﷺ a interzis inovațiile; ei pretind că îl iubesc, dar i se împotrivesc prin născocirea inovațiilor și superstițiilor.

79 Bizuirea pe nădejdi deșarte

Chestiunea a șaptezeci și noua

تَمَنِّيهِمِ الأَمَانِيَّ الكَّاذِبَةَ، كَقَوْلِهِمْ: ﴿لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً﴾ [البقرة: ٨٠]، وقولهم: ﴿لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ﴾ [البقرة: ١١١] .

Nutrirea unor nădejdi deșarte, precum vorbele lor: «Focul nu ne va atinge decât pentru câteva zile.» (Al-Baqarah 2:80). Și vorbele: «Nu va intra în Paradis decât cel care este evreu ori creștin.» (Al-Baqarah 2:111).

Comentariul

Evreii și creștinii se bizuie pe nădejdi deșarte și nutresc față de Allah asemenea nădejdi, după cum Allah Preaînaltul a amintit că au spus: *«Focul nu ne va atinge decât pentru câteva zile.»* (﴿لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً﴾) (Al-Baqarah 2:80). Acestea ar fi — după cum pretind — zilele în care au adorat vițelul. Allah le-a răspuns prin vorbele Sale:

﴿قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ ۖ أَمْ
تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةً
وَأَحَٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ
فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾

Spune: Ați luat un legământ de la Allah, încât Allah nu-Și va încălca legământul, sau spuneți despre Allah ceea ce nu știți? Ba da! Cei care dobândesc un rău și sunt înconjurați de păcatul lor sunt locuitorii Focului, în care vor rămâne veșnic.

(Al-Baqarah 2:80–81). · fragment

Acesta este un răspuns la vorbele lor: *«Focul nu ne va atinge decât pentru câteva zile.»* (﴿لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً﴾) (Al-Baqarah 2:80). Tot astfel le-a răspuns în sura Āl ʿImrān:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ
كِتَٰبِ ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ
وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ۝ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ

لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾

Nu i-ai văzut pe cei cărora li s-a dat o parte din Scriptură, chemați la Cartea lui Allah ca să judece între ei, apoi o parte dintre ei se întorc, îndepărtându-se? Aceasta fiindcă au spus: Focul nu ne va atinge decât pentru câteva zile. Ceea ce născoceau i-a amăgit în religia lor. Cum va fi când îi vom aduna într-o Zi asupra căreia nu este îndoială și fiecărui suflet i se va da pe deplin ceea ce a agonisit, fără să li se facă nedreptate?

(Āl ʿImrān 3:23–25).

Preaînaltul a spus:

﴿لَّيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَآ أَمَانِيِّ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ ۗ مَن يَعْمَلْ سُوٓءًا يُجْزَ بِهِۦ وَلَا يَجِدْ لَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا وَمَن يَعْمَلْ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا﴾

Nu după dorințele voastre și nici după dorințele Oamenilor Scripturii! Cine săvârșește un rău va fi răsplătit pentru el și nu va găsi în afara lui Allah nici ocrotitor, nici ajutor. Iar cei care săvârșesc fapte bune, bărbat ori femeie, fiind credincioși, aceia vor intra în Paradis și nu li se va face nedreptate nici cât adâncitura unui sâmbure de curmală.

(An-Nisāʾ 4:123–124).

80 Exagerarea în privința persoanelor

Chestiunea a optzecea

اِتِّخَاذُ قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ وَصَالِحِيهِم مَسَاجِدَ.

Luarea mormintelor profeților și ale oamenilor lor drepți drept locuri de rugăciune.

Comentariul
Printre practicile oamenilor din perioada ignoranței, dintre Oamenii Scripturii și alții, se află luarea mormintelor profeților și ale oamenilor lor drepți drept locuri de rugăciune. Aceasta a existat și continuă să existe la evrei, creștini, politeiștii arabi și la cei care se revendică de la Islam, dar adoră mormintele și mausoleele. Oamenii Scripturii au fost primii care au făcut aceasta. El ﷺ a spus: *„Cei dinaintea voastră luau mormintele drept locuri de rugăciune. Să nu luați, așadar, mormintele drept locuri de rugăciune!”* Adică locuri în care să se roage lângă ele, fiindcă rugăciunea lângă ele este o cale către adorarea lor, chiar dacă cel care se roagă I se roagă lui Allah. Dacă însă se roagă lângă un mormânt, aceasta este o cale către adorarea lui; ce să mai spunem dacă invocă mormântul, îi cere sprijin și ajutor, după cum se spune astăzi la mausolee? Aceasta ține de religia perioadei ignoranței, a evreilor, creștinilor și a altora. Când Umm Salamah și Umm Ḥabībah — Allah să fie mulțumit de ele — i-au povestit despre bisericile și chipurile pe care le văzuseră în ținutul Abisiniei, el ﷺ a spus cele ce urmează. Umm Salamah și Umm Ḥabībah emigraseră în Abisinia împreună cu soții lor, la prima

emigrare, și văzuseră acolo biserici împodobite, cu chipuri în ele. I-au amintit aceasta, iar Profetul ﷺ a spus:

„Aceia sunt oameni care, atunci când moare printre ei un om drept ori un rob drept, ridică deasupra mormântului său un loc de rugăciune și fac acolo acele chipuri. Aceștia sunt cei mai răi dintre făpturi înaintea lui Allah."

[50]

Din religia perioadei ignoranței face parte luarea apropiaților lui Allah și a oamenilor drepți drept domni în afara lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Ei pretind că aceștia îi apropie de Allah și mijlocesc pentru ei la Allah. Preaînaltul a spus:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le aduce nici rău, nici folos și spun: Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.
(Yūnus 10:18). · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾

Cei care și-au luat ocrotitori în afara Lui spun: Nu-i adorăm decât ca să ne apropie de Allah.
(Az-Zumar 39:3). · fragment

Aceștia nu cred că ei creează, dau hrană, dau viață și dau moarte; dimpotrivă, recunosc că acestea Îi aparțin numai lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. I-au luat doar ca mijlocitori între ei

50 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 427, 434 și 1341) și Muslim (nr. 528).

și Allah și le-au îndreptat felurite acte de adorare, ca să-i apropie de Allah. Aceasta este religia perioadei ignoranței, urmată și de adoratorii mormintelor din vremea noastră. Îi cerem lui Allah ocrotire și izbăvire!

Din exagerarea în privința mormintelor și a celor din ele fac parte ridicarea construcțiilor deasupra lor, aprinderea lămpilor, punerea draperiilor, scrierea pe ele, tencuirea lor și alte asemenea manifestări ale exagerării. De aceea, Trimisul ﷺ le-a interzis pe toate.

81 Exagerarea în privința locurilor rămase de la profeți

Chestiunea a optzeci și una

اتخاذ آثار أنبيائهم مساجد كما ذُكِرَ عَنْ عُمَرَ

Luarea locurilor rămase de la profeții lor drept locuri de rugăciune, după cum s-a relatat despre ʿUmar.

Comentariul

Din religia perioadei ignoranței face parte luarea locurilor rămase de la profeții lor drept locuri de rugăciune, adică să se roage acolo, căutând binecuvântare prin ele. Deosebirea dintre această chestiune și cea dinainte este că aceea privește exagerarea în privința persoanelor, iar aceasta exagerarea în privința locurilor rămase de la persoane. Āṯār este pluralul lui aṯar și înseamnă locul în care un profet a șezut ori s-a rugat. Oamenii urmăresc aceste locuri și Îl adoră acolo pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, crezând că rugăciunea în ele are o virtute aparte. Așa sunt cei care merg astăzi la peștera Ḥirāʾ fiindcă Trimisul ﷺ Îl adorase pe Allah acolo înainte de a primi misiunea profetică. Ei merg să se roage și să facă invocații acolo, deși Profetul ﷺ nu a mai vizitat-o după primirea misiunii și niciunul dintre nobilii săi companioni nu a mers la peștera Ḥirāʾ, știind că aceasta nu fusese rânduită.

Tot astfel, merg la peștera Ṯawr, în care Profetul ﷺ s-a ascuns înaintea emigrării, se roagă acolo, pun parfum și uneori aruncă bani în ea.

Toate acestea țin de religia perioadei ignoranței. Aceasta este cea care venerează locurile rămase de la profeții săi. De aceea, când ʿUmar — Allah să fie mulțumit de el — i-a văzut pe oameni mergând la copacul legământului, a spus: *„Cei dinaintea voastră nu au pierit decât fiindcă au urmărit locurile rămase de la profeții lor”*, apoi a poruncit tăierea copacului. Profetul ﷺ nu mersese în aceste locuri pentru a le rândui ca practică religioasă. Cât despre locurile pe care Profetul ﷺ le-a ales pentru a rândui o practică religioasă, precum rugăciunea sa lângă Maqām Ibrāhīm, potrivit vorbelor Preaînaltului

﴿وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلًّى﴾

Luați locul lui Ibrāhīm drept loc de rugăciune!
(Al-Baqarah 2:125), · fragment

rugăciunea în ele este rânduită, urmându-l pe Profet ﷺ. Dar șederea sa în peștera Ḥirāʾ, în peștera Ṯawr ori pe drumul dintre Makkah și Madīnah, pentru odihnă, nu a fost făcută pentru a rândui o practică religioasă, ci s-a petrecut întâmplător și din nevoie.

Trebuie deosebite aceste două situații. Locurile pe care nu le-a ales pentru a rândui o practică religioasă, ci doar a trecut prin ele ori a șezut acolo din obișnuință, pentru odihnă sau fiindcă l-a prins vremea rugăciunii și s-a rugat fără să fi ales anume acel loc, nu trebuie luate drept locuri de rugăciune doar fiindcă Trimisul s-a rugat acolo. El nu a urmărit locul în sine; vremea rugăciunii l-a ajuns acolo și s-a rugat. Locul acela și celelalte locuri de pe pământ sunt deopotrivă, fără vreo însușire aparte. În plus, urmărirea acestor locuri duce mai târziu la idolatrie, prin faptul că oamenii caută binecuvântare prin ele, le caută de departe și călătoresc spre ele. Astfel se petrece ceea ce s-a petrecut la comunitățile dinainte în privința asocierii și poate că se vor ridica și construcții deasupra lor. Sunt unii care cer aceasta astăzi și spun: *„Ridicați construcții în locurile prin care a trecut Trimisul și în care a șezut, pentru a le păstra amintirea.”* Acestea sunt vorbe

false. Noi nu facem ceva ce predecesorii noștri drepți nu au făcut. Dacă aceasta ar fi fost rânduită, companionii, urmașii lor și cei de după ei ne-ar fi precedat în ea. Comunitățile nu au pierit decât prin asemenea fapte. Reînvierea locurilor legate de cei veneraţi duce la idolatrie, după cum s-a întâmplat neamului lui Nūḥ și comunităților dinainte. Să nu se spună că oamenii de astăzi își cunosc religia și nu există temere pentru ei: vor veni generații neștiutoare, cărora Satana le va înfrumusețea idolatria.
Niciun om nu este la adăpost de ispită, după cum cel apropiat de Allah, Ibrāhīm — pacea asupra sa — a spus:

﴿وَٱجۡنُبۡنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعۡبُدَ ٱلۡأَصۡنَامَ﴾

Ferește-mă pe mine și pe fiii mei de adorarea idolilor!
(Ibrāhīm 14:35). · fragment

82 Recurgerea la mijloacele asocierii

Chestiunea a optzeci și doua

اتخاذ السرج على القبور .

Punerea lămpilor la morminte.

Comentariul

Punerea lămpilor la morminte înseamnă să se așeze acolo lumini, din candele, felinare ori electricitate, sub formă de lămpi, în vederea vizitei. Aceasta nu este îngăduită, fiindcă se numără printre pricinile asocierii. Dacă oamenii au nevoie de lumină pentru a îngropa un mort, aduc cu ei o lampă ori un felinar, potrivit nevoii. A instala însă stâlpi de electricitate și a lumina cimitirul este interzis. El ﷺ a spus: *„Allah le-a blestemat pe femeile care vizitează mormintele și pe cei care iau mormintele drept locuri de rugăciune și pun lămpi la ele."* [51] Hadithul se află în colecțiile Sunan. Blestemarea de către Profet ﷺ a femeilor care vizitează mormintele arată că femeii îi este interzisă vizitarea cimitirelor și că vizitarea mormintelor este numai pentru bărbați. Blestemul arată că vizitarea mormintelor de către femeie este unul dintre păcatele mari.

El ﷺ i-a blestemat și pe cei care iau mormintele drept locuri de rugăciune, adică le caută anume pentru a se ruga lângă ele ori ridică moschei deasupra lor — iar aceasta este și mai grav —, precum și pe cei care le luminează. Aceasta este o cale către

51 Relatat de Abū Dāwūd (2/362, nr. 3236) și At-Tirmiḍī (2/136, nr. 320). Abū ʿĪsā a spus: „Hadithul lui Ibn ʿAbbās este un hadith bun." Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (nr. 5109).

asociere: mormintele să fie adorate și invocate în afara lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Mormintele trebuie lăsate așa cum erau mormintele companionilor în vremea Profetului ﷺ: nu se pun lămpi la ele și nu se ridică zidiri deasupra lor, ci sunt lăsate în starea lor, ridicate deasupra pământului numai cu o palmă și însemnate cu pietre, ca să se știe că sunt morminte. Nu se adaugă nimic peste aceasta. El ﷺ i-a spus lui ʿAlī ibn Abī Ṭālib: *„Să nu lași niciun mormânt înălțat”* — adică ridicat — *„fără să-l nivelezi.”* [52] Adică să-i înlături înălțarea și să-l aduci la nivelul pământului. Înălțarea și ridicarea lui îi îmbie pe neștiutori să-l caute, iar asocierea pătrunde în inimile neștiutorilor mai repede decât șuvoiul în vale. Diavolii dintre oameni și jinni le înfrumusețează oamenilor aceste lucruri și îi ispitesc prin ele. Dacă mormântul nu are nimic care să atragă privirea și nu se știe dacă este mormântul unui profet ori al altcuiva, aceasta ține mai departe ispita. Dar dacă este căutat anume, venerat, împodobit cu zidiri și ornamente și luminat, privirile se îndreaptă spre el. Neștiutorii spun: *„Nu s-au făcut toate acestea decât fiindcă el are o taină”* și îl caută pentru adorare.

În privința mormintelor trebuie urmată călăuzirea Profetului ﷺ, fără exagerare, zidiri, lămpi aprinse, inscripții, tencuire ori alte asemenea lucruri, așa cum erau mormintele în vremea Profetului ﷺ.

52 Relatat de Muslim (nr. 969).

83 Stăruirea lor lângă morminte

Chestiunea a optzeci și treia

اتخاذ القبور أعياداً

Luarea mormintelor drept locuri de adunare repetată.

Comentariul

Aʿyād este pluralul lui ʿīd: ceea ce se repetă și revine. Se împarte în două categorii:

Un ʿīd legat de timp, precum sărbătoarea de la sfârșitul Ramaḍānului și sărbătoarea Al-Aḍḥā.

A doua categorie: un ʿīd legat de loc, adică un loc în care oamenii se adună an de an, săptămână de săptămână ori lună de lună, pentru adorare. Profetul ﷺ spune: *„Nu luați mormântul meu drept loc de adunare repetată!"* Adică un loc în jurul căruia să vă adunați, lângă care să stăruiți și la care să reveniți. *„Trimiteți binecuvântări asupra mea oriunde vă aflați, căci binecuvântările voastre ajung la mine."* [53] A trimite binecuvântări asupra Trimisului lângă mormântul său nu are o însușire aparte. Trimite binecuvântări asupra sa în orice loc, la răsărit ori la apus: în orice loc ai trimite binecuvântări asupra Trimisului, acestea ajung la el.

Repetarea vizitei și șederea lângă el înseamnă luarea lui drept loc de adunare repetată, iar aceasta duce la asociere. Oamenii din perioada ignoranței iau mormintele celor drepți drept asemenea locuri: se adună în jurul lor și stăruie lângă ele. Așa se petrece astăzi la mormântul lui Al-Badawī și la altele: vizitatorii vin din

53 Relatat de Abū Dāwūd (2/366, nr. 2042). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (nr. 7226).

toate părțile, se așază, ridică corturi, aduc jertfe și stau zile întregi lângă mormântul lui Al-Badawī ori al altuia. Aceasta ține de religia perioadei ignoranței. Dacă adunarea în jurul mormântului Trimisului ﷺ și revenirea repetată la el au fost interzise, cum stau lucrurile în privința mormântului altcuiva? Aceasta este una dintre căile către asociere.

Un om l-a întrebat pe Profet ﷺ despre un legământ prin care făgăduise să sacrifice niște cămile la Buwānah — numele unui loc. Profetul ﷺ l-a întrebat: *„Se afla acolo vreun idol dintre idolii perioadei ignoranței, care era adorat?"* Ei au spus: *„Nu."* A întrebat: *„Se ținea acolo vreuna dintre sărbătorile lor"* — adică o adunare la care se strângeau? Ei au spus: *„Nu."* El a spus: *„Împlinește-ți legământul, căci nu se împlinește un legământ în neascultarea față de Allah și nici în privința a ceea ce fiul lui Ādam nu stăpânește."* [54]

Dovada urmărită sunt vorbele sale: *„Se ținea acolo vreuna dintre sărbătorile lor?"* Adică un ʿīd legat de loc. Aceasta dovedește că nu este îngăduit să se aleagă un loc anume pentru adorare decât dintre cele pe care Allah și Trimisul Său le-au ales, precum moscheile și locurile ritualurilor de Ḥajj și ʿUmrah. În afara acestora, întregul pământ este deopotrivă. El ﷺ a spus: *„Pământul mi-a fost făcut loc de rugăciune și mijloc de purificare."* [55]

54 Relatat de Abū Dāwūd (3/394, nr. 3313).

55 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 335 și 438) și Muslim (nr. 521, 522 și 523).

84 Apropierea de Allah prin sacrificare lângă morminte

Chestiunea a optzeci și patra

الذبح عند القبور

Sacrificarea lângă morminte.

Comentariul
Allah Preaînaltul a spus:

﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ﴾

Roagă-te Domnului tău și adu jertfă!
Coran, 108:2

(Al-Kawṯar 108:2). Preaînaltul a spus și:

﴿مِّلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ قُلْ إِنَّ صَلَاتِى وَنُسُكِى وَمَحْيَاىَ وَمَمَاتِى لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Religia lui Ibrāhīm, cel drept în credință, care nu era dintre politeiști. Spune: Rugăciunea mea, jertfa mea, viața mea și moartea mea Îi aparțin lui Allah, Domnul lumilor.
(Al-Anʿâm 6:161–162). · fragment

Așadar, sacrificarea este adorare a lui Allah.

Sacrificarea lângă morminte, dacă este făcută pentru venerarea lor, este asociere majoră. Dacă este făcută pentru cinstirea lui Allah, dar cel care o săvârșește lângă mormânt crede că aceasta este rânduită, este inovație și o cale către asociere. Nu este îngăduită sacrificarea lângă morminte, chiar dacă cel care sacrifică nu are o credință aparte în morminte, ci sacrifică pentru Allah. Dacă oamenii se obișnuiesc să sacrifice lângă morminte, aceasta ajunge să ducă la adorarea lor în afara lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Tot astfel, sacrificarea pentru jinni, pentru a se feri de răul lor ori pentru vindecare, este asociere cu Allah.

Sacrificarea pentru hrană ori pentru cinstirea unui oaspete, rostind numele lui Allah asupra animalului, nu este însă oprită, fiindcă ține de obiceiuri, nu de actele de adorare.

Sacrificarea de Al-Aḍḥā, sacrificarea de ʿaqīqah și sacrificarea prin care se urmărește adorarea sunt adorare a lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Nu se sacrifică pentru o făptură, venerând-o cu venerarea proprie adorării, și nici lângă mormântul unei făpturi, fiindcă aceasta ajunge să ducă la adorarea ei.

85 Păstrarea vestigiilor celor veneraţi

Chestiunile a optzeci şi cincea şi a optzeci şi şasea

التَّبَرُّكُ بآثار المعظَّمين، كدار النَّدوة، وافتخار من كانت تحت يده بذلك، كما قيل لحكيم بن حزام: بعت مكرمة قريش؟! فقال: ذهبت المكارم إلا التقوى .

Căutarea binecuvântării prin vestigiile celor veneraţi, precum Dār an-Nadwah, şi mândria celui care le are în stăpânire. Astfel i s-a spus lui Ḥakīm ibn Ḥizām: „Ai vândut cinstea qurayšiţilor?!" El a răspuns: „Toate cinstirile au trecut, în afară de evlavie."

Comentariul

Venerarea vestigiilor unor învăţaţi, regi ori conducători, prin readucerea lor la viaţă, restaurarea şi îngrijirea lor, este una dintre căile către asociere şi ţine de religia perioadei ignoranţei. Vine mai târziu o generaţie şi spune — ori Satana le spune —: *„Părinţii voştri nu au păstrat aceste vestigii decât fiindcă în ele se află binecuvântare şi bine."* Atunci le adoră în afara lui Allah, fiindcă prima generaţie le-a pregătit pricinile. Aşa a făcut Satana cu neamul lui Nūḥ, când le-a poruncit să facă chipurile celor drepţi pentru a le însufleţi râvna pentru adorare. Ei au întemeiat aceasta cu o intenţie bună, dar a venit o generaţie neştiutoare şi le-a adorat. Aceasta ţine de practicile perioadei ignoranţei. Ei sunt cei care venerează vestigiile celor măreţi, le păstrează şi le îngrijesc,

iar apoi acestea sunt adorate în afara lui Allah, chiar dacă după multă vreme.

Să nu spună cineva: *„Oamenii de astăzi urmează religia corectă și monoteismul."*

Noi spunem: privirea nu trebuie mărginită la vremea de față, ci trebuie îndreptată și spre viitor. Nici cei de astăzi nu sunt la adăpost de ispită, însă primejdia viitorului este mai mare. Nu este îngăduită îngrijirea acestor vestigii. Comunitățile nu au pierit decât prin asemenea lucruri: au venerat vestigiile mai-marilor lor, până când acestea au devenit idoli pentru cei de mai târziu. Musulmanii trebuie să ia aminte la aceasta.

Șeicul a amintit drept dovadă Dār an-Nadwah din Makkah, locul unde mai-marii qurayšiților se adunau pentru a se sfătui asupra lucrurilor însemnate.

Când a venit Islamul și perioada ignoranței s-a încheiat, clădirea Dār an-Nadwah a rămas în starea sa până în vremea lui Muʿāwiyah — Allah să fie mulțumit de el. El a cumpărat-o de la Ḥakīm ibn Ḥizām — Allah să fie mulțumit de el —, pentru a o avea în proprietate, a o folosi drept locuință și a-i schimba înfățișarea. Oamenii l-au mustrat pe Ḥakīm pentru aceasta și i-au spus: *„De ce ai vândut acest vestigiu al strămoșilor noștri? Ai vândut cinstea qurayšiților!"* El — Allah să fie mulțumit de el — a spus: *„Toate cinstirile au trecut, în afară de evlavie."* Aceasta este luată din vorbele Preaînaltului:

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ﴾

Cel mai cinstit dintre voi înaintea lui Allah este cel mai evlavios.
(Al-Ḥujurāt 49:13). · fragment

Acesta este răspunsul drept, potrivit cuvântului lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, din lumina discernământului și a credinței.

Aceasta dovedește că nu este îngăduită păstrarea vechilor vestigii, fiindcă duce la asociere, chiar dacă mai târziu. Religia a venit să închidă căile care duc la asociere.

87 Însușiri ale perioadei ignoranței rămase la unii din această comunitate

Chestiunile a optzeci și șaptea, a optzeci și opta, a optzeci și noua și a nouăzecea

---

الفَخْرُ بالأحساب، الطعن في الأنساب، الاستسقاء بالأنواء، النياحة على الميت

Mândria cu obârșia, ponegrirea neamurilor, cererea ploii prin stele și tânguirea pentru mort.

Comentariul

Aceste patru chestiuni țin de practicile perioadei ignoranței. El ﷺ a spus: *„Patru lucruri din comunitatea mea țin de practicile perioadei ignoranței și nu le vor părăsi: mândria cu obârșia, ponegrirea neamurilor, cererea ploii prin stele și tânguirea pentru mort.”* [56]

56 Relatat de Muslim (nr. 934).

Mândria cu obârșia înseamnă ca omul să se fălească cu măreția părinților și a bunicilor săi. Aceasta ține de religia perioadei ignoranței. Ei se adunau la Minā și, în loc să-L pomenească pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, aminteau faptele de fală ale părinților lor. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا﴾

Când v-ați împlinit ritualurile, pomeniți-L pe Allah așa cum îi pomeniți pe părinții voștri ori cu o pomenire și mai puternică!
(Al-Baqarah 2:200). · fragment

Datoria este să-L pomenim pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu să-i pomenim pe părinți și bunici.
Ponegrirea neamurilor este, de pildă, să spui: *„Cutare nu are obârșie”*, ori: *„Cutare este dintr-un trib care nu are obârșie aleasă.”* Aceasta înseamnă să-i înjosești pe ceilalți. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ﴾

O, oameni! Noi v-am creat dintr-un bărbat și o femeie și v-am făcut popoare și triburi, ca să vă cunoașteți unii pe alții. Cel mai cinstit dintre voi înaintea lui Allah este cel mai evlavios.
(Al-Ḥujurāt 49:13). · fragment

Cinstea nu stă în neam, ci în evlavie. Neamul nu-ți folosește dacă ești lipsit de evlavie. El ﷺ a spus: *„Pe cel ținut în urmă de*

faptele sale nu-l va grăbi neamul său." [57] Omului nu-i folosește că este qurayšit, că este dintre Banū Hāšim ori din familia Trimisului ﷺ dacă nu are fapte bune. Nu-i folosesc decât faptele bune și teama de Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Cererea ploii prin stele înseamnă credința că ploaia cade prin influența răsăritului ori apusului unei stele. Aceasta ține de religia perioadei ignoranței. Ploaia vine numai prin voința lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul.

﴿وَهُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ مِنۢ بَعْدِ مَا قَنَطُوا۟ وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُۥ﴾

El este Cel care pogoară ploaia după ce ei și-au pierdut nădejdea și Își răspândește mila.
(Aš-Šūrā 42:28). · fragment

Allah este Cel care pogoară ploaia prin dorința, voința și înțelepciunea Sa. O pogoară cum voiește, Slavă Lui, Preaînaltul: o trimite asupra unui ținut și o oprește de la altul.

﴿وَلَقَدْ صَرَّفْنَٰهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا۟ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا﴾

Noi am împărțit-o între ei ca să ia aminte, însă cei mai mulți oameni au stăruit numai în nerecunoștință.
(Al-Furqān 25:50).

Credința că răsăritul ori apusul unei stele influențează căderea ploii este asociere, de care omul trebuie să se pocăiască. Căderea ploii trebuie atribuită lui Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Tânguirea pentru mort înseamnă ridicarea glasului la moartea cuiva, din nerăbdare și nemulțumire, ori înșirarea însușirilor sale

57 Fragment dintr-un hadith relatat de Muslim (nr. 2699).

frumoase. Tânguirea este unul dintre păcatele mari. El ﷺ a spus: *„Bocitoarea, dacă nu se pocăiește înainte de moarte, va fi ridicată în Ziua Învierii purtând un veșmânt de smoală și o haină de râie."* [58] Tânguirea este, așadar, unul dintre păcatele mari și ține de practicile perioadei ignoranței. Datoria este răbdarea și nădejdea în răsplată.

Plânsul pentru mort nu intră în aceasta, fiindcă omul nu are puterea să-l oprească. Profetul ﷺ a plâns când i-a murit fiul Ibrāhīm și a spus:

> *„Ochiul lăcrimează, inima se întristează și nu spunem decât ceea ce Îl mulțumește pe Domnul. Suntem întristați de despărțirea de tine, Ibrāhīm."*

[59] El ﷺ a spus și: *„Allah nu pedepsește pentru lacrimile ochilor și nici pentru întristarea inimii, dar pedepsește pentru aceasta"* — adică limba — *„ori Se îndură."* [60] Dacă omul rostește la nenorocire cuvinte care Îl mulțumesc pe Allah și spune: *„Noi Îi aparținem lui Allah și la El ne întoarcem"*, Îl laudă pe Allah și Îi mulțumește, Allah îl iartă și îi alină nenorocirea.

Aceste patru lucruri țin de practicile perioadei ignoranței și continuă să existe printre oameni. Oamenii trebuie să se pocăiască de ele. Hadithul arată că nu oricine are ceva din practicile perioadei ignoranței este necredincios. Unele asemenea practici sunt necredință, iar altele sunt mai prejos de aceasta.

58 Relatat de Muslim (nr. 934).

59 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 1303) și, într-o formulare asemănătoare, de Muslim (nr. 2315).

60 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 1304) și Muslim (nr. 924).

91 Întemeierea societății lor pe nedreptate

Chestiunea a nouăzeci și una

إِنَّ أَجَلَّ فَضَائِلِهُمُ الْبَغْيُ، وَقَدْ ذَكَرَ اللهُ فِيهِ مَا ذَكَرَ

Printre cele mai de seamă virtuți ale lor se afla nedreptatea. Allah a spus despre ea ceea ce a spus.

Comentariul

Nedreptatea înseamnă încălcarea drepturilor oamenilor în privința vieții, a averii și a onoarei lor. Oamenii perioadei ignoranței o socoteau printre faptele lor de fală și se lăudau cu ea în poeziile și cuvântările lor. Islamul a venit cu interzicerea ei și cu oprirea de la ea, a poruncit dreptatea între oameni și i-a îngăduit celui nedreptățit să-și ceară dreptul prin pedeapsa echivalentă, pentru ca asupritorul să fie oprit, iar cel asuprit să-și dobândească dreptul. Preaînaltul a spus:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلْإِثْمَ وَٱلْبَغْيَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا۟ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

Spune: Domnul meu a oprit numai faptele rușinoase, atât cele vădite, cât și cele ascunse, păcatul și nedreptatea fără drept, să-I faceți lui Allah asociați pentru care El nu a pogorât nicio dovadă și să spuneți despre Allah ceea ce nu știți.

(Al-Aʿrāf 7:33).

El a pomenit nedreptatea alături de faptele rușinoase, de asociere și de a vorbi despre El fără știință.
Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ وَٱلْإِحْسَٰنِ وَإِيتَآئِ ذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ ٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ وَٱلْبَغْىِ ۚ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾

Allah poruncește dreptatea, facerea de bine și dărnicia față de rude și oprește de la faptele rușinoase, de la ceea ce este osândit și de la nedreptate. El vă îndeamnă, ca voi să luați aminte.

(An-Naḥl 16:90).

Profetul ﷺ a spus în predica de rămas-bun:

„Viețile, onoarea și averile voastre sunt sacre unii față de alții, așa cum sunt sacre această zi a voastră, în acest ținut al vostru, în această lună a voastră. Oare am transmis?”

61

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا﴾

Cel care ucide cu bună știință un credincios va avea drept răsplată Gheena, în care va rămâne veșnic. Allah Se va mânia pe el, îl va blestema și îi va pregăti o pedeapsă măreață.

(An-Nisāʾ 4:93).

Prin aplicarea acestor rânduieli dumnezeiești s-a statornicit siguranța, s-a răspândit dragostea între musulmani și au dispărut dintre ei neorânduiala și trufia perioadei ignoranței. Lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor.

61 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 67, 105 și 1739) și Muslim (nr. 1679).

92 Lauda de sine, fără temei ori cu temei

Chestiunea a nouăzeci și doua

إِنَّ أَجَلَّ فَضَائِلِهُمُ الفَخْرُ وَلَوْ بِحَقٍّ، فَنُهِيَ عَنْهُ .

Printre cele mai de seamă virtuți ale lor se afla lauda de sine, chiar și cu temei; de aceea ea a fost interzisă.

Comentariul

Printre practicile perioadei ignoranței se află lauda de sine, chiar și cu temei. Ei se făleșc cu faptele lor și cu faptele părinților lor. Aceasta este interzisă, fiindcă fălirea cu faptele duce la admirația de sine și la disprețuirea celorlalți. Ea este interzisă și ține de practicile perioadei ignoranței. Musulmanului nu-i este îngăduit să se fălească, fiindcă, oricât s-ar strădui și oricât ar face, rămâne cu lipsuri și nu împlinește tot ceea ce Allah i-a impus. Dreptul lui Allah este măreț, dreptul părinților este măreț, dreptul rudelor este măreț, iar el are îndatoriri însemnate pe care trebuie să le împlinească. Cum să se fălească omul dacă a făcut un bine, o faptă frumoasă ori o faptă bună, când nu a împlinit decât puțin? Aceasta privește fălirea în relația sa cu făpturile. Dacă însă se fălește cu faptele sale din relația cu Allah, aceasta este și mai grav, fiindcă duce la admirația față de propria faptă și la a o socoti mare, iar aceasta anulează fapta.

Omul trebuie să se socotească mereu și întotdeauna cu lipsuri în relația sa cu Allah — iar aceasta este limpede — și, de asemenea, în relația sa cu făpturile. Dacă se socotește cu lipsuri, aceasta îl îndeamnă la smerenie și la mai mult bine. Dacă însă se socotește împlinit și crede că și-a îndeplinit datoria, aceasta îl face

să înceteze să facă bine. Socotește că a ajuns la capăt și încetează să facă bine.

Așadar, lauda de sine nu se cuvine să vină de la un musulman; ea ține de practicile perioadei ignoranței. Când Profetul ﷺ a pomenit că este cel mai de seamă dintre urmașii lui Adam, a spus: *„Fără laudă de sine."* [62] Nimeni nu îi este egal în această poziție, și totuși a spus: *„Fără laudă de sine"*, îndepărtând de la sine fălirea. El a vestit aceasta numai pentru a vorbi despre harul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, și pentru a-I mulțumi pentru el, nu pentru a se făli.

62 Abū Saʿīd Al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Eu sunt cel mai de seamă dintre urmașii lui Adam în Ziua Învierii, fără laudă de sine. În mâna mea este stindardul laudei, fără laudă de sine. Nu va fi în acea zi niciun profet, de la Adam încoace, care să nu fie sub stindardul meu. Eu sunt primul pentru care se va despica pământul, fără laudă de sine…" Relatat de At-Tirmiḏī (5/308, nr. 3148; 5/587, nr. 3615). În ambele locuri a spus: „Acesta este un hadith bun." Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (nr. 1468).

93 Partizanatul detestabil

Chestiunea a nouăzeci și treia

أَنَّ تَعَصُّبَ الإِنْسَانِ لِطَائِفَتِهِ عَلَى الحَقِّ وَالبَاطِلِ، أَمْرٌ لاَبُدَّ مِنْهُ عِنْدَهُمْ، فَذَكَرَ اللهُ فِيهِ مَا ذَكَرَ

Ei socoteau că omul trebuie neapărat să fie părtinitor față de grupul său, în adevăr și în neadevăr. Allah a spus despre aceasta ceea ce a spus.

Comentariul

Partizanatul osândit înseamnă stăruința în neadevăr, deși îi cunoști falsitatea, din trufie și încăpățânare și pentru a susține o persoană ori un trib, fie că are dreptate, fie că greșește. Aceasta ține de practicile perioadei ignoranței.

Poetul lor spune:

Nu sunt decât unul din Ġaziyyah: dacă ea se rătăcește, mă rătăcesc; dacă Ġaziyyah urmează calea dreaptă, o urmez.

Allah a pogorât despre aceasta ceea ce a pogorât, precum cuvintele Preaînaltului: *«Să nu vă împingă ura față de un neam să nu fiți drepți!»* (﴿وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعْدِلُوا۟﴾) (Al-Māʾidah 5:8). Adică: să nu vă facă ura față de un neam să nu fiți drepți cu ei, chiar dacă vă sunt dușmani. Dreptatea este cerută atât față de prieteni, cât și față de dușmani. Preaînaltul a spus: *«Când vorbiți, fiți drepți, chiar dacă este vorba de o rudă!»* (﴿وَإِذَا قُلْتُمْ فَٱعْدِلُوا۟ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ﴾) (Al-Anʿām 6:152). Rudenia să nu te facă să părtinești nedrept ruda ta. Dimpotrivă, dacă greșește, îi

îndrepți greșeala și nu o urmezi, ci o sfătuiești. *«Când vorbiți, fiți drepți, chiar dacă este vorba de o rudă!»*
﴿وَإِذَا قُلْتُمْ فَٱعْدِلُوا۟ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ﴾ (Al-Anʿām 6:152). Preaînaltul a spus:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوا۟ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلْقِسْطِ﴾

O, voi cei care credeți! Fiți statornici pentru Allah, martori cu dreptate!
(Al-Māʾidah 5:8). · fragment

Preaînaltul a spus și:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوا۟ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوْ
عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا
فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُوا۟ ۚ وَإِن تَلْوُۥٓا۟ أَوْ
تُعْرِضُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴾

O, voi cei care credeți! Fiți statornici în dreptate, martori pentru Allah, chiar împotriva voastră, a părinților ori a rudelor! Fie că este bogat ori sărac, Allah are mai mult drept asupra amândurora. Nu urmați patima, ca să vă abateți de la dreptate! Dacă răstălmăciți ori vă întoarceți, Allah este Cunoscător a ceea ce faceți.
(An-Nisāʾ 4:135).

Omul trebuie să fie drept cu sine, cu ruda sa, cu prietenul său și cu dușmanul său. Dușmănia față de cineva să nu-l împingă să-l nedreptățească ori să-l asuprească. Așa este musulmanul.

Oamenii perioadei ignoranței sunt însă părtinitori față de neamul lor, chiar dacă neamul lor este nedrept. Allah, Mărețul și Preaînaltul, ne-a poruncit să ne deosebim de ei și să rostim adevărul, chiar împotriva noastră, a rudelor, a prietenilor și a dușmanilor noștri. El ﷺ a spus: *„Ajută-l pe fratele tău, fie că este asupritor, fie că este asuprit."* Ei au spus: *„Trimis al lui Allah, îl ajutăm dacă este asuprit, dar cum să-l ajutăm dacă este asupritor?!"* El a spus: *„Îl oprești de la nedreptate: aceasta înseamnă să-l ajuți."* [63] Să-l ajuți înseamnă să-l oprești de la nedreptate, nu să-l sprijini în nedreptate. Aceasta ar însemna să-l părăsești fără ajutor.

63 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 2443, 2444 și 6952).

94 Pedepsirea celui nevinovat pentru fapta altuia

Chestiunea a nouăzeci și patra

أَنَّ مِنْ دِينِهِمْ: أَخْذَ الرَّجُلِ بِجَرِيمَةِ غَيْرِهِ، فَأَنْزَلَ اللهُ:

﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ﴾ [فاطر: ١٨].

Ținea de religia lor să-l pedepsească pe om pentru fapta altuia. Atunci Allah a pogorât: «Niciun suflet împovărat nu va purta povara altuia.» (Fāțir 35:18).

Comentariul

Printre practicile perioadei ignoranței se afla pedepsirea omului pentru fapta altuia. Atunci Allah Preaînaltul a pogorât:

﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ﴾

Niciun suflet împovărat nu va purta povara altuia.
(Fāțir 35:18). · fragment

Cel care nu a săvârșit o nedreptate nu este tras la răspundere pentru nedreptatea altuia, chiar dacă acela îi este văr, tată ori fiu. Făptașul nu săvârșește o faptă rea decât spre propria sa răspundere. Cel nevinovat nu este pedepsit pentru fapta agresorului. Dacă altcineva decât agresorul este pedepsit pentru

agresiunea acestuia, aceasta este o nedreptate și o asuprire pe care Islamul nu le încuviințează.

Și acum, în unele comunități de beduini, dacă o persoană dintr-un trib săvârșește o agresiune, iar acea persoană nu are însemnătate, nu îi aplică ei pedeapsa echivalentă. În schimb, ucid ori se răzbună pe altcineva din trib, care are o poziție mai înaltă și mai multă putere. Nu îl pedepsesc pe agresor, ci pe căpetenia tribului ori pe cineva cu însemnătate sau rang în trib. Aceasta ține de practicile perioadei ignoranței.

Fapta trebuie să-l privească numai pe cel care a săvârșit-o, iar pedeapsa echivalentă să-i fie aplicată făptașului. Aceasta este dreptatea…

﴿فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَٱعۡتَدُواْ عَلَيۡهِ بِمِثۡلِ مَا ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ﴾

Celui care vă atacă răspundeți-i în aceeași măsură în care v-a atacat!

(Al-Baqarah 2:194). · fragment

Așadar, aceasta este o regulă însemnată: răspunderea pentru faptă îl privește pe cel care a săvârșit-o și nu se întinde asupra altuia.

Dacă spui: *„Se poate aduce împotriva acestei reguli faptul că Allah a pus prețul sângelui pentru uciderea din greșeală în sarcina rudelor agnatice care îl plătesc, nu în sarcina ucigașului. Nu înseamnă aceasta să-l împovărezi pe altul decât făptașul cu vina acestuia?”*

Spunem: nu; aceasta ține de dreptate și de ajutorul reciproc. Fiindcă ucigașul din greșeală nu a avut intenție, se cuvine ca rudele sale pe linie masculină să-l ajute. Așa cum i-ar moșteni averea dacă ar muri, tot astfel suportă pentru el urmările greșelii săvârșite fără intenție. Cât despre cel care săvârșește fapta cu bună știință, pedeapsa îl privește numai pe el. De aceea rudele agnatice nu suportă prețul sângelui pentru o faptă intenționată.

95 Înjosirea omului pentru un neajuns al altuia

Chestiunea a nouăzeci și cincea

تَعْيِير الرَّجُلِ بِمَا فِي غَيْرِهِ، فَقَالَ: "أَعَيَّرتَهُ بِأُمِّهِ؟! إِنَّكَ امْرُؤٌ فِيكَ جَاهِلِيَّةٌ"

Înjosirea omului pentru ceva ce se află la altul. El a spus: „L-ai înjosit din pricina mamei sale?! Ești un om în care se află o însușire a perioadei ignoranței.”

Comentariul

Aceasta apare în întâmplarea lui Abū Ḍarr, Allah să fie mulțumit de el, când i-a spus unuia dintre cei mai de seamă companioni, dintre primii care au îmbrățișat Islamul: *„Fiu al celei negre!”* — fiindcă mama lui era neagră. El ﷺ i-a spus: *„L-ai înjosit din pricina mamei sale? Ești un om în care se află o însușire a perioadei ignoranței.”* [64] Înjosirea cuiva pentru ceva ce nu se află la el, ci la altul, ori pentru obârșia sa de rând ține de practicile perioadei ignoranței. Nu oricine are o însușire dintre însușirile perioadei ignoranței este necredincios.

64 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 30 și 6050) și Muslim (nr. 1661).

96 Fălirea cu faptele lor bune

Chestiunea a nouăzeci și șasea

الافْتِخَارُ بِوِلاَيَةِ البَيْتِ، فَذَمَّهُمُ اللهُ بِقَوْلِهِ: ﴿مُسْتَكْبِرِينَ بِهِۦ سَٰمِرًا تَهْجُرُونَ﴾ [المؤمنون:٦٧].

Fălirea cu administrarea Casei. Allah i-a osândit prin cuvintele Sale: «Fălindu-vă cu ea, petreceați nopțile vorbind de rău.» (Al-Mu'minūn 23:67).

Comentariul

Printre practicile perioadei ignoranței se afla fălirea cu îngrijirea locurilor de pelerinaj: păzirea și organizarea lor, hrănirea celor care veneau la ele și adăparea pelerinilor. Se făleau cu această lucrare:

﴿مُسْتَكْبِرِينَ بِهِۦ﴾

Fălindu-vă cu ea
(Al-Mu'minūn 23:67), · fragment

adică prin administrarea Casei, prin slujirea Casei celei cinstite și a celor care veneau la ea. Se făleau cu aceasta înaintea celorlalți arabi. Aceasta ține de practicile perioadei ignoranței, fiindcă slujirea caselor lui Allah este adorare. Omului nu-i este îngăduit să se fălească cu adorarea: prin ea caută apropierea de Allah, nu dorește lauda și preamărirea oamenilor. Dimpotrivă, Îl laudă pe Allah că l-a făcut dintre cei care împlinesc această lucrare, fără să se trufească ori să se fălească prin ea.

În loc să creadă în Trimis și în Carte și să-l urmeze, ei se fălesc cu lucrarea lor la Casă și socotesc că aceasta îi scutește de urmarea Cărții și a Trimisului ﷺ. Acesta este motivul pentru care au fost osândiți: au înlocuit urmarea Cărții cu slujirea Casei, socotind că aceasta le este de ajuns. Aceasta ține de practicile perioadei ignoranței.
Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ ٱلْحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَجَٰهَدَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ لَا يَسْتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ați socotit adăparea pelerinilor și îngrijirea Moscheii Sacre asemenea faptei celui care crede în Allah și în Ziua de Apoi și luptă pe calea lui Allah? Ei nu sunt egali înaintea lui Allah.
(At-Tawbah 9:19). · fragment

Da, adăparea pelerinilor și îngrijirea Moscheii Sacre sunt fapte bune. Omul însă nu se fălește cu aceasta și nu socotește că îi este de ajuns. Dimpotrivă, trebuie să ia parte și la celelalte fapte bune, care sunt mai măreațe decât adăparea pelerinilor și îngrijirea Moscheii Sacre: lupta pe calea lui Allah, credința în Allah, emigrarea și alte fapte însemnate.

Omul nu se mărginește la o faptă, socotind că îi este de ajuns, mai ales dacă socotește că îl scutește de urmarea Coranului și a Sunnei. Și acum există oameni care cred că locuirea lor în Mecca și Medina îi scutește de fapte. Unul dintre ei a ajuns să spună: *„Cel care doarme acolo”* — adică în sanctuar — *„este mai bun decât cel care stă în rugăciune în altă parte.”* Aceasta este o amăgire de la Satana.

97 Fălirea cu apartenența la cei buni, deși li se împotrivesc

Chestiunea a nouăzeci și șaptea

الافْتِخَارُ بِكَوْنِهِمْ ذُرِّيَةَ الأَنْبِيَاءِ، فَأَتَى اللهُ بِقَوْلِهِ: ﴿تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ﴾ [البقرة: ١٣٤].

Fălirea cu faptul că sunt urmașii profeților. Allah a răspuns prin cuvintele Sale: «Aceasta este o comunitate care a trecut. Ei îi revine ceea ce a agonisit.» (Al-Baqarah 2:134).

Comentariul

Printre practicile fiilor lui Israel se află fălirea că sunt urmașii profeților, fără să-i urmeze, mai ales pe ultimul dintre profeți, Muḥammad ﷺ. Ei aveau datoria să-l urmeze. Dacă însă spun: *„Noi suntem urmașii profeților”* și se mulțumesc cu aceasta, fără să-i urmeze, Allah le-a răspuns prin cuvintele Preaînaltului:

﴿تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ﴾

Aceasta este o comunitate care a trecut. Ei îi revine ceea ce a agonisit.

(Al-Baqarah 2:134). · fragment

Omul este judecat după propria sa faptă, nu după fapta altuia. Profeții, pacea și binecuvântarea fie asupra lor, sunt cele mai de seamă făpturi, dar aceasta nu le folosește urmașilor lor dacă nu-i urmează. Faptele profeților le aparțin lor, iar vouă vă aparțin faptele voastre. La fel este oricine se fălește cu faptele părinților și bunicilor săi, că au fost oameni drepți și învățați, socotind că aceasta îl scutește de a făptui el însuși, precum cei care se revendică de la familia Profetului și socotesc că apartenența la familia Profetului le este de ajuns, fără să împlinească ei înșiși fapte bune. Și aceasta ține de același lucru.
La fel sunt cei care caută un mijloc de apropiere prin fapta Profetului, prin rangul Profetului ori prin fapta apropiaților lui Allah sau a oamenilor drepți. Ce legătură au ei cu fapta altuia? Fapta acelora le aparține lor, iar fapta ta îți aparține ție. Fapta lor nu-ți folosește. În Ziua Învierii, nimeni nu-i folosește altuia:

﴿لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ﴾

Ei îi revine ceea ce a agonisit și împotriva ei este ceea ce a săvârșit.
(Al-Baqarah 2:286). · fragment

În Ziua Învierii nu-ți folosesc decât faptele tale.

﴿لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ﴾

Ei îi revine ceea ce a agonisit, iar vouă vă revine ceea ce ați agonisit. Nu veți fi întrebați despre ceea ce făceau ei.
(Al-Baqarah 2:134). · fragment

În aceasta se află un răspuns pentru cei care caută un mijloc de apropiere prin apropiații lui Allah și prin oamenii drepți ori prin rangul lor, sau se mulțumesc cu apartenența la oamenii drepți ori la profeți, sau cu înrudirea cu ei, fără să făptuiască pentru ei

înșiși. El ﷺ spune: *„O, qurayšiți! Răscumpărați-vă sufletele! Nu vă pot fi de niciun folos înaintea lui Allah. O, ʿAbbās, unchi al Trimisului lui Allah! O, Ṣafiyyah, mătușă a Trimisului lui Allah! Nu vă pot fi de niciun folos înaintea lui Allah. O, Fāṭimah, fiica lui Muḥammad! Cere-mi din averea mea cât voiești; nu-ți pot fi de niciun folos înaintea lui Allah."* [65] Trimisul le spune celor mai apropiați oameni ai săi: *„Nu vă pot fi de niciun folos înaintea lui Allah."* Faptul că vă revendicați de la Trimis, că sunteți rude ale Trimisului ori rude ale apropiaților lui Allah și ale oamenilor drepți, ori că vă căutați un mijloc de apropiere prin rangul lor, nu vă folosește cu nimic.
Despre Ziua Învierii, Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, spune:

﴿يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۖ وَٱلْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ﴾

În Ziua în care niciun suflet nu va putea face nimic pentru alt suflet. Porunca, în acea Zi, Îi aparține lui Allah.
(Al-Infiṭār 82:19).

Preaînaltul a spus și:

﴿يَوْمَ يَفِرُّ ٱلْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ
لِكُلِّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ﴾

În Ziua în care omul va fugi de fratele său, de mama sa și de tatăl său, de soția sa și de fiii săi. Fiecare dintre ei va avea în acea Zi o grijă care îi va fi de ajuns.
(ʿAbasa 80:34–37).

Fiecare va fi preocupat de sine, până și ʿĪsā, pacea fie asupra lui, va spune: *„Doamne, nu Te rog pentru Maryam, care m-a născut! Sufletul meu, sufletul meu!"*

65 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 2753, 3527 și 4771) și Muslim (nr. 206).

98 Fălirea cu îndeletnicirile lor față de cei mai prejos decât ei în acestea

Chestiunea a nouăzeci și opta

الافْتِخَارُ بِالصَّنَائِعِ، كَفِعْلِ أَهْلِ الرِّحْلَتَيْنِ عَلَى أَهْلِ الحَرْثِ

Fălirea cu îndeletnicirile, așa cum făceau cei ai celor două călătorii față de lucrătorii pământului.

Comentariul

Fălirea cu îndeletnicirile: negustorul se fălește cu negoțul său înaintea meșteșugarului, a tâmplarului și a fierarului; funcționarul se fălește cu funcția sa înaintea funcționarilor de rang mai mic.

Musulmanul nu-l disprețuiește pe cel mai prejos decât el; mai mult, nu-i disprețuiește pe oameni în general. Cum să-i disprețuiască atunci pe musulmani din pricina meseriilor lor, fiindcă acestea sunt mai prejos decât a sa? Aceasta ține de practicile perioadei ignoranței, după cum Allah a pomenit despre Qurayš în legătură cu cele două călătorii. Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, le-a dăruit celor din Qurayš cele două călătorii de negoț: călătoria de iarnă spre Yemen și călătoria de vară spre Șam, pentru negoț. Ei se fălesc înaintea oamenilor că sunt cei ai celor două călătorii și se fălesc înaintea celor mai prejos decât ei, dintre agricultori și lucrătorii pământului.

Aceasta îl cuprinde pe oricine se făleşte cu meseria ori cu funcția sa înaintea celui mai prejos decât el. Omul nu trebuie să se trufească.

Tot de aici ține înjosirea celor ale căror meserii şi îndeletniciri nu sunt precum meseriile celor de vază dintre ei, precum fierarii şi tâmplarii. Această însuşire continuă să existe la unii oameni.

Din aceeaşi categorie fac parte cei care îi disprețuiesc pe imamii moscheilor şi pe muezini, deşi îndeletnicirea imamului este cea mai bună dintre îndeletniciri şi este lucrarea Trimisului ﷺ. La fel este îndeletnicirea muezinului. Cele mai nobile îndeletniciri sunt cele ale imamului şi ale muezinului: ele sunt mai nobile decât lucrarea ministrului şi decât toate celelalte lucrări.

99 Privirea plină de admirație asupra vieții lumești

Chestiunea a nouăzeci și noua

عَظَمَةُ الدُّنْيَا فِي قُلُوبِهِمْ، كَقَوْلِهِمْ: ﴿وَقَالُواْ لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ ٱلْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ﴾ [الزخرف:٣١].

Măreția vieții lumești în inimile lor, precum în spusele lor: «Ei au spus: De ce nu a fost pogorât acest Coran unui om de seamă din cele două cetăți?» (Az-Zukhruf 43:31).

Comentariul

Printre practicile perioadei ignoranței se află marea prețuire a vieții lumești în sufletele lor. Cel care are avere lumească este cinstit înaintea lor, iar cel care nu are este umilit și disprețuit. Chiar și în privința misiunii de trimis — care ține de alegerea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul —, ei socotesc că aceasta trebuie să fie între cei bogați, nu între cei săraci. Spun: *„Nu a găsit Allah pe altcineva decât pe orfanul lui Abū Ṭālib ca să-l trimită?"* — se referă la Muḥammad ﷺ.

﴿وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ ٱلْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ﴾

Ei au spus: De ce nu a fost pogorât acest Coran unui om de seamă din cele două cetăți?
(Az-Zukhruf 43:31).

Cele două cetăți sunt Mecca și Aṭ-Ṭā'if. Acest om este Al-Walīd ibn Al-Muġīrah din Mecca ori Ḥabīb ibn ʿAmr Aṭ-Ṭaqafī — iar după o altă părere, ʿUrwah ibn Masʿūd — din Aṭ-Ṭā'if. Spun: *„Dacă misiunea de trimis i-ar fi revenit unuia dintre acești doi bărbați, ar fi fost mai potrivit pentru ea."* Ca ea să-i revină însă unui orfan sărac, Muḥammad ﷺ, aceasta li se pare nepotrivit. Preaînaltul a spus:

﴿أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ﴾

Oare ei împart mila Domnului tău?
(Az-Zukhruf 43:32). · fragment

Adică se amestecă în lucrările lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, vor să împartă mila lui Allah și nu se încred în împărțirea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul.

﴿ٱللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ﴾

Allah știe cel mai bine unde să așeze misiunea Sa.
(Al-Anʿām 6:124). · fragment

100 Obiecțiile și propunerile adresate lui Allah

Chestiunea a o suta

التَّحَكُّمُ عَلَى اللهِ، كَمَا فِي الآيَةِ السَّابِقَةِ

A-I impune lui Allah propria judecată, precum în versetul precedent.

Comentariul
A-I impune lui Allah propria judecată înseamnă a-I face propuneri lui Allah, precum în versetul:

﴿لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ ٱلْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ﴾

De ce nu a fost pogorât acest Coran unui om de seamă din cele două cetăți?
(Az-Zukhruf 43:31), · fragment

de parcă Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu ar ști vrednicia Profetului Său, iar ei ar cunoaște-o. Aceasta — să ne ferească Allah — înseamnă a ridica o obiecție împotriva lui Allah. Tot astfel au spus:

﴿لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ٱلْقُرْءَانُ جُمْلَةً وَٰحِدَةً﴾

De ce nu i-a fost pogorât Coranul dintr-odată?
(Al-Furqān 25:32). · fragment

Îi fac propuneri lui Allah și spun: *„Cum de împarte Allah Coranul și îl pogoară treptat, fără să-l pogoare dintr-odată?”* Se amestecă în ceea ce nu îi privește și despre care nu au știință. Apoi El, Slavă Lui, a arătat înțelepciunea pogorârii Coranului în părți și a spus:

﴿كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَ ۖ وَرَتَّلْنَٰهُ تَرْتِيلًا وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾

Astfel, ca să-ți întărim prin el inima, și l-am recitat treptat, cu limpezime. Ei nu-ți aduc nicio pildă fără ca Noi să-ți aducem adevărul și cea mai bună tâlcuire.

(Al-Furqān 25:32–33). · fragment

Preaînaltul a spus și:

﴿وَقُرْءَانًا فَرَقْنَٰهُ لِتَقْرَأَهُۥ عَلَى ٱلنَّاسِ عَلَىٰ مُكْثٍ وَنَزَّلْنَٰهُ تَنزِيلًا﴾

Un Coran pe care l-am împărțit, ca să-l citești oamenilor pe îndelete, și pe care l-am pogorât treptat.

(Al-Isrā’ 17:106).

De asemenea, pentru ușurarea punerii lui în practică la vremea potrivită. Dacă întregul Coran ar fi fost pogorât dintr-odată, oamenii nu ar fi putut să-l pună în practică. Allah l-a pogorât treptat și potrivit împrejurărilor, pentru a arăta rânduiala fiecărei situații ori întâmplări. Aceasta este înțelepciunea pogorârii Coranului în părți.

Nicio vreme nu este lipsită de oameni de acest fel, care se amestecă în texte și Îi fac propuneri lui Allah și Trimisului Său: dacă textul ar fi fost așa ori dacă hadithul ar fi fost așa și așa. Allah Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ﴾

O, voi cei care credeți! Nu o luați înaintea lui Allah și a Trimisului Său!

(Al-Ḥujurāt 49:1). · fragment

Nu-I faceți propuneri lui Allah și Trimisului! Aveți datoria să credeți în Allah și să împliniți ceea ce a pogorât Allah, fără propuneri și obiecții.

101 Disprețuirea săracilor

Chestiunea a o sută una

اِزْدِرَاءُ الفُقَرَاءِ، فَأَتَاهُمْ بِقَوْلِهِ: ﴿وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِيِّ﴾ [الأنعام: ٥٢].

Disprețuirea săracilor. El le-a răspuns prin cuvintele Sale: «Nu-i alunga pe cei care Îl cheamă pe Domnul lor dimineața și seara!» (Al-Anʿām 6:52).

Comentariul

O chestiune asemănătoare a fost pomenită mai înainte: ei părăsesc urmarea profeților fiindcă săracii sunt cei care i-au urmat.

﴿قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلۡأَرۡذَلُونَ﴾

Ei au spus: Să credem în tine, când te-au urmat cei mai de jos?
(Aš-Šuʿarāʾ 26:111).

Adică săracii și cei care nu au însemnătate în societate. Aceasta ține de religia perioadei ignoranței. Din trufie, au ajuns să-i ceară Profetului ﷺ să-i îndepărteze pe aceștia și să stea cu ei. Atunci Allah Preaînaltul a pogorât:

﴿وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾

Nu-i alunga pe cei care Îl cheamă pe Domnul lor dimineața și seara, dorind Fața Sa! Nu ai a da socoteală pentru ei cu nimic și nici ei nu au a da socoteală pentru tine cu nimic. Dacă i-ai alunga, ai fi dintre cei nedrepți.

(Al-Anʿām 6:52).

Dacă el, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, i-ar fi alungat, ar fi fost dintre cei nedrepți.
Apoi Preaînaltul a spus:

﴿وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوٓا۟ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنۢ بَيْنِنَآ ۗ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ وَإِذَا جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلْ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ ۖ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ

نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ ۖ أَنَّهُۥ مَنْ عَمِلَ مِنكُمْ سُوٓءًۢا بِجَهَـٰلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنۢ
بَعْدِهِۦ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُۥ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿

Astfel i-am încercat pe unii prin alții, ca ei să spună: Aceștia sunt cei cărora Allah le-a dăruit harul Său dintre noi? Oare nu îi cunoaște Allah cel mai bine pe cei mulțumitori? Când vin la tine cei care cred în versetele Noastre, spune: Pace vouă! Domnul vostru Și-a prescris Sieși mila: cel dintre voi care săvârșește un rău din neștiință, apoi se căiește și se îndreaptă, El este Iertător, Milostiv.

(Al-An'ām 6:53–54).

Cel care urmează adevărul, chiar dacă este sărac, este cinstit înaintea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. El merită să fie întâmpinat frumos și să i se facă loc în adunare. Cât despre cel care se întoarce de la adevăr și îl respinge cu trufie, acesta nu merită cinstire, fiindcă singur s-a înjosit. Merită, așadar, îndepărtarea, înlăturarea și părăsirea.

102 Învinuirea credincioșilor în privința intențiilor și a scopurilor lor

Chestiunea a o sută doua

رَمْيُهُمْ أَتْبَاعَ الرُّسُلِ بِعَدَمِ الإِخْلاَصِ، وَطَلَبِ الدُّنْيَا، فَأَجَابَهُمْ بِقَوْلِهِ: ﴿مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ﴾ [الأنعام: ٥٢] ، وَأَمْثَالُهَا .

Învinuirea celor care îi urmează pe trimiși de lipsă de sinceritate și de căutarea vieții lumești. El le-a răspuns prin cuvintele Sale: «Nu ai a da socoteală pentru ei cu nimic» (Al-Anʿām 6:52) și prin altele asemenea.

Comentariul

Printre practicile oamenilor perioadei ignoranței se află învinuirea săracilor că nu au crezut decât pentru a dobândi ceva din bunurile vieții lumești. Așa au spus cei ai lui Faraon despre Mūsā, pacea fie asupra lui, și Hārūn:

﴿وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلْأَرْضِ﴾

Iar voua amândurora să vă revină măreția pe pământ.
(Yūnus 10:78). · fragment

Neamul lui Nūḥ a spus:

﴿مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ﴾

Acesta nu este decât un om asemenea vouă, care dorește să se ridice deasupra voastră.
(Al-Muʾminūn 23:24). · fragment

Îi învinuiesc pe profeți că doresc cinstea și conducerea, iar pe credincioșii săraci că doresc bogăție și avere prin urmarea Trimisului ﷺ. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ﴾

Nu-i alunga pe cei care Îl cheamă pe Domnul lor dimineața și seara, dorind Fața Sa!
(Al-Anʿām 6:52). · fragment

Acesta este un răspuns la spusele lor despre credincioși, că doresc viața lumească. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune: *«Dorind Fața Sa»* (﴿يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ﴾), afirmând astfel sinceritatea lor.

103 Necredința lor în temeliile credinței

Chestiunile a o sută treia, a o sută patra, a o sută cincea, a o sută șasea, a o sută șaptea și a o sută opta

---

الكُفْرُ بالمَلائِكَةِ، الكُفْرُ بالرُّسُلِ، الكُفْرُ بالكُتُبِ،
الإِعْرَاضُ عَمَّا جَاءَ عَنِ اللهِ، الكُفْرُ باليَوْمِ الآخِرِ،
التَّكْذِيبُ بِلِقَاءِ اللهِ .

Necredința în îngeri, necredința în trimiși, necredința în Cărți, întoarcerea de la ceea ce a venit de la Allah, necredința în Ziua de Apoi și tăgăduirea întâlnirii cu Allah.

Comentariul

Toate aceste chestiuni țin de practicile perioadei ignoranței. Ei nu cred în Cărți, nu cred în trimiși, nu cred în îngeri, nu cred în Ziua de Apoi și nu cred în întâlnirea cu Allah, fiindcă acestea țin de cele nevăzute, iar ei nu cred în cele nevăzute. În aceste lucruri crede numai cel care crede în cele nevăzute. De aceea au tăgăduit îngerii, Cărțile, trimișii și Ziua de Apoi. De aceea Allah i-a lăudat pe cei care cred în cele nevăzute la începutul Coranului, spunând:

﴿هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ﴾

...călăuză pentru cei evlavioși, care cred în cele nevăzute și împlinesc rugăciunea...
(Al-Baqarah 2:2–3). · fragment

În aceasta intră credința în Allah și credința în îngeri, în Cărți, în revelație și în Ziua de Apoi. Toate acestea intră în credința în cele nevăzute. Oamenii perioadei ignoranței nu cred în cele nevăzute; de aceea tăgăduiesc aceste lucruri și întâlnirea cu Allah în Ziua Învierii.

109 Tăgăduirea unor lucruri vestite de trimiși

Chestiunea a o sută noua

التَّكْذِيبُ بِبَعْضِ مَا أَخْبَرَتْ به الرُّسُلُ عن اليوم الآخر، كما في قوله: ﴿أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَآئِهِۦ﴾ [الكهف: ١٠٥] ، ومنها: التكذيب بقوله: ﴿مَٰلِكِ يَوْمِ ٱلدِّينِ﴾ [الفاتحة: ٤] ، وقوله: ﴿لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَٰعَةٌ﴾ [البقرة: ٢٥٤] ، وقوله: ﴿إِلَّا مَن شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ [الزخرف: ٨٦].

Tăgăduirea unora dintre lucrurile vestite de trimiși despre Ziua de Apoi, precum în cuvintele Sale: «Aceștia sunt cei care au tăgăduit semnele Domnului lor și întâlnirea cu El.» (Al-Kahf 18:105). De aici ține și tăgăduirea cuvintelor Sale: «Stăpânul Zilei Răsplății» (Al-Fātiḥah 1:4), a cuvintelor Sale: «În care nu este nici negoț, nici prietenie și nici mijlocire» (Al-Baqarah 2:254) și a cuvintelor Sale: «În afara celor care mărturisesc adevărul, cunoscându-l.» (Az-Zukhruf 43:86).

Comentariul
Unii dintre ei tăgăduiesc cu totul Ziua de Apoi:

﴿وَقَالُوٓاْ إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا﴾

Ei au spus: Nu există decât viața noastră lumească.
(Al-Anʿām 6:29). · fragment

Alții cred în Ziua de Apoi, dar tăgăduiesc unele lucruri care vor avea loc atunci, precum darea socotelii, cântărirea faptelor, Paradisul ori Focul. Unii o tăgăduiesc cu totul, iar alții tăgăduiesc unele dintre cele care vor avea loc în ea… Cel care tăgăduiește o parte este asemenea celui care o tăgăduiește în întregime; nu este nicio deosebire, fiindcă el crede într-o parte a Cărții și tăgăduiește alta. Preaînaltul a spus:

﴿قُلۡ هَلۡ نُنَبِّئُكُم بِٱلۡأَخۡسَرِينَ أَعۡمَٰلًا ٱلَّذِينَ ضَلَّ سَعۡيُهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ يَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ يُحۡسِنُونَ صُنۡعًا أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ وَلِقَآئِهِۦ فَحَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فَلَا نُقِيمُ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَزۡنٗا﴾

Spune: Să vă vestim cine sunt cei care pierd cel mai mult prin faptele lor? Cei a căror străduanie în viața lumească s-a rătăcit, în vreme ce ei socotesc că fac bine. Aceștia sunt cei care au tăgăduit semnele Domnului lor și întâlnirea cu El. Faptele lor au fost zădărnicite, iar în Ziua Învierii nu le vom da nicio greutate.
(Al-Kahf 18:103–105).

Unii dintre ei tăgăduiesc darea socotelii, precum în cuvintele Sale:

﴿مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ﴾

Stăpânul Zilei Răsplății
(Al-Fātiḥah 1:4).

Aici *„răsplata”* înseamnă darea socotelii. Ei o tăgăduiesc, precum și răsplătirea faptelor. Cuvintele Sale:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ﴾

O, voi cei care credeți! Dăruiți din ceea ce v-am dat, înainte să vină o Zi…
(Al-Baqarah 2:254). · fragment

Această Zi este Ziua Răsplății…

﴿مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خُلَّةٞ وَلَا شَفَٰعَةٞۗ وَٱلۡكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾

Înainte să vină o Zi în care nu este nici negoț, nici prietenie și nici mijlocire. Necredincioșii sunt cei nedrepți.
(Al-Baqarah 2:254). · fragment

Dacă nu ai cu tine fapte bune în Ziua Învierii, nu ai în acea Zi niciun mijloc de scăpare. Nu vei găsi fapte scoase la vânzare ca să le cumperi, așa cum omul cumpără cele trebuincioase în viața lumească… *«Nici prietenie»* (﴿وَلَا خُلَّةٞ﴾)… Dacă în viața lumească nu găsești pe cineva care să-ți vândă, poți avea un prieten la care să mergi și care să-ți dea din ceea ce are. În Ziua Învierii însă nu

există asemenea prietenie și nimeni nu-ți va fi de folos, chiar dacă îți este prieten. Dar poate că cineva ar mijloci pentru tine și ar interveni în favoarea ta, ca în viața lumească? Nici aceasta nu există în Ziua Învierii: *«Nici mijlocire»* (﴿وَلَا شَفَٰعَةٌ﴾).
Atunci toate mijloacele îți vor fi fost tăiate în Ziua Învierii și nu vei avea nicio cale de scăpare, decât dacă ai cu tine fapte bune pe care le-ai pregătit pentru tine. Cea mai măreață dintre acestea este credința în unicitatea lui Allah și ferirea de asociere. De aceea Preaînaltul a spus:

﴿وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾

Nu au puterea de a mijloci cei pe care îi cheamă în afara Lui, în afara celor care mărturisesc adevărul, cunoscându-l.
(Az-Zukhruf 43:86).

«Mărturisesc adevărul» (﴿شَهِدَ بِٱلْحَقِّ﴾), adică omul a spus în viața lumească: *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”* și a murit pe aceasta. Nu este de ajuns să spună: *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah”*, ci trebuie să-i cunoască sensul. De aceea a spus: *«Cunoscându-l»* (﴿وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾). Simpla rostire, fără înțelegerea sensului, nu este de ajuns. Nici rostirea și cunoașterea sensului fără punerea în practică a ceea ce implică nu sunt de ajuns, fiindcă știința este un mijloc pentru faptă. Dacă știința nu este însoțită de faptă, nu-ți va folosi mărturisirea: *„Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah.”*

110 Agresiunea împotriva celor care cheamă la adevăr

Chestiunea a o sută zecea

قَتْلُ الذين يأمرون بالقسط من الناس

Uciderea celor dintre oameni care poruncesc dreptatea.

Comentariul
Printre faptele urâte ale iudeilor se află uciderea profeților și a celor care cheamă la Allah, după cum Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِٱلْقِسْطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

Celor care tăgăduiesc semnele lui Allah, îi ucid pe profeți fără drept și îi ucid pe cei dintre oameni care poruncesc dreptatea vestește-le o pedeapsă dureroasă!
(Āl ʿImrān 3:21).

Tot astfel, versetul cel nobil îl cuprinde și pe cel care se ridică împotriva adevărului, abate de la calea lui Allah și îi ucide pe cei care cheamă la Allah și pe cei care poruncesc binele și opresc răul,

fiindcă a urmat calea oamenilor perioadei ignoranței; judecata asupra lui este, așadar, asemenea judecății asupra lor.

111 Credința în neadevăr

Chestiunea a o sută unsprezecea

الإيمان بالجبت والطاغوت

Credința în al-jibt și aṭ-ṭāġūt.

Comentariul
Preaînaltul a spus:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَـٰبِ يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّـٰغُوتِ﴾

Nu i-ai văzut pe cei cărora li s-a dat o parte din Carte? Ei cred în al-jibt și aṭ-ṭāġūt.
(An-Nisāʾ 4:51). · fragment

Despre al-jibt s-a spus că este magia și s-a spus că este Satana. Aṭ-ṭāġūt este cel care depășește hotarele lui Allah.

Pricina pogorârii versetului este următoarea: când Profetul ﷺ a emigrat la Medina, a încheiat cu iudeii care se aflau acolo un legământ să nu lupte împotriva musulmanilor și să apere Medina împotriva celor care o atacă. Ei au făgăduit aceasta. Când însă nu i-au mai putut suferi pe Profet și pe companionii săi și au văzut că Islamul biruie și crește, căpeteniile lor au mers la Qurayš, în Mecca, cerându-le sprijin împotriva Trimisului ﷺ. Voiau ca aceștia să meargă împreună cu ei la luptă împotriva Profetului ﷺ. Allah le-a insuflat celor din Qurayš să-i întrebe și le-au spus: *„Voi sunteți oameni ai Cărții. Cine dintre noi urmează adevărul: Muḥammad ﷺ ori noi?!”*

Ei au întrebat: *„Ce urmați voi?!”* Au răspuns: *„Noi cinstim oaspetele, păstrăm legăturile de rudenie, adăpăm pelerinii și așa mai departe. Cât despre Muḥammad, el i-a ocărât pe zeii noștri, ne-a criticat religia, s-a împotrivit religiei strămoșilor săi, ne-a rupt legăturile de rudenie și... și... și...”* Atunci le-au spus: *„Voi urmați adevărul, iar Muḥammad urmează neadevărul.”* Ei știau însă că Muḥammad urmează adevărul și că este Trimisul lui Allah, iar aceia sunt adoratori ai idolilor și ai statuilor. Allah a spus despre ei:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ هَٰٓؤُلَآءِ أَهْدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ سَبِيلًا﴾

Nu i-ai văzut pe cei cărora li s-a dat o parte din Carte? Ei cred în al-jibt și aṭ-ṭāġūt și spun despre cei care nu cred: Aceștia sunt mai bine călăuziți pe cale decât cei care cred.
(An-Nisā’ 4:51).

Luați aminte cum Allah a spus: *«Ei cred în al-jibt și aṭ-ṭāġūt»* (﴿يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّٰغُوتِ﴾), deși fusese numai o încuviințare în exterior, și a numit-o credință. Aceasta arată că a-i încuviința pe necredincioși în ceea ce urmează, fără constrângere, este credință în ceea ce urmează ei, chiar dacă omul nu o crede în inima sa.

Acum există oameni care spun că omul nu devine necredincios, chiar dacă rostește necredința, până nu o crede în inima sa. Dacă ar rosti cuvinte de necredință fără constrângere, ar săvârși fapte de necredință, i-ar ocărî pe Allah și pe Trimisul Său și ar face orice ar face, după aceștia el nu este socotit necredincios până nu se cunoaște ceea ce este în inima sa. Aceasta este doctrina extremiștilor dintre murji’iți. Îi cerem lui Allah ocrotire și siguranță.

Allah i-a descris pe aceștia spunând că

﴿يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّٰغُوتِ﴾

ei cred în al-jibt și aṭ-ṭāġūt
(An-Nisāʾ 4:51), · fragment

deși ceea ce au făcut era o încuviințare în exterior, iar în inimile lor credeau că greșesc și că Muḥammad ﷺ urmează adevărul. Trufia, invidia și dușmănia față de Trimis i-au împins însă să-i încuviințeze în exterior. Allah i-a socotit necredincioși prin aceasta.

Aceasta este o precizare foarte însemnată dintre chestiunile judecării necredinței. În ea se află un răspuns pentru cel care spune: *„Omul nu devine necredincios, orice ar spune, orice ar face și orice necredință ar săvârși, chiar dacă i-ar ocărî pe Allah și pe Trimisul Său, până nu se știe că în inima sa încuviințează acel lucru!"* Îi cerem lui Allah ocrotire de această rătăcire.

112 Preferința lor pentru necredință în locul credinței

Chestiunea a o sută douăsprezecea

تفضيل دين المشركين على المسلمين

Socotirea religiei asociaționiștilor drept mai bună decât cea a musulmanilor.

Comentariul

Așa cum s-a întâmplat din partea iudeilor, după cum a fost pomenit în chestiunea precedentă.

Aceasta îl cuprinde pe oricine socotește religia necredinței mai bună decât religia musulmanilor ori le pune pe aceeași treaptă. De aici țin și cei care încearcă apropierea celor trei religii — iudaismul, creștinismul și Islamul — și spun: *„Toate sunt religii cerești; adepții lor trebuie să se înfrățească și să colaboreze între ei."*

113 Amestecarea adevărului cu neadevărul pentru ca neadevărul să fie primit

Chestiunea a o sută treisprezecea

لَبْسُ الحَقِّ بِالبَاطِلِ

Amestecarea adevărului cu neadevărul.

Comentariul

Printre obiceiurile necredincioșilor și ale oamenilor perioadei ignoranței, dintre iudei, creștini și alții, se află amestecarea adevărului cu neadevărul. *„Amestecarea”* înseamnă îmbinarea lor. Ei amestecă adevărul cu neadevărul pentru ca neadevărul să se răspândească. Dacă neadevărul ar fi singur, nimeni nu l-ar primi. Dacă însă este amestecat cu adevărul, credincioșii lipsiți de experiență și cei cu judecată mărginită îl primesc și spun: *„În aceasta se află adevăr”*, așa că îl primesc în întregime. Dacă ar primi numai adevărul din el și ar respinge neadevărul, ar fi bine. Dacă îl primesc însă în întregime, aceasta este greșeala. Cei cu discernământ și cu minte sănătoasă nu trebuie să primească lucrurile de-a gata, ci să le cerceteze și să le încerce: să primească ceea ce au adevărat și să respingă ceea ce au neadevărat.

Necredincioșii pot pomeni adevărul fără să-l dorească și fără să-l iubească, ci numai pentru a răspândi neadevărul prin el. Trebuie să luăm aminte la aceasta: să deosebim lucrurile și să nu ne grăbim să le primim pentru strălucirea de adevăr care se vede în ele, până nu sunt încercate și cercetate, ca să fie luat ceea ce au adevărat și respins ceea ce au neadevărat. Aceasta o cunosc

numai învățații și cei cu discernământ. Cât despre oamenii de rând, cei neștiutori și cei cu judecată mărginită, ei sunt amăgiți în asemenea lucruri și le cad pradă. Au însă datoria să-i întrebe pe învățați și să-i consulte pe cei cu discernământ înainte de a le primi, pentru a fi feriți de înșelare.

114 Ascunderea adevărului, deși îl cunosc

Chestiunea a o sută paisprezecea

كِتْمَانُ الحَقِّ مَعَ العِلْمِ بِهِ .

Ascunderea adevărului, deși îl cunosc.

Comentariul
Printre practicile perioadei ignoranței ale iudeilor, creștinilor, idolatrilor și ale celorlalte grupări ale necredinței se află ascunderea adevărului, deși îl cunosc. Aceasta este mai vădită la oamenii Cărții dintre iudei și creștini: cunosc adevărul, dar îl ascund și nu-l lămuresc oamenilor, pentru interesele lor lumești ori pentru a-i mulțumi pe oameni. Cea mai mare asemenea ascundere este că au cunoscut însușirile lui Muḥammad ﷺ din Tora și Evanghelie și au cunoscut adevărul misiunii sale și al celor cu care a venit. Cu toate acestea, au ascuns acest lucru și au tăgăduit misiunea lui Muḥammad ﷺ, după cum Allah Preaînaltul a pomenit despre ei în mai multe locuri din Coran. De aici sunt cuvintele Preaînaltului:

﴿ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ وَإِنَّ فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ﴾

Cei cărora le-am dat Cartea îl cunosc așa cum își cunosc fiii. O parte dintre ei ascund adevărul, deși îl cunosc. Adevărul este de la Domnul tău; nu fi dintre cei care se îndoiesc!
(Al-Baqarah 2:146–147).

Acest verset se află în contextul schimbării direcției rugăciunii de la Bayt al-Maqdis la Kaʿbah cea cinstită. Ei știu că direcția rugăciunii Trimisului lui Allah ﷺ avea să fie Kaʿbah cea cinstită, direcția rugăciunii lui Ibrāhīm, pacea fie asupra lui. Cunosc aceasta din cărțile lor. Cu toate acestea, au tăgăduit schimbarea direcției rugăciunii și au ascuns știința pe care o aveau despre ea.

La fel este și oricine ascunde un adevăr pe care îl cunoaște, din afara iudeilor și creștinilor, chiar dintre musulmani. Cel care ascunde adevărul și nu-l lămurește oamenilor urmează calea iudeilor și a creștinilor, după cum El, Slavă Lui, Preaînaltul, a spus:

﴿وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا﴾

Când Allah a luat legământul celor cărora li s-a dat Cartea: Să o lămuriți oamenilor și să nu o ascundeți!, ei l-au aruncat în urma lor și l-au vândut pentru un preț neînsemnat.

(Āl ʿImrān 3:187). · fragment

Preaînaltul a spus și:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ
مَا بَيَّنَّٰهُ لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَٰبِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ
ٱللَّٰعِنُونَ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَبَيَّنُوا۟ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَتُوبُ
عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ﴾

Cei care ascund dovezile limpezi și călăuzirea pe care le-am pogorât, după ce le-am lămurit oamenilor în Carte, pe aceștia îi blestemă Allah și îi blestemă cei care blestemă. În afara celor care se căiesc, se îndreaptă și lămuresc: acestora le primesc căința, iar Eu sunt Primitorul căinței, Milostivul.
(Al-Baqarah 2:159–160).

Pentru primirea căinței lor a pus drept condiție lămurirea celor ascunse. Nu este de ajuns căința în general, ci trebuie și lămurirea. Cel care cunoaște adevărul trebuie să-l lămurească oamenilor și să nu-l vândă pentru un preț neînsemnat, ascunzându-l pentru a dobândi un folos lumesc ori pentru a-i mulțumi pe oameni. Allah, Mărețul și Preaînaltul, are mai mult drept să fie temut și mulțumit. Celui care poate lămuri și arăta adevărul nu-i este îngăduit să-l ascundă. Cât despre cel care nu poate ori se teme că lămurirea ar aduce o tulburare mai mare, acela este scuzat. Dar cel care nu are nicio piedică în a-l lămuri și ascunde adevărul numai pentru propria dorință și propriul interes, pe acesta îl blestemă Allah și îl blestemă cei care blestemă.
Aceasta este o însușire a iudeilor și se aplică oricui ascunde adevărul pentru a-și urma patima și nu-l lămurește oamenilor. Dacă, întrebat despre rânduiala unei chestiuni, răspunde cu

altceva decât adevărul, deși cunoaște răspunsul corect, aceasta ține de ascunderea adevărului. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a poruncit rostirea adevărului, chiar împotriva propriei persoane:

﴿كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ﴾

Fiți statornici în dreptate, martori pentru Allah, chiar împotriva voastră, a părinților ori a rudelor!
(An-Nisāʾ 4:135). · fragment

Adevărul trebuie lămurit în mărturii și în celelalte lucruri.

Mai gravă decât ascunderea mărturiei este ascunderea științei, care înseamnă viața oamenilor și călăuzirea lor spre calea cea dreaptă. Datoria este lămurirea adevărului, fără compromis în privința lui. De pildă, dacă vede oamenii urmând neadevărul, superstițiile ori asocierea, nu tace, ci trebuie să lămurească. Nu-i lasă pe oameni să cadă în adorarea mormintelor și a mausoleelor și în practicarea inovațiilor rătăcitoare, tăcând și spunând: *„Nu am treabă cu oamenii."* Ori vede oamenii încheind tranzacții interzise și tace. Aceasta este ascunderea științei și trădarea sfatului sincer. Allah nu ți-a dat această știință pentru ca tu să o treci sub tăcere, ci ți-a încredințat-o pentru a o lămuri oamenilor, a chema la Allah cu știință limpede și a încerca să-i scoți pe oameni din întuneric la lumină.

Nu le este îngăduit învățaților să tacă atunci când pot lămuri, mai ales dacă văd oamenii în rătăcire, asociere, inovații și superstiții. Nu au voie să tacă. Dacă tac, aceasta ține de ascunderea științei, pentru care Allah i-a mustrat pe iudei și pe creștini. Cum ar fi atunci dacă ar spune contrariul adevărului, deși îl cunoaște, și ar da în mod deliberat o fatwa contrară lui, pentru a-i mulțumi pe oameni, pentru a face lucrurile să meargă ori pentru a se potrivi cu ceea ce urmează oamenii?! Adevărul are mai mult drept să fie urmat. Îl mulțumești pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, și nu-i mulțumești pe oameni când urmează

neadevărul. În hadith se spune: *„Cel care caută mulțumirea lui Allah cu prețul nemulțumirii oamenilor, Allah este mulțumit de el și îi face pe oameni mulțumiți de el. Cel care caută mulțumirea oamenilor cu prețul mâniei lui Allah, Allah Se mânie pe el și îi face pe oameni nemulțumiți de el."* [66]

66 Vezi At-Tirmiḍī (4/609–610, nr. 2414), cu sens apropiat. Al-Albānī a declarat autentică relatarea în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (nr. 6097).

115 A vorbi despre Allah fără știință

Chestiunea a o sută cincisprezecea

قاعدة الضلال، وهي: القول على الله بغير علم

Temelia rătăcirii: a vorbi despre Allah fără știință.

Comentariul
Temelia rătăcirii, adică originea și izvorul rătăcirii lumii, este vorbirea despre Allah fără știință.
A vorbi despre Allah fără știință este mai grav decât asocierea. De aceea Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلْإِثْمَ وَٱلْبَغْيَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا۟ بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

Spune: Domnul meu a oprit numai faptele ruşinoase, atât cele vădite, cât și cele ascunse, păcatul și nedreptatea fără drept, să-I faceți lui Allah asociați pentru care El nu a pogorât nicio dovadă și să spuneți despre Allah ceea ce nu știți.
(Al-Aʿrāf 7:33).

A pus astfel vorbirea despre Allah mai presus de asocierea cu Allah, Mărețul și Preaînaltul. Nimănui nu-i este îngăduit să vorbească despre Allah fără știință, de pildă să spună: *„Allah a*

interzis cutare lucru", *„Allah a îngăduit cutare lucru"* ori *„Allah a rânduit cutare lucru"*, deși nu este rânduit. Aceasta este vorbire despre Allah fără știință; să ne ferească Allah! Ori să dea o fatwa fără să știe, ci numai să presupună. Acest lucru este foarte primejdios și este minciună împotriva lui Allah, Mărețul și Preaînaltul.

﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ إِذْ جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ﴾

Cine este mai nedrept decât cel care minte împotriva lui Allah și tăgăduiește adevărul când vine la el? Oare nu este în Gheena un sălaș pentru necredincioși?

(Az-Zumar 39:32).

Nu este, așadar, îngăduit să vorbești despre Allah fără știință.

Dacă Trimisul ﷺ era întrebat despre un lucru în privința căruia nu-i fusese pogorâtă o revelație, amâna răspunsul până când îi venea revelația de la Allah, Mărețul și Preaînaltul. Cum este atunci cu altcineva? Învățatului îi rămân necunoscute multe lucruri. Dacă nu ai limpezime în chestiune și dovadă din Carte și din Sunnah, spune: *„Nu știu."* Aceasta nu-ți micșorează știința și rangul, ci îți mărește rangul înaintea lui Allah, Slavă Lui. Imamul Mālik, Allah să aibă milă de el, a fost întrebat despre patruzeci de chestiuni. A răspuns la unele, iar despre cele mai multe a spus: *„Nu știu."* Cel care-l întrebase i-a spus: *„Am venit la tine dintr-un ținut îndepărtat și am îndurat călătoria, iar tu spui: Nu știu?"* Imamul Mālik i-a spus: *„Încalecă-ți animalul, întoarce-te în ținutul din care ai venit și spune-le oamenilor: L-am întrebat pe Mālik și a spus: Nu știu."* Așa sunt învățații și cei care se tem de Allah, Mărețul și Preaînaltul.

La fel este și în scrierea cărților: omul nu scrie dacă nu are pregătirea necesară. De-am fi fost feriți de multe dintre cărți și tratate și nu ne-ar fi rămas decât cărțile corecte, conforme Cărții

și Sunnei! Problema este că aceste cărți și tratate vor rămâne și vor rătăci generații după tine, iar tu vei răspunde pentru ele. Omul trebuie să se teamă de Allah în fatwa sa, în cartea sa, în vorbirea sa, în cuvântarea sa și în prelegerea sa. Să nu spună decât ceea ce socotește, cu temei puternic, că este corect și conform Cărții și Sunnei.

116 Contradicția și nepotrivirea spuselor lor

Chestiunea a o sută șaisprezecea

التناقض الواضح، لما كذَّبوا بالحق، كما قال تعالى: ﴿بَلْ كَذَّبُواْ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِيٓ أَمْرٍ مَّرِيجٍ﴾ [ق: ٥].

Contradicția vădită, atunci când au tăgăduit adevărul, după cum Preaînaltul a spus: «Ei au tăgăduit adevărul când le-a venit și sunt într-o stare tulbure.» (Qāf 50:5).

Comentariul

Contradicția înseamnă nepotrivirea și deosebirea spuselor. Cel care părăsește adevărul este încercat prin contradicții și prin nepotrivirea spuselor sale, fiindcă rătăcirea se ramifică, iar ramurile ei nu au hotar. Adevărul însă este unul singur: nu se ramifică și nu se schimbă. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿فَمَاذَا بَعْدَ ٱلْحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُ﴾

Ce se află după adevăr, dacă nu rătăcirea?
(Yūnus 10:32). · fragment

Cel care părăsește adevărul cade în rătăcire. Rătăcirea este un labirint; să ne ferească Allah! Îi găsești pe cei ai ei în dezacord între ei; ba îl găsești chiar pe unul singur cu păreri diferite, fiindcă nu are o călăuzire pe care să meargă, ci rătăcește: când spune așa, când spune altfel.

Preaînaltul a spus:

﴿بَلْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِىٓ أَمْرٍ مَّرِيجٍ﴾

Ei au tăgăduit adevărul când le-a venit și sunt într-o stare tulbure.
(Qāf 50:5).

Adică de dezacord. Cei ai neadevărului se află în dezacord între ei, se dușmănesc, se socotesc unii pe alții rătăciți ori necredincioși. Cât despre cei ai adevărului, care se țin de adevăr, ei nu se află în dezacord. Dacă au totuși un dezacord rezultat din efortul de judecată juridică, nu se dușmănesc și nu rup legăturile între ei. Când li se lămurește ceea ce este corect, se întorc la el și își părăsesc părerile. Preaînaltul a spus:

﴿وَمَا ٱخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَىْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ﴾

Orice lucru asupra căruia sunteți în dezacord, judecata lui Îi aparține lui Allah.
(Aš-Šūrā 42:10). · fragment

﴿فَإِن تَنَـٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾

Dacă vă certați asupra unui lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis!
(An-Nisāʾ 4:59). · fragment

Găsiți dezacord între cei patru imami și între jurișți, dar niciunul dintre ei nu l-a socotit pe celălalt rătăcit ori necredincios. Fiecare lucrează potrivit dovezii care i se arată, iar dacă se vădește că a greșit, se întoarce la adevăr. Cât despre cei ai rătăcirii, ei nu au un reper la care să se întoarcă. Fiecare se întoarce numai la patima sa, iar patimile sunt diferite.

117 Credința într-o parte a revelației, nu în întreaga revelație

Chestiunea a o sută șaptesprezecea

الإيمان ببعض المنزَّل دون بعض

Credința într-o parte din cele pogorâte, nu în toate.

Comentariul
Credința într-o parte a celor pogorâte de Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu în toate, este calea iudeilor și a creștinilor. El, Slavă Lui, Preaînaltul, a spus:

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ
وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَقُولُوا۟
لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا
قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ
دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ

تَشْهَدُونَ ثُمَّ أَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمْ تَظَٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَإِن
يَأْتُوكُمْ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ
أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ﴾

Când am luat legământul fiilor lui Israel: Să nu adorați pe nimeni în afară de Allah, să faceți bine părinților, rudelor, orfanilor și săracilor, să le vorbiți frumos oamenilor, să împliniți rugăciunea și să dați zakāt-ul!, apoi v-ați întors, în afara puținora dintre voi, și v-ați îndepărtat. Când am luat legământul vostru: Să nu vă vărsați sângele unii altora și să nu vă alungați unii pe alții din casele voastre!, voi ați încuviințat, fiind martori. Apoi iată-vă ucigându-vă unii pe alții și alungând o parte dintre voi din casele lor, ajutându-vă împotriva lor în păcat și dușmănie. Dacă vă vin ca prizonieri, îi răscumpărați, deși vă fusese oprit să-i alungați. Oare credeți într-o parte a Cărții și tăgăduiți alta?

(Al-Baqarah 2:83–85). · fragment

Credeți într-o parte a Cărții, anume răscumpărarea prizonierului, și tăgăduiți alta, anume uciderea și alungarea din case, pe care vi le îngăduiți.

﴿فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
صلے
وَيَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا
صلے
تَعْمَلُونَ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ فَلَا
يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ﴾

Răsplata celor dintre voi care fac aceasta nu este decât rușine în viața lumească, iar în Ziua Învierii vor fi trimiși la cea mai aspră pedeapsă. Allah nu este nepăsător față de ceea ce faceți. Aceștia sunt cei care au cumpărat viața lumească în schimbul Vieții de Apoi. Nu li se va ușura pedeapsa și nu vor fi ajutați.
(Al-Baqarah 2:85–86). · fragment

Aceasta este răsplata celui care crede într-o parte a Cărții și tăgăduiește cealaltă parte, fiindcă datoria este credința în întreaga Carte. Omul nu ia ceea ce se potrivește patimii sale, părăsind ceea ce se împotrivește patimii și dorinței sale. Aceasta este însușirea iudeilor și a oricui le urmează exemplul: ia din Carte ceea ce se potrivește patimii sale și părăsește ceea ce i se împotrivește.
În alt verset:

﴿أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ ٱسْتَكْبَرْتُمْ
فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ﴾

Oare de fiecare dată când venea la voi un trimis cu ceea ce sufletele voastre nu doreau v-ați trufit: pe unii i-ați tăgăduit, iar pe alții îi uciderți?
(Al-Baqarah 2:87). · fragment

Adică, dacă trimisul le aducea ceva potrivit patimilor lor, îl primeau; dacă le aducea ceva potrivnic patimilor lor, îl respingeau. Apoi, față de acest trimis care le aducea ceea ce nu doreau, luau una dintre două atitudini: fie îl tăgăduiau, fie îl ucideau. Să ne ferească Allah!

În aceasta este un îndemn pentru musulmani să nu facă asemenea lor, ca să nu-i lovească ceea ce i-a lovit pe aceia.

118 Credința în unii trimiși, nu în toți

Chestiunea a o sută optsprezecea

التفريق بين الرسل

A face deosebire între trimiși.

Comentariul
A face deosebire între trimiși, crezând în unii și tăgăduindu-i pe alții, este în mod deosebit o însușire a oamenilor Cărții. Idolatrii și asociaționiștii nu cred deloc în trimiși, ci îi tăgăduiesc pe toți. Iudeii l-au tăgăduit pe ʿĪsā, pacea fie asupra lui, și l-au tăgăduit pe Muḥammad ﷺ, iar creștinii l-au tăgăduit pe Muḥammad ﷺ. Cel care tăgăduiește un singur profet îi tăgăduiește pe toți, fiindcă trimișii au aceeași cale și aceeași religie și sunt frați. Cel care îl tăgăduiește pe unul dintre ei îi tăgăduiește pe toți. Dovada pe care o are trimisul tăgăduit este dovada pe care o au trimișii în care a crezut; de aceea nu se face deosebire între ei. De aceea El, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ﴾

Spuneți: Credem în Allah, în ceea ce ne-a fost pogorât și în ceea ce le-a fost pogorât lui Ibrāhīm, Ismāʿīl, Isḥāq, Yaʿqūb și seminților, în ceea ce le-a fost dat lui Mūsā și lui ʿĪsā și în ceea ce le-a fost dat profeților de la Domnul lor. Nu facem deosebire între niciunul dintre ei și Lui Îi suntem supuși.

(Al-Baqarah 2:136).

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦ﴾

Trimisul a crezut în ceea ce i-a fost pogorât de la Domnul său, la fel și credincioșii. Fiecare a crezut în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale și în trimișii Săi: Nu facem deosebire între niciunul dintre trimișii Săi.

(Al-Baqarah 2:285). · fragment

Nu facem deosebire între niciunul dintre trimișii Săi. Credința în trimiși este unul dintre cei șase stâlpi ai credinței, pomeniți în hadithul lui Jibrīl, când l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ: *„Spune-mi despre credință.”* El a răspuns: *„Să crezi în Allah, în*

îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi și în Ziua de Apoi și să crezi în predestinare, în binele și răul ei." [67] Nu este de ajuns să crezi numai în unii dintre ei, ci trebuie să crezi în toți. Altfel, cel care îl tăgăduiește pe unul dintre ei îi tăgăduiește pe toți. De aceea El, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

Neamul lui Nūḥ i-a tăgăduit pe trimiși.
(Aš-Šuʿarāʾ 26:105).

﴿كَذَّبَتْ عَادٌ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

ʿĀd i-a tăgăduit pe trimiși.
(Aš-Šuʿarāʾ 26:123).

﴿كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

Ṯamūd i-a tăgăduit pe trimiși.
(Aš-Šuʿarāʾ 26:141).

Ei nu l-au tăgăduit decât pe propriul lor profet, dar, prin tăgăduirea profetului lor, i-au tăgăduit pe toți trimișii.

67 Relatat de Muslim (nr. 8). Vezi și Al-Bukhārī (nr. 50) și Muslim (nr. 10).

119 Disputa asupra celor despre care nu au știință

Chestiunea a o sută nouăsprezecea

مخاصمتهم فيما ليس لهم به علم

Cearta lor asupra celor despre care nu au știință.

Comentariul
Adică oamenii perioadei ignoranței discută în contradictoriu și se ceartă asupra celor despre care nu au știință. Omul trebuie să discute numai cu știință. Cât despre ceea ce nu știe, tace. Preaînaltul a spus:

﴿بَلْ كَذَّبُواْ بِمَا لَمْ يُحِيطُواْ بِعِلْمِهِۦ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥ﴾

Ei au tăgăduit ceea ce nu cuprind cu știința, înainte să le fi venit împlinirea lui.
(Yūnus 10:39). · fragment

Adică realitatea la care se ajunge. Aceasta cuprinde două aspecte:
Primul aspect: omul nu se amestecă în ceea ce nu știe și nu tăgăduiește ceea ce nu știe, ci spune: *„Allah știe cel mai bine."* De aceea Allah îi spune Profetului Său Muḥammad ﷺ:

﴿وَقُل رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا﴾

Spune: Doamne, sporește-mi știința!
(Ṭā Hā 20:114). · fragment

Omul nu pretinde că a cuprins întreaga știință, ci își recunoaște limitele și își cunoaște măsura. Chiar dacă are multă știință, ceea ce îi rămâne necunoscut este mai mult. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ﴾

Deasupra fiecărui cunoscător este unul mai cunoscător.
(Yūsuf 12:76). · fragment

Până când știința ajunge la Allah, Slavă Lui, Preaînaltul.

Al doilea aspect: să nu tăgăduiască lucrul pe care îl cunoaște altcineva. Dacă altcineva are o știință necunoscută ție, nu tăgădui ceea ce are acela. Niciunui om nu i-a fost dată întreaga știință. De aceea învățații spun această expresie, pe care o repetă mereu: *„Cel care a păstrat în memorie este o dovadă împotriva celui care nu a păstrat."*

Materialiștii, asociaționiștii, cei care neagă atributele și ceilalți oameni ai rătăcirii au tăgăduit ceea ce au tăgăduit din neștiință și fiindcă mințile lor nu cuprind acele lucruri. Ei nu cred în cele nevăzute și și-au întemeiat doctrinele pe analogia greșită, rătăcindu-se de la calea cea dreaptă.

120 Contradicția lor în urmarea altora

Chestiunea a o sută douăzecea

دعواهم اتباع السلف مع التصريح بمخالفتهم

Pretenția că îi urmează pe înaintași, deși își declară împotrivirea față de ei.

Comentariul

În general, iudeii, creștinii și oamenii rătăcirii care se revendică de la Islam pretind cu toții că îi urmează pe credincioșii care i-au precedat. Iudeii pretind că sunt dintre urmașii lui Mūsā, pacea fie asupra lui, și ai celor care au crezut în el. Creștinii pretind că îl urmează pe Mesia, pacea fie asupra lui, și pe cei care au crezut în el. Oamenii rătăcirii din această comunitate pretind că îi urmează pe înaintașii acestei comunități dintre companioni, urmașii lor și cei care i-au urmat și că ceea ce urmează ei este doctrina înaintașilor.

Nu oricine pretinde că urmează doctrina ori metodologia înaintașilor are o pretenție adevărată, până când ceea ce urmează nu este confruntat cu metodologia înaintașilor drepți. Dacă se potrivește cu ea, urmează metodologia înaintașilor; dacă i se împotrivește, nu o urmează, chiar dacă pretinde aceasta. Toate grupările rătăcite pretind astăzi că urmează doctrina înaintașilor, dar nu urmează metodologia înaintașilor, fiindcă nu li se aplică spusele Trimisului ﷺ care definesc doctrina înaintașilor: *„Cel care urmează ceea ce urmez eu și companionii mei."* [68] Acela urmează metodologia înaintașilor. Cel care se împotrivește acesteia nu

68 A fost pomenit mai înainte (p. 160).

urmează metodologia înaintașilor, chiar dacă pretinde aceasta. Nu pretenția este hotărâtoare, ci realitatea. Mulți pretind că urmează calea înaintașilor, dar ceea ce urmează trebuie confruntat cu metodologia înaintașilor drepți. Dacă se potrivește cu ea, aceasta este adevărat; dacă i se împotrivește, nu urmează metodologia înaintașilor drepți.

La fel sunt cei care se revendică de la cele patru școli juridice, dar se împotrivesc imamilor în crez. Apartenența pe care o pretind nu este corectă, fiindcă li s-au împotrivit în cel mai important lucru: crezul.

121 Abaterea de la calea lui Allah

Chestiunea a o sută douăzeci și una

صدهم عن سبيل الله من آمن به

Abaterea de la calea lui Allah a celui care crede în El.

Comentariul

Abaterea de la calea lui Allah înseamnă îndepărtarea oamenilor de intrarea în religia lui Allah. Aceasta este lucrarea necredincioșilor, din vechime și de astăzi, dintre iudei, creștini și asociaționiști. Printre căile perioadei ignoranței, în orice vreme și loc, se află abaterea de la calea lui Allah. Grupările rătăcite de astăzi urmează această cale, încercând să-i rătăcească pe musulmani și să-i atragă spre doctrinele lor neadevărate. La fel, iudeii și creștinii continuă să încerce să-i abată pe musulmani de la Islam. Spun: *„Veniți să purtăm un dialog între noi”* și vorbesc despre libertatea religiilor. Aceasta ține de abaterea de la calea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Oare ne îndoim de adevărul religiei noastre și de falsitatea religiei voastre, ca să purtăm un dialog cu voi?! Nu ne îndoim de religia noastră și de falsitatea celor pe care le urmați.

Prin aceste chemări la dialog între religii și la cooperare între religii, aceștia doresc abaterea de la calea lui Allah. Aceasta este dorința și intenția lor. Necredincioșii continuă până astăzi să încerce să-i rătăcească pe musulmani, îi ucid, îi alungă și îi chinuiesc din pricina religiei lor și pentru a-i abate de la ea.

Ei sunt cei care spun: *„Să purtăm un dialog între noi”* și vorbesc despre libertatea religiilor și a credințelor, dar se referă la propriile religii și credințe. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَوَدُّواْ لَوْ تَكْفُرُونَ﴾

Ei ar dori ca voi să nu credeți.
(Al-Mumtaḥanah 60:2). · fragment

﴿وَلَا يَزَالُونَ يُقَٰتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَٰعُواْ﴾

Nu vor înceta să lupte împotriva voastră până nu vă vor întoarce de la religia voastră, dacă vor putea.
(Al-Baqarah 2:217). · fragment

﴿وَدُّواْ لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُواْ فَتَكُونُونَ سَوَآءً﴾

Ei ar dori să nu credeți, așa cum nu cred ei, ca să fiți deopotrivă.
(An-Nisāʾ 4:89). · fragment

Dar ei vor să amestece adevărul cu neadevărul și să pună religia neadevărată pe aceeași treaptă cu religia adevărată. Apoi nici în aceasta nu sunt statornici, ci vor înlăturarea Islamului. Îi ucid și îi alungă pe musulmani pentru a-i îndepărta de religia lor și vor să nu mai rămână niciun musulman pe fața pământului. Aceasta este dorința și intenția lor.

122 Loialitatea față de necredincioși

Chestiunea a o sută douăzeci și doua

مودتهم الكفر والكافرين

Dragostea lor pentru necredință și pentru necredincioși.

Comentariul
Printre practicile perioadei ignoranței se află dragostea pentru necredință și pentru necredincioși, după cum Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, a pomenit despre fiii lui Israel că i-au luat pe necredincioși drept aliați. Preaînaltul a spus:

﴿تَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ﴾

Îi vezi pe mulți dintre ei legându-se prin loialitate de cei care nu cred.
(Al-Mā'idah 5:80). · fragment

Allah a interzis loialitatea față de necredincioși. Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ﴾

O, voi cei care credeți! Nu-i luați pe iudei și pe creștini drept aliați! Ei sunt aliați unii altora. Cel dintre voi care se leagă prin loialitate de ei este dintre ei.

(Al-Mā'idah 5:51). · fragment

Allah le-a oprit musulmanilor să facă asemenea iudeilor în loialitatea și dragostea față de necredincioși.

﴿لَّا يَتَّخِذِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ فَلَيۡسَ مِنَ ٱللَّهِ فِي شَيۡءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُواْ مِنۡهُمۡ تُقَىٰةٗۗ﴾

Credincioșii să nu-i ia pe necredincioși drept aliați în locul credincioșilor! Cel care face aceasta nu mai are nicio legătură cu Allah, în afara cazului în care vă feriți de ei din teamă.

(Āl 'Imrān 3:28). · fragment

Lucrul este limpede în această privință: există datoria împotrivirii față de necredincioși și a dezicerii de ei și de religia lor. Loialitatea și dezicerea sunt printre cele mai însemnate îndatoriri în Islam.

123 Sprijinirea pe superstiții

Chestiunile a o sută douăzeci și treia, a o sută douăzeci și patra, a o sută douăzeci și cincea, a o sută douăzeci și șasea, a o sută douăzeci și șaptea și a o sută douăzeci și opta

العِيَافَة، والطَّرْقُ، والطِّيَرَة، والكَهَانَة، والتَّحَاكُمُ إلى الطَّاغُوتِ، وكَرَاهَة التَّزْوِيجِ بين العيدين

Ghicitul după păsări, ghicitul prin trasarea liniilor, credința în semne rele, prezicerea, cererea judecății de la aṭ-ṭāġūt și socotirea căsătoriei între cele două sărbători drept neplăcută.

Comentariul

Al-ʿiyāfah înseamnă alungarea păsărilor pentru a ghici, la fel ca aṭ-ṭiyarah, credința în semne rele. În perioada ignoranței, ei vedeau semne rele în păsări. Dacă le vedeau zburând într-un fel care le displăcea, renunțau la călătoriile ori la celelalte lucruri pe care hotărâseră să le facă.

Allah, Mărețul și Preaînaltul, ne-a poruncit să ne încredem numai în El și să mergem înainte în ceea ce îi este de folos omului. Dacă ceva dintre treburile sale îi este neclar ori șovăie asupra unui lucru, împlinește rugăciunea de cerere a alegerii bune, al-istikhārah, apoi Îl roagă pe Allah să-l călăuzească spre ceea ce este corect. De asemenea, îi consultă pe cei cu experiență și cunoaștere.

Aṭ-ṭarq înseamnă trasarea liniilor pe pământ. Aceasta se întâlnește la șarlatanii care trasează linii în nisip și spun: *„Se va întâmpla cutare, va avea loc cutare."* Aceasta ține de practicile perioadei ignoranței, fiindcă este o pretenție de cunoaștere a celor

nevăzute, pe care nu le cunoaște decât Allah. Este presupunere și bănuială. Se poate însă întâmpla ceea ce au spus, ca încercare și atragere treptată a oamenilor în rătăcire. Datoria este să-i evităm pe aceștia și să ne îndepărtăm de ei.

Cererea judecății de la aṭ-ṭāġūt înseamnă cererea judecății de la altceva decât Cartea lui Allah Preaînaltul și Sunnah Trimisului Său ﷺ: legile făcute de oameni, judecata după obiceiuri — obiceiurile și tradițiile beduinilor — ori teologia speculativă și regulile logicii.

În perioada ignoranței, ei cereau judecata de la aṭ-ṭāġūt. Cuvântul derivă din aṭ-ṭuġyān, care înseamnă depășirea hotarului. Aici se referă la cel care judecă după altceva decât ceea ce a pogorât Allah.

Musulmanii au datoria să ceară judecata Cărții lui Allah și Sunnei Trimisului Său. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾

Dacă vă certați asupra unui lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis, dacă credeți în Allah și în Ziua de Apoi!

(An-Nisāʾ 4:59). · fragment

Socotirea căsătoriei între cele două sărbători — sărbătoarea încheierii postului și sărbătoarea jertfei — drept neplăcută ține de superstiția legată de zile, care a fost interzisă, și este un fel de credință în semne rele. Allah a îngăduit căsătoria în orice vreme, în afara stării de iḥrām pentru ḥajj ori ʿumrah. Zilele nu au nicio legătură cu reușita ori nereușita căsătoriei; aceasta este în mâna lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul. Allah Preaînaltul știe cel mai bine. Binecuvântarea lui Allah fie asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

Index tematic al chestiunilor

1. Invocarea apropiaților lui Allah și a celor drepți 13
2. Dezbinarea oamenilor din Jāhiliyyah în adorare și în religie 31
3. Socotirea împotrivirii față de conducător drept o virtute, iar a ascultării și supunerii față de el drept înjosire și umilință 51
4. Imitarea oarbă și relele ei 58
5. Invocarea practicii majorității fără cercetarea temeiului ei 66
6. Invocarea practicii înaintașilor fără cercetarea temeiului ei 70
7. Socotirea practicii celor puternici drept dovadă a adevărului 73
8. Socotirea drept fals a ceea ce urmează cei slabi 83
9. Luarea drept pildă a învățaților păcătoși și a adoratorilor neștiutori 87
10. Învinuirea oamenilor religiei de înțelegere puțină și memorie slabă 92
11–12. Sprijinirea pe analogia greșită și respingerea analogiei corecte 94
13. Exagerarea în privința oamenilor cunoașterii și ai pietății 100
14. Negarea adevărului și afirmarea falsității 105
15. Invocarea unei scuze false pentru neprimirea adevărului 107
16. Înlocuirea Torei cu cărțile de vrăjitorie de către evrei 112
17. Atribuirea falsității profeților 115
18. Revendicarea de la profeți în timp ce li se împotrivesc 118
19. Înjosirea celor drepți din pricina faptelor unora dintre cei care se revendică de la ei 120
20. Socotirea faptelor vrăjitorilor și ghicitorilor drept minuni ale apropiaților lui Allah 123
21. Adorarea lui Allah prin fluierat și bătut din palme 125
22. Prefacerea religiei în distracție și joacă 127
23. Amăgirea prin viața acestei lumi 129
24. Disprețuirea adevărului când este urmat de cei slabi 132
25. Socotirea unui lucru drept fals fiindcă cei slabi l-au urmat mai întâi 134
26. Răstălmăcirea dovezilor Scripturii după cunoașterea lor, pentru a le potrivi poftelor 137
27. Scrierea cărților false și atribuirea lor lui Allah 140

28. Respingerea adevărului aflat la alții 142
29. Nepunerea în practică a vorbelor celor pe care pretind că îi urmează 145
30. Alegerea dezbinării și părăsirea unirii 147
31. Dușmănia față de religia adevărată și iubirea religiei false 149
32. Tăgăduirea adevărului aflat la cei pe care nu îi plac 153
33. Contradicția dintre recunoaștere și tăgăduire 157
34. Fiecare grupare se socotește singura dreaptă 159
35. Căutarea apropierii de Allah prin săvârșirea celor interzise 162
36. Căutarea apropierii de Allah prin interzicerea celor îngăduite și îngăduirea celor interzise 166
37. Luarea învățaților Scripturii și a călugărilor drept domni în afara lui Allah 169
38. Abaterea în privința numelor și însușirilor lui Allah 172
39. Abaterea în privința numelor lui Allah Preaînaltul 175
40. Tăgăduirea Domnului, Slavă Lui, Preaînaltul 179
41. Atribuirea imperfecțiunii lui Allah 182
42. Asocierea în stăpânire 184
43. Tăgăduirea hotărârii lui Allah 185
44. Îndreptățirea necredinței lor prin faptul că Allah le-a hotărât-o 192
45. Pretinsa contradicție dintre Legea lui Allah și hotărârea Sa 194
46. Atribuirea întâmplărilor timpului și ocărârea lui 197
47. Nerecunoștința față de binefacerile lui Allah 199
48. Tăgăduirea tuturor semnelor lui Allah 201
49. Tăgăduirea unora dintre semnele lui Allah 203
50. Tăgăduirea revelării Cărților către trimiși 205
51. Descrierea Coranului drept cuvânt omenesc 207
52. Negarea înțelepciunii faptelor lui Allah 209
53. Recurgerea la vicleșuguri pentru a zădărnici Legea lui Allah 214
54. Recunoașterea adevărului pentru a ajunge la respingerea lui 218
55. Partizanatul orb pentru falsitatea pe care o urmează 220
56. Numirea monoteismului asociere 222
57–58. Denaturarea Cărții lui Allah și răstălmăcirea ei prin rostire 224
59. Atribuirea unor porecle respingătoare adepților adevărului 226
60–61. Născocirea de minciuni despre Allah și tăgăduirea adevărului 228
62. Instigarea regilor împotriva adepților adevărului 232
63–67. Învinuirea adepților adevărului de lucruri de care sunt nevinovați 236
68. Lăudarea de sine cu ceea ce nu au 242

69–70. Adăugarea în adorare peste ceea ce Allah a rânduit și micșorarea ei 245
71. Părăsirea celor făcute obligatorii de Allah sub pretextul scrupulozității religioase 248
72–73. Apropierea de Allah prin părăsirea bunătăților date ca hrană și a podoabei 250
74. Chemarea oamenilor la rătăcire 254
75. Chemarea oamenilor la necredință, deși cunosc adevărul 257
76. Uneltirea cumplită pentru întărirea asocierii și respingerea adevărului 259
77. Urmarea unor oameni nepotriviți ca modele 262
78. Contradicția lor în iubirea față de Allah 267
79. Bizuirea pe nădejdi deșarte 270
80. Exagerarea în privința persoanelor 273
81. Exagerarea în privința locurilor rămase de la profeți 276
82. Recurgerea la mijloacele asocierii 279
83. Stăruirea lor lângă morminte 281
84. Apropierea de Allah prin sacrificare lângă morminte 283
85–86. Păstrarea vestigiilor celor venerați 285
87–90. Însușiri ale perioadei ignoranței rămase la unii din această comunitate 287
91. Întemeierea societății lor pe nedreptate 291
92. Lauda de sine, fără temei ori cu temei 294
93. Partizanatul detestabil 296
94. Pedepsirea celui nevinovat pentru fapta altuia 299
95. Înjosirea omului pentru un neajuns al altuia 301
96. Fălirea cu faptele lor bune 302
97. Fălirea cu apartenența la cei buni, deși li se împotrivesc 304
98. Fălirea cu îndeletnicirile lor față de cei mai prejos decât ei în acestea 307
99. Privirea plină de admirație asupra vieții lumești 309
100. Obiecțiile și propunerile adresate lui Allah 311
101. Disprețuirea săracilor 314
102. Învinuirea credincioșilor în privința intențiilor și a scopurilor lor 317
103–108. Necredința lor în temeliile credinței 319
109. Tăgăduirea unor lucruri vestite de trimiși 321
110. Agresiunea împotriva celor care cheamă la adevăr 325
111. Credința în neadevăr 327
112. Preferința lor pentru necredință în locul credinței 330

113. Amestecarea adevărului cu neadevărul pentru ca neadevărul să fie primit 331
114. Ascunderea adevărului, deși îl cunosc 333
115. A vorbi despre Allah fără știință 339
116. Contradicția și nepotrivirea spuselor lor 342
117. Credința într-o parte a revelației, nu în întreaga revelație 344
118. Credința în unii trimiși, nu în toți 348
119. Disputa asupra celor despre care nu au știință 351
120. Contradicția lor în urmarea altora 353
121. Abaterea de la calea lui Allah 355
122. Loialitatea față de necredincioși 357
123–128. Sprijinirea pe superstiții 359

Indexul citatelor coranice

Coran, 1:4 321, 323
Coran, 1:6–7 89
Coran, 1:7 89
Coran, 2:2–3 319
Coran, 2:21 35
Coran, 2:38–39 40
Coran, 2:58 139
Coran, 2:75–78 262
Coran, 2:75 263–264
Coran, 2:76 265
Coran, 2:78 265
Coran, 2:79 140
Coran, 2:80 270–271
Coran, 2:80–81 271
Coran, 2:83–85 344
Coran, 2:85 203
Coran, 2:85–86 346
Coran, 2:87 143, 346
Coran, 2:88 107–109
Coran, 2:89 73, 80
Coran, 2:91 142–143, 145, 220, 242
Coran, 2:91–92 243
Coran, 2:93 244
Coran, 2:101–102 112
Coran, 2:101 151
Coran, 2:102 115, 152
Coran, 2:111 159–160, 270
Coran, 2:112 159–161
Coran, 2:113 34, 153–154
Coran, 2:125 277
Coran, 2:127 158
Coran, 2:130 157
Coran, 2:134 304–305
Coran, 2:136 349
Coran, 2:146 73

Coran, 2:146–147 334
Coran, 2:159–160 336
Coran, 2:170 62
Coran, 2:194 300
Coran, 2:199 246
Coran, 2:200 288
Coran, 2:217 356
Coran, 2:221 256
Coran, 2:254 321, 323
Coran, 2:256 23
Coran, 2:257 260
Coran, 2:275 138
Coran, 2:285 349
Coran, 2:286 305
Coran, 3:21 325
Coran, 3:23–25 271
Coran, 3:28 358
Coran, 3:31 267–268
Coran, 3:54 214–215
Coran, 3:65 116
Coran, 3:67 115–116
Coran, 3:68 121
Coran, 3:72 214, 216, 218
Coran, 3:73 220
Coran, 3:78 229
Coran, 3:79 222–223
Coran, 3:85 28
Coran, 3:93 117
Coran, 3:96–97 119
Coran, 3:100 255
Coran, 3:103 31, 42–45
Coran, 3:105 31, 39
Coran, 3:149 255
Coran, 3:164 7
Coran, 3:178 78
Coran, 3:187 335
Coran, 4:36 22
Coran, 4:51 327–329
Coran, 4:59 42, 53, 343, 360
Coran, 4:89 256, 356

Coran, 4:93 293
Coran, 4:123–124 272
Coran, 4:135 297, 337
Coran, 4:157 215
Coran, 4:160–161 109
Coran, 4:165 41
Coran, 4:171 100, 102
Coran, 5:1 251
Coran, 5:8 296–297
Coran, 5:18 268
Coran, 5:19 41
Coran, 5:51 358
Coran, 5:72 24
Coran, 5:77 87, 103
Coran, 5:80 357
Coran, 5:87 167, 251–252
Coran, 6:6 76
Coran, 6:21 228
Coran, 6:29 322
Coran, 6:33 200
Coran, 6:44–45 77
Coran, 6:52–53 85
Coran, 6:52 132, 314–315, 317–318
Coran, 6:53 83, 85, 132
Coran, 6:53–54 315
Coran, 6:91 205
Coran, 6:112 261
Coran, 6:116 67, 69, 256
Coran, 6:124 310
Coran, 6:148 187–190, 230
Coran, 6:148–149 189
Coran, 6:149 193
Coran, 6:152 296
Coran, 6:159 31, 36, 45
Coran, 6:161–162 283
Coran, 7:3 58, 64
Coran, 7:12 95
Coran, 7:28 162–163, 228
Coran, 7:31 165
Coran, 7:32 251, 253

Coran, 7:33 164, 292, 339
Coran, 7:40 201
Coran, 7:102 67
Coran, 7:116 233
Coran, 7:118–122 234
Coran, 7:127 232, 236–237, 239–241
Coran, 7:127–128 234
Coran, 7:157 4, 113, 146, 150
Coran, 7:180 177
Coran, 7:187 67
Coran, 8:35 125
Coran, 8:39 14, 20, 28–30
Coran, 9:5 29–30
Coran, 9:6 207
Coran, 9:19 303
Coran, 9:23 27
Coran, 9:25 82
Coran, 9:31 88, 90, 103, 169, 263
Coran, 9:34 87–89
Coran, 9:100 61, 121
Coran, 10:18 13, 16, 18, 56, 167, 274
Coran, 10:32 12, 342
Coran, 10:39 351
Coran, 10:78 317
Coran, 11:27 84, 92, 135, 227
Coran, 11:40 68
Coran, 11:62 25
Coran, 11:91 107, 110
Coran, 12:38 61
Coran, 12:76 352
Coran, 12:103 69
Coran, 13:30 175–176
Coran, 14:10 94–96
Coran, 14:11 96
Coran, 14:35 278
Coran, 16:35 187, 230
Coran, 16:36 22, 190
Coran, 16:43 49
Coran, 16:57 183
Coran, 16:60 99

Coran, 16:74 99
Coran, 16:83 199
Coran, 16:90 292
Coran, 16:105 229
Coran, 16:116–117 170
Coran, 16:116 229
Coran, 17:95 97
Coran, 17:106 312
Coran, 17:110 176
Coran, 18:103–105 322
Coran, 18:105 321
Coran, 18:110 17, 22
Coran, 19:73 74
Coran, 19:74 74
Coran, 20:5 139
Coran, 20:8 177
Coran, 20:50 209
Coran, 20:51 70
Coran, 20:67 233
Coran, 20:114 351
Coran, 21:16 210
Coran, 21:25 21
Coran, 22:26 158
Coran, 22:75–76 96
Coran, 23:24 70–71, 318
Coran, 23:24–25 98
Coran, 23:51 252
Coran, 23:67 302
Coran, 23:115 211
Coran, 24:63 48
Coran, 25:32 311
Coran, 25:32–33 312
Coran, 25:50 289
Coran, 26:29 232
Coran, 26:105 350
Coran, 26:111 83–84, 135, 314
Coran, 26:123 350
Coran, 26:141 350
Coran, 27:52 80
Coran, 28:38 179–180, 238

Coran, 28:58 80
Coran, 28:78 200
Coran, 29:12 254
Coran, 29:23 202
Coran, 29:52 2, 11–12, 106
Coran, 30:31–32 33, 36
Coran, 30:32 31, 35, 43–44
Coran, 31:21 58, 62–63
Coran, 33:7 37
Coran, 33:33 5, 7
Coran, 34:34 135
Coran, 34:35 129
Coran, 34:35–37 130
Coran, 34:39 130
Coran, 34:44 4
Coran, 34:46 58, 63–65
Coran, 35:18 299
Coran, 35:24 40
Coran, 35:44 75
Coran, 36:6 4
Coran, 38:7 71
Coran, 38:27 210–211
Coran, 38:28 212
Coran, 39:2 17
Coran, 39:3 13, 16, 19, 24, 167, 274
Coran, 39:7 192
Coran, 39:32 231, 340
Coran, 39:62 186
Coran, 39:67 155
Coran, 40:14 17, 20
Coran, 40:26 238, 240
Coran, 40:36–37 180
Coran, 40:60 20
Coran, 41:5 110
Coran, 41:15 80
Coran, 41:22 172–173
Coran, 41:23 174
Coran, 41:42 202
Coran, 42:10 343
Coran, 42:13 31, 37

Coran, 42:21 38
Coran, 42:28 289
Coran, 42:30 198
Coran, 43:20 188, 190, 230
Coran, 43:23 25, 58, 60
Coran, 43:31 309–311
Coran, 43:32 310
Coran, 43:86 321, 324
Coran, 45:21 213
Coran, 45:24 197
Coran, 46:11 85, 134
Coran, 46:26 73, 79
Coran, 48:15 207
Coran, 48:26 8
Coran, 49:1 313
Coran, 49:10 9
Coran, 49:13 8, 286, 288
Coran, 50:5 342–343
Coran, 50:36 75
Coran, 51:56 15, 34, 38
Coran, 52:35–36 180
Coran, 54:25 98
Coran, 54:49 185
Coran, 57:22 186
Coran, 58:22 26
Coran, 59:7 138
Coran, 59:22–24 178
Coran, 59:24 177
Coran, 60:2 356
Coran, 60:4 26
Coran, 61:5 109
Coran, 61:6 113
Coran, 62:2 3
Coran, 64:4 173
Coran, 68:44–45 77
Coran, 71:22–24 259
Coran, 71:23 101
Coran, 74:25 207
Coran, 75:36 211
Coran, 79:24 238

Coran, 80:34–37 306
Coran, 82:19 306
Coran, 89:6–8 79
Coran, 89:7–9 79
Coran, 92:5–10 195
Coran, 98:5 17
Coran, 108:2 283

Glosar

Jāhiliyyah الجاهلية
Starea de neștiință dinaintea trimiterii Profetului Muḥammad ﷺ, când urmele mesajelor anterioare se șterseseră.

Al-iḫlāṣ الإخلاص
Consacrarea adorării numai lui Allah și părăsirea adorării oricui altcuiva.

Al-baġy البغي
Încălcarea drepturilor oamenilor în privința vieții, averii și onoarei lor.

At-taʿaṣṣub التعصب
Stăruința în neadevăr, deși îi cunoști falsitatea, pentru a susține o persoană ori un trib.

Al-ʿiyāfah العيافة
Alungarea păsărilor pentru a ghici după zborul lor.

Aṭ-ṭiyarah الطيرة
Credința în semne rele, prin care omul renunță la ceea ce hotărâse să facă.

Aṭ-ṭarq الطرق
Trasarea liniilor pe pământ pentru a pretinde cunoașterea celor viitoare.

Aṭ-ṭāġūt الطاغوت
În pasajul despre cererea judecății: cel care judecă după altceva decât ceea ce a pogorât Allah.

Bibliografie

1. Al-Fawzān, Ṣāliḥ ibn Fawzān. Sharḥ Masāʾil al-Jāhiliyyah. Dār al-ʿĀṣimah, ediția întâi, 1421 H / 2001.
2. Ibn ʿAbd al-Wahhāb, Muḥammad. Masāʾil al-Jāhiliyyah.
3. Al-Bukhārī. Ṣaḥīḥ al-Bukhārī.
4. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Ṣaḥīḥ Muslim.
5. Abū Dāwūd. As-Sunan.
6. At-Tirmiḏī. Al-Jāmiʿ.
7. An-Nasāʾī. As-Sunan.
8. Ibn Mājah. As-Sunan.
9. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.
10. Ibn Ḥibbān. Aṣ-Ṣaḥīḥ.
11. Aṭ-Ṭabarānī. Al-Muʿjam al-Kabīr.
12. Ad-Dāraquṭnī. As-Sunan.
13. Al-Bayhaqī. As-Sunan al-Kubrā.
14. Al-Bayhaqī. Dalāʾil an-Nubuwwah.
15. Al-Ḥākim. Al-Mustadrak.
16. Al-Albānī. Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ.
17. Al-Albānī. As-Silsilah aṣ-Ṣaḥīḥah.

Indice

Abū Hurayrah 126
Al-Bukhārī 6, 8–9, 21, 23, 53, 101, 126, 131, 138, 155, 176, 178, 185, 195, 198, 245, 248, 265, 274, 282, 290, 293, 298, 301, 306, 350
Ibn Taymiyyah 49, 144, 237
Ibn ʿAbbās 186, 279
Ibn ʿAbd al-Wahhāb 1–2, 49, 237
Ibrāhīm 6, 26–27, 32, 37, 61, 72, 94–96, 115–116, 118–119, 121, 157–158, 246, 277–278, 283, 290, 334, 349
ʿĪsā 3, 5–6, 32, 37, 101–102, 113, 116, 120–121, 123, 131, 142–143, 215, 243, 279, 306, 348–349
Jāhiliyyah 5, 7, 10, 33, 35–36, 39, 41, 43–45, 52, 55–57, 59–60, 62, 66, 71–72, 74, 78, 84, 86, 88, 91, 93, 101, 105–106, 115, 125, 127, 129, 132, 134, 136, 138, 150, 153, 159, 162, 165–167, 172, 174
Monoteism 16, 20–21, 24, 28, 190, 222–223, 237, 241, 243, 259, 286
Mūsā 3, 28, 32, 37, 70, 116, 121, 123, 142–143, 149–151, 180, 205, 232–241, 243, 245, 317, 349, 353
Nūḥ 6, 16, 32, 37, 71, 84, 92–93, 97, 101, 135, 227, 257, 259, 278, 285, 318, 350
ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb 10

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Masā'il al-Jāhiliyyah

PRACTICILE EPOCII IGNORANȚEI

O sută douăzeci și opt de practici ale epocii ignoranței, explicate în lumina Coranului și a Sunnei. Comentariul lămurește deosebirea dintre monoteism și asociere, cunoaștere și imitarea oarbă, dreptate și nedreptate, pentru ca cititorul să recunoască aceste practici și să se ferească de ele.

Text de bază: Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb

Comentariu: Ṣāliḥ al-Fawzān

Traducere: Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro